

STATE S. MARIN
GIRBOVI

ANGELESCU GHEORGHE
GLUDEANU-SILISTE

INVATATORI PENSIONARI

MONOGRAFIA

COMUNEI

GIRBOVI

JUDETUL IALOMITA

1981

State St. Marin
Girbovi

Angelescu Gheorghe
Glodeanu Silistea

- învățători pensionari -

MONOGRAFIA

comunei GIRBOVI, județul IALOMITA

=====

CUVINT ÎNAINTE

Din inițiativa Comitetului comunal de partid al comunei Girbovi, reprezentat prin tov. Luceanu Ion - secretar - în anul 1976 s-a stabilit un colectiv format, în marea majoritate, din cadre didactice de la cele două școli generale locale, pentru a cerceta și a realiza, pe bază de documente o monografie a satului cât mai cuprinzătoare și cu respectarea adevărului și realităților istorice.

Această monografie devine o necesitate și îi revine sarcina să clarifice o serie de confuzii ce se ivise - mai ales printr-o interpretare greșită a cuvintului "girbovi" - cu privire la trecutul și existența acestui sat, motive pentru care între anii 1961 - 1968 i s-a schimbat chiar numele - din Girbovi în Satul - Mare. Această schimbare a provocat mari perturbații în viața satului, cu urmări negative în activitatea social-economică. Astfel, corespondența se rătăcea între cele două localități cu același nume - Satu Mare din Ardeal și Satul Mare din Bărdgan, materialele transportate pe C.F.R nu ajungeau la adevărata lor destinație sau ajungeau cu mari întârzieri după ce făceau un du-te vino între cele două localități, aceasta în cazul cel mai fericit, confuzii care duceau la foarte mari încurcături etc.

Pentru a se înlătura aceste grave neajururi conducerea tuturilor instituțiilor și organizațiilor obștești de pe raza comunei, la cererea locuitorilor au trebuit să facă neamărate intervenții pentru a se reveni la vechiul nume - Girbovi. Cu această ocazie s-a lămurit și noțiunea de "girbovi" în sine, care în vorbirea curentă nu înseamnă, așa cum greșit s-a interpretat când s-a

schimbat numele, de " oameni necăjiți - exploatați ", că
" oameni încovoiați de bătrânețe " cum indică, de altfel, și
" Dicționarul limbii române ".

În anul 1968, cererea a fost aprobată și
atît satul cît și denumirea gării și-au recăpătat vechiul nu-
me - Girbovi - iar viața a intrat în normal și își urmează
firul pe vechiul făgaș al tradiției seculare.

Spre regretul nostru însă, activitatea
colectivului însărcinat cu întocmirea monografiei s-a dove-
dit inexistentă din cauza majorității membrilor ei care, pe
lîngă faptul că unii erau nevetiști și nu aveau posibilitatea
de a se achita și de această sarcină, iar alții, erau străini
de localitate și nu-i interesa pentru a face unele eforturi
voluntare. Întreaga răspundere a rămas asupra unui singur om
- State Marin - care fiind "proaspăt pensionar" a căutat să su-
plinească activitatea tuturor cu toată puterea de muncă și
chiar cu pasiunea unui adevărat fiu al satului.

" Entuziasmul cu care am început investi-
gațiile și cercetările atît pe plan local cît și la Arhivele
statului din Municipiul Căllărași - fosta capitală a județului
Ialomița pînă în anul 1951 - a început să scadă pe măsură ce
îmi dădeam seama și mă convingeam că mare lucru nu pot realiza
singur și că nu voi avea nici timpul necesar să pot rezolva a-
ceastă importantă lucrare. La Căllărași, deși tov. Cotenescu
Mihai - directorul Arhivelor statului - mi-a arătat multă bună-
voință și îndeamnă căruia îi aduc calde mulțumiri pe această cale
- mai mult decît recensămintele oficiale și o cartografie din
anul 1837 nu a putut să-mi ofere, iar pe plan local nu am găsit
nimic de valoare datorită faptului că în timpul primului război
mondial trupele de ocupație distruseseră o parte însemnată din
arhivă fiindcă instalase la primărie și la școală comandamen-
tul și o infirmerie de campanie, iar ceea ce mai scăpase nu
fost complet distrus în năprasnicul incendiu din primăvara a-
nului 1941 care a mistuit în flăcări și transformat în scrum
și cenușă circa 1 / 3 din gospodăriile satului, inclusiv primă-
ria cu întreaga arhivă.

Tot în legătură cu monografia am mai pri-
mit multe materiale încurajatoare de la tov. Chiriacescu Sava
- inginer pensionar din Iași, care în calitate de fiu al satu-
lui nostru strînsese în ultimul timp o serie de documente cu
privire la satul în care s-a născut și susținînd de acțiunea născ-

tră mi-a încredințat mie totul, convins fiind că el nu poate termina ce începuse.

De asemenea, tot ca o încurajare binevenită în acel timp au fost câteva documente primite de la tov. Tomescu Aurel - pensionar din Urziceni - care ocupându-se de o monografie a orașului Urziceni (a fost multă vreme secretar al plâgii Urziceni) tot ceea ce a găsit referitor la Girbovi mi le-a trimis cu multă bunăvoință. Ambilor tovarăși le aduc vii mulțumiri !

Deși am ajuns în situația de a avea la îndemână câteva documente importante cît și unele informații și date prețioase, n-am putut începe lucrarea pentru că aveam convingerea că ele nu erau suficiente și destul de concludente pentru a-mi permite să lăsaresc încă multe lucruri confuze, deoarece multe din datele adunate se băteau cap în cap, contradicându-se. În timp ce informațiile primite de la tov. Chiriacescu Sava concluzionau că satul Girbovi este o aşezare nouă avînd o existență de maximum 150 de ani, informațiile date de tov. Tomescu Aurel demonstrau că satul nostru are o existență mult mai veche.

Discurajat și dezorientat ajunsesem la un pas de abandonare pentru că nu aveam cum să dezleg și să explic atîtea probleme complicate și greu de înțeles de generațiile prezente și mai ales de cele viitoare.

Cînd socoteam că acest impas nu mai poate fi depășit am marea surpriză de a cunoaște un tovarăș coleg din satul Glodeanu - Siligtea (Frecuței) care se luptase - ca și mine - și reușise să realizeze monografia satului său natal și care poseda o bogată colecție de date, informații, documente și hîrți vechi ale regiunii noastre înmănușiate într-o lucrare - în manuscris - intitulată " Date și însemnări despre satul Glodeanu , celelalte Glodeanuri, Cotorca și Girbovi între anii 1300 - 1970 ".

Foarte amabil și cu bune intenții s-a oferit să mă ajute atît cu experiența sa cît și prin documentele ce-mi puteau fi de folos. Este vorba de tov. Angelescu Gheorghe, învățător pensionar, care la invitația Consiliului popular al comunei Girbovi, a acceptat să participe în calitate de coautor la alcătuirea și redactarea acestei monografii și căruia în numele autorităților locale îi aducem cele mai calde mulțumiri și urări de bine pentru că la cei 73 de ani ai săi n-a pregetat să vină la Girbovi, o perioadă bună de timp

și să lucrăm împreună, de la prima și până la ultima filă a prezentei lucrări (chiar și în timp de iarnă când vremea - nu-ți prea dă ghes să ieși afară din casă și să pleci la drum)".

Folosind toate mijloacele de investigație ce ne-au stat la îndemână, am continuat cercetările și împreună am cules noi informații și date cu care am întregit materialele de care dispuneam fiecare, pe care le-am supus unei minuțioase analize critice, înainte de a le înmănușia în lucrarea de față.

Basati pe fapte concrete, autentice și reale, științific documentate, ne vom strădui să urmărim firul evenimentelor și să prezentăm lucrările și faptele în mod obiectiv, cu respectarea strictă a adevărului istoric.

Sperăm că osteneala nu ne-a fost zadarnică și că am reușit cu prisosință, să punem la îndemna conștienților noștri, trecutul, precum și un document, o filă istorică, o carte din care să ia cunoștință de strădaniile înaintașilor lor - oameni harnici, cinștiți, respectuoși, iahitori ai gliei străpogești, pe care am apărut-o, când a fost nevoie cu prețul vieții, mândri de neamul în care s-au născut, mereu dornici de mai bine pentru ei și urmașii lor; să înțeleagă, să respecte și să aprecieze, la adevărata lor valoare, tot ce s-a realizat și să trăiască cu credința noastră înstrănutată într-un viitor tot mai bun.

Aducem mulțumirile noastre autorităților comunale - tov. Petcu Miron - vicepreședinte al Consiliului popular și tov. Apostol Emilian locțiitor de secretar P.C.R. pentru sprijinul material și moral ce ni l-au dat pe tot parcursul lucrării, creându-ne condiții optime de lucru, stindu-ne la dispoziție cu documente, informații și lămuriri suplimentare. Sprijin, material și moral, necondiționat și de un real folos, fără de care munca noastră nu ar fi fost încununată de succes, l-am primit din partea tov. Dobru Marcel, președintele C.A.P. Girbovi, Erou al Muncii Socialiste, distincție ce-i face cinste atât lui cât și instituției pe care o conduce cu pricepere și simț de răspundere, în folosul întregii colectivități, cărui îi aducem cele mai calde mulțumiri și recunoștința noastră. Multă bunăvoință ni s-a acordat și de către actualul primar, Panait Dumitru pentru definitivarea lucrării.

Pentru ca această monografie să fie cât mai accesibilă și pe înțelesul tuturor ea va fi împărțită în trei părți bine distincte și anume :

- Partea I va cuprinde : istoricul cu trecutul îndepărtat, evenimentele și frământările prin care a trecut satul nostru de la înființare și până la 23 August 1944, moment crucial și piatră de hotar în viața satului Gîrbovi și a statului nostru.

- Partea a II a va cuprinde viața nouă a satului în lumina prefacerilor și a schimbărilor fundamentale ce au avut loc după 23 August 1944 și până în prezent, iar

- Partea a III a va cuprinde toate instituțiile din comună.

A u t o r i i

31 decembrie 1981

INTRODUCERE

Dispariția oricăror urme ale trecutului, pietre și semne de hotare, cruci vechi cu inscripții, lipsa de însemnări și mențiuni pe plan local, acte și documente vechi despre viața satului nostru, informațiile incomplete și contradictorii la baza cărora nu a stat cercetarea științifică a documentelor existente, au dus la concluzia greșită că satul Girbovi își are începuturile, abia în a doua jumătate a secolului al XIX - lea (după 1850).

Noi am ajuns la concluzia, pe bază de documente, că satul Girbovi, are un trecut și o existență - în timp - ca mult mai mare decât se crede și am afirmat aici ce s-au ocupat sporadic de această problemă fără a o aprofunda și elucida definitiv. De aceea, am apreciat preocuparea și lăudabila inițiativă a Comitetului executiv al Consiliului popular al comunei Girbovi de a întocmi o monografie a satului și am acceptat cu vădit interes invitația de a realiza această lucrare.

Animată de dorința și convingerea că prin cercetări și investigații stăruitoare, vom *face* lumină deplină acolo unde unii autori, puțini cunoscători ai locurilor și realităților istorico-sociale locale, neinteresăți în respectarea adevărului, au tras, prin afirmațiile lor neconforme cu realitatea, o grea perdea în spatele căreia nu ^{am mai} lăsat șanse de a se întrezări urmele trecutului acestui sat.

Sperăm că nu desamăgim pe acei ce și-au pus speranțele în realizarea cu succes a acestei monografii și vom continua să facem dovada că : satul Girbovi e cu mult mai vechi decât se crede ; că rădăcinile lui sînt adînc înfrînte în trecutul neamului românesc ; și că începuturile formării lui se pierd în negura vremurilor și a istoriei Țării Românești.

Vechimea satului Girbovi e greu de precizat de la bun început deoarece nu sîntem în posesia unui act oficial care să ne indice o dată precisă, cînd și unde a luat ființă

acest sat, de unde au venit primii locuitori ai săi și nici de unde își trage numele. Un asemenea document nu există mai ales pentru faptul că pînă la împroprietărirea țărănilor de către Cusa - vodă și secularizarea averilor mănăstirești din 1864, comunele și satele oficiale nu aveau ființă și așezare de sine stătătoare, ci depindeau întru totul de moșia pe care munceau, de care erau legați prin privilegii și obiceiul pămîntului, erau la bunul plac al proprietarului care îi muta după trebuință. Numele satului se confunda cu cel al moșiei pe care era așezat sau cu cel al proprietarului care o deținea, așa cum spun actele de danie și vânzare : " am vîndut moșia cu rumâni cu tot "1)

Unele indicii prețioase despre vechimea satului ni le furnizează și poveștile, amintirile și legendele satului, în diferite variante, care au circulat și circulă încă pe plan local ce au fost transmise din generație în generație. Cu aceste legende deci, vom începe această lucrare.

PARTEA I

istoricul satului Mîrșeni

1). Biblioteca Academiei R.S.R. " Despre Cantacuzini de N. Iorga
- *Dișa vornicului Iordache 1658*, ms. 130 / f.290 : ms.
132 / f. 336 și 140.

LEGENDA SATULUI GIRBOVI 1)

Cît este de atunci, nimeni nu ştie, fiindcă în acele vremuri oamenii nu ştiau carte şi nu a scris-o nimeni.

De mult, de mult de tot, pe locurile acestea pe care locuim noi astăzi, a fost o pădure mare de tufani - stejari bătrîni - ce se întindea pînă în apele rîului Ialomîţa şi poate că trecea şi mai departe de acest rîu, căci nimeni nu s-a încumetat să meargă pînă la capătul ei, fiindcă era mare şi făcea parte dintr-o altă pădure şi mai mare care se numea Codrul Vlăsiei.

Pădurea aceasta se numea Redea. În această pădure trăiau cîteva familii de bătrîni pe care nu se băga stăpînire fiind liberi şi iertaţi de orice bir. Aici şei găseau adăpost fel de fel de oameni năpăstuiţi de vremurile grele pe care le trăiau: barbarii, turcii, fanarioşii şi tot felul de acupritori care treceau pe aici cu gîndul să strîngă averi peste averi.

Mai spre miez-noapte de această pădure era un drum mare care lega Dunărea (Giurgiu) de munţii Carpaţi şi trecea pe la Urziceni spre Buzău, iar de aici peste munţi spre Braşov, pe apa Buzăului sau pe sub poalele munţilor spre Moldova. Pe acest drum s-au revîrsat barbarii, au trecut oştile turceşti, ruseşti şi austriace care în calea lor prădeau şi jefuiau totul.

Oamenii care locuiau în satele din lungul acestui drum se refugiau cu ce apucau - căţel, purcel, copil, etc. - şi luau drumul codrului sau al muntelui pînă ce treceau dugmanii. De multe ori, cînd se întorceau găseau scur şi cunoscut şi se apucau să-l refacă, alţii şi în special cei mai bătrîni desmădăluiti şi lipsiţi de mijloace se stabileau mai departe de acest drum în locuri mai adăpostite. Aşa se face că mulţi dintre ei, trecuţi de mai multe ori prin jaful şi focul războierilor şi-au ales ca vatră de sat chiar poiana unde locuiau bătrîni aceia liberi, defrişînd, în continuare, pădurea

1) Culeasă şi întregită de Statele Mari.

pentru a-și face loc pentru diferite culturi mici.

În decursul anilor, numărul bătrânilor din satul format în marginea pădurii a crescut, iar numele atribuit a fost de Gîrbovi (oameni încovalași de bătrînețe).

Care-i adevărul acestei legende ?

1. Pădurea Redea a existat și mulți din " falnicii tufani" au dăinuit pînă în zilele noastre. Îmi aduc aminte de cînd eram copilăndru (1920 - 1926) și mergeam vara cu oaii la iarbă, după seceriș, pe miriște, ne adunam în grupuri și mergeam la pîlcurile de stejari de pe drumul Goalei (Valea Mîcrigului). Primul grup era în apropiere de Gara Gîrbovi, iar al doilea la capătul intrării din Valea Mîcrigului. Stejarii erau foarte groși și, țîn minte, că atunci cînd îi măsurasem cu brațele la cîte unul era nevoie să ne prindem cîte 4 - 5 copii. Un alt grup de stejari era în partea de N V a satului la hotarul dintre intrarea satului și moșia Bozianca. În perioada anilor 1936 - 1939 cîteva falnici stejari au fost tăiași de proprietarul locului - Radu Moraru .

O parcelă din pădure aflată pe moșia generalului Russescu (pe calea ferată înspre gara Grindu) a fost defrișată în anul 1945 ; o altă parcelă între satul Valea Mîcrigului și Alexeni a fost defrișată după colectivizarea agriculturii (1969), iar în apropiere de satul Alexeni (lângă aeroport) există și astăzi un grup însemnat de stejari bătrîni.

În sat, din cîte știm au existat trei stejari și anume : unul în curtea lui Marin Gîrbu - tăiat cînd s-au făcut trotuare în sat - și număra după cercurile tulpinei peste 130 de ani, altul în fața porții lui Dinu Capră - tăiat în anul 1900 și, în fine al treilea care există și astăzi se află în fața casei lui Petrică Stan Petcu a cărui fotografie o anexăm la sfîrșitul prezentei legende.

După părerea noastră, ar trebui ca acest unic exemplar să fie declarat monument al naturii și păstrat în viitor pentru a seamînti generațiilor viitoare de pădurea Redea.

2. Cînd mergeam la plug, cu tata în Pogoanele vechi, pe marginea de sud a satului de sub brasă și apăreau pîdăcini putrede de stejar. Atunci îmi spunea tata despre pădurea Redea și legenda satului Gîrbovi.

3. In anul 1968, cind m-am gindit că ar fi bine să culeg, de la bătrîni, unele informații în legătură cu trecutul satului nostru am stat de vorbă cu mai mulți consăteni, dintre care mai semnificativ mi s-a părut discuția avută cu Dumitru Lupă - zis Pădrică - născut în anul 1885 și care învățase 5 clase primare într-o sală de la primăria satului și l am la școala agricolă din Armăgești. La întrebarea mea ce știe în legătură cu trecutul satului nostru și de ce este așa de bine aliniat față de satele din jur (toate strășile sînt drepte și paralele și cu un centru foarte bine amplasat) mi-a răspuns :

- " Taică, să știi că pe acest loc a fost o pădure mare căruia moșii mei îi spuneau Redea. În partea de niasă-noapte a satului, într-o vale, de la cimitir în valea aceea de unde scot cămenii spoială, era satul nostru agostat alandala, un fel de țigănie. Aici, cînd erau plozi multe se inundau casele care erau un fel de bordeie, jumătate în pămînt jumătate afară. După o mare inundație, cămenii au fugit (s-au retras) de acolo în pădurea aceea unde locuiau bătrîni și s-au stabilit și ei acolo. Acel sat se numea Volna și suțindu-se și ei la acei " gîrboviți " au format un sat mai mare.

După împroprietărirea lui Cusa-vodă (1864) cînd toată moșia (Apostolocheanca " a fost expropriată și dată gîrbovenilor, au venit cămenii cu carte - ingineri - au făcut măsurători, au parcelat terenul chiar prin marginea pădurii care era mai ridicat și s-au dat locuri de casă egale (cite 1.500 m.p.) formîndu-se satul actual în care s-au stabilit atît cei ce locuiau în Volna cît și mulți din cei împroprietăriți. Numele satului s-a stabilit după cei mai vechi locuitori - Gîrbovi -".

Ultimul vârstor al pădurii Redea.

1) vârstor de Anglica de Strughe.

LEGENDA SATULUI SILISTEA COTORCII 1)

" satul Silistea era așezat pe Drumul Mare care duce de la Buzău la București și cam pe un delișor. Nu era trecere de muscal sau de turci să nu se abată și în sat. Și atunci era greu de tot de rumâni. Femeile și fetele mari ședeau mai tot timpul ascunse.

D-aia s-au hotărât să-l părăsească, că la loc rău mai era, tocmai în drumul cel mare, pe unde nu mai curma de multe ori nici ziua, nici noaptea trecerea de muscali la București și de turci la Buzău. Și așa au plecat neamuri - neamuri și au făcut satele astea care sînt astăzi : Cotorca, Glodeanu Silistea, Glodeanu Sărat, Glodeanu Cîrlig, Silistea-rele, Jilavele, Uraiceni și Gîrbovi . "

1) Caleașă de Angelescu Gheorghe.

LEGENDA SATULUI GLODEANU SILISTRA (FRECĂȚEI)¹⁾

Satul nostru, Frecăței, după cum îi zicea noi, țărani, sau Glodeanu Siligtea - cum îi zic autoritățile - este așezat în mijlocul moșiei Frecățeanca ce a fost proprietatea boierilor Filipești.

Dacă mergi din satul de azi, spre apusul soarelui, cale de o oră și jumătate pe jos ajungi la capătul moșiei care se isprăvește în mijlocul unui ias cu o întindere de vreo trei pogoane, plin mai tot cu staf ; iasul e curgător și se numește Siligtea.

Cum treci alșasul, de la Siligtea, dincolo de ias și urci panta cam vreo 4 - 500 pași, dai peste un drum mare ce duce de la București la Buzău prin Târgul Urzicenilor.

Între ias și acest drum se află o movilă în jurul căreia, în vechimea îndepărtată a fost un sat mare și vechi care cuprindea toată moșia Sidiru, cu biserică de piatră sus pe movilă, ce se numea Siligtea veche²⁾.

Pe atunci satele erau mari, vechi și așa de rare încât greu se întâlneau locuitorii din sat cu satele vecine.

Satul Siligtea veche fiind așezat lângă drumul mare - și și drumul poștei - azi goscana București - Urziceni - Buzău a avut mari neajururi în liniște și pagubă în strângură din partea ogților turcești și rușești care se războiau între ele ; Consul lor de odihnă era totdeauna pe cîmpia din jurul satului Siligtea, din care lua cu sila tot ce le trebuia.

1) Culesă de Angelescu Gheorghe.

2) Glodeanu și Siligtea veche în legendă a fost identificat documentar din anul 1522.

Siliși de această viață sărită, pe la anul 1769, bătrânii au ținut sfat și nu au găsit alt loc decât să părăsească satul și să plece fiecare încotro i-o îndrepta Dumnezeu pașii.

Scarta satului fiind hotărâtă, fierbere mare a început între săteni în căutarea unui loc mai ferit din calea dușmanilor și în alcătuirea grupurilor ce urmau să plece împreună.

a) După multe căutări și pregătiri, a plecat primul grup spre nord - est oprindu-se într-un loc mai ferit din calea dușmanilor, pe valea pârului Sărata și au format, pe la anul 1769, satul Glodeanu Sărat de azi. Bătrânii spun că numele de " Glodeanu " vine de la glod - noroi - și " Sărat " de la pârul " Sărata " 1).

b) La puțin timp, alt grup a plecat spre răsărit și s-a oprit la cale de aproape două ceasuri unde au format satul Glodeanu Cîrlig, căruia i-au zis, după părerea aceluiași bătrâni " Glodeanu " fiindcă s-a așezat tot în locuri pline de glod - noroi - și " Cîrlig " după numele celui mai bătrân om care a condus grupul așezat aici - Antea Cîrlig - 2).

c) Tot în primăvara aceluiași an - 1769 - a plecat al treilea grup din care făceau parte cei mai mulți dintre bătrânii satului, îndreptându-se spre miază-zi și s-au așezat la adăpostul unei păduri, pe locul unde se află azi satul Gîrbovi. 3)

d) În anul următor - 1770 - după sărbătorile Paștelui, vreo 14 familii printre care a Stoiceștilor - poreclii Ghiburești - , a Pătuleștilor, a Sînduleștilor, Cocice și alții au trecut iazul spre răsărit și s-au așezat cam la vreo 300 de stînjoni de vechea vatră, formînd aici un sat nou căruia i-au zis Siliștea Nouă, 4) unde au locuit în bordeie timp de 5 ani pe moșia Filipeasca - Procățeasca - proprietatea unei cocoane de neam mare din București - Anica Filipeasca.

1) Adevăratul nume de Glodeanu vine de la vechiul sat-Glodeanu de unde s-au desprins.

2) Cîrlig vine de la numele proprietarului de moșie Cîrlig Orbul

3) În pădurea Redea.

4) Pe moșia Nae Chioru - azi în teritoriul comunei Gîrbovi.

ISTORICUL SATULUI GIRBOVI

" Satul e o unitate socială
caracteristică poporului nostru, în ea
s-a format și dezvoltat graiul, credin-
ța, obiceiurile, portul, cîntul, jocul.
Fiind o realitate socială,
el ocupă o suprafață geografică, are
un trecut istoric și o alcătuire mate-
rială. "

D. Gusti

Sub toate aceste aspecte ne vom strădui
să cuprindem și să prezentăm satul Girbovi.

Satul Girbovi, este așezat în partea de
N V a județului Ialomița, la hotarul cu județul Buzău pe ec-
seua interjudețeană Uraiceni - Pogonele - Păurei, la o dis-
tanță de 70 km de București, 15 km E de Uraiceni, iar de la
orașul de reședință - Slobozia - sînt circa 72 km.

Am depășit cadrul amintirilor, de azi și
de ieri, pentru a ușura înțelegerea evenimentelor ce s-au des-
fășurat în această zonă și a crea o bază materială discuțiilor,
un punct de plecare în călătoria ce o vom întreprinde peste
veacuri, pe urmele satului Girbovi.

Ne vom da olința ca în incursiunea noastră
să sesizăm și să desprindem, în cel mai mic amănunt, sensul
lucrurilor și al faptelor cu interdependența dintre ele, care
discutate și interpretate în lumina documentelor să le punem de
acord cu realitățile istorice și să tragem concluzii valabile
și reale.

Mergînd pe urmele legendelor, am făcut
primul pas în necunoscut și am deslegat originea comună, ca

rezultat al relațiilor de vecinătate, a satelor : Glodeanu, Gârbovi, Cotorca Mică (Cotorca - Buzău) și Cotorca Mare (Siliștea Cotorcii - Ialomița).

Toate aceste sate, fiind așezate în aceeași zonă din plasa Slobozia ot sud Suce (județul Suce), ce pînă în anul 1769 au împărțit aceeași soartă și de aceea legenda lor e urcită din același fir - risipirea satelor - și țesută pe fundalul aceluiași adevăr istoric - războaiele dintre turci, ruși și austriaci - ce s-au desfășurat pe teritoriul țării noastre și care au afectat și această regiune. Deosebirea între legende constă în numii mici amănunte, în funcție de fidelitatea memoriei și de talentul povestitorilor.

Firul amintirilor și al legendei începe odată cu primul război ruso-turc - 1768 - 1774 - ce s-a desfășurat în lungul marelui drum Giurgiu - București - Urziceani - Buzău, singura cale la acea vreme, care făcea legătura între Imperiul rus și cel Otoman, cu trecerea Dunării prin Giurgiu.

Pe acest drum, în timpul celor trei războaie din :

a) 1768 - 1774 primul război ruso-turc care s-a soldat cu risipirea Bucovinei de către Austria ;

b) 1786 - 1790 războiul dintre ruși și austriaci de la care ne-a rămas prima hartă a regiunii cu satele : Glodeanu, Cotorca Mică și Cotorca Mare și Gârbovi prin denumirea Volna (vezi harta nr. 1).

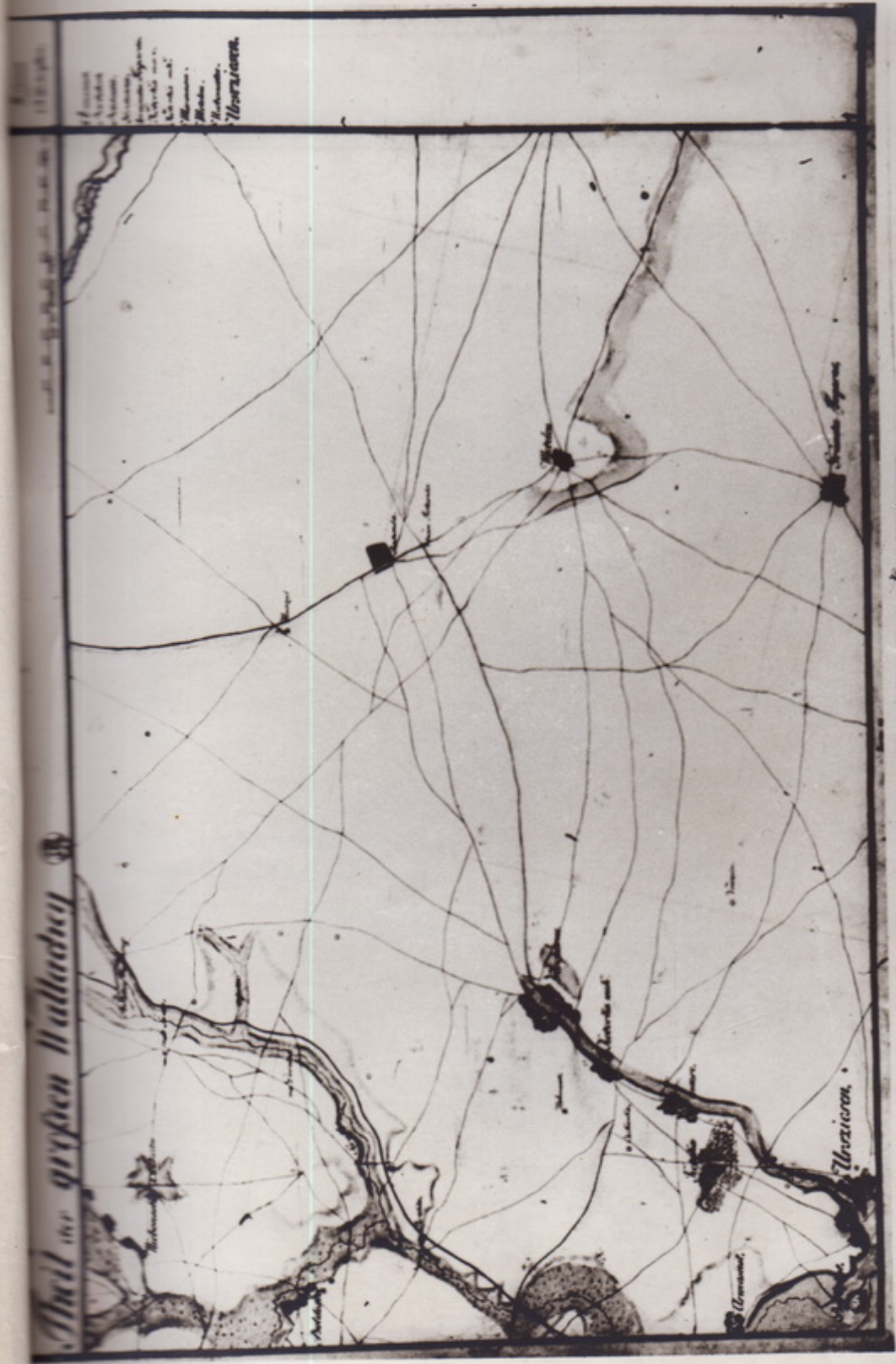
c) 1806 - 1812 cel de-al doilea război ruso-turc care ne-a costat pierderea Basarabiei ;¹⁾ cînd pe acest " drum mare " a fost un du-te vino de opti dughane, care mai de care întore, cîndu-se în jaf și distrugere.

De pe urma acestor migrații de opti ce se războiau între ele, au avut de suferit toate satele așezate în lungul și latul acestui drum - aducător a altor neamuri și nenorociri .

Sfatul bătrînilor neglîsînd altă ieșire au hotărît să-și părăsească satele.

Și cum în decursul istoriei, în vremuri de restrîngere cedrul s-a dovedit a fi " frate bun cu rîndul " oferindu-i adîpost și siguranță, și de data aceasta

1) Biblioteca Acad. R.S.R., Cernăuța, p. M.D.C. XXVII / 54

Abel de grefen Halladay

Harta austriacă

N. 1

... pentru a putea servi și predate pentru aprovizionarea ogil-
lor; vite și oameni adunați cu forța pentru cârâșie, femei și

locuitorii satelor, loviți de năpastă și-au căutat și găsit adăpost tot în codru - Codrul Vlăsciei - în pădurea Redea, unde s-au apesat în poieni și luminiguri, feriți din calea dușmanilor care nu așteptau a se avînta în desigurul codrilor.

X

Toate aceste legende au fost luate de bune și neverificate au fost însușite de autorii Dictionarelor județului Buzău - Basil Iorgulescu - și al județului Ialomița - I. Proviaș, premiate prin concurs și prezentate drept realități și adevăruri istorice.

Aceste dictionare județene, alături de altele, au stat la baza întocmirii " Marelui Dictionar Geografic al României ", căpătînd, carecum, un caracter de autenticitate și valoare istorică, creînd, prin confuziile lor, mari dificultăți și dureri de cap aceluia care cu încercat și încercări să întocmească o Monografie exactă și documentată.

Isbindu-se de confuziile, dar mai ales de modul eronat în care faptele sînt prezentate, în flagrantă contradicție cu adevărul istoric și evoluția evenimentelor și datează faptul că nu se sprijină pe documente de arhivă care să reflecte adevărate fațete a lucrurilor din epoca respectivă, cei care au încercat să scrie o monografie a satului natal, au renunțat să se aventureze pe un teren necunoscut și controversat neavînd curajul a-și acuma o asemenea răspundere.

După M.D.G. al României care și-a însușit punctul de vedere al Dictionarelor județene reiese că, mai toate satele, apesete în lungul drumului Giurgiu - București - Urziceni - Buzău și au începutul în timpul și din cauza celui de al doilea război ruso-turc (1806 - 1812) și a altor cauze petrecute în jurul anilor 1850 - 1853.

Ori, evenimentele și istoria ne precizează că Tara Românească a trecut prin grele încercări încă din anii 1768 - 1774 și 1786 - 1790.

Acet gir de războaie ce s-au desfășurat în lanț, în zona noastră cu tot cortegiul lor de neajunsuri și necazuri (sate jefuite și prădate pentru aprovizionarea oștilor; vite și oameni adunați cu forța pentru cărăușie, femei și

fete obligate să se asoundă, pentru a scăpa cu cinstea nepătată, totul fiind transformat în serm și cenușă ca să îngreuneze învingătorului înaintarea și aprovizionarea) au determinat locuitorii satelor Glodeanu, Cotorca și a celorlalte sate din apropiere probabil și Cîrbovi, să-și părăsească vetrele și să se împrăție în grupuri mici, pentru a trece neobservate, ascunzându-se în pădurea Redea din apropiere.

Această împrățiere a locuitorilor în grupuri - întovărășiți după interese, rudenii și prietenii - ce a dus la spargerea satelor și chiar la desființarea unora dintre ele, s-a petrecut nu în timpul și după cel de-al doilea război ruso-turc (1806 - 1812), cum afirmă toate Dicționarele, inclusiv M.D.G.al României, ci cu mult mai înainte, în timpul și din cauza primului război ruso-turc, 1768 - 1774 și cel turco-austriac 1786 - 1790, când pe timpul domniei lui Mavroghenii s-au răsculat toți nemulțumiții ¹⁾, așa cum spune istoria și confirmă documentele de arhivă. ²⁾

În spriginal acestor afirmații, din mulțimea documentelor în posesia cărora sîntem și care reflectă situația exactă a acestor sate, înainte de anii 1806- 1812, ne vom referi numai la două :

1) Stolnicul Kolceag, ispravnicul județului Ialomița, face dovada că " unde a fost satul Glodeanu ot sud Sacc, la 24 februarie 1780 nu mai era sat, ci siligite " ³⁾.

2) La 1800, septembrie 20 și 24, deci tot înainte de 1806, Radu Sîltineanu și cei șase mari boieri împuterniciți să facă judecată între Anica Filipescu - proprietara satului Glodeanu și mănăstirile Cotroceni și Văcărești constată " că și după stricarea satului celui mare ⁴⁾, mănăstirea (Cotroceni n.n.) și-a avut circiuma sa în acele puține case " și că " acei oameni ce sînt acum pe moșia Cotrocenilor, au fost mai înainte geșitori în satul Văcăreștilor ⁵⁾ și de vro cinci ani s-au mutat acolo , și satul deși e mic, dar tot este de 5 - 6 case. ⁶⁾ "

1) Bibl. R.S.R., Cepîgoaia p.M.D.G. XXVII / 44, 51.

2) Arh. ST. De. Cotroceni XII / 1 / 7 -

3) Bibl. R.S.R. Cepîgoaia, p.M.D.G. XXVII / 44, original.

4, 5, 6) Arh. Istorică Centrale București, Cotroceni, p. XII / 7 / 24 original

- La punctul 4 este vorba de marele și vechiul sat Glodeanul, din valea Glodeanului așezat pe movila de pe hotarul dintre județul Buzău și județul Ialomița, în dreptul km. 68 - posesiunea Ursiceni - Buzău, care în legendă apare sub numele de Siligtea veche (cuvântul Siligtea înseamnă vatră de sat părăsit) - deci Siligtea veche este vatra satului Glodeanul - risipit.

- La punctul 5 este vorba de acele sate zise ale Cotrocenilor și Văcăreștilor, înainte de 1768 - 1774, care au făcut parte integrantă din " satul cel mare Glodeanul ", ele reprezentând în trecut doar părți - mahalale - din acest sat al căror locuitori munceau pe moștile acestora și care la întoarcerea din refugiu - după războiul turco-austriac din 1796 - 1799 - și-au schimbat așezarea și locul de muncă de pe o moșie pe alta.

Aceste documente precizează, fără a lăsa urmă de îndoielă, că :

- satele s-au risipit înainte de 1806 - 1812 ;
- locuitorii se mutau de pe o moșie pe alta în grupuri mici, de 5 - 6 familii, formând sate din 5 - 6 case și

- aceste așezări au fost în continuă mișcare în toată această frământată perioadă, până la pacea de la Adrianopol 1829, după cum le impuneau evenimentele istorice, interesele materiale - pământ de lucru și pășuni pentru vite - și de cele mai multe ori interesele proprietarului moșiei pe care munceau ; Aceste grupări, sate mici, nu mai aveau nume de sate ci erau menționate, așa cum se vede în harta rusească editată în anul 1835, doar prin cuvântul de origine slav (hato - hutora) care înseamnă " câțun - câțune " de 5 - 6 case, în documente fiind însemnate prin numele moșiei sau al proprietarului : " unde este așezat satul Glucereșei acolo are și mănăstirea satul și (Mărcuța), satul Văcăreștilor, satul Cotrocenilor ¹⁾ etc. (vezi harta nr. 2 anexă).

X

Așa se explică de ce satul Gîrbovi, așezat

1) Arh. St. Buc. fond. Mănăstirea Mărcuța, p. XIV / 1

Harta rusească ed. 1835 - cu sate și cătune.

Harta nr. 2

pe moșia cu același nume, după părerea unora ~~scopirea~~ sub diferite numiri : Girbovi de Sus, Girbovi de Jos, Girbovi Noi etc. în funcție de cum erau așezate față de conacul moșiei (mai din sus sau mai din jos de conac, nou etc.)¹⁾ Că aceste așezări formau un tot teritorial sau reprezentau numai mahalale ale satului Girbovi, ori erau ceva mai dispersate, nu prezintă nici un interes, ci, cert e că el a existat ca un tot administrativ în jurul conacului moșiei Girbovi, așa cum afirmă Bauer în Memoriile sale din 1768 "Girbovi, sat mare cu biserică și case boierești, așezat în apropierea unui helegheș", ce încă din 1577 avea biserică servită de popa Stan din Girbovi.²⁾

Multe documente confirmă, parțial, adevărul din legendă și anume că unii dintre refugiații satelor Cotorca Mare și Glodeanu nu s-au mai întors la vechile lor vetre ci s-au alipit satului Girbovi care era mai ferit și mai statornic - fiind adăpostit de pădurea Redea - și datorită faptului că aici și-au format, poate, legături familiare. Dar acest fapt nu ne îndreptățește să credem, așa cum afirmă legenda și M.D.G. al României, că ei au pus baza satului Girbovi, deoarece după cum vom vedea, acesta e cu mult mai vechi și că el exista pe aceste locuri de mai multe sute de ani.

O dovadă de necontestat că unii locuitori din satul Glodeanu s-au alipit satului Girbovi după 1768 (așa cum afirmă legenda și mărturisesc mătrînii satului Glodeanu - Siliștea, poate fi verificată chiar în zilele noastre) e constituie numele de familie și de botez "Scarlat" ; adus aici de vechea și numeroasa familie de masili a Scărlișteștilor, atestată documentar în satul Glodeanu ³⁾ până în anul 1768. Acest nume "Scarlat" nu se mai întâlnește azi în nici un alt sat din jur - nici chiar în Glodeanu Siliștea în afară de Girbovi.

- 1) Satele de jos din Bărăgan, fiind așezate pe aceeași curbă de nivel nu pot fi considerate unele mai sus și altele mai jos ca cele de la deal sau munte unde diferența de nivel îndreptățește aceste precizări "de sus" și "de jos".
- 2) Documente privind Istoria Românilor, veac XVI B Tara Românească vol. IV / 1571 - 1580, document 266.
- 3) La 1723, Ilinca Cojocăscă face dănie ms. Stavropoleos, o moșie ce se cheamă Cepișcaia cumpărată de părinții ei de la "unii Scărliștești din Glodeanu". Fond. ms. Stavropoleos, p. VI/ 10

DE UNDE-I VINI NUMELE SATULUI GIRBOVI

Dacă vreun gârbovean, dornic să știe cât mai multe despre satul său natal, ne-ar pune întrebarea : " de unde-i vine numele și care a fost mai întâi, satul Gârbovi sau moșia Gârbovi ? " vom căuta să clarificăm și această întrebare prin însuși noțiunea de " gârbovi ". Documentele nu spun de unde și-a luat numele și nici nu arată cine a fost mai întâi (satul sau moșia) și cine a împrumutat numele ; noi însă facem o precizare și anume : " gârbovi " ¹⁾ înseamnă bătrâni aduși de spate, încovoiați din cauza bătrâneții (peste 90 - 100 de ani) și nu se poate mișca ușor și drept ca în anii tinereții ; ei își poartă povara anilor trăiți abia mișcându-se, cu pasul scurt și sprijinit de un tolag (băț).

Deci, dacă satul a fost acela care a luat întâi numele de Gârbovi, înseamnă că acei care au pus prima temelie acestui sat, au fost niște bătrâni gârboviți de ani, fapt pentru care satului i s-a zis Gârbovi, adică satul gârbovilor ; iar dacă moșia a luat întâi numele de Gârbovi, înseamnă că proprietarii ei, pe acele vremuri, au trăit până la adânci bătrânețe - gârboviți de ani - și de aceea moșiei i s-a zis " Gârbovi " moșia gârbovilor, a bătrânilor.

Dacă ar fi ca astăzi să i se dea satului un nume nou și ni s-ar cere părerea, pentru a scoate în relief vechimea acestui sat gârbovit de povara anilor de existență nu i-am da nici un alt nume mai potrivit decât tot cel de " Gârbovi ".

UNDE A FOST VĂTRA SATULUI GIRBOVI ÎN DECURSUL ANILOR ?

Fărăsind tărâmul amintirilor și al legendei, vom încerca să delimităm teritoriul satului Gârbovi între anii 1800 - 1900, în cuprinsul cărui vom determina pozițiile sateilor : Gârbovi, Volna, Slujitori și Bosianca, cât și relațiile de vecinătate cu satele dinprejur impuse de vitregia vremurilor și conviețuirea lor pașnică în cuprinsul acestui teritoriu,

1) Vezi Dicționarul Limbii Române moderne ed. 1958 pag. 338

la adăpostul pădurii Redea.

În fixarea geografică a poziției și locului unde s-a aflat acest sat în decursul anilor, vom lua ca bază un document oficial din cele mai îndepărtate vremuri - harta județului Ialomița din 1827. (vezi harta anexă nr. 3)

După H.D.G. al României, ed. 1900, teritoriul comunei Gârbovi avea, între anii 1800 - 1900, o suprafață de circa 3067 ha. și se întindea la N până în moșia Glodeanu - sieni și Frecișanca - proprietatea eluceresei Anica Filipescu; la E până în moșia satului Cotoroa, din județul Buzău, proprietatea mănăstirii Mironța ; la S până în moșia Grindu și moșia Priviți Broșteni, proprietatea familiei Obrenovici și Vanghele Sapa, la V până la moșia Manasia - proprietatea lui I. Negianof și la N până la moșia Negreasca - Negrușca proprietatea mănăstirii ~~Mironța~~ și cuprindea moșiile :

1). Apostolocheanca - Cotoroa numită și Cotoroa Mică cu 1011 ha, proprietatea statului ce înainte de secularizarea averilor mănăstirești a aparținut mănăstirii Slobozia lui Bănoche - Vaidoci și mănăstirii Mironța ¹⁾ care în anii 1893 - 1898, au fost parcelate în loturi (800 ha) și vândute locuitorilor cu suma de 5.050 lei ;

2). Cotoroa cu 56 ha, proprietatea statului ce a aparținut mănăstirii Snagovul ;

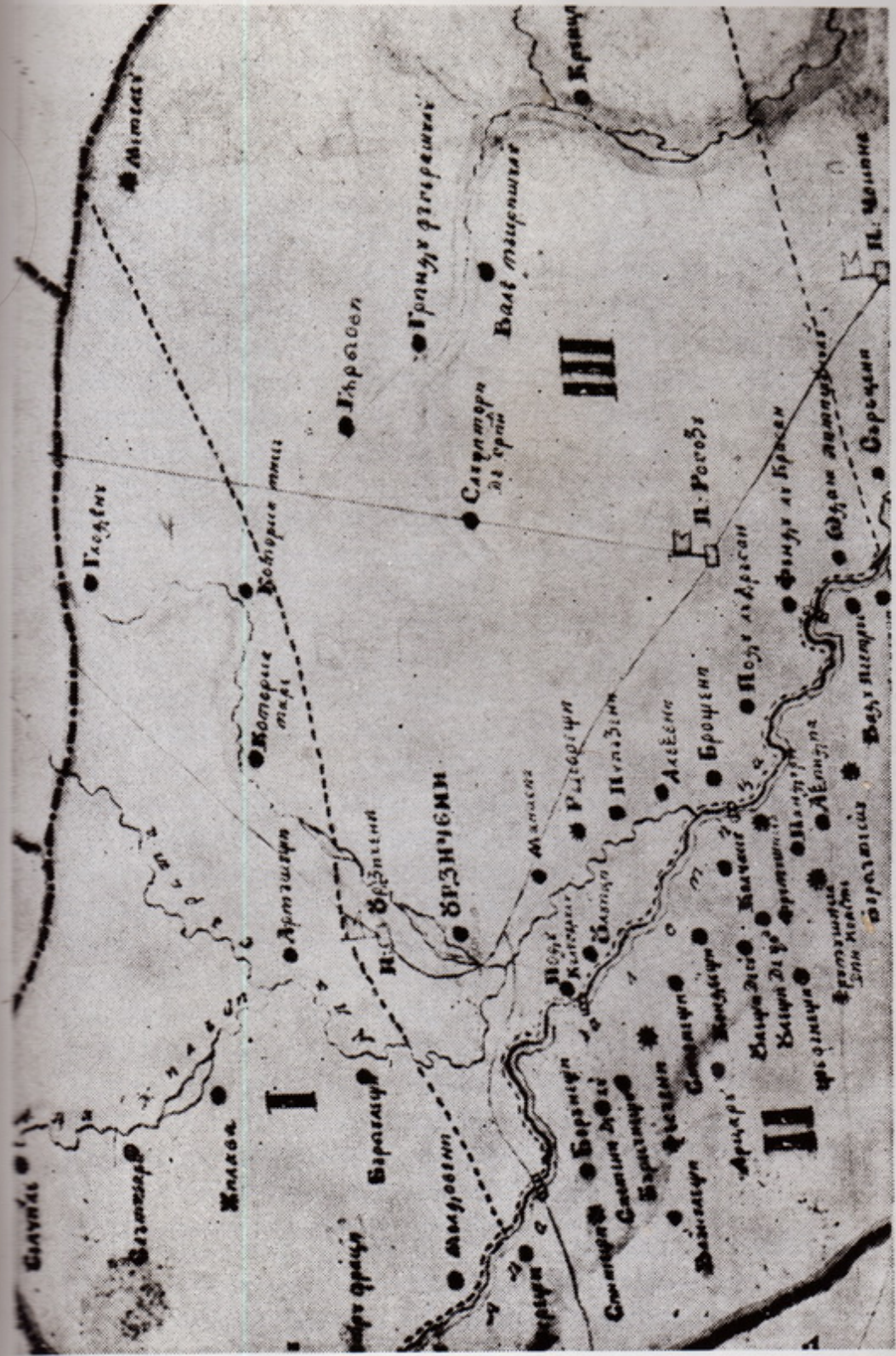
3). Gârbovi cu 900 ha, proprietatea moșnenescă (îned o dovadă că satul Gârbovi este un sat vechi de moșneni) ;

4). Bosianca, cu 1100 ha, proprietatea particulară, D'Atsel Elena arendată fraților Isac și Teodoru Miltiade.

Dacă schița de plan a teritoriului satului Gârbovi, o localitate geografică pe Harta județului Ialomița de la 1827, constatăm că ea se încadrează perfect între satele de azi : Glodeanu - Siliștea (Frecișca) la N E ; Cotoroa, județul Buzău la E ; Grindu la S E ; Grindagi - Valea Morigului, la S ; Manasia la V ; Cotoroa - Ialomița la N.V și Cicoșria, la N .

Pe această vatră satul Gârbovi se află din cele mai vechi timpuri și ea corespunde atât cu legenda și amintirile bătrânilor, cât și cu hărțile și documentele vremurilor trecute.

1) Arh. Stat. Buc. Fond Mănăstirea Mironța p. XIV / 1

Harta județului Ialomița la 1827

М. 3

Aici l-a întâlnit Bauer în cămăștile sale, prin Țara Românească, înaintea primului război ruso-turc, din 1768 - 1774, în vecinătatea satelor Glodeanu - în vechea aşezare de pe Valea Glodeanului, azi Valea Siligtea de la N E de Ciocirliia, Cotorca Mică și Cotorca Mare, aşezate pe aceeași Vale, în parcul cu goseana națională de ani București - Urziceni - Busu, Cișmă " Girbovi, sat mare cu biserică și case boieresti, aşezat în apropierea unui eleșteu " ¹⁾ - care nu-i altul decât heleșteul - iazul - de la Siligtea de lângă Ciocirliia, pentru care, la 1 martie 1828, Anica Filipescu se judecă cu mănăstirea Mircuța, proprietara moșiei Cotorca Mică, Cișmă și Apostolocheanca, pentru dijma de cîne și inul topite în acest heleșteu. Iată ce scrie în hotărîrea lui Alexandru - Vodă Ipsilante, din 1775 : " la capătul moșiei dinspre Glodeanu, din hotarul moșiei Negreasca ²⁾ se află heleșteul ce s-a născut - hotărît - de dumnealui Grigore Filipescu să-l stăpînească numai Anica Filipescu ". ³⁾

Tot aici, la o stîmă din apropierea satului Girbovi, Ioan Heliade Rădulescu - în 1812 - a învățat să citească în timpul cîmășii dîn vremea lui Caragea. Părinții săi posedau o moșie la Girbovi sau Slujitori. ⁴⁾

Că satul Girbovi se află pe această vatră de sute de ani ne-o confirmă și următorul fapt - cu totul neașteptat - relatat de tov. Apostol Eulian : " Cu ocazia săpăturilor pentru introducerea conductelor apei potabile, în anul 1969 pe strada magazinului " metalo-chimic " în dreptul caselor Ilie Eftimie și Helu Cristescu - Zmeu -, s-au descoperit trei morminte de existența cărora nimeni nu avea cunoștință ". După poziția oselor, care erau aproape intacte, după orientarea lor - cu picioare spre răsărit și capul spre apus, cu bani la deget și distanță egală între ele, s-a putut deduce că nu au fost îngropate acolo în mod izolat, ci organizat și după un ritual, ceea ce ne îndreptățește să credem că ele au făcut parte dintr-un vechi cimitir de la marginea satului.

1) Bauer - Memorii, ed. 1778 în l. franceză și greacă pag. 140.

2) Moșia Negreasca se află în partea de apus de " iaz " în hotar cu moșia Glodeanu a A. Filipescu și făcea parte din marea moșie Glodeanu. I se mai zicea Negreșca și Negreșca ce corespunde cu moșia Cotorceanca și Apostolocheanca.

3) Arh. Stat. București Fond. ms. Mircuța p. XIV / L/4 / 5.

4) I. H. Rădulescu - opere vol. I - studiu introductiv de Al. Piru ed. 1967. -

Probabil că acest cimitir, devenind neînălptor a fost abandonat și crucile care se făceau din lemn au dispărut cu vremea, iar satul și-a extins vatra peste el. Aceeași scurtă au avut-o toate cimitirile vechi din preajma satelor în dezvoltare.

Tov. Dumitrache Petre, șeful postului de miliție, mai precizase " fiind sesizat, am constatat la fața locului prezența acestor morminte și pentru că pe scena lor s-au înscris discuții aprinse și păreri contradictorii (s-a presupus că acele oseminte ar putea fi ale unor morți îngropați de pe vremea ciunei lui Caragea). Pentru a pune capăt discuțiilor și mai ales pentru a clarifica situația, am trimis părți din acele oseminte la București, pentru expertiză, iar celor rămase pentru orice eventualitate le-am dat foc. La scurtă vreme am primit rezultatul, telefonic însă, că nu-s motive de îngrijorare, osemintele având o vechime de peste 300 de ani ".

Chiar și fără această confirmare telefonică, vechimea acestor oseminte, tot poate fi socotită la câteva sute de ani, deoarece ele se aflau îngropate acolo cu mult înainte de anul 1864, când vatra satului s-a extins peste ele, prin aliniere, ca urmare a improprietății lui Cusa Vodă.

Dacă suflăcelele acestor oseminte, cu tot banul lor de la deget și ortul popii, au reușit să treacă sau nu cele 7 vămi ale vînduhului și au ajuns acolo unde au sperat, - nu știm - dar știm sigur însă un lucru deosebit de valoros și anume că prezența lor pe raza comunei Gîrbovi, cu vechimea lor de mai multe sute de ani ne confirmă și întărește convingerea că " aici pe vatra unde au fost descoperite, a existat un sat din vechi timpuri și că acel sat nu-i altul decît satul Gîrbovi. "

V O L N A 1)

Ca urmare a hrisovului lui Constantin Mavrocordat din 1746, o seamă de țărani au intenținat în acele vremuri o așezare în apropiere de drumul dintre Ursiceni și Busău.

Locuitorilor acestui sat li se știea volnagi - adică oameni liberi - iar satului i s-a zis Volna.

Legenda și amintirile bătrânilor precum și unele mărturii confirmă existența acestui sat. Interesant ar fi de menționat aici și următoarele două argumente care dovedesc existența celor două așezări : Volna și Cîrbovi.

1). Cînd oamenii zilelor noastre (perioada dintre cele două războaie mondiale) săpau gropi la mișcînăpte de cimitir (circa 500 m. N) ca să scoată spoială pentru vîrșit casele, au descoperit aici gropi vechi de cereale în care erau resturi de orz, grâu și mei. Spate aceste gropi erau acoperite cu lipan.¹⁾

2). Reamintim faptul că la introducerea apei curente în comuna noastră pe strada lui " Znea " - vis-a vis de Eftimie s-au găsit acele morminte (schelete) care făceau parte dintr-un cimitir. Mormintele trimise la București pentru analiză au arătat că au o existență de peste trei sute de ani. Concluzia noastră este că aici a fost cimitir.

Revenind la hrisovul domnesc dat de Constantin Mavrocordat, prin care se desființează legământul lui Mihai Viteazul și se acordă țăranilor olteci libertatea de a se muta de pe o moșie pe alta cu obligația de a plăti proprietarului moșiei o despăgubire, drept răscumpărare a libertății. Legământul lui Mihai, semnat sub presiunea boierilor, în 1600, ca preț al sprijinului ce i s-au dat în lupta pentru unirea Țării Românești cu Transilvania și Moldova, lega țăranii olteci de moșiile boieresci " care pe unde va fi, acolo să fie rumîn veșnic, unde se află ".²⁾

1) Declarațiile lui Nicolae Sirbu - fost primar - în anii 1945-1947 și amintirile lui moș Dumitru Lupă - Pîcăriș . .

2) Xenopol - Istoria Românilor vol. VI ed. 1896, pag. 208.

Existența satului Volna cît și vatra lui în partea de N a satului Gîrbovi sînt confirmate și de moșia cu același nume " Volna " nume care s-a păstrat pînă în zilele noastre. Deosebit de numele satului Volna este menționat și într-un document elaborat de Consiliul popular al județului Ilfov care se află în posesia Primăriei Gîrbovi.

SLUJITORI et GIRBOVI

Satul Slujitori format din familii de moșneni care și-au vîndut " ovinile " moșiile lor moștenite din moși strămoși, marilor boieri și domnitorilor țării, dar care au rămas mai departe slujitori (moșneni) în serviciile acestora fapt pentru care li s-a dat numele " slujitori ", iar satul lor s-a numit Slujitori et Gîrbovi ¹⁾ (slujitorii de la Gîrbovi). Aici la Slujitori et Gîrbovi a copilărit Ioan Heliade Rădulescu pe moșia mamei sale, Eufrosina, fiica polcoavnicului Alexandru Danielpol, erodan de origine, mentor și instructor al țarilor Alexandru I și Nicolae căsătorit cu Ilie Rădulescu, căpitan de poteră, apoi

1) Scrierea moșnenilor din Broșteni către egumenul mînistirii Sf. Apostoli - condica 184 din 23 iulie 1743 " . . . noi moșnenii ot Broșteni ot sud Ialomița, care noi ne știm moșneni de la moși, de la strămoși, din descolătoarea pămîntului, șam vîndut răposatului Măriei Sale lui Ștefan-Vodă cu hrisovul nostru de 12 boieri și cu sapislele noastre ce le-am pomenit noi de la părinții noștri ", " . . . și am mai vîndut și de la alt moș mai de mult (lui) răposatului Matei-Vodă, din jos de moșia lui Ștefan-Vodă și răposat Matei-Vodă au dat-o danie la călugărițele de la Lăcuțele și cu hrisovu lui și s-a chemat numele moșiei Broșteanca. Vă știm și eu Manta, eu Ștefan, eu Baico moșnen, eu Nicola moșnen.

(Din Monografia satului Grindu pag.178 iar la pag.175 Cartea de judecată a celor cinci boieri în procesul lui Drăgan se specifică "și au fost mulți oameni mărturie, și au fost totemul în casa Gai cîi din Broșteni și pentru credință am pus și deștile în sapis Velent 7163 "O Fiera of G Arbovi" O i Marco of Priviti. . . .

polcove, comandantul unui regiment de 5.000 de infanteriști, în războiul ruso-turc din 1806 - 1812, fost și el paruciu în armata rusă, de fel din Tîrgoviște. ¹⁾

În această zonă au fost multe asemenea sate formate din slujitori ca : " Slujitori ot Grindu ", " Slujitori ot Grindagi ", " Slujitori ot Ciocara " etc.

În 1793 întîlnim în satul Slujitori ciobani ardeleni, veniți din Sucele ca : Ieremie Trich, Dumitru Perșoi, Radu Petcu (nume ce se păstrează și astăzi) și alții care împreună cu alți ciobani din Glodeanu, Metelen, Săpunari și Slobosia au refuzat să predea oile contractate cu statul pentru turci. (Plîngerile oierilor din 19 octombrie 1793) ²⁾

Existența acestui sat pe teritoriul comunei Gîrbovi ne-o confirmă și Anafora Logofetei din 4 iulie 1827 din care citim : " . . . s-au fost jeluți Ghir Petre, cum că are moșie la Slujitori ot Gîrbovi, care din vechime se numea și " Priviți ", a cărei hotărnicie o cere. În Hotărnicia moșiei Priviți sau Slujitori din 1823 prin care " hotărniciește " hotărnicia moșiei lui Ghir Petre " scrie : " . . . A treia trîsură (măsurătoare) s-a făcut pe dincoace de satul Slujitori. A patra trîsură s-a făcut pe lângă satul Grindagi . . . " ³⁾

De altfel satul Slujitori se află trecut și pe harta județului Ialomița din 1827, pe răsărit și în apropierea comunei Gîrbovi (vezi harta nr. 3 pag.24) și (pe harta "Grande Valacchia atagatâ alăturat cu nr. 4 și 5 sub numele de Slujitori Gîrbovi) și (pe harta rusească din 1835 cu 70 de case cu nr. 2 de la pag. 21).

Acest sat - Slujitori - a fost, probabil, desființat în urma deciziei Logofetei Treburilor Mînturice - Ministerul de Interne din 1832 prin care s-a hotărît ca toate satele mici și rîlețe să se grupeze și să se regeze în jurul satelor mai mari, cu acces la căile de comunicație, ușor de întreținut și să aibă legături cu Ocîrmuirile (capitalele de județ).

1) Volumul I din " I.H. Rădulescu " opere ediție critică de Vladimir Drîmbă ed. 1967.

2) E. Hurmuzachi - Desc. privitoare la Istoria românilor vol. XIX/ București 1922 p. 673-674.

3) Monografia satului Grindu - pr. Ciocla pag. 31

Mr. 4

Mr. 5

O hotărâre judecătorească cu nr. 67 din 8 august 1838 a Tribunalului județului Ialomița precizează că la 27 iunie 1835, satul "Slujitori" exista, confirmând prin aceasta afirmațiile "Episcopiei Buzăului" în raportul său din 16 septembrie 1838 către Marea Logofeție a Treburilor Bisericești "că abia acum se refac casele, se aliniază și se agază satele pe poziții noi . . . că abia acum se stabilește locul satelor și al școlilor" 1)

Aceasta ne întărește convingerea că el s-a desființat și s-a unificat cu satul Gârbovi în anul 1865 prin improprierea lui Cusa când ea fost obligați să se mute în noul sat sistematizat.

SATUL BOZIANCA

Satul Bozianca, pendinte de comuna Gârbovi era așezat la circa 1 km. V de satul Gârbovi, pe moșia Bozianca (vezi schița cu vecinătățile de la pag. 51)

Despre existența acestui sat avem două surse oficiale și anume :

1). După Marele Dicționar Geografic al României vol. I din 1898 satul s-a înființat în 1833 din locuitori veniți din satele județului Buzău și cuprindea un număr de 250 de familii dintre care în afară de românii veniți din satele vecine mai erau două familii de unguri (ciobani ardeleni) și 1 familie de greci.

În anul 1865, cea mai mare parte a acestor locuitori s-au retras în comuna de reședință și în satele de origine pentru a putea fi improprietăți, conform legii rurale din 1864, aici (pe moșie) nerecunoscându-li-se dreptul de a fi improprietăți, fiind căcași pe moșia Bozianca.

2). După Anuarul județului Ialomița de A. Ursescu satul Bozianca era pendinte de comuna Gârbovi așezat pe moșia Bozianca și era compus din 140 de locuitori veniți în anul 1864 de prin diferite comune ale județului Buzău.

In mod oficial acest sat s-a infiintat prin ordinul Ministerului de Interne nr. 18394 din 9 iulie 1864.

In anul 1897, patinii locuitori care mai rãmãseserã s-au mutat în comuna ele Reviga și Grindagi.

In anul 1905 când a apãrut Anuarul se specificã cã pe locul unde era așezat satul Bosianca, se mai afla doar armenul moșiei.

Din spusele pãrinților noștri, acest sat, a cãrui vatrã a rãmãs intactã pânã la exproprierea moșiei Bosianca din 1945, a avut o existență de scurtã duratã și cã marea majoritate a locuitorilor s-au retras în comuna de reședință - Girbovi - pentru a putea fi improprietãriți pe baza legilor rurale din 1864 și 1891.

Desființarea satelor Bosianca, Volna și Slujitori a fost o consecință a deciziei Logofetiei Treburilor Muncitricice din 1832 și a improprietãrii din 1865 când țãranilor improprietãriți de pe teritoriul comunei Girbovi, o datã cu loturile de 5, 10 și 25 de pogoane li s-au repartizat și locuri de casã - tip în vatra satului ce s-a extins în mod sistematizat și unde au fost obligați sã se mute.

X

CIND A LUAT PIINTA SATUL GIRBOVI SI DE UNDE AU
VESIT LOCUITORII LUI ?

Pentru a da un rãspuns clar și precis, fãrã controverse și a nu lãsa urme de îndoialã și nesiguranță, vom începe prin a dovedi inexactitatea datelor asupra infișțãrii satului Girbovi, cît și netemeinicia afirmațiilor fãcute, cu stãta ușurință, de acei care au luat logonda drept adevãr istoric, fãrã a-i da o bazã temeinicã și documentatã. La acea datã, fiind mai aproape de evenimentele și intimplãrile ce ni le infãșeasã ca autentice, aveau la îndemînã posibilitatea sã le verifice și confrunte cu hãrțile și documentele din arhivele comunale, județene și ale statului. Lucru azi greu de realizat deoarece aceste documente au fost distruse, în mare parte, în timpul celor douã

războaie mondiale, iar cele aflate din arhiva primăriei Gîrbovi au fost mistuite de măreșnicul incendiu din primăvara anului 1941 care a transformat în *schum* și cenăși peste 30 % din gospodăriile satului printre care și primăria.

Se mai putea totuși, la acea vreme, verifica oarecum adevărul celor afirmate prin bătrînii satului care, la acea dată, încă mai erau în viață și aveau proaspăt în memorie evenimentele ce le trăise ei și înaintașii lor. Dar la stabilirea *acelor* date nu a participat nimeni din sat.

Și ca răspunsul nostru să fie cît mai exact și pe înțelesul tuturor, vom prezenta desfigurarea faptelor și a evenimentelor privite din trei unghiuri diferite, dar strîns legate între ele și anume : istoric, documentar și geografic.

Piatra unghiulară, pentru a dovedi vechimea satului Gîrbovi și pentru noi piatra de încercare o constituie datele de 1850 - indicate de N. Iorga și 1852 - 1853 din Marele Dicționar Geografic al României - ediția 1900.

Dacă nu vom reuși să dovedim netemeinicia acestor date și neadevrul cuprins în *ele*, înseamnă că satul Gîrbovi atunci a luat ființă și ca urmare că are o vechime de numai 129 - 131 de ani și strădania noastră va fi zadarnică.

Iar în cazul cînd noi vom reuși să învingem și să trecem cu bine aceste obstacole ce neagă cu atîta ușurință și lipsă de respect pentru adevărul istoric, vechimea și existența satului Gîrbovi din timpuri mai vechi, vom dovedi iubitorilor de adevăr că acest sat are o vechime în timp și o continuitate pe aceste meleaguri de peste 4 - 500 de ani .

Pentru a nu cădea în aceeași greșală ca înaintașii noștri care au luat și indicat drept adevăr primele informații fliră și le verifică și confruntă cu realitatea, vom analiza în ordinea cronologiei inverse, toate datele ce consemnează pînă acum anul înființării satului Gîrbovi și de care noi avem cunoștință.

A. ISTORIC

1). Anul 1864 este considerat de unii ca an al înființării satului Gîrbovi, plecînd de la premisa greșită că satul fiind perfect aliniat, cu străzi drepte și paralele, cu un centru civic

dine stabilit și loturi de casă egale - tip - ar fi luat ființă ca urmare a improprietății lui Gusa când țărani au fost improprietați (1865) cu loturi tip (categoria I și fruntași au primit câte 11 pogoane și loc de casă, categoria a II-a, și mijlocii cu câte 7 pogoane și loc de casă și categoria a III-a cei cu brațele - cu câte 4 pogoane și loc de casă în formă de dreptunghi cu laturile de 50 x 30 m).

Această ipoteză este valabilă numai în parte, deoarece la acea dată, după cum s-a amintit în bătrâni, satul exista deja (de la sinitir spre N în valea de unde, până în anii noștri - 1950 - se scotea special pentru vizitarea caselor și unde s-au găsit multe gropi " de bucate " - de cereale - și din cauza inundațiilor canoni au cerut, cu ocazia improprietății din 1865, să li se măsoare noi locuri de casă în partea de S a vechiului sat și a actualului sinitir unde terenul era ceva mai sus și deci ferit de inundații.

Așa se explică alinierea în dreptunghi perfect a satului ; Dar această aliniere nu poate îndreptăți pe nimeni să afirme că atunci s-a înființat și satul ; adevărul este că atunci numai s-a reorganizat pe o nouă vatră din moment ce el a existat.

De altfel, alinierea satelor se începuse din anul 1832 din ordinul Logofetei Treburilor Mănturice - Ministerul de Interne.

2). 1852 - 1853. În Marele Dicționar Geografic al României vol. III ed. 1900, pag. 555 scrie : " Satul Gârbovi com. mare în județul Ialomița, plasa Cișinău . . . s-a format pe la anul 1852 - 1853 de locuitorii unui sat ce se afla pe locul unde se află azi satul Gotorca, județul Ialomița căruia i se mai zicea Gotorca Mare și Siligtea Gotorcii pentru că s-a format pe siligtea unui sat vechi. Se compune din satele Gârbovi și Bosianca ."

A doua variantă spune că : " Satul Gârbovi s-a înființat pe la 1852 - 1853 din locuitorii fugiți din satul Gotorca Mare și Siligtea Gotorcii. Pentru că acesta sat, fiind pe drumul mare pe care în acel timp treceau armatele rusești și turcești și fiind expus la dese prădări, locuitorii s-au apăsătorit spre nord ? (sud n.n.) într-o pădure în care au format actualul sat ".

Afirmările că satul Gârbovi s-a format pe la anul 1852 - 1853, din locuitorii unui sat ce se afla pe locul unde se află azi satul Gotorca - Ialomița, ^{fe} i se mai zicea

Cotorca Mare și Siligtea Cotorcii, presupune că și satul Cotorca Mare s-a fi format tot după 1852 - 1853. Ori acest lucru nu corespunde adevărului, în primul rând că satul Cotorca Mare e cu mult mai vechi, deoarece îl găsim pe harta austrieacă 1770 și Grande Valacchia, pe aceeași vatră unde se afla și azi în rând cu satele Cotorca Mică și Glodeanu în lungul marelui drum ce lega Bucureștii cu Buzăul prin târgul Uraiceni.

Dacă satului Cotorca Mare i se mai sice și Siligtea Cotorcii, se datorează faptului că și el, în timpul primului război ruso-turc (1768 - 1774) și cel turco-austriac (1786 -1790) " fiind așezat la loc rău " - cum spune legenda aceștia sat și însuși varianta a doua - s-a retras din calea optilor dughane încă din anii 1768 - 1774 și 1786 - 1790, o dată cu satele Glodeanu și Cotorca Mică și după trecerea pericolului a revenit și s-a așezat din nou pe vechea vatră (siligtea) așa cum se vede pe harta administrativă din 1833 și cea rusească din 1835.

Dacă locuitorii satului Cotorca Mare au format actualul sat Girbovi la 1852, cine a reînființat satul Siligtea Cotorcii la 1833 - 1835 ?

Confruntând cele afirmate în M.D.G. cu adevărul istoric, ne vom da uger seama de ce gravă confuzie face autorul ei și cât de gregită și neadevărată este afirmația că satul Girbovi a luat ființă pe la 1852 - 1853.

După cum am mai arătat, nu numai locuitorii satului Cotorca Mare, ci și ai tuturor satelor așezate de-a lungul și de-a latul acestui drum și-au părăsit satele și s-au adăpostit în pădurea Redea. Dar aceasta nu s-a întâmplat în 1852-1853, cu un an înainte de începerea războiului din Crimeea (1853-1856) dintre Rusia pe de-o parte și Turcia, Anglia, Franța și Regatul Sardiniei pe de altă parte, ci cu mult înainte, în timpul și din cauza războaielor dintre turci, ruși și austrieaci (1768 - 1774 și 1786 - 1790). Așa cum constatăm la 20 - 24 septembrie 1800 Rada Săltineanu și alți șase mari boieri, chemați să judece unele neînțelegeri dintre miniștrii Cotorceni și Vichrești pentru negiile ce le aveau la Glodeanu.

Cu martori și pe baza unei cărți ispravnică din '94, ei fac dovada că " după stricarea satului celui mare " Glodeanu pe vremea rugilor la 1795 nu se mai afla pe vechea vatră a satului " decât o circiamă și 5 - 6 case " 1).

1) Arh. Ist. Centrală - Fond ms. Cotorceni XII/24 și B/4/7

După 1829, când lucrurile s-au mai liniștit ca urmare a păcii de la Adrianopol (1829), cea mai mare parte din locuitorii satului Coterca Mare sau întors la vetrele lor și au refăcut vechiul sat sub numele de Siligtea Cotercei ; cei din Glodeanu nu s-au mai întors la vechea lor vatră din Valea Glodeanului - unde a rămas siligtea - și s-au dus și au dat naștere altor sate noi : Glodeanu Sărat, Glodeanu Cirlig în județul Suceveni și Glodeanu Glucerezei Anica Filipescu în județul Ialomița, cărora, mai târziu, i s-a mai zis Glodeanu - Precuței , azi Glodeanu Siligtea, județul Buzău, iar cei din Coterca Mică s-au stabilit pe moșia Măruța, la est de Gîrbovi.

Rușii au fost acei ce nu s-au mai întors la vetrele lor, fie din cauza bătăliei care nu le mai îngăduia s-o ia de la început cu bejenia, fie că și-au legat aici noi relații de muncă și familiare, iar cu timpul s-au alipit satului Gîrbovi, existent la adăpostul pădurii Redea.

3). 1850 e data când Nicolae Iorga presupune că ar fi luat ființă satul Gîrbovi. ¹⁾

Nici această dată nu corespunde realității, întrucît ca urmare a păcii de la Adrianopol din 1829, circulația oștilor străine, pe acest drum , încetase de mult și liniștea și ordinea în țară se apăsaseră deja, iar satele risipite revenind la vetrele lor ori s-au așezat pe poziții noi ca urmare a hotărîrii Logofetiei Treburilor Interne din 1832 prin care " se stabilește locul satelor și al gospodărilor . . . se aliniază și se aşază satele pe poziții noi ".

4). De asemenea, în Dicționarul Statistic al României, cu ocazia recensămîntului general al populației din 19 decembrie 1912, se menționează, sub semnul întrebării, ca data înființării satului Gîrbovi anul 1821 ? Insași Semnul întrebării pune la îndoială presupunerea autorului.

Toate aceste date - 1864, 1852 - 1853, 1850 și 1821 nu au nici un temel și nici o bază documentară, întrucît în Arhivele Statului s-au găsit documente din acea perioadă, care dovedesc netemeinicia acestor afirmații fără valoare de adevăr. Iată numai două dovezi clare în acest sens:

1) N. Iorga - Istoria românilor în veac XIII- XIV cap. Așezări și preocupări.

ruse-ture, din cauza cîruia satele din zona Glodeanului erau încă dislocate de pe vetrele lor, ne confirmă că el a existat ca sat în acel timp și ne face să credem că fiind mai ferit din calea optilor străine și la adăpostul pădurii Redea, nici nu a fost nevoit să-și părăsească vatra odată cu satele vecine : Cotorca Mare, Glodeanu și Cotorca Mică.

Satul Gîrbovi a fost ales ca reședință de plasă tocmai prin faptul că avea o vatră stabilă și o existență sigură și de lungă durată și la acea dată era unul dintre cele mai mari sate din județ (al optulea ca mărime din cele 268 de așezări).

În 1789, plasa Gîrbovi cuprindea următoarele comune : Fundul Crîșanilor, Alexeni, Racosești, Cotorca, Glodeanu, Manasia, Metoleu, Grindu Păgărașului, Uraiceni de Sus (Volna), Adunașii Tîrgului Uraiceni, Postluniți of Bîrbulești, Postluniți, Postluniți of Uluiți, Gîrbovi, Scutiți, Grindași - Valea - Micrișului. ¹⁾

Dionisie Potino în " Istoria vechei Dacii ", afirmă de asemenea, că la 1813 județul Ialomița era format tot din 7 plăși, printre care și cea a Gîrbovilor. ²⁾

După catagrafia din 1815 ³⁾ întocmită în timpul domniei lui Ion Gheorghe Cerchez (1813 - 1818), plasa Gîrbovi cuprindea 16 sate, formate din multe așezări, iar după o statistică din 1831 ⁴⁾ avea 1.394 familii și 228 feciori buni de muncă și era formată din 16 comune și sate printre care :

- 1). Gîrbovi, cu 164 familii și 19 feciori buni de muncă proprietatea casei Constantin Vodă - Ipsilante ;
- 2). Glodeanu cluceresei Anica Filipescu, cu 98 familii și 21 feciori, proprietatea " Anica Filipescu " ;
- 3). Cotorca Mică și cîtunul Frechței, ce se afla pe moșia mînistirii Mironța cu 91 familii și 17 feciori ;
- 4). Metoleu cu Surugii, pe moșia stîpînită de Aga Grigore Filipescu și mezelnicul Costache Lăpănescu, cu 44 familii și 3 feciori ;
- 5). Grindu Păgărașului cu 68 familii și 11 feciori buni de muncă, proprietar Ispas Păgărașanu ;

1). Samarian Pompei - Istoria orașului Gîrbovi - Ialomița 1892-

2). Documente privind T.R. Seria B pag. 252 Doc. 216 și 339 -

3). G. Prudoleanu - Noțiuni istorice asupra jud. Ialomița - București 1884 / p. 31

4). Bibl. Ist. istorie - N. Iorga, București - Statistică pop. T.R. 1831, manuscris I. Donat și Gh. Retegana -

6). Valea Mierigului, proprietatea paharnicului Dumitrescu Voinescu, cu 41 familii și 10 feciori buni de muncă și altele.

Din economii bugetare, plasa Gârbovi se desființează, ca urmare a reformei administrative din 1832, când județul Ialomița se reorganizează pe 4 plăși, și anume : Borcea, Balta, Ialomița și Cișpul, reședința județului mutându-se de la Uraiceni la Căldărești.

Satele din plășile Gârbovi, Jilavele și Bricuș se s-au desființat, în număr de 23 formate din 42 de aşchii, printre care Gârbovi cu Bostanca, Glodeanu, Cotorca Mică și Motocul au trecut în plasa Cișpul cu reședința la Uraiceni.¹⁾

B. DOCUMENTE

Prezența și existența satului Gârbovi, în această perioadă mult controversată, confuză pentru unii și contestată de alții, o vom dovedi și pe cale documentară citind câteva acte oficiale din acea vreme și anume :

1). Satul Gârbovi îl întâlnim într-un tabel original, întocmit în 1804 după tabelele de judici austriaci din acea vreme cu numele tuturor ungurenilor și a localităților de unde au plecat, cit și cele unde s-au aşezat²⁾ și într-un studiu bazat pe "Cartografiile" din anii 1739 - 1831 ce ne prezintă emigrații din Transilvania în Țara Românească.³⁾

2). La 27 martie 1831, "subprefectul de Gârbovi slugerul Dumitrescu Fokide, șeful plășii Gârbovilor, raportează cinstitului judecător al Tribunalului județului Ialomița, asupra reclamei Anica Filipescu de încheierea moșiei Glodeanu, de către mânăstirea Mircuța, cu care se judecă din 1 martie 1828"⁴⁾.

3). În Anafora (raportul) Logofetiei, din 1817, iulie 4, serie că " . . . s-au jeluț Ghir Petre cum că are moșia Slujitori ot Gârbovi, care din vechime se numea și Priviți ",

1). M.D.G.R - vol. IV ediția 1901.

2). St. Meteg - Emigrații românești din Transilvania în sec. XIII - XX p. 159.

3). Dionisie Fotino - Istoria generală a Deciei p. 174.

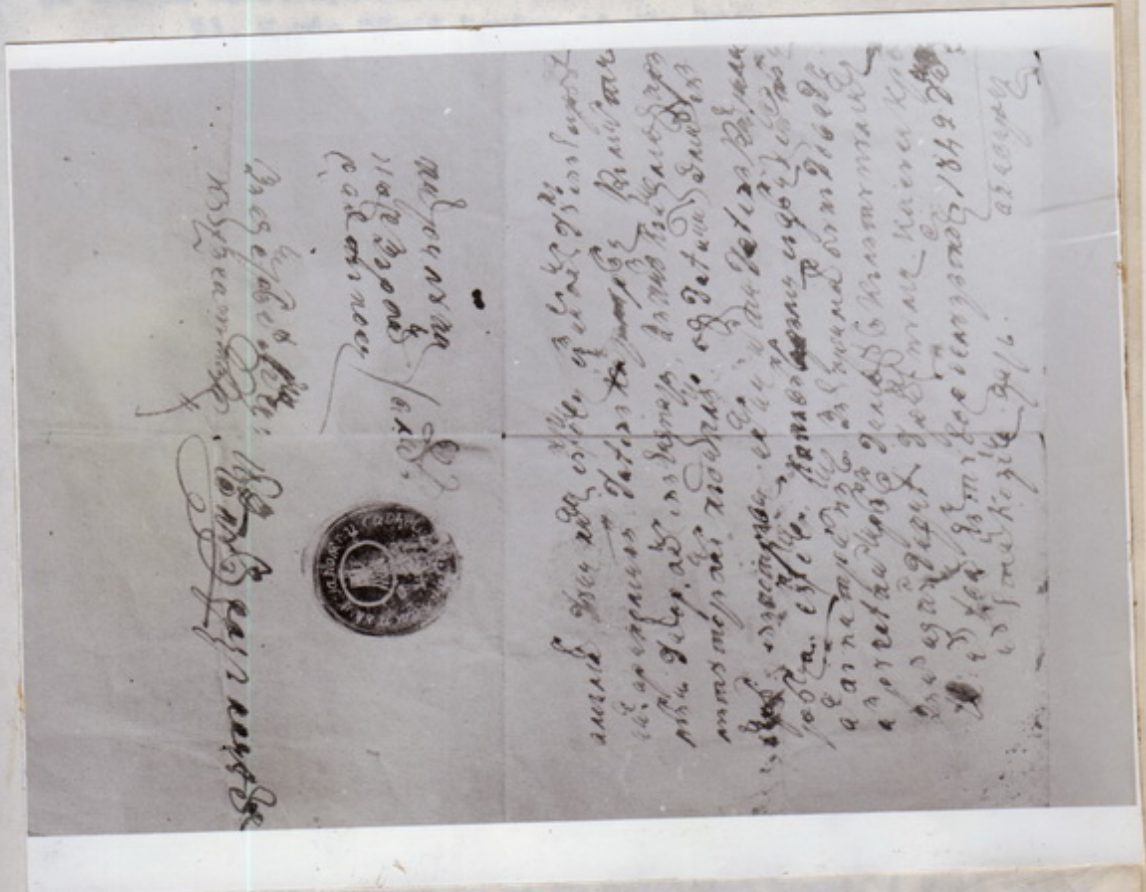
4). Arh. Stat.Buc. - Fond ms.Mircuța p. XIV / 4 și 5

ale cărui hotare sînt delimitate de vecini mogeni și care hotărînicia acestei moșii.¹⁾

4). În muzeul satului Gotorca Mică, comuna Glodeni - Siliștea - județul Bacău există un document vechi din anul 1849 pe care se află aplicată ștampila satului Gîrbovi ceea ce dovedește existența acestei localități înainte de anul 1850.

(Documentul este scris în limba slavonă și reprezintă o delegație dată unor oieri care transportau vitele la București, iar unde se întîmpla să moară unele vite trebuia să se confirme de cea mai apropiată primărie prin ștampila - lucru ce s-a întîmplat la trecerea prin satul Gîrbovi).

Anexăm o fotocopie după acest document în care se observă bine anul 1849 și mai puțin bine ștampila comunei Gîrbovi.

1). Arh. Stat. București - Documente vechi -

C. GEOGRAFIC

Când am fixat geografic teritoriul satului Gârbovi, folosind una din cele mai vechi hărți a județului Ialomița - 1827 - am făcut și prima dovadă că la acea dată satul exista deci cu mult înaintea acestor date ce presupun înființarea lui pe la mijlocul secolului al XIX-lea.

În sprijinul tezei noastre aducem încă o dovadă cu ajutorul hărților din acele vremuri care oglindesc adevărul ce nu poate fi pus la îndoială și care precizează în timp și spațiu existența satului Gârbovi.

1). Harta Țării Românești din 1840, pe care satul Gârbovi apare în același loc ca și azi, în vecinătatea satelor Frecăței, (Glodeanu Siliștei) ; Cotorca - Schimbași, Grindu Păgărașului, Grindăși - Valea Măcrișului, Manasia, Urciceni și Cotorca - Siliștei Cotorcii. (Anexa hărțile nr. 6, 7 și 8).

2). Harta rusească, ediția 1835, care e o hartă strategică, întocmită după alte hărți mai vechi și străine, printre care și una franceză din 1802, pe care satul Gârbovi apare cu indicația numărului de loc de case, pe același loc ca și azi.

3) Harta Principatului Valahiei, cu tăblițe statistice - ediția 1833, hartă administrativă în care găsim satul Gârbovi pe aceeași vatră și cu aceleași vecinătăți.

4). Harta județului Ialomița din 1827, e cea mai veche hartă a regiunii ce ne interesează și pe care am identificat satul Gârbovi, în același loc, pe aceeași vatră și vecinătăți ca pe oricare hartă a țării din zilele noastre. (Vezi harta de la pagina 24).

5). Harta Grande Valachie, tipărită la Torino și Milano (Italia) ce pare a fi mult mai veche ca harta austriacă ne confirmă și ea același lucru - existența satului Gârbovi înainte de primul război ruso-turc (1768 - 1774) cu aceleași vecinătăți și tot pe aceeași vatră ca și în celelalte hărți. (Vezi harta de la pagina 29).

În toate aceste hărți, satul Gârbovi apare în aceeași zonă geografică în vecinătatea aceluiași sate de azi cu care, în decursul veacurilor, a împărțit aceeași soartă.

САТА

ИЗПИ ПОЖНЕИ.

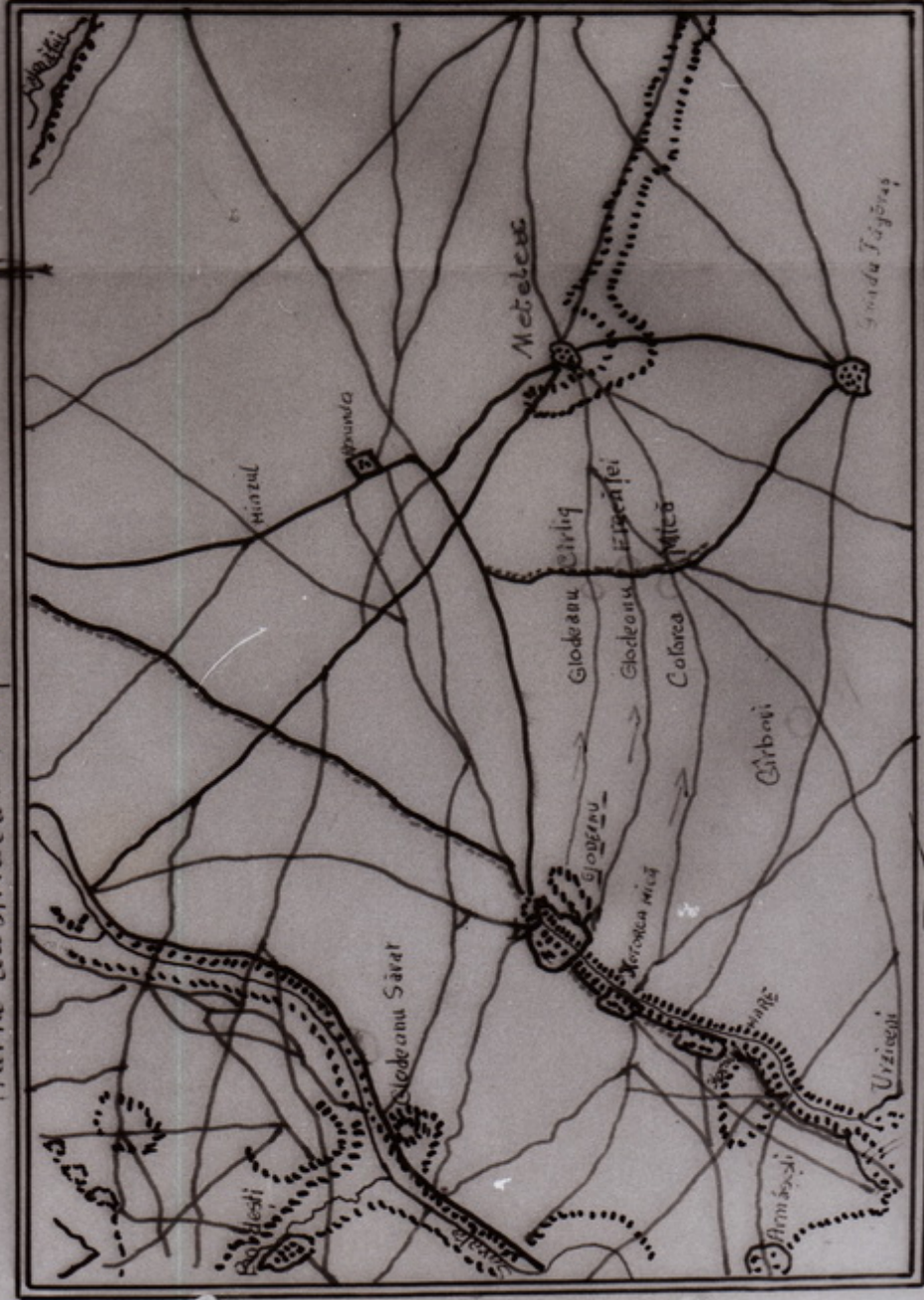
- XI.
- XII.
- XIII.
- XIV.
- XV.
- XVI.
- XVII.
- XVIII.

- I.
- II.
- III.
- IV.
- V.
- VI.
- VII.
- VIII.
- IX.

№. 6

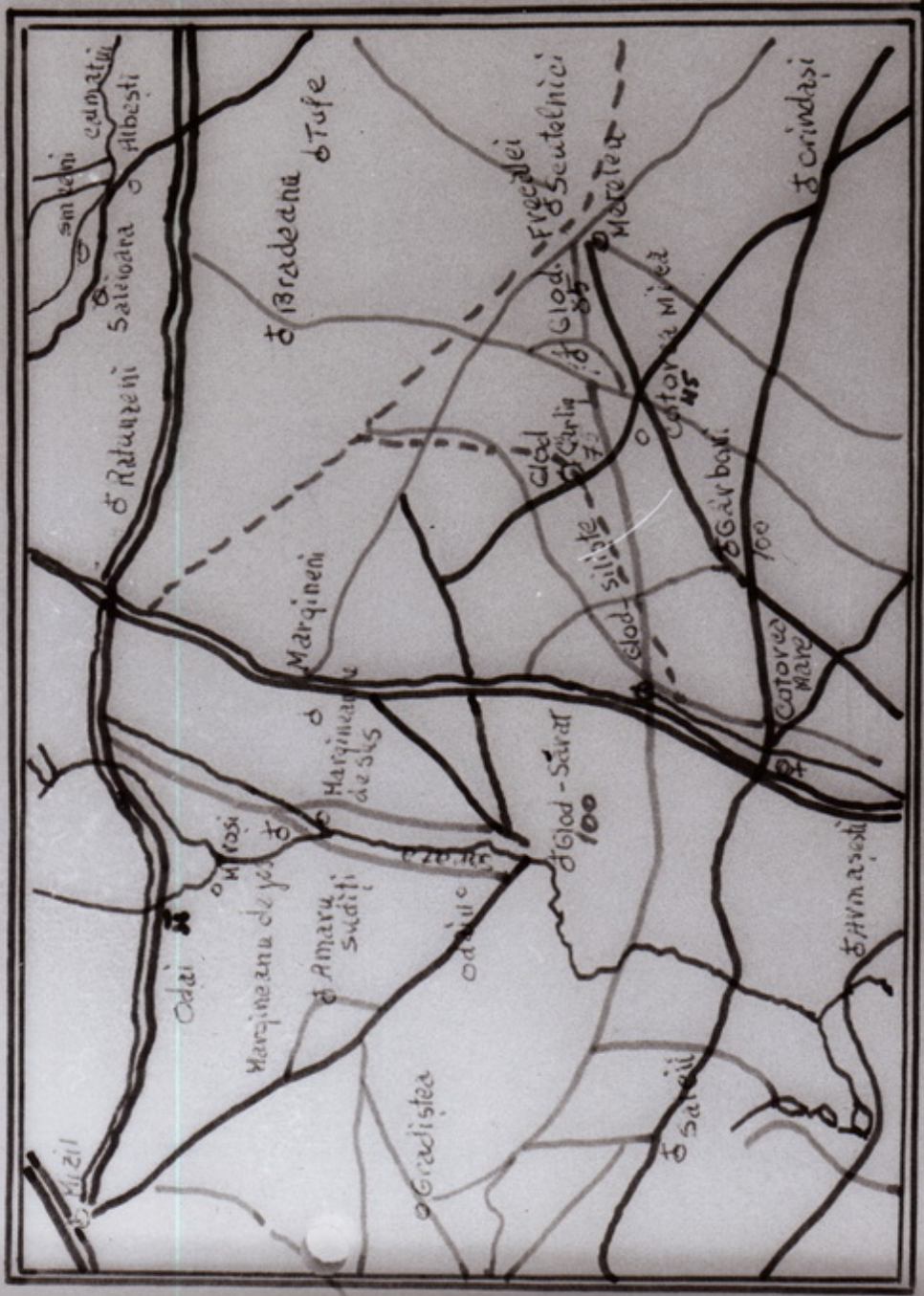
Harla austriacă - lung 1770 -

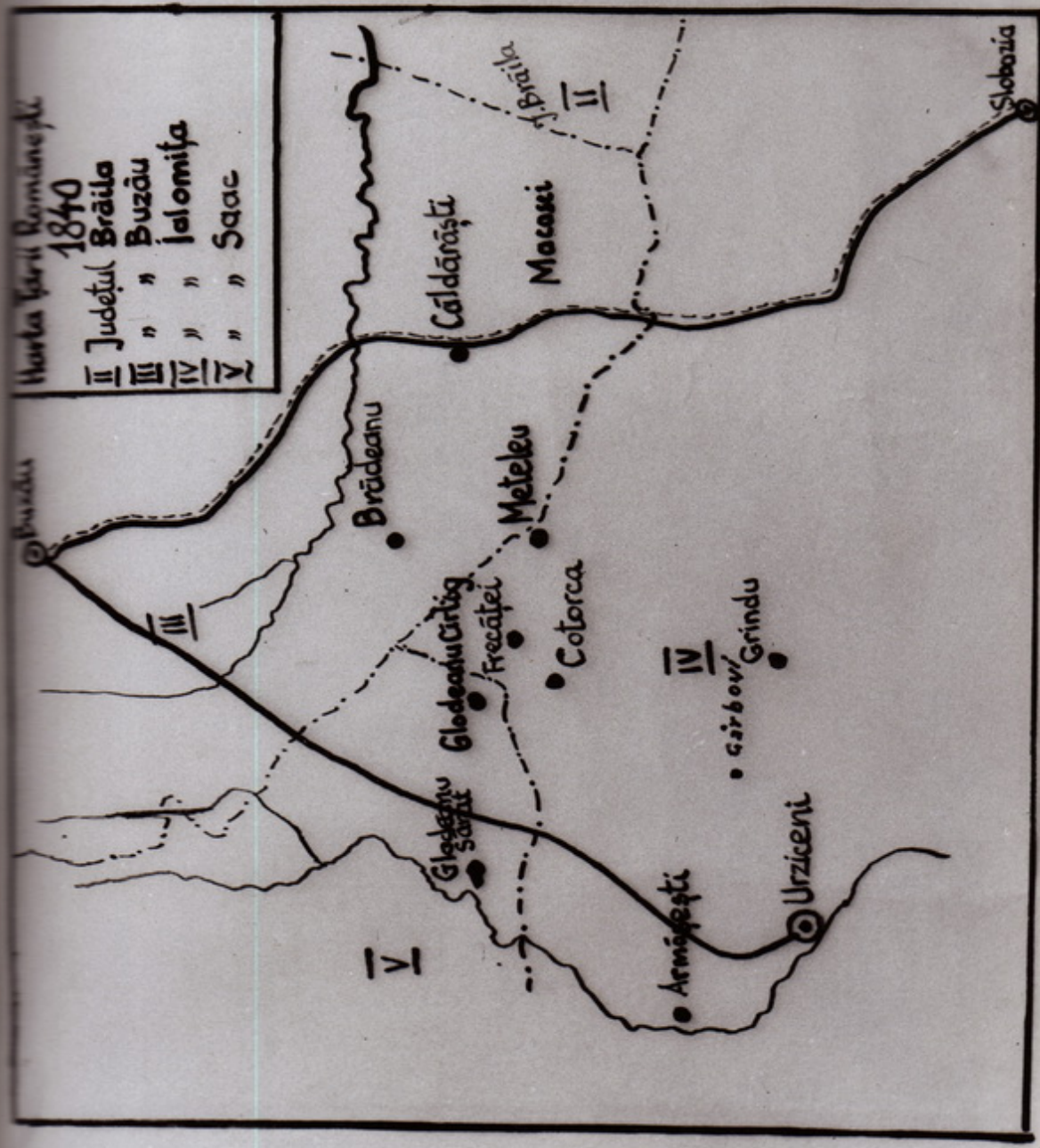
- Sos Bucevesi - Urziceni - Buzau
- Drum comand
- - - - - Drum de câmp
- (with circles) Drumurile din satul Glodeanu după 1774 - 1833

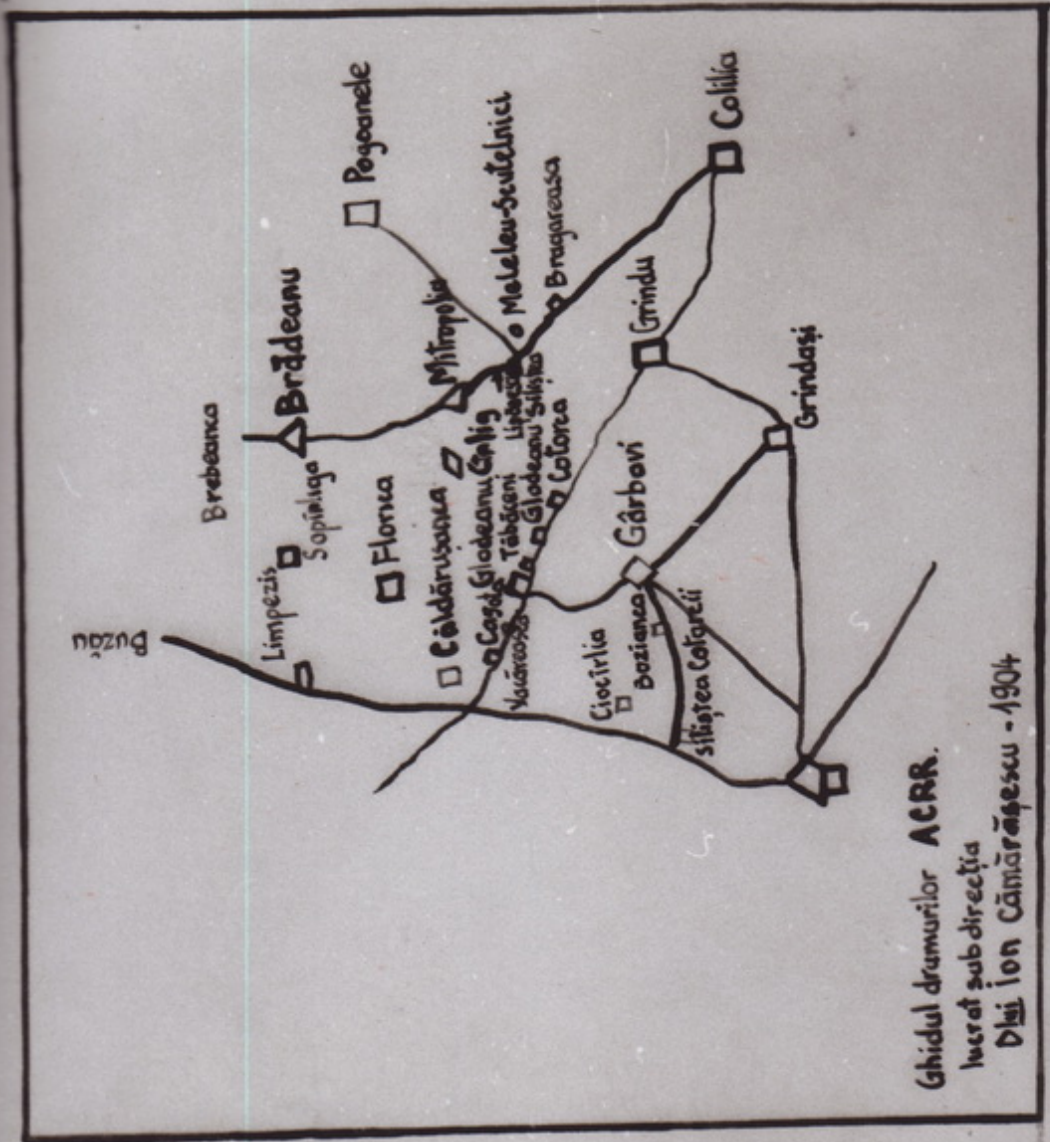
Mr. X

Harla rusească 1835

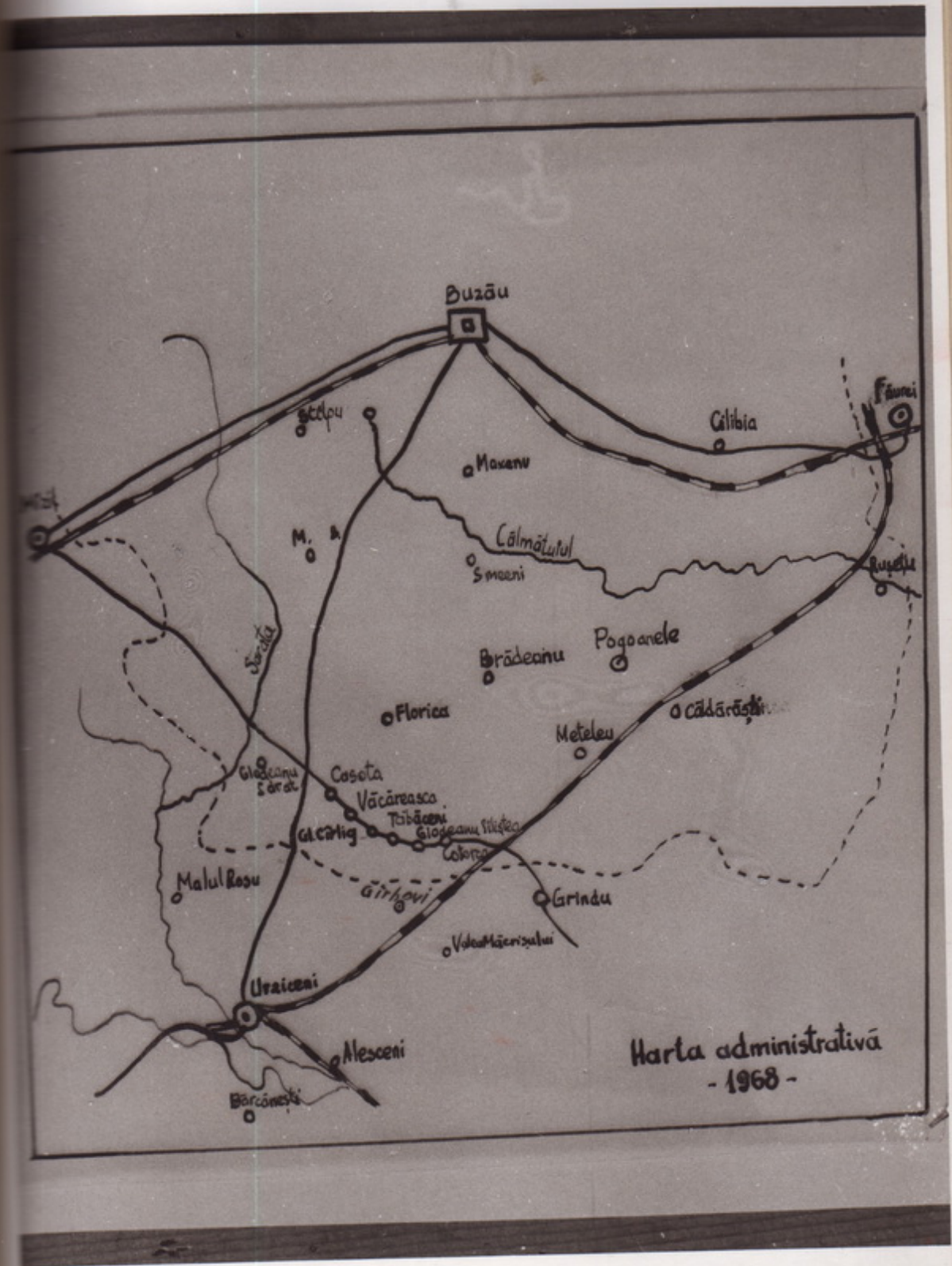

1835

Ghidul drumurilor ACRR.
 lucrat sub direcția
 Dnii Ion Cămărășescu - 1904

Nr. 11

Credem că ^{și} din acest punct de vedere am reușit să dovedim lipsa de adevăr și netemeinicia afirmațiilor asupra datei înființării satului Gârbovi și prin aceasta am înlăturat orice urmă de îndoielă asupra vechimei și existenței satului din timpuri îndepărtate.

Prin infirmarea acestor date și combaterea lor cu argumente precise (cit și a documentației în contradicție) sperăm că am dovedit, cu prinosință, netemeinicia și lipsa de adevăr a afirmațiilor aceluia care au susținut, fără documentare, că satul Gârbovi își are începuturile între anii 1821-1864.

Sîntem, de asemenea, convingeți că am demonstrat cu prinosință iubitorilor de adevăr că satul Gârbovi are o existență pe aceste locuri o veche în timp și o continuitate peste veacuri. și prin aceasta am deschis larg fereastra prin care să privim trecutul îndepărtat al acestui sat.

CIT DE VECHI POATE FI SATUL GÎRBOVI

Folosindu-ne de aceeași metodă a socotirii inverse a anilor, vom continua incursiunea noastră în trecutul încă neexplorat și vom merge pe urmele satului Gârbovi pînă acolo unde existența documentelor încetează de a mai fi și dacă dovezile ne vor permite ne vom continua călătoria în necunoscut bazată pe ipotezele furnizate de ultimile documente.

1822. Dintr-o anafordă - raport - din anul 1822, mai 3, către cinstita Ocîrmuire a județului Ialomița, reiese că " Chir Petre Cînuși se judecă cu Sordarul Alecu, care unindu-se cu un Drăgan Pitarul (în silă și fără judecată) au tăiat cepurile oîrciumilor sale ce le are pe moșia slujitori ot Gârbovi care din vechime se numea Priviți " 1)

1864. În tabelul original, din octombrie 1864 " al sușiților austriaci " cu numele tuturor ungurenilor și a localităților de unde au plecat din Transilvania cit și cele unde s-au așezat, se află și satul Gârbovi, împreună cu satele : Pribegi, Armăgești, Ursiceni, Stoinesti și Obilești. 2)

1). Stefan Neteg - Emigrări rom. din Transilvania pag. 159

2). Monografia satului Grindu Nr. Ciolca. Documente vechi -

1778. Sînt publicate în limba franceză și grecească memoriile lui Bauer în urma călătoriilor sale prin Țara Românească înaintea primului război ruso-turc, sub titlul "Memorii istorice despre Valahia, cu un prospect de atlas geografic și militar, după războiul dintre Rusia și Poarta Otomană, în care alături de satele Glodeanu, Cotorca Mică, Cotorca Mare, Metolcu este menționat și satul Gîrbovi. 1)

1760. Moșia Gîrbovi e în proprietatea lui Pirvu Cantacuzino și a mînistirii Vlahrești pe raza căruia se află și satul Gîrbovi. 2)

1739. Satul Gîrbovi-Ialomița îl întîlnim în anul 1739, într-un studiu bazat pe catastrafiile din 1739 - 1831 asupra emigranților transilvăneni în Țara Românească - Dionisie Fotino în "Istoria generală a Daciei."

1696. Gîrbovi de Jos - Slobozia, leat 7204, martie 20, vînsare de țelină - Capitolul manuscris "Fondul mînistirii Slobozia lui Șnache" condica 314 fila 374 v.

1692. După un manuscris din fondul mînistirii Slobozia lui Șnache - sîm și Valdeci - condica 314, fila 492, satul Gîrbovi este menționat sub denumirea de Gîrbovi de Jos a căruia moșie a fost hotărnicită de Carol Gold, aflat în serviciul casei Obrenovici și Ipilante; moșia avea 4.000 ha. și cuprindea și Manasia, sat vecin cu Gîrbovi.

1655. (7.163). În cartea de judecată a celor cinci boieri rînduiți de Constantin Serban - Voievod în procesul lui Drîgan cu unchiul său Coman Arnașul "Fiera of Gîrbovi" unul din cei cinci boieri propuși ca jurători de Coman Arnașul, împreună cu ceilalți patru au refuzat "a-și încălca sufletul cu jurămint fals" 3).

1591 - 1600. La 23 aprilie, 1596, negociii din Dobroței mărturisesc că Gireșce din Rupeșeni a dat de sestre fiicei sale, Stanca, soce stînjeni. "și martori au fost mulți oameni buni, anume unchiș Marco din Gîrbovi de Jos și Tudoranu Ceang de acolo și unchișul Stan Obeală din Dobroței" (Documente privind Istoria Romîniei veacul al XVI-lea T.R. vol. VI 1591 - 1600 p. 131 și 210).

1). Arh.Stat Buc. Bauer - Memorii 1778.

2). Arh.Stat, Gîrlărești - Anuarul jud. Ialomița 1906.I. Ursescu

3). Monografia satului Grindu. pr. Ciolca ed. 1944 p. 176 -

La 18 iunie, 1594, Mihai Viteazul Voievod întărește lui Nicula - vîtaf, ocină la Pitarul, un vad de moară și loc de grădini la Cojecești, precum și țigani în urma unor judecări. Si martori oameni buni, bătrîni și . . . din Sarofeni, Bogul și popa Stroe și popa Stanciu și Neagoi din Gârbovi, Milea și din oragul de Flocci Constantin, fiul lui Hodea . . . (Doc. T.R. vol. VI pagina 210).

La 7 decembrie 1593, Mihai Viteazul Voievod întărește mai multora ocine, vii și egoare în Topliceni, Buhălești, Jidani, Bîrăgeți, Gârbovi și Bîleni. " Si iar a cumpărat Mugat ocină în Gârbovi și vie cu loc de la Oprea Fugăcarul " (Documente privind Istoria României veac XVI B.T.R. vol. IV - 1571- 1580 pag. 266 - Idem vol. VI 1591 - 1600 pag. 89).

1577 - leat 7085 mai 5, București -

" Din mila lui Dumnezeu, Io Alexandru Mircea voievod și domn a toată Tara Ungurovlahiei, fiul marelui și prea bunului Mircea Voievod (Ciobanul 1545 - 1550), fiul lui Mihnea Voievod (cel Rău 1508 - 1509) dă domnia mea poruncă lui Badea logoghit cu fiii săi cîți îi va da Dumnezeu ca să-i fie ocină în Lindicești (numele din vechime a satului Cotarca Mică) și în Sinteghi ce a cumpărat de la Stanciul Papuia . . . "

" Martori au fost neglegi buni și bătrîni anume : Borcea și Stan și popa Stan din Gârbovi și . . . " ¹⁾
(cel ce a dat această poruncă este Alexandru al II-lea Mircea - domn al Țării Românești între anii 1558 - 1577).

Acesta este ultimul și cel mai vechi document în care se vorbește despre satul Gârbovi și de care avem noi cunoștință.

Mergînd din document în document, pe urmele satului Gârbovi și a moșiei cu același nume, ne-am oprit în fața celui mai vechi document datat 5 mai 1577 (leat 7085) București, ce atestă documentar - pentru prima oară - existența satului și a moșiei Gârbovi.

Făcînd un calcul simplu :

1981 - 1577 = 404 ani de existență documentar.

1)

1). Agh. Stat. Buc. Documente privind Istoria României veac XVI B T.R. vol. IV - 1571 - 1580 .

Patru sute patru ani de existență în viața acestui sat, cu evenimentele ce le-a trăit de-a lungul veacurilor și cu transformările economice, sociale, culturale și politice din ultimele decenii, precum și avântul prosper din zilele noastre reprezintă un trecut demn de luat în seamă, respectat și chiar comemorat.

Totuși, nu putem crede că aici se găsesc și începuturile formării satului Gârbovi, ci sîntem convinși că rădăcinile începutului lui sînt înfrînte cu mult mai adînc în trecutul îndepărtat al istoriei Țării Românești, mergînd, poate, chiar pînă în sec. al XIII-lea, confundîndu-se cu însăși formarea primelor voievodate din Țara Românească și a poporului român.

X

După logica lucrurilor și bazăți pe premisele furnizate de ultimul document, vom încerca să facem încă un pas în necunoscut în speranța că vom reuși să adăugăm, cel puțin cîteva decenii, și de ce nu, chiar peste un secol sau mai multe la vechimea satului Gârbovi.

Pentru a înțelege și a interpreta exact aceste hrisoave, ne propunem să le aducem în actualitate, dînd termenilor folosiți în acele vremuri, interpretarea, sensul și valoarea juridică de azi folosînd Micul Dicționar Enciclopedic al L. române ediția 1978:

- 1). Băgținag, autohton = care s-a format și s-a dezvoltat pe teritoriul în care trăiește și în prezent.
- 2). Băgțină = origine = loc .
- 3). De băgțină = originar, moștenit din moși = strămoși.
- 4). Gârbovi = aduși de spate, învovoiți de bătrînețe.
- 5). Moș = ascendent mai îndepărtat, înaintag, strămoș.
- 6). Din (de la) moși-strămoși = păstrat din generație în generație, din vremuri străvechi.
- 7). Moșneni = țărani liberi, posesori ai unei proprietăți de pămînt, stăpîni în deplinătate ai pămîntului moștenit de la un străbun comun.
- 8). Ocină = bucată de pămînt moștenită din generație în

generație.

9). strănog = persoane care a trăit cu cîteva generații înainte cuiva din care descind membrii aceleiași familii.

Avînd lămurite și clarificate aceste noțiuni și termeni vechi, ne dăm seama că ele implică participarea a cel puțin 3 - 4 generații și anume :

- 1). generația care primește moștenirea,
- 2). generația care transmite moștenirea și
- 3) - 4) generațiile de la care s-a primit moștenirea ce se transmite - deci vîrsta unei generații fiind socotită la minimum 40 de ani, la cele patru generații rezultă o vechime de cel puțin 160 ani.

Iată acum Hrisovul care spune :

Io Alexandru al II-lea Mircea - domn a toată Tera Ungrovlahia, atestă și întărește cu semnătură și pecete domnească, mărturia depusă de trei " martori blîtrîni din Gîrbovi - Borcea, Stan și popa Stan, pe baza cărora dă poruncă lui Bădca logofătul cu fiii săi să aibă " ocină " în Lindicești (Cotorca Mică) în anul 1577.

Prin această poruncă domnească se recunoaște, de fapt, două lucruri de mare importanță pentru noi și anume :

1). că "ocină " din Lindicești la 1577 era o moșie moștenită din moșii-strănoși - deci socotim vîrsta a patru generații - 160 de ani (vîrsta unei generații fiind luată în calculul oficial la 40 de ani) și

2). că martorii din Gîrbovi erau blîtrîni - peste 70 - 90 ani confirmînd prin aceasta indirect existența satului și înainte de anul 1577 - cu cel puțin 70 - 80 de ani, vîrsta martorilor, la care în mod logic și firesc trebuie să adăugăm și vîrsta părinților și bunicilor acestor martori - încă 70 - 80 de ani.

Luînd în considerare că în acele vremuri țărani erau strîns legați de moșia pe care o munceau și nu se puteau muta cînd și unde voiau, nu începe nici o încheiere că toți acești martori cu părinții, moșii și strămoșii lor, tot aici, în satul Gîrbovi s-au născut și au trăit.

Deci, dacă din 1577 scădem 160 de ani - vîrsta martorilor și a moșilor lor - ajungem în 1417 pe timpul domniei lui Mircea cel Blîtrîn (1386 - 1418) dată ce pare a fi cel mai timpuriu de înființarea satului Gîrbovi pe aceste meleaguri.

Din 1981 - 1417 = 564 ani.

Din aceste calcule logice ajungem la concluzia firească, că începuturile satului Gîrbovi sînt cu mult mai vechi decît atestă documentele și că ele se pierd în negura vremurilor confundîndu-se cu începuturile formării primelor voievodate din Tara Românească.

Acest document ne dă și prima și cea mai prețioasă informație că locuitorii satului Gîrbovi, la acea dată, erau moșneni și că au muncit și moștenit acest pămînt din moși - strămoși, deci sînt acolo de cînd se știe - așa cum scriau în 1743 moșnenii of Broșteni " . . . noi ne știm moșneni de la strămoși, din deschleocîtoarea pămîntului ". 1)

Acest Hrisov semnat de Io Alexandru al II-lea - voievod al Țării Românești, ne dă câștig de cauză, fără drept de apel, că satul Gîrbovi a existat cu cel puțin 160 de ani înainte ca el să fi semnat și autentificat Hrisovul respectiv, lucru necontestat de nimeni de la semnarea lui și pînă în zilele noastre.

X

Tot, prin acest Hrisov am delegat și mult căutatul răspuns la arătoarea întrebare : cînd și de unde au venit locuitorii satului Gîrbovi ?

Ei se află aici de cînd se știe, din moși - strămoși, din deschleocîtoarea pămîntului, la care, în decursul veacurilor, din cauze evenimentelor și a împrejurărilor vitrege s-au mai adăugat, începînd din 1739, ungureni - țărani emigranți din Transilvania iar din 1769 cei veniți din satele Glodeanu, Cotoroa Mare, Cotoroa Mică, precum și din alte sate ce, în vremuri de restriște și-au căutat și găsit loc de adăpost în pîdurea Radeș.

Ne-am bazat numai pe date controlate, verificate și fundamentate științific, prin hîrți, acte oficiale, documente și mărturii scrise ale oamenilor bătrîni ce au trăit evenimentele relatate, întîrite cu pecoți și semnături domnești

1). Monografia satului Grindu - pr. Ciolca pag. 178

a căror autenticitate și valabilitate nu poate fi pusă la îndoială de nimeni.

Am reușit să trecem cu bine, *riedem* noi, neamăratele obstacole ridicate în cale de datele necontrolate și neverificate de autorii lor, obstacole ce la prima vedere păreau de netrecut și am deschis cale liberă pe urmele satului Gârbovi, ajungând până la un pas de originile lui, dovedind că are o vechime și o continuitate, pe aceste locuri de cel puțin 564 de ani și o atestare documentară de 404 ani.←

P A R T - // - II - 3

← Văgărilor mele în trecut și azi →

1. **Amplasarea si descrierea**

Amplasarea este in zona de nord-est a satului, pe drumul comunal nr. 1/1, la o distanta de aproximativ 100 m de drumul principal.

PARTEA a II - a

- Viata catului in trecut si astazi -

Viata catului in trecut este legata de activitatea agricola si de nevoia de a avea un animal de companie si de paza. In prezent, catii sunt mai mult animale de companie si sunt adesea tinuti in curtea gospodariilor.

Amplasarea este in zona de nord-est a satului, pe drumul comunal nr. 1/1, la o distanta de aproximativ 100 m de drumul principal.

Amplasarea este in zona de nord-est a satului, pe drumul comunal nr. 1/1, la o distanta de aproximativ 100 m de drumul principal.

Amplasarea este in zona de nord-est a satului, pe drumul comunal nr. 1/1, la o distanta de aproximativ 100 m de drumul principal.

I. CADRUL GEOGRAFIC

1. Aparare și administrativ.

Comuna Gîrbovi este formată dintr-un singur sat mare și compact, în formă de dreptunghi cu laturile de circa 3 / 1 km, însumînd o suprafață totală de aproximativ 289 ha.

Pînă în anul 1897 comuna Gîrbovi era formată din trei sate și anume : Gîrbovi - reședință de comună - satul Bosianca și satul Ciocîrlia. Satul Bosianca desființîndu-se în anul 1897, comuna Gîrbovi rămîne formată numai din satele Gîrbovi și Ciocîrlia pînă în anul 1941, cînd satul Ciocîrlia formează comună separată împreună cu satul Siligtea-Cotorcii (Cotoroa Mare). De la această dată (1941) comuna Gîrbovi este formată dintr-un singur sat ce a aparținut următoarelor unități administrative superioare :

- pînă la reforma administrativă din 1951 a aparținut de județul Ialomița, cu reședința la Căllărași, plasa Urziceni cînd a trecut la regiunea Ploiești, raionul Urziceni, iar în 1954, la regiunea București, raionul Urziceni.

Prin reorganizarea teritorială a țării pe județe, în 1968, a făcut parte din județul Ilfov cu reședința în București pînă la data de 24 ianuarie 1968 cînd trece la județul Ialomița, reorganizat, cu reședința la Slobozia.

Teritoriul comunei este situat în partea de N V a cîmpiei Bîrăganului de mijloc, la 13 km. est de râul Ialomița, în suprafață totală de 3025 ha.

Din planul comunei - ce se anexează alăturat - se poate vedea cum a evoluat și s-a dezvoltat satul în decursul anilor.

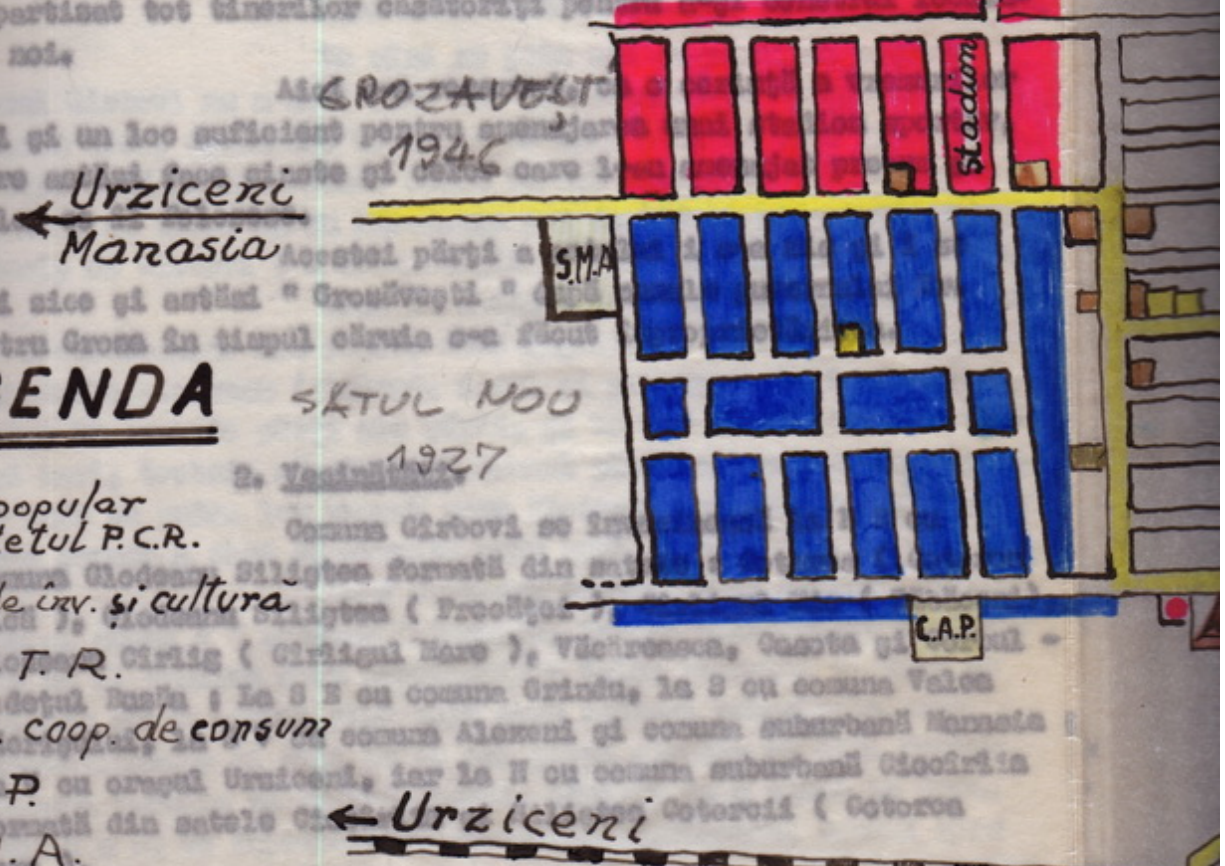
a) Partea neșagurată reprezintă vatra satului fixată prin împroprietărirea lui Gusa - Vodă din 1864, cu centrul civic central :

b) Partea șagurată în albastru indică locurile de case cu care au fost împroprietăriți tinerii căsătorii în anul

PLANUL COM

-19

1926, contra cost, pentru a se construi un centru civic pentru
 a se construi biserică, școală și cinema culturală. Acestei părți
 a satului i s-a dat "Satul Nou" nume ce se menține și azi.
 În acest centru, pe locul rezervat, în anul
 1946 s-a construit o școală cu 2 săli de clasă și apoi în 1960
 un alt local de școală cu 7 săli de clasă și laborator.
 c).Partea hăgureată în roșu reprezintă extindere
 rea satului în anul 1946 când o dată cu ultima reformă
 tot din izlasul comunei și pentru simetria satului s-a
 parcat ca anexă la Satul Nou o suprafață de 1 / 0250
 repartizat tot tinerilor căsătoriți pentru a se construi
 pe noi.

LEGENDA

- Cons. popular
- Comitetul P.C.R.
- Unit. de inv. și cultura
- P. T. T. R.
- Unit. coop. de consum
- C.A.P.
- S. M. A.
- C. E. C.
- Coop. de credit
- Moară
- Secția de covoare
- Dispensare
- Farmacie

SATUL NOU
1927

- șosele asfaltate
- ▲ monument
- Satul Nou (constr. 1927)
- Grozăvești (constr. 1946)

1926, contra cost, pentru a-și construi case.

Această parte avind o suprafață mare - 1/0,750 km - i s-a rezervat și aici un centru civic pentru a se construi biserică, școală și cămin cultural. Acestei părți a satului i s-a zis " Satul Nou " nume ce se menține și azi.

În acest centru, pe locul rezervat, în anul 1946 s-a construit o școală cu 2 săli de clasă și apoi în 1961 un alt local de școală cu 7 săli de clasă și laborator.

c). Partea hăgureată în rogu reprezintă extinderea satului în anul 1945 când o dată cu ultima reformă agrară, tot din izlasul comunei și pentru simetria satului s-au mai parcelat ca anexă la Satul Nou o suprafață de 1 / 0,250 km ce s-a repartizat tot tinerilor căsătorii pentru a-și construi locuințe noi.

Aici s-a rezervat, ca o cerință a vremurilor noi și un loc suficient pentru amenajarea unui stadion sportiv, care astăzi face cinste și celor care l-au amenajat precum și celor ce îl folosesc.

Acestei părți a satului i s-a zis și i se mai zice și astăzi " Grosăvești " după numele guvernului Dr. Petru Gроза în timpul căruia s-a făcut improprietărea.

2. Vecinătăți.

Comuna Gîrbovi se învecinează la N E cu comuna Glodeanu Siliștea formată din satele : Cotorca (Cotorca Mică), Glodeanu Siliștea (Frecuței), Gîrligul Mic (Tăbăceni), Glodeanu Gîrlig (Gîrligul Mare), Văcăreasca, Cacota și Corbul - județul Buzău ; la S E cu comuna Grindu, la S cu comuna Valea Măcrișului, la S V cu comuna Alexeni și comuna suburbană Mannaia la V cu orașul Urziceni, iar la N cu comuna suburbană Ciocirlia formată din satele Ciocirlia și Siliștea Cotorcii (Cotorca Mare).

Cel mai apropiat oraș de comuna Gîrbovi este orașul Urziceni care astăzi cunoaște o dezvoltare fără precedent în urma hotărîrilor P.C.R. cu privire la construirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Dacă orașul Urziceni în trecutul apropiat era un târgușor plin cu dughene de tot felul și în special cu circiumi la tot pasul, cu străzi pline de hîrtoape și noroi în care cei ce veneau sîmbăta la vestitul " obor de vite și cereale " se împotmoleau cu vite cu tot,

astăzi, construcțiile unor blocuri moderne de locuit, a unor obiective social-culturale necesare formării omului de tip nou, modernizarea străzilor și a trotuarelor și mai ales construcția unor obiective industriale de tip republican au schimbat radical fața ținutului de ieri dându-i un aspect nou de oraș modern care încântă plăcut ochiul celor ce-l vizitează. În oraș vin cetățeni din majoritatea localităților învecinate pentru a lucra în numeroasele fabrici, inclusiv din Girbovi de unde merg zilnic peste 300 de tineri calificați în diferite meserii. (Vezi schița comunei Girbovi și vecinătățile. anexă.)

3. Căile de comunicație.

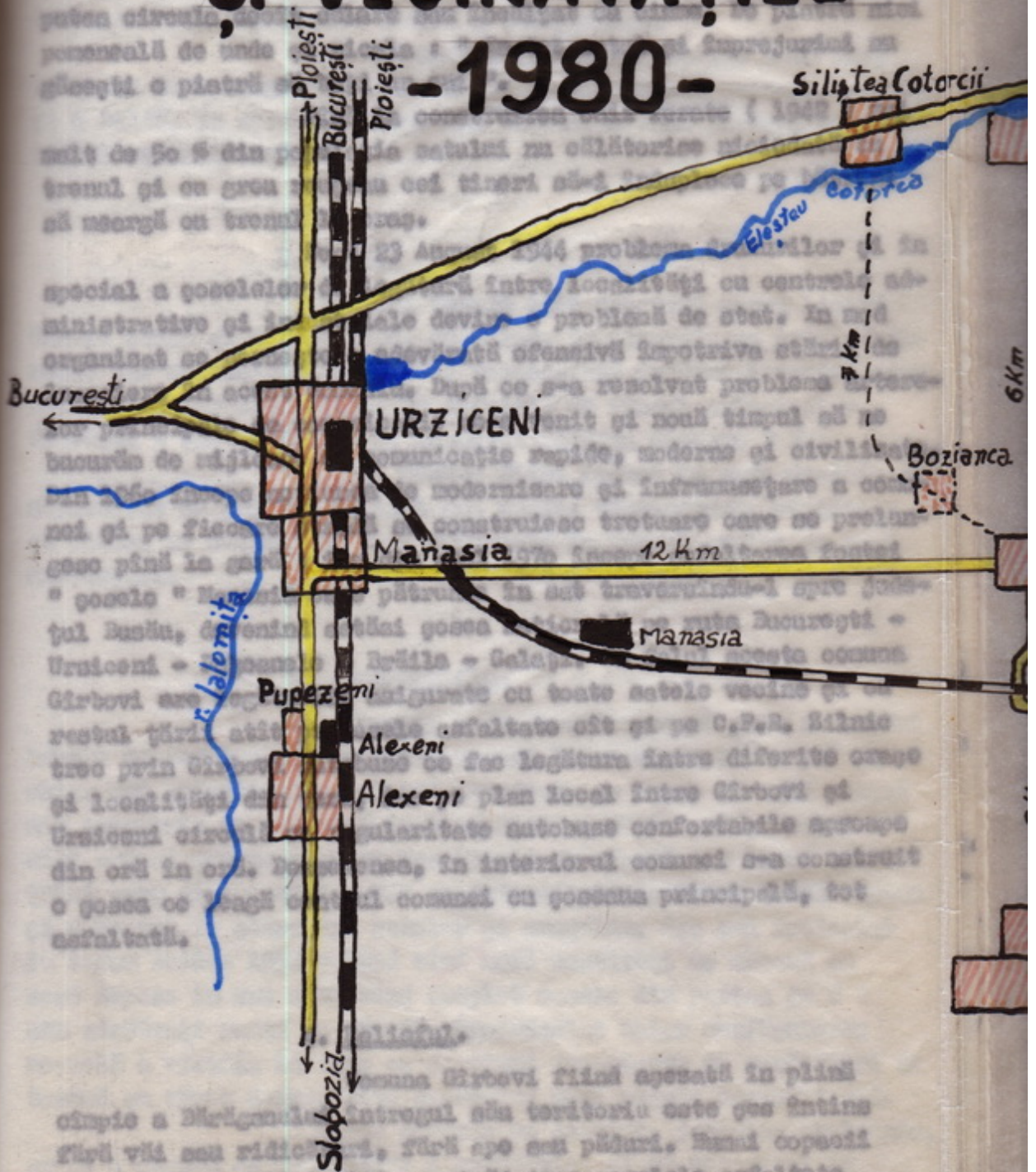
De când ne gătim noi și părinții noștri, satul Girbovi nu a avut alte căi de comunicație cu localitățile vecine decât drumurile vecinale de câmp pînă în anul 1942 cînd a fost dată în exploatare calea ferată București - Urziceni - Ploiești, ce trece la un kilometru sud de sat și are stație cu numele de Girbovi (a doua stație de la Urziceni spre Ploiești).

Pînă la această dată circulația mărfurilor și a călătorilor era foarte mult îngreunată și mai ales în anotimpurile ploioase (toamna, iarna și primăvara). Pentru a merge în anumite părți ale țării, și în mod deosebit în orașele mai mari, trebuia să străbăți drumul pînă la Urziceni cu căruța, de unde se putea lua trenul spre Ploiești sau Cărlărești (această cale ferată a fost construită prin anul 1908).

Spre Urziceni existau trei drumuri distincte și anume : " goseana " Manasia, drumul Urzicenilor și între ele un al treilea drum provizoriu - Valea Fioșului - care se folosea numai atunci cînd cele două drumuri principale erau impracticabile și deci nu se mai putea circula pe ele. Pentru aceasta trebuia să te interesezi, înainte de a pleca la drum, pentru a nu te împotmoli pe drumurile desfundate. Drumul spre Manasia i se zicea " gosea ", probabil, fiindcă avea pe margine ganțuri care din cînd în cînd se curătau și din loc în loc erau salcîmi bătrîni ; la jumătatea drumului exista o pădurice tot de salcîmi pe o parte și cealaltă a drumului, iar pe partea stîngă a drumului erau plantați stîlpii care susțineau două fire de telefon.

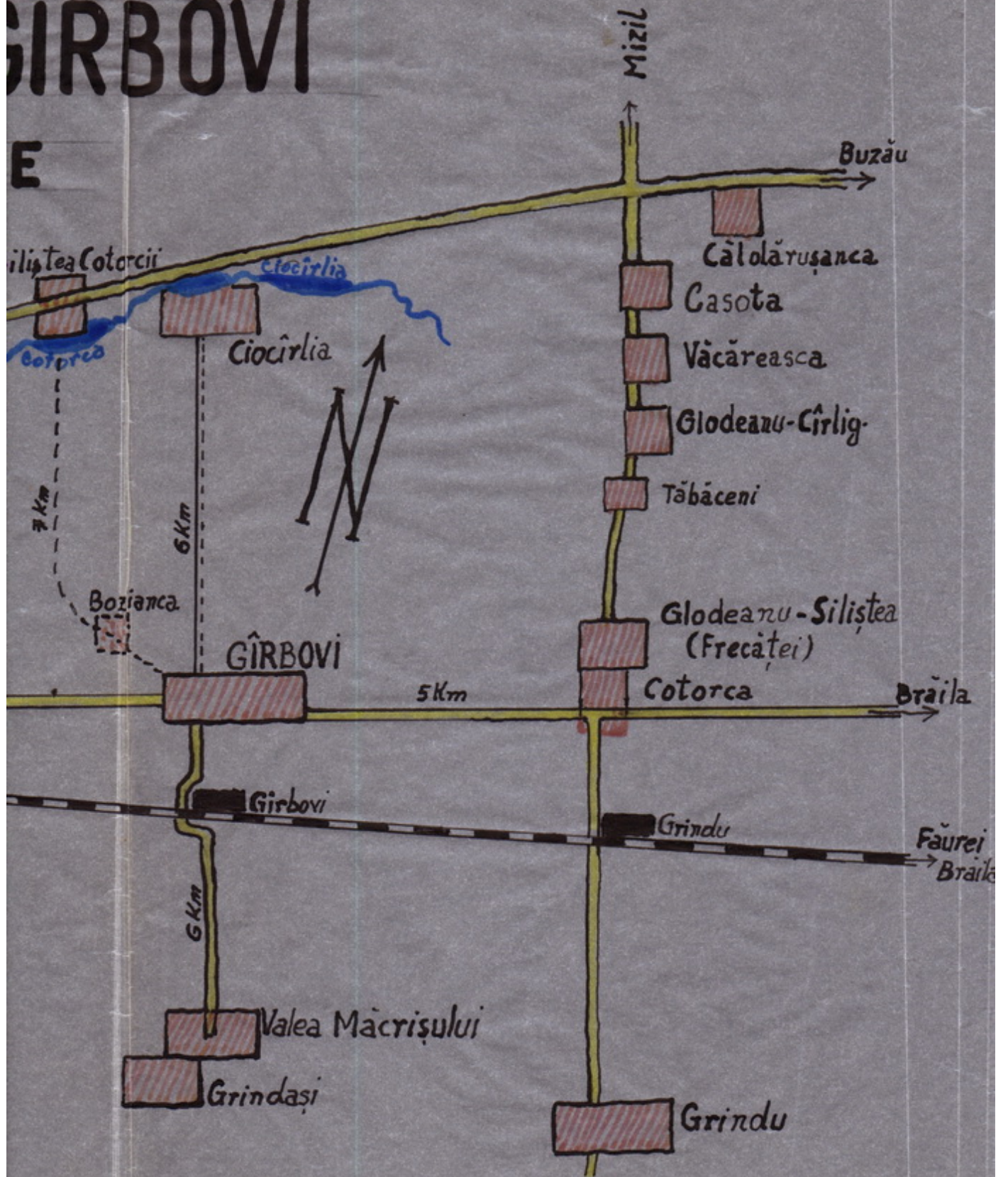
S-a încercat prin anii 1937 - 1939 să se transporte pietriș pe acest drum, însă cei ce răspundeau de

SCIȚA COMUNEI GÎRBOVI ȘI VECINĂTĂȚILE -1980-

GÎRBOVI

E

această construcție au fost judecați pentru fraude și drumul a rămas tot așa cu singura deosebire că nu mai puteai să te abați din cauza ganțurilor adânci și ca stare nu se circula pe el decât vara.

În sat strășile erau întreținute de cetățeni, iar și acestea pe vreme rea se desfundau în așa hal că nu se mai putea circula decât oclăire sau încălțat cu cizme. De piatră nici pomeneală de unde și sicala : " În tot satul și împrejurimi nu găsești o piatră să bați un cui ".

Până la construirea căii ferate (1942) mai mult de 50 % din populația satului nu călătorise niciodată cu trenul și cu greu reușeau cei tineri să-și înduplece pe bătrâni să meargă cu trenul la oraș.

După 23 August 1944 problema drumurilor și în special a goselelor de legătură între localități cu centrele administrative și industriale devine o problemă de stat. În mod organizat se pornește o adevărată ofensivă împotriva stării de înepoiere în acest domeniu. După ce s-a rezolvat problema arterelor principale de comunicație ne-a venit și nouă timpul să ne bucurăm de mijloace de comunicație rapide, moderne și civilizate. Din 1960 începe acțiunea de modernizare și înfrumusețare a comunei și pe fiecare stradă se construiesc trotuare care se prelungește până la gară ; iar din anul 1970 începe asfaltarea fostei " gosele " Marnasia care pătrunde în sat traversându-l spre județul Buzău, devenind astăzi gosea națională pe ruta București - Urziceni - Focșanele - Brăila - Galați. În felul acesta comuna Gârbovi are legăturile asigurate cu toate satele vecine și cu restul țării atât pe gosele asfaltate cât și pe C.F.R. Zilnic trec prin Gârbovi autobuze ce fac legătura între diferite orașe și localități din țară, iar pe plan local între Gârbovi și Urziceni circulă cu regularitate autobuze confortabile aproape din oră în oră. De asemenea, în interiorul comunei s-a construit o gosea ce leagă centrul comunei cu goseana principală, tot asfaltată.

4. Relieful.

Comuna Gârbovi fiind așezată în plină câmpie a Bărăganului întregul său teritoriu este pes întins fără văi sau ridicături, fără ape sau păduri. Numai copacii falnici și plopii înalți ce străjuiesc goselele asfaltate întrezăresc decorul neafirgitelor lanuri de cereale oferind călă-

terului, pe timp de argiș, umbra și răcoarea mult dorită.

Stâlpii înalți de beton, ce susțin rețeaua de înaltă tensiune, respirăți în linii perfecte în cele patru puncte cardinale spre satele vecine precum și canalele de colectare a plusului de apă săpate după anul 1971, pentru a preveni excesul de umiditate în cas de calamități, întrerup și ele monotonia acestei nesfârșite câmpii a Bărăganului.

Cea mai apropiată apă curgătoare este râul Ialomîța care curge la circa 13 km. în apropierea comunei Manasia și o baltă, în apropierea satului Ciocirlia însă situată pe teritoriul comunei Girbevi.

5. Clima.

Regimul termic este specific zonei limită dintre stepă și silvo-stepă, cu ierni, în general, nu prea friguroase dar cu coboriri bruște de temperatură în urma irvaniei unor curenți de aer rece aduși, în special, de vântul principal - Crivățul - care pătrunde pe întregul Bărăgan dinspre N E.

Satul nostru fiind așezat în câmp deschis și neprotejat de păduri, dealuri sau munți, temperatura, vânturile și ploile se schimbă cu mari diferențe în cursul anului și după anotimpuri.

6. Anotimpurile.

a). Iernile - se caracterizează prin schimbări bruște de temperatură ce ating uneori între minus 15° - 30° și chiar mai scăzute și cu săpezi abundente ce încep să cadă uneori din noiembrie și țin până în luna martie. Sint însă și ierni când câmpul rămâne complet descoperit de săpadă din cauza crivățului care atunci când suflă cu intensitate spulberă toată săpada și o depune la adăpostul satelor și orașelor. Așa s-a întâmplat în iarna anilor 1953 - 1954 când mari cantități de săpadă au fost depuse în sat acoperind complet casele din partea de N E sub adevărați munți de săpadă, împiedicând chiar desfășurarea normală a vieții, în timp ce porțiuni importante de semănături de toamnă au rămas descoperite provocând mari pagube agriculturii.

Unele perdele de salcîm, judicios amplasate, ar fi o măsură de îmblînzire a crivățului și ar contribui la fixarea săpezii pe terlațele arate și însămînțate, iar prin topire

ar mări cantitatea de apă din sol pe de o parte, iar pe de altă parte ar asigura lemnul necesar în construcții și pentru foc, material atât de mult căutat în tot Bărăganul.

Salcîmul odată plantat se poate tăia în repetate rânduri fără a mai fi replantat, iar lemnul este de esență tare ca și stejarul. Nu fără temei se spune că "salcîmul este stejarul Bărăganului".

Iarna este un anotimp de binecîntare odihnă pentru muncitorii de pe ogoare și, în special, pentru femei. Ele reprezintă acum marea majoritate a forței de muncă din acest sector și, deci, primesc o merită odihnă după intensele munci din timpul verii și, mai ales, al toamnei.

b). Primăverile au, de la un timp, o durată mai scurtă din cauza prelungirii anotimpului rece și apariției timpurii a anotimpului calduros. În general, acest anotimp începe prin zile schimbătoare - zilele babelor - cum le-a botezat poporul, cu ploți repezi și abundente, combinate de multe ori cu lapoviță și ninsoiri de scurtă durată.

Lucrările agricole încep ~~se~~dată cu venirea primăverii - de obicei în luna martie - și se termină la sfîrșitul lunii noiembrie prelungindu-se câteodată și în prima decadă a lunii decembrie. Perioada optimă a vegetației, a celor mai multe plante, este a doua jumătate a lunii martie și se încheie în luna septembrie - începutul lui octombrie. În timpul verii și mai ales către începutul acestui anotimp se produc fenomene de "Fata morgana", fenomen specific regiunilor calde. Aerul încălzit prea tare apare la orizont ca o frîmțantare de valuri în care imaginea obiectelor, aflate la orizont, apar răsturnate ca și cum s-ar reflecta într-o apă.

c) Verile - sînt caracterizate prin zile călduroase, lungi și degoritoare, cu ploți repezi însoțite de descărcări electrice, de multe ori cu zăne de grindină ce afectează culturile, iar pe măsură ce se ajunge în toată verii - luna lui cupțor - cum se mai spune lunii iulie cînd temperatura aerului atinge valori ce depășesc uneori plus 30° - 40° la umbră, se manifestă secetă de multe ori cu caracter pronunțat care afectează recoltele și în mod deosebit, porumbul.

Lupta cu succes împotriva secetei din timpul verii, cînd această cultură de bază a agriculturii este în plină vegetație, se duce prin lucrări de întreținere care au rolul de a menține apa în sol și folosirea unor soiuri rezistente la secetă și cu o perioadă de vegetație cât mai scurtă pentru ca să

poată ajunge la maturitate înainte ca seceta să-și arate colții. Restul culturilor - orzul, grâul, mazărea și plantele industriale - sînt aproape recoltate cînd seceta devine mai pronunțată. Irigațiile cînd se va extinde și în regiunea noastră - va pune capăt acestei dificile situații. Totuși prin măsurile agrotehnice luate după colectivizarea agriculturii, situația dezastruoasă din anii 1946-1947 nu s-a mai repetat.

d). Toamna - începe lent odată cu scurtarea zilelor și creșterea nopților. Trecerea de la anotimpul cald la cel rece se face pe nesimțite, cu nopți din ce în ce mai răcoroase și dimineași cu brumă; Ploile sînt mai frecvente, mișcările și de lungă durată însoțite uneori de vânturi aspre " ploaie mocnăști " așa cum sînt denumite popular.

Toamna este cîntată de poezii și așteptată cu nerăbdare de oamenii muncii ca pe cel mai bogat anotimp. Acum se strîng cele mai multe și bogate roade ale pămîntului: sfecla de zahăr, se culeg pomii, viile, legumele, etc. și se trece la pregătirea ogoarelor de toamnă prin arături adînci, care să asigure recolte bogate în anul viitor.

7. Vînturile

a) Crivățul suflă de la N E și este cel mai frecvent în regiunea noastră. Este cel mai bogat în precipitații - ploile de primăvară și toamnă și zăpada iarnă. Uneori suflă cu putere ce depășește viteza de 100 km / oră, viscolind zăpada pe care o depune în sate, descoperind semănăturile și producînd mari pagube agriculturii, intrerupe comunicațiile, distruge rețelele electrice și telefonice etc.

b) Anatrul bate de la V și spre deosebire de crivăț, este mai sărac în precipitații deoarece în lungul său drum le pierde în regiunile muntoase, pe deasupra cărora trece, fapt pentru care este poreclit " Sărăcilă " sau " Traistă-n băț ".

Suflă cu viteze moderate și rareori este totuși însoțit de precipitații însă mai slabe.

Foarte rare și de slabă intensitate suflă pe aici și două vînturi contrare și anume: Munteanul (din spre munte) și Băltărețul (de la sud - din spre baltă) numai vara și adierea lor răcorește frunțile pline de sudoare ale muncitorilor de pe ogoare.

În general aceste vînturi mai mult preves-

tece vreme de ploaie. Când se întâmplă să se întâlnească cu Crivățul sau Austral, bătrânii spun că " se mîncină vînturile " și că are să vină ploaia.

În timpul verii, vînturile scad puterea căldurii, însă iarna sporesc puterea gerului. De multe ori, cei ce sînt pe drum în timpul iernii și-i ger mare se sînt tare mulțumiți că nu mai bate și vîntul.

8. Hidrologia

Temperatura medie anuală este de $10,2^{\circ}$ C.

Suma gradelor de temperatură în perioada de vegetație, 1 martie - 1 octombrie este de 3.720° C.

Precipitațiile medii anuale însumează 480,9 mm.

Grosimea medie a stratului de zăpadă este de circa 35 cm.

Frecvența grindinei, rară.

Brunele cele mai timpurii pot să apară în decada a doua a lunii octombrie.

Perioada de calm este de 27 % anual.

Precipitații cad cam în tot cursul anului, primăvara, vara și toamna sub formă de ploi și iarna sub formă de zăpadă. Sînt totuși perioade cînd se simte nevoia apei, dar și perioade cînd se produce exces de umiditate. Și într-un caz și în altul omul trebuie să intervină, fie prin întreținerea culturilor, în primul caz, fie prin dirijarea surplusului apelor spre canale special construite. Casuri de secetă excesivă au fost periodice semnalate în această zonă și ne este trează în minte seceta din anii 1946 - 1947 cînd culturile și, în mod deosebit, porumbul au fost total compromise și cu greu s-a făcut față situației. Cu mari eforturi s-a reușit să se facă față și excesului de umiditate din anii 1970 - 1975 după care întreg teritoriul comunei Girbovi a fost parcelat și pus la adăpost de această calamitate prin construirea unor canale de scurgere orientate spre balta de la Ciocîrlia și valea Ialomiței.

În primii ani ai inundațiilor a apărut în comuna noastră o întreprindere denumită O.I.P. (Oficiul de îmbunătățiri funciare) care pe baza unor planuri speciale, a lucrat ~~un~~ sistem special de canale pentru colectarea excesului de umiditate orientate către riul Ialomița și balta Ciocîrliei. Toate operațiunile s-au făcut în mod mecanizat.

-95 A -

ASPECTS DE LA INUNDATION 1970 - 1975.-

Fragment dintr-un canal de scurgere.-

I.B.L.I.P.

(Intreprinderea de exploatare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare)

In anul 1975 - 1976, după ce O.I.P. termină toate lucrările de canalizare în comuna noastră apare Intreprinderea de exploatare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare și își construiește în satul nostru un canton (clădire pentru sediu și anexe).

Această întreprindere este condusă de la înființare de către Silian Merian - subinginer - ca șef, având în subordine următorul personal :

- Năstase Virginia
- operator topo,
- Avramiță Stana
- operator topo,
- Ghinea Mihai
- mecanic rutierist și
- 13 agenți hidro.

Sarcinile acestei întreprinderi sînt de a întreține permanent canalele construite prin curățirea lor, prin ierbicidări, decolmatări, taluzări, construcții de podete etc.

Baza de activitate a întreprinderii corespunde Bazei Consiliului unic agroindustrial (C.U.A.S.C.) Gîrbovi, după cum urmează :

- C.A.P. Gîrbovi cu o suprafață de	5.852 ha.
- C.A.P. Alexeni - " -	1.463 ha
- C.A.P. Ion Roată - " -	303 ha
- Consiliul popular Ion Roată - " -	112 ha
- C.A.P. Valea Mîcrigului - " -	4.700 ha
- I.A.S. Urziceni - " -	1.078 ha

T o t a l suprafață 13.613 ha

Canton I. N. L. I. P.

Pînza de apă freatică oscilează între 3 - 7 m. Datorită acestui fapt, în sat și în cîmp, există puțuri (fîntîni) dese pentru aprovizionarea oamenilor și adăpatul animalelor cu apă.

Ou timpul ape din fîntînie din satul vechi s-a degradat din cauza infiltrațiilor de la suprafață, nemăfiind bună pentru băut, consumată în gospodărie și chiar pentru adăpatul vitelor.

Pentru a rezolva această acută și urgentă problemă a apei potabile, Consiliul popular cu sprijinul conducerii C.A.P.-ului și contribuția voluntară a sîtenilor, a reușit să foreze în afara satului la mari adîncimi, mai multe fîntîni și cu ajutorul unor rezervoare, de la care prin conducte a asigurat

ape potabile și curentă în tot satul vechi și în sectoarele socio-
tehnice.

În general, apele de suprafață - balta de la
Ciocirlia - cît și cele subterane asigură aprovizionarea cu apă
potabilă a populației, a vitelor și chiar unele mici irigații.

Balta de la Ciocirlia.

Soluri. Compoziția solului teritoriului comu-
nei Gîrbovi a fost determinată cu exactitate de specialiști în
colaborare cu cadrele de conducere ale C.A.P.-ului așa cum se
vede în următorul tabel :

Denumirea grupei agroproductive de sol	Cît la % din su- prafață.	Roca mamă	Fertilitatea locală	Adîncimea apei freatică
cernoziom slab degradat	61,78	Loess	mijlocie	3 - 6 m
cernoziom degradat	12,58	"	bună	3 - 6 m
cernoziom ciocolatiu	21,97	"	"	3 - 6 m
cernoziom castaniu	3,24	"	"	3 - 7 m
cernoziom de depresiune	0,43	"	"	3 - 6 m

Din analiza datelor precum și a condițiilor de climă rezultă că teritoriul acestei comuni este favorabil următoarelor culturi :

- cereale boabe,
- leguminoase boabe,
- culturi tehnice, culturi furajere, anuale și perene.

10. Elon. Dintre arborii care cresc, ca la ei ocași și se dezvoltă repede (într-o perioadă de 10 ani ajung la maturitate) sînt salcîmii :

În trecut sîi întîlneai la tot pasul, atît la cîmp, pe rîncoare, în capetele locurilor, sau pe marginea drumurilor, cît și în sat unde formau o adevărată pădure. Astăzi se plantează numai în gospodăriile cetățenilor, în locuri mai retrase pentru a face loc legumelor și pomilor fructiferi care, în trecut, lipseau aproape cu desăvîrșire. Frea rar se întîlneau în curțile cetățenilor dudul, corcodușul, vîgînii sau sarsărul.

Satul nostru a fost agreat, din cele mai vechi timpuri în zona unei vestite păduri de stejar - Redea - care în decursul timpului a fost defrișată și terenul redat agriculturii.

În ultima perioadă de timp (după colectivizarea agriculturii) s-a încercat să se înjghebeze două livezi cu pomi roditori la marginea satului, însă din cauza crivățului pomi nu s-au dezvoltat normal. Această încercare a constituit, totuși, un îndeamn pentru populație, care la adăpostul caselor și a vegetației din sat au plantat în mai toate gospodăriile pomi de tot felul și de soiuri alese, încît astăzi întîlnim : meri, peri, cireși, nuci, pruni, pieraiici, cași, etc. și chiar viță de vie mobilă. Deosebit pe toate strășile, Consiliul popular a luat inițiativa să planteze toate soiurile de pomi dînd un aspect frumos și util strășilor noastre.

În trecut, prea rar, întîlneai legume cultivate pe lingă casa omului. Ici, cele cîte un gospodar cultiva cîte o brandă de ceapă, usturoi și lăptuci (salată). Restul populației socotea că aceasta este treaba " sîrbiilor " care au condiții și aceasta le era ocupația lor. Cine erau acești " sîrbi " ? Erau tot români din satele apropiate, agreate pe malul Jaleușei ca : Alexeni, Broșteni etc. sau cei agreati lingă baltă (Ciocirlia și Siliștea Cotzreii). Un exemplu : un girbovean, după călătorie

s-a mutat la Siligtea Cotorcii (la soție) și cînd venea cu sarevat în satul său natal (Sirbovi) toată lumea îi sîcea Vasile Sirbuț deși îl chema Vasile *Dumitru*. " Sirbia " accepta veneau zilnic cu căruțele cu coviltir și umblau pe toate străzile strigîndu-și marfa. Ei vindeau sarevatul în schimbul unor cereale (porumb, grîu, orz, mîlai) pe care apoi îl valorificau în piețele orașelor sau în satele de la munte. Acest concert se făcea " în natură " .

Astăzi, cînd toate gospodăriile își au grădini de sarevat pe lângă casă și mai pun și la cîmp - pe loturile personale - majoritatea cooperativelor au devenit și ei "sirbi " și își vînd marfa în diferite piețe din țară obținînd venituri foarte bune.

Pe lângă aceste grădini de legume individuale C.A.P.-ul cultivă legume în două mari grădini - una folosește apa freatică la marginea de nord a satului - cam în zona unde era satul Volna - iar alta la balta de la Ciocirlia unde cultivarea se face în mod intensiv pe o suprafață de 115 ha.

Annual se livrează piețelor de la oraș sute de tone de legume care aduc venit frumos atât oamenilor care muncesc în ferma legumicolă cit și averii obștești.

Cultivarea mecanizată a cartofilor.

Vegetația ierboasă este caracterizată prin cerealele cultivate pentru a asigura hrana omului, a animalelor și materia primă pentru industrie ca : grâul, porumbul, orzul, meiul și duștia.

Astăzi, sfera plantelor cultivate în sectorul agricol a crescut prin introducerea unor noi soiuri de plante ce dau producții foarte mari ca : sfecla de zahăr, floarea soarelui, fasolea, soia, tutunul, recinul, lucerna etc.

În culturile mari de cereale se observă că așa zisele " buruieni " care, în trecut, năpădeau culturile și făceau cași bună cu ceea ce semina proprietarul pământului, au dispărut datorită lucrărilor ce se fac cu magini și unelte specializate, a ierbicidelor, etc. Totuși, pe marginea drumurilor, pe canale și chiar în unele culturi nelucrate la timp găsim condiții prielnice mai ales și azi unele din " buruienile trecutului " ca : grâul, mohorul, rapița, pelinul, costrețul, etc. dar despre adevăratele lanuri de buruieni din trecut nu mai poate fi vorba. Printre buruienile care altădată făceau adevărate ravagii, azi dispărute cu desăvîrgire sînt : pirul, pîlîmida, rugul, scariotele, drecila, porumbarul (mîrîcinile de rîsor), bozîl, ciurlinele, curcubeșica au dispărut o dată cu desființarea rîzvoarelor dintre loturile fîrîmîțate ale proprietății individuale.

În trecut din cauza mijloacelor rudimentare de lucru buruienile mai sus menționate și lecele de mîrîcini se întîlneau la tot pasul și, mai ales, pe porțiuni destul de mari cînd forța unor cai albi nu le mai putea dezțeleni.

11. Equina. Ca animale domestice au existat și se mențin bovinele, cu excepția bouului care în trecut predomină ca animal de tracțiune, locul lui fiind luat treptat și mai ales după primul război mondial de cal ; Ovinele care au asigurat și încă asigură alimentele de basă în hrana omului precum și lîna necesară îmbrăcămîntii și a obiectelor de uz casnic (oala fiind un animal puțin pretențios în întreținere) ; porcinele care au o mare pondere în gospodărie și mai ales în perioada de iarnă.

Datorită faptului că în satul nostru nu au fost condiții climatice favorabile creșterii băvolului, (lipsă de bălți) acest animal care în trecut era foarte mult apreciat atît pentru tracțiune cît și pentru carne și lapte devenise în primele decade ale secolului nostru animalul folosit în excluzi-

vitete de țigani nomazi care, în mod periodic, apăreau cu gatre pentru a negheri vasele necesare gospodăriei.

Astăzi au dispărut și gatrele și bivoli.

Dintre animalele sălbatice, odată cu extinderea agriculturii și dezfrigarea pădurilor, au dispărut și o serie de animale sălbatice ca : lupul, vulpea, nevăstaica, orbetele sau soborul, liliacul, grivanul, chința sau popândăul și altele. Mai apar, totuși, în mod izolat, ca rățuț sau hărțuț, de vânțori și de foame, câte un lup sau porc mistreț. În schimb apar când și când blindele căprioare care pase nestingherite pe ogoarele înverșite ale C.A.P.-ului. Ele sînt ocrotite prin legi speciale și își au adăpostul în pădurile din lungul râului Ialomița, unde, pe timp de iarnă, primesc hrană și ocrotire din partea pădurarilor.

Trăiesc și sînt bine adaptate o serie de animale sălbatice ca : iepurele, dihorul goarecele de cașă (mici) și șobolanii care aduc mari pagube depozitelor de cereale. Împotriva lor se duce o luptă susținută prin acțiuni de deratisare, (otrăvire) înăd sînt perioade de profilaxie cînd aceste acțiuni sînt puțin eficiente.

Dintre păsările domestice găina predomină în toate crescătoriile particulare și de stat, după care urmează curca, găscă și rața (mai ales în zonele cu bălți). Bibilica se întâlnește mai rar fiind crescută ca o pasăre de podobă.

În schimb, în rîndurile păsărilor sălbatice s-au petrecut multe schimbări, odată cu extinderea agriculturii pînă la ultimul metru pătrat. Vestita dropie pe care părinții noștri o prindeau cu mare ușurință iarna, pe polei, în văile de pe mîgia Sf. Gheorghe spre Grindu, precum și potîrnichoa ea dispărut din această zonă. Mai puțin la număr ca în trecut întîlnim astăzi, vrabia, cioara fumură (care în trecut aducea mari pagube semănăturilor din preajma plantajilor unde se cuibăreau) ciocirlia, cucul, rîndunelele care nu-și gregesc niciodată cuiburile pe care le părăsesc toamna, baroa care apare, mai ales, cînd se întesesc ploile, ciocănitorea sau ghionoaia care doctoricește pînă ghionogi și chiar prepelița care în trecut era deliciașul sacerdotilor prin cîntecul ei dulce în zorii zilelor de muncă. Era un obicei, cînd eram mici, ca să mergem în lanurile verzi și să punem " lațură " (confecționate din păr șuals din coada calului) pentru a prinde prepelițe vii. Le așezam apoi sub streșina casei în colivii confecționate din site vechi de fîință. Dininecă " păt-pe-lacul " răsună în ferestrele

mai tuturor caselor ca un fel de orologiu.

12. Ōganătia de basă a locuitorilor acestui sat a fost și este agricultura și creșterea vitelor cu o deosebită pasiune pentru creșterea cailor de rasă într-o anumită perioadă.

Teritoriul comunei Gîrbovi, în suprafață totală de 8.025 ha din care arabil în proporție de 92,7 % asigură tuturor fiilor satului posibilitatea de a-și câștiga existența prin lucrarea pămîntului.

Pînă la cooperativizarea agriculturii chiar și meseriașii, comercianții și funcționarii din sat se ocupau și cu agricultura. Numai o infimă parte, în majoritate țigani, nu aveau pămînt și nu se ocupau cu agricultura și erau fierari și muzicanți care munceau cu ziua în perioada campaniilor agricole la cei ce aveau nevoie de brațe de muncă.

Au fost unii muzicanți cu talent înlescut în comuna noastră a căror cîntece și instrumente au dus faima satului nostru în satele vecine și chiar în capitala țării. Bătrînii povestesc că un anume Drăgan Alexandru purta barbișon și antiriu, iar prin cîntecele sale cu vocea și cobza îl imita, aici în Bîrăgan, pe vestitul Barbu Lăutaru. Fiul său, Petruche Drăgan un talentat violist sfîșind un renumit taraf cu Iacovache din Cotorca (Buzău) la țambal au fost angajați de renumitul restaurant " Singurică " din București.

De asemenea, fiul său, Mitică Petruche, renumit violist este angajat de ansambluri mari ca : " M.A.I. București unde a cîntat 8 ani și ansamblul " Sîlnicul Buzău " unde a cîntat trei ani.

Revenit în sat, din cauză de boală își formează un taraf avîndu-l la țambal pe Gogu Vinătoru și la acordeon pe Florică David cu care delectează clipele de bucurie ale sîtenilor noștri cu prilejul diferitelor sărbători sau evenimente familiare.

În ultimul timp ~~adată~~ cu dezvoltarea învățămîntului și, în special, de la reforma învățămîntului (1948) absolvenții școlii de 7, 8 și 10 clase din ultimii ani s-au orientat în masă către oraș, în sectorul industrial (proporție atîngînd un procentaj de circa 98 %). În sectorul agricol rămînînd astăzi o populație în general bătrînă, fapt ce ne îndreptățește să credem că în viitorul apropiat se va proceda la o nouă orientare a forțelor de muncă și în special a tineretului.

Paralel cu agricultura locuitorii acestui sat au acordat o deosebită importanță și creșterii animalelor

domestice și a păsărilor constituind o anexă indispensabilă a agriculturii, deoarece animalele, pe lângă faptul că sînt ajutoarele de mare preț în muncă încă din cele mai vechi timpuri ele asigură în același timp hrana cea de toate zilele a populației precum și materia primă necesară îmbrăcămintei și a obiectelor de uz casnic. Așa se face că n-a existat gospodărie țărănească din care să lipsească boul, vaca, oaia, calul, porcul sau păsările domestice. Dacă întimplător exista, cite un caz izolat, acolo era pustiu, dovadă că acolo nu locuia un gospodar.

Girbovenii iubesc animalele domestice și le consideră tovarăși nedespărțiți de muncă și de viață. După anul 1900 cînd calul începe să înlocuiască treptat boul în tracțiune, creșterea acestui animal devine pasiune. După primul război mondial în marea majoritate a gospodăriilor calul apare ca o necesitate vitală și oamenii se întrec în a poseda cel puțin doi cai pe care se străduiesc să-i îngrijească cît mai bine și să îmbunătățească rasa în așa fel încît unii renunțau la unele nevoi personale în favoarea cailor. Marea majoritate a tineretului își satisfăcea serviciul militar, cu calul său (la Ursiceni era un escadron al regimentului 5 Căldrăgi care primea recruți cu caii lor, numindu-i " căldrăgi cu schimbul "), cai ce se verificau de o comisie specială pentru a nu avea nici un fel de defect și a avea o conformație pe măsura necesară eforturilor militare.

Cei ce făceau armata în calitate de " căldrăgi cu schimbul " se prezentau la unitate numai iarna, în perioadele muncilor agricole erau lăsați la vatră. Avînd acest avantaj tinerii făceau tot posibilul să-și procure un cal corespunzător (care să fie admis de comisie) sau să-l crească înodă din timp. Paralel cu acest avantaj, cei ce terminau serviciul militar erau bine inițiați în tainele creșterii și îngrijirii cailor.

Credem că și acest fapt a contribuit la dezvoltarea pasiunii pentru creșterea cailor și în târgurile săptămînale de la Ursiceni girbovenii făceau adevărate parade cu caii lor. Cum acest târg era vestit în toată țara, caii girbovenilor erau solicitați și, nu de puține ori, veneau cumpărători străini chiar în sat să-i cumpere, întărind credința localnicilor care spuneau: " calul bun se vinde din grajd ".

Ca buni și harnici gospodari, girbovenii se îngrijeau pentru a pune totul în ordine în gospodăria lor. Le

plăcea să aibă grajduri bine amenajate (și nu erau puțini aceia care dormeau în apropierea cailor) și, mai ales, căruțe bune, după sunetul cărora să fie recunoscuți de la mari distanțe. Pentru atingerea acestui scop mergeau chiar la Brăila, unde era un meșter vestit, pe nume " Stavarache " și cu tot prețul mare pe care îl cerea (în loc de 1.000 - 2.000 plăteau 8.000 - 10.000 de lei o căruță la Brăila față de 3.000 - 4.000 pe plan local.

Pasiunea girbovenilor pentru cai, hamuri bune și căruță ca să sune se oglindește în cântecul favorit girbovenilor pe care îl fredonau în toate împrejurările :

Drag mi-a fost mie pe lume,
Doi cai suri și hamuri bune
O căruță ca să sune
Și mândruța lângă mine !

Cu greu a putut fi învinsă această strînsă legătură dintre stăpîn și cail sîi, mai ales atunci cînd a fost nevoit să se despartă de cai și căruță în momentul cînd i s-a cerut să treacă la o nouă formă de viață - cooperativizarea agriculturii.

Greu a fost și munca de lămurire a activiștilor pentru colectivizare. Nu de multe ori cei ce participau la această muncă au fost nevoiți să îi asigure pe proprietari că și în cadrul C.A.P.- vor munci cu căruța și cail sîi. Nu puține au fost cazurile cînd seara căruța și cail care munceau în cadrul cooperativei erau duși și îngrijiți, pe răspundere proprie scasă la conductor. A trebuit să treacă mulți ani în gir pentru ca această deprindere să se facă treptat, deși unele manifestări se mai întîmplă și astăzi pe ici, cole ca o reminescentă a acestei pasiuni. Această dragoste față de animalele domestice se observă și astăzi în rîndul țărînimii noastre prin creșterea unui număr însemnat de vaci, tineret bovin, oi, pîcări de curte și nelipsitul " porc de crăciun ". Tradiția se continuă cu toate că sectorul zootehnic al C.A.P.-ului este deosebit de puternic ; Fiecare gospodărie individuală avînd peste minimul necesar în vederea satisfacerii nevoilor proprii, o parte însemnată fiind valorificată pe piață și prin contracte făcute cu statul care răsplătesc hărnicia girbovenilor cu venituri frumoase.

13. Alte ocupații ale sîtenilor.

Pe lângă agricultură și creșterea animalelor locuitorii acestui sat s-au ocupat, din cele mai vechi timpuri și de creșterea albinelor (apicultură), creșterea viermilor de mătase (sericicultură) și confecționarea diferitelor țesături necesare îmbrăcămintei, confecționarea obiectelor casnice și a diferitelor podobe.

Dacă în apicultură se producea mierca, atât de bine folosită pentru sănătatea oamenilor cît și ceara necesară iluminatului și chiar pentru tăvăluirea diferitelor boli, sericicultura s-a practicat ceva mai tîrziu și aparține în întregime femeilor. Pînă la apariția viermilor de mătase și, după aceea, pînă în zilele noastre țesăturile se fabricau din oînepă și în care se cultivau la capetele lanurilor de porumb după nevoile și puterea de lucru a fiecărei familii.

Dacă femeile nu aveau meserii aparte bărbaților (în toate recensămintele femeile apar la funcția " casnică ") ele participau permanent la toate muncile agricole (cu excepția aratului și semăntului) apoi în timpul dintre recoltatul de toamnă și înălțăturile de primăvară femeile intrau într-o adevărată campanie casnică de care depindea bunăstarea întregii familii pe întregul an.

Odată cu terminarea recoltărilor de toamnă marea majoritate a gospodăriilor se transformau în mici industrii casnice. Războiul de țesut manual, nelipsit din nici o gospodărie, intra în funcție și era mînit și alimentat numai de femei. Pe ici, pe acolo se mai antrenau copii și bătrînii pentru ca munca să meargă în flux continuu. Se torcea lîna, se depăneau firele de in, oînepă, lînă, bumbac și apoi borangie pentru urseală și bătătură : Se duceau mai întîi la " boiangia " pentru vopsit și apoi se trecea la țesut în războiul care se așeza, de obicei, într-o cameră separată pentru ca nopți de-a rîndul femeia să țese " coți " după " coți ". Aici se țeseau " țoluri " sau " pâlcoage " ce se foloseau vara la depozitarea și transportul cerealelor pe axii, iar iarna ca așternături pe pat, pinza necesară saltelelor și sacilor, dinia (postav) necesară îmbrăcămintii, fețelor de plapuză sau așternuturile (macaturi), ștergare pentru împodobit pereții în interiorul camerelor sau pentru șters fața după apîlat sau pentru dotarea tinereilor fete și cinstitirea caspetilor la nunți, cearceafuri, fețe de mese, etc.

Se mai lucrau în războaie speciale, scoarțe și covecare după motive pur românești care împodobeau pereții " camerelor mari " (camerele curate unde se primeau mușafirii cu prile-

jul peșitului, al logodnelor sau când avea loc nunta).

Toată zestrea fetelor mari lucrată cu grijă și cu mult gust vera apesată cu roșt în " lada de zestre " învelită cu tablă și vopsită cu flori se păstra la loc de cinste în " casa mare ".

Și oit era iarna de lungă nu ajungea gospodinelor să lucreze tot ceea ce era necesar membrilor de familie, îmbrăcămintii caselor, trusoul fetelor (oăci trebuie ținut seama de faptul că moșii și bunicii noștri nu se limitau la un copil doi, ci de multe ori familiile depășeau cifra de 10 membri - lucru întilnit astăzi foarte rar). Ce nu se putea termina într-o iarnă se continua în iernile următoare, însă gospodina vrednică își calcula în așa fel treburile, încît să nu dea ocazie să fie discutată de rău de către vecine sau să-i îmbătrînească fata " pe vatră ".

Acum cînd fabricile de țesut s-au înmulțit și tot felul de țesături, pentru toate gusturile, se găsesc în toate magazinele din orașe și sate, această ocupație a stagnat mult, însă atîta vreme cît oamenii vor crește oi în gospodăriile individuale, ocupația aceasta nu va înceta. Se lucrează încă scoarțe, covoare, macaturi, carpete etc. pe motive românești, pulovere și bluze, se împletesc ciorapi și mănuși călduroase etc.

Astăzi, sau mai tîrziu, cînd aceste rînduri vor fi citite mulți se vor întreba : dacă femeia muncea alături de bărbat toată vara la muncile cîmpului și iarna nu-i ajungea pentru treburile casnice, bărbații ce făceau iarna ?

Este adevărat că unii, puțini la număr, în afară de îngrijirea vitelor, la care nu de puține ori mai da o mîină de ajutor și femeiea, se adunau la colțul străzilor să discute sau " să pună țara la cale " cum spuneau ei și cînd era mai frig mergeau la circiama apropiată, că, slavă Domnului, circiuni erau pe toate drumurile și la toate colțurile, să audă ce mai e nou și să se încălzescă cu cîte un " basamac ".

Pe lîngă faptul că făceau niște cheltuieli costisitoare mai făceau și scandaluri cînd veneau acasă turnențați. Aceștia erau puțini la număr, însă circiunarii făceau progrese, iar clienții lor mergeau, de la an la an, spre ruină ; unii, își amănetau recolta viitoare și chiar terenurile agricole ajungînd la adevărate tragedii familiare. Majoritatea bărbaților însă aveau preocupări de adevărați capi de familie. Ei erau conștienți că trebuie să asigure familia cu tot ce le este necesar existenței și se preocupau și de ai altă de ceea ce tre-

buie să facă spre a nu le lipsi nimic, în plus se străduiau să le asigure feciorilor un început bun de familie fiind vor fi la casa lor.

Mulți se întovărășeau (cu vecini sau rude) și " băteau drumul muntelui " toată iarna cu cereale, înfruntând cu curaj toate greutățile drumurilor și ale vremii. În fiecare iarnă îi întâlneai, în grupuri, pe drumul ce duce spre Misiil - Sălnicul Prahovei - Vălenii de Munte cu carele pline de porumb. Mai întâi valorificau surplusul din gospodăria lor, apoi cumpărau de la alții care nu se încumetau să plece la drum lung și îi revindeau la o diferență de preț mai mare. Ca diferența să fie cât mai substanțială se deplasau în satele dinapre baltă (Colelia, Cocora, Reviga ajungând chiar pînă în zona Tîndăreilor) și apoi după o haltă pregătitoare făcută acasă porneau pe același drum spre munte. De multe ori aveau și pierderi, fie din cauza timpului rău, fie din cauza unor răufăcători care le ațineau calea și-i jefuiau sau din cauza pierderii unor animale etc. Totuși nu stăteau degeaba căci spuneau ei " cine gade, coada-i cade " sau " cine mișcă tot mai pigcă ".

Mergînd pe drumul tradiției și locuitorii de azi se întrec în a se gospodări, muncesc cu elan pentru ridicarea bunăstării familiilor lor, își împart bine timpul pe toată perioada anului și reușesc să stîrnească admirația celor ce-i vizitează sînt în cadrul marii gospodării colective care de la oasii la alta își schimbă înfățișarea, cît și în cadrul gospodăriile personale, care au făcut un salt " ca de la cer la pămînt " într-o perioadă de timp foarte scurtă. Aproape toți locuitorii satului își lucrează fiecare metru pătrat de teren, au devenit adevărați grădinari - școala de instruire fiind marea grădină a C.A.P-ului - surplusul fiind valorificat pe diferite piețe ale orașelor ; cresc animale care pe baza contractelor cu statul le aduc venituri foarte bune.

Deasemenea, munca în cadrul C.A.P-ului (în sectorul sotehnic), construcții , legumicol sau cultura mare le aduce venituri frumoase, încît sînt la adăpost de orice grijă a zilei de mîine față de situația inversă din trecut.

Dacă stupăritul se făcea în trecut, în mod primitiv - în buduroaie confecționate din nuiele împletite și lipite cu pămînt sau din trunchiuri de copaci scobiți, iar cînd se recolta mierca și ceara albinele se distrugau de cele mai multe ori, astăzi au apărut stupi sistematice și o serie de unelte speciale acestei munci care fac ca această ocupație să fie îndră-

gită de oiși mai mulți săteni. Producția acum este cu mult superioară, iar stupinele cresc de la an la an. În afara stupinei C.A.P.-ului în comună se remarcă o serie de cetățeni, în special pensionari, care au stupine, pe drept cuvânt de invidiat. Remarcăm pe locuitorii : Marin Teșilă, Toma Stancu, Bănică Coman, Dincă Nicolae , etc.

Stupina lui Toma Stancu, sis Ciubuc.

În perioada când flora specifică satului nostru este din abundență (ne referim în special la floarea de salcâm și floarea soarelui) zeci de stupine fac pastoral în această zonă, aducând un mare avantaj agriculturii prin polenizarea realizată atât la pomi, cât mai ales la culturile de floarea soarelui.

14. Alimentația

Ca alimente folosite în hrana populației acestui sat, în trecut și azi sînt : pîinea, mîmăliga, carnea de pasăre și de vită, produse lactate, ouă, zarzavaturi și fructe.

Dintre mirodeniile aduse din import se foloseau piperul, lămâia, măslinile, smochinele, stafidele și rogoșele (rogoșele au dispărut astăzi complet din comerț însă în trecut erau mult căutate de localnici pentru a le folosi la nunți în gustările ce se serveau cu rachiu).

Ca mâncăruri specifice locului era ciorba țărănească cu tăiței de casă, dreașă cu ou și acrită cu bory preparat de fiecare gospodărie cu tărițe de grâu sau cu zeamă de varșă și jumări sau carne de pasăre. De cele mai multe ori dejunul sau cina se limita la un singur fel de mâncare - ciorba cu carne - care se prepara în cale de lut ce se fierbea la focul domol al țesecului, pe vatră. La casele " mai mari " și cu prilejul diferitelor sărbători sau petreceri se preparau și alte feluri de mâncare, obișnuite fiind pileful cu carne de pasăre, sarmale de post (numai cu orez) sau cu carne de porc, varșă cu carne sau călită (fără carne), iar când se prepara iahnie de fasole lipsea ciorba.

Vara se consuma foarte mult produsele lactate (brânza de oi sau de vacă), lapte dulce (aliment rezervat cu precădere copiilor) lapte acru (bătut) smântina, untul, ouă fierte sau prăjite și pește care era considerat " hrana săracului " fiindcă așa cum spuneau mulți săteni " cu o coadă de pește sărat și u ardei iute poți mânca o săptămână întreagă ".

Peștele era asigurat prin grija unor " pescari localnici care mergeau la " baltă " și zilnic, din zori până seara târziu, cutreierau strășile satului lăudându-și marfa.

Dintre pescarii copilăriei noastre de la care apucam în toată verii câte un bulgăre de gheață citim : Radu Onocea, Ion Bebegea, Dumitru Stefan, sîc Prună, Ion Maxim, sîc Filihoi (tatăl lui Săturugă).

Balta de unde aducea peștele era lacul Strachina, Balta Călărăși sau Brăila. Periodic (primăvara și toamna) treceau prin sat convoaie de căruțe dinspre Tulcea - căruțara părinții noștri le spuneau " lipoveni ". Aceștia în drumul lor spre București vindeau la negustorii din sat pește bine conservat (despicat, sărat, afumat) icre, lămfi și salam.

Iarna cu prilejul sărbătorilor fiecare familie după tradiție, tăia un porc după posibilitatea fiecăruia care aducea belug în casă. Din carnea de porc se preparau vestigiți cîrnați cu ardei, caltaboși, sarmale, guncă și diverse afumături. Cămenii mai gospodari și prevăzătorii păstrau o anumită cantitate

titate de carne pe care o prăjeau, o așezau în oale de lut și turnau peste ea untură topită pînă la acoperire. Această carne se folosea în perioada muncilor de vară - prăgitul porumbului și seceratul grîului.

În trecutul nu prea îndepărtat în alimentația țăranului mîmăliga era alimentul de bază, pîinea fiind un aliment de lux care nu se așeza pe masa lor decît cu prilejul marilor sărbători sau a unor evenimente deosebite. Explicația era foarte simplă: Porumbul era ieftin și nu se cînta pe piață, iar țăranul pentru a-și acoperi cheltuielile gospodăriei și mai ales pentru a-și achita impozitele care erau foarte mari și percepțiile nefindurătorii trebuia să vîndă mai toată recolta de grâu negustoriilor din Uraiceni, care îl duceau la Constanța pentru export. Cu mari sacrificii se oprea o mică cantitate pentru înșănătoșări și stractul necesar hranei.

După 23 August 1944 odată cu venirea la conducerea țării a Partidului Comunist Român viața se schimbă din temelii. Și în alimentația țărăniei au loc mari prefaceri care ~~se~~ schimbă cu totul viața de miserie, ridicînd nivelul de trai pe treapta civilizației și a bunăstării. Locul vetrei pe care ardea tezeau îl înlocuiau bucătăriile cu aragase și vase emailate, mesele rotunde și cu trei picioare mici - care se așeza în pat și polițele unde se așezau străchinezii și oalele sînt înlocuite de mobila adecvată unor condiții civilizate, frigiderele păstrează mîncarea în condiții igienice perfecte, iar gospodinele prin sfaturile zilnice primite prin radio și televiziune au schimbat radical meniurile lăsate de strămoși din generație în generație.

În ultimele decenii pîinea s-a instalat de-a dreptul în fruntea bucatelor, mîmăliga trecînd pe planul al doilea, consumîndu-se numai cu mîncăruri specifice - brînză cu smîntînă, sărnăluțe sau poște.

Pentru a veni în ajutorul gospodinelor și ale economiei timpul cu preparatul pîinii în casă și a combustibilului necesar coptului, Consiliul popular local în colaborare cu C.A.P.-ul au construit o modernă brutărie care este în măsură să satisfacă cele mai exigente cerințe și să asigure cu pîine proaspătă consumul zilnic al populației pîine dorită și cerută de mulți orîgeni în trecere prin comuna noastră pentru că e făcută din făină albă și coaptă pe vatră de cărămidă.

Brutăria . -

O altă problemă de alimentație care a stat în centrul organelor de conducere ale comunei în ultima vreme a fost și aprovizionarea locuitorilor cu apă potabilă, fapt ce s-a rezolvat în bună parte. Spunem în bună parte, deoarece se constată că cele trei rezervoare existente nu au capacitatea necesară să satisfacă cerințele actuale de cînd sectoarele zootehnice s-au dezvoltat așa de mult încît depășesc uneori volumul de apă din rezervoarele existente, fiind nevoie în anumite perioade ale zilei de restricții la conductele din sat, iar în sectoarele Satului nou și Grădăștești nu s-au introdus încă conducte, deși acum se simte nevoia și aici de apă potabilă.

O mare dificultate în aprovizionarea cu apă se resimte la noile construcții etajate (blocul și școala cu 10 clase) fiindcă presiunea este insuficientă și apa nu poate să ajungă la etajul al doilea.

Obiectivul fotografului a surprins surful tinerei care ar dori să se răcorească, dar este tocmai perioada de restricții !

Acum cînd în comuna noastră au apărut primele construcții de tip urban, pentru a satisface nevoia stringentă a apei potabile este absolut necesar să se construiască un cartel de apă pe măsura nevoilor comunei noastre în prezent și în perspectiva viitorului.

Așa cum s-au rezolvat atîtea probleme destul de grele ca : electrificarea comunei, asfaltarea și pavarea unor străzi, construcții obștești valoroase etc. credem că hărnicia și contribuția girbovenilor va rezolva și această problemă în viitorul apropiat.

15. Locuință și confort.

La acest capitol, spre edificare, autorii acestei monografii, recomandă celor dornici să cunoască evoluția locuinței și a confortului din trecutul îndepărtat și pînă în zilele noastre să viziteze muzeul satului din București. Din spusele bătrînilor și cunoștințele noastre din copilărie în decursul unei singure vieți (70 ani) locuința și confortul au cunoscut o ascendență de-a dreptul uluitoare. Dar iată ce spune inginerul pensionar Sava Chiriacescu - fostul nostru consătean domiciliat în Iași, despre locuințele din trecutul apropiat :

" Bunicii mei dinspre mamă se numeau Dan Săroan și au locuit în satul Bozianca - clișag - pînă în anul

1865 cînd a venit în comuna Girbovi unde a fost improprietărit. Locuințele din Bosianca și (chiar unele din Girbovi) erau fie în bordeie pe jumătate în pămînt, fie din construcții deasupra pămîntului, cu pereții din năiele și lut acoperite cu coceni, cu o cameră și o tindă și pe jos pămînt lipit. Cei care aveau vite, le făceau adăpost în spatele locuințelor, cu un perete exterior făcut din gunoi de grajd și acoperit în prelungirea acoperișului casei. Locuințele erau așezate fără nici o rînduială, erau nelămprejuite, locuitorii vecini puneau gunoii de vite în același loc, gunoi care după un număr de ani forma tezeul folosit ca material de foc.

În zilele de sărbătoare tinerii - flăcăi și fete mari se adunau pe unul din aceste gunoale unde jucau hora, avînd ca lăutari unul sau doi flăcăi care cântau din flaut sau caval. "

Casa lui Rada Botea.

Fotografia de mai sus a surprins ultimul urmaș al vechiului tip de casă cu o cameră și tindă, învelite alături cu coceni sau stuf. Se vede, după aspectul proprietății să la construcția casei a folosit un "proiect" noștenit

de la părinții lui.

Cu timpul însă, mai ales după improprietă-
riri și alinierea satului, tipul și confortul locuințelor s-a
îmbunătățit. Deși erau făcute tot din gard lipite cu lut, spațiul
s-a mărit *lea* două camere și o tindă, la care în spate s-au adău-
gat în prelungirea acoperișului încă o cameră sau două cu o tindă
mai mare pentru vatră de foc. Aceste camere fiind mai joase se
numeau " polatră sau polatre " unde, de obicei, locuiau membrii
familiei, iar camerele din față erau rezervate mesafirilor sau
tinerilor căsătoriți. Ele se numeau " camere de tineri " sau
" casa mare ".

Întă o casă construită prin jurul anului
1900 cu deosebirea că în fața camerelor de tineri are și prispă.
Păcat că aparatul de fotografiat nu a putut lua și " polatrele "
în care nu se putea intra decît aplecîndu-te.

Casa lui Damaschin Gh. Sandu-

Mai jos atagăm fotografia unei alte case
construită cam tot în aceea perioadă, însă aici se vede că puterea
economică a proprietarului fiind mai bună nu a mai făcut casă cu
" polatră " ci una pătrată cu intrarea de serviciu prin spate.

În partea din Crivăț a atăsat și o magazie, iar prispela au fost împrejmuite cu galerie din scindură de brad.

Tot în această fotografie se pot observa și două fântâni construite din tuburi de ciment cu cumpănă.

Casa lui Stefan Tudora.

După modelul acesta s-au construit multe case în comuna Girbovi în perioada anilor 1900 - 1920, când încep să apară case făcute din cărămidă cu balcoane și verande, ajungându-se la stilul de azi când casele girbovenilor atrag atenția tuturor acelor ce ne vizitează satul..

Spațiul locuibil s-a mărit printr-un mare număr al camerelor de locuit, materialele de construcție s-au diversificat, iar mâna meșterilor s-a specializat de la o casă la alta și de la un an la altul.

Iată și alte noi tipuri de case - păcat că fotografia nu este color pentru a reda frumusețea și stilul acestor case în trei ape și multe dintre ele având pereții acoperiți cu faianță colorată.

Casa lui Dumitru M. Vasile - Ticoi Maxim -

Casa lui Nitrea M. Petre- Petrug -

Odată cu evoluția tipului de casă și a materialelor de construcție a evoluat și învelișul lor. Dacă la început casele se învelesc cu coceni de porumb sau stuf, care se

se găseau din abundență pe câmp sau în balta de la Ciocirlia, de la apariția fabricii de cărămidă și țigle din Manasia (proprietar I. Hagianoff - mare moșier la Manasia și Sirbovi -) pe acoperișul caselor începe să apară țigla cu marca fabricii, ~~și~~ După anul 1900 apare tabla neagră și apoi galvanizată (material folosit și în zilele noastre) ce ia locul țiglei care este transferată de pe casă pe dependințe, înlocuită și aici, din cauza greutateii de plăcile de asfalt, carton asfaltat sau tot de tablă.

În ceea ce privește confortul locuințelor el ține pasul cu evoluția construcțiilor. În casele tip bordeie a celor cu o cameră și tindă și chiar a celor cu polatere paturile ~~erau~~ făcute din pari bătuți în pământ care susțin ^{cau} scindurile cioplite din bușteni peste care se puneau strat rudimentar din paie sau foi de porumb, în cel mai bun caz fiind acoperite cu țolul sau foițe lucrute în casă din sdrone. Masa, de asemenea, este tot improvizată din pari și scindură sau funduri, iar unele canapele, bușteni scurtați etc. țin loc de scaune.

Cu timpul apar obiecte de mobilă confecționate în atelierile meșterilor dulgheri și tâmplari de care comuna noastră nu a dat lipsă. Cu gust și fantezie apar primole paturi pe picioare proprii cu capetele înflorate și frumos vopsite; dulapuri fixe pe colțurile camerelor, mese lungi sau patrulate, scaune (taburele), canapele mobile cu sau fără rezemători etc.

După primul război mondial începe să apară și în mediul rural mobilă lucrată în fabrici, mai întâi în casele preoților și a învățătorilor, apoi treptat la negustori și unii țărani mai înstăriți. După 23 August 1944 însă, ca urmare a dezvoltării industriei lemnului mobilă populară la început și apoi cea modernă pătrunde cu repeziciune în toate casele.

Ca materiale de construcție pământul folosit la umplerea pereților din paiantă sau la lipit pereții este înlocuit cu cărămida "țigăneasă" lucrată pe plan local sau cea de fabrică, cimentul, iar de oțiva ani începe faianța în diferite culori, ~~și~~ este aplicată pe pereții exteriori în diferite motive naționale, fiind o strălucire deosebită locuințelor frumoase alinate de-a lungul străzilor.

În interior, spațiul este judicios repartizat nevoilor gospodărești începând cu holuri, saloane de primirea musafirilor, dormitoare, bucătării, cămări și cu nelipsitele pivnițe din marea majoritate a gospodăriilor.

După introducerea apei curente, mulți locuitori și-au amenajat camere speciale pentru baie înzestrate cu toate accesoriile necesare (cadă cu duș, chiuvetă și apă la buclărie, WC. interior etc.)

Latul lipit pe jos a fost înlocuit cu dugimea de scinduri sau chiar cu parchet peste care se aștern covorașe de toate tipurile. Fațime sînt gospodăriile din care sînt lipsescă mobila modernă : studiouri, recamiere, mese extensibile, scaune tapițate, fotolii, biblioteci, mobilă tip pentru bucătărie etc.

Vechile garduri din mărăcini, scindură sau șipcă sînt înlocuite, mai ales cele de la stradă cu garduri din fier, șipcă vopsită și cu stâlpi din țevă de fier fixați în beton.

Depozitele sînt, de asemenea, judicios amplasate pentru a permite gospodărilor să-și asigure terenul necesar grădinilor de pomi, legume și flori. Frumosele bolți de viță de vie formează adevărate ghirlande de verdeață și belșug în jurul caselor.

Toate acestea sînt o consecință directă a schimbării modului de viață - după cooperativizarea agriculturii cînd țărani sînt eliberați de obsesia zilei de mîine, fapt ce îi făcea ca circa 90 % din ceea ce realiza din munca sa să-și investească în cumpărarea de terenuri agricole - care de la an la an se acumulează - vite de muncă sau inventar agricol pentru a putea asigura copiii un viitor, cît de cît, mai bun.

Tot ca o consecință a bunei stări, în satul nostru, în locul grajdurilor pentru vitele de muncă și a tot felul de adăposturi pentru inventarul agricol, au apărut garajele pentru autoturisme și, nu exagerăm, dacă apreciem că numărul lor este de ordinul sutelor.

Unul din garajele girbovenilor.

16. Portul.

Nu este prea îndepărtat timpul când locuitorii acestui sat au renunțat la tradiționalul port țărănesc local confecționat, aproape în totalitate, din dimia (aba) lucrată în răboiul de țesut al gospodinelor.

Portul locuitorilor avea un specific local, legat de ocupația lor de bază - agricultura - și baza materială existentă. Rufăria se confecționa la început numai din cîneșă și in, apoi, odată cu dezvoltarea comerțului s-a introdus și bumbacul în țesăturile de pînsă, inclusiv borangicul la țesăturile speciale. Îmbrăcămintea se confecționa din dimia lucrată în casă din lînă sau lînă combinată ulterior cu bumbac la urzeală și folosită, de obicei, la costumele de vară. La îmbrăcămintea de iarnă se foloseau, la căptușeală și pieile de oaie sau se lucrau bande (un fel de paloverie fără mîncă), cojocile și cojoace lungi. Pieile de vită tăbăcite și rase de pîr se foloseau pentru încălțăminte din care se lucrau cu precădere opinci, încălțăminte folosită pînă către cel de-al doilea război mondial. Din pielice-

lele de miel se făceau căciuli care se purtau - din lipsă de pălării - și vara.

Spre deosebire de bătrâni care purtau căciuli cu fundul rotund, tinerețel purta căciuli înalte, ascuțite la vîrf și aplecate deasupra capului spre spate - acest port era specific girbovenilor pe care, de multe ori, îi recunoșteai de la distanță după vîrfurile căciulii - .

Din postavul țesut în casă bărbații își confecționau haine mai groase sau mai subțiri după anotimp. Grosimea postavului se asigura, la cerere, de către boiangii care îl prelucrau la o piură din apropierea orașului Floiești unde mergeau cu căruța. Aceste pive erau instalate pe apele Telcajenului, Prehovei sau Ialomitei și funcționau cu ajutorul apei curgătoare.

" Am fost de multe ori la piura din satul Goga (lângă gara Corlătești) cu tata, care, pe lângă meseria de agricultor se ocupa și cu boiangeria (mai ales iarna).

Piura consta din niște teici de lemn masiv în care se așeza postavul și în care isbeau lent și alternativ două ciocane mari, tot din lemn, cu simți la partea care isbea în postav. Ciocanele erau mișcate de către o osie, tot din lemn învîrtită de o roată mare cu ajutorul apei. Zi și noapte aceste ciocane cu un scîrțîit specific isbeau postavul pînă se îngroșa după comanda proprietarului #.

În general, culoarea postavului era surdă - culoarea naturală a lînii tunsă de pe oile negre. Pentru haine și, mai ales, pentru hainele de vară proprietarul cerea ca postavul să fie cît mai subțire și comanda numai să le " amțească " și boiangiul creșta marginea postavului de patru-cinci și chiar șase ori. Pentru hainele mai groase, de iarnă, se recomanda " piura jumătate " și se creșta de două ori iar pentru manta sau gubă se cerea " piura întregă " și nu se măi creșta deloc sau se creșta numai o singură dată. Acest postav se prelucra la piură cîte două - trei zile și nopți în gir și postavul era foarte gros.

Pentru evidența mîrfii boiangii foloseau rîbojul - un fel de scîndurică mică ascuțită la vîrf pentru a pătrunde în postav fără a se rupe și cu un mic guler pentru ca să nu iasă ușor - și pe care se creștau diferite semne care reprezentau greutatea și din care se detaga o " țîncușă " care se înfina proprietarului și pe care o păstra cu foarte

multă grijă (legată la colțul unei cirpe și care se băga la grindă în podină să nu se piardă). Cînd venea să-și ridice marfa aducea țîncușă cu care, prin suprapunere își găsea exact locul și postavul.

Am dat aceste explicații (H. State) ca unul ce am cunoscut personal modul cum se prepara postavul. Atît tatăl cît și bunica mea au practicat această meserie și cu toate că nu aveau carte și adunau " marfă " dintr-un sector destul de mare pe care îl cîntăreau cu cârușă (16 sate) nu s-a întimplat vreodată să fi răstăcit vreă bucată de dinie sau fire de scoarțe. Răbojul era " sfînt ". El se putea folosi de mai multe ori gîtergîndu-se numai kilogramele cu briceagul după fiecare întrebuintare. Îmi era drag să lucrez răboaje, în serie, cînd mergeam cu tata la piață, fiindcă acolo stam cîte două - trei săptămîni (pîna cu apă mergea, așa cum am arătat mai sus, lent și făcea lucru bun, față de cele cu motor care apăruse pe la orașe, însă lumea fugea de ele sub motiv că arde postavul și îl face cu multe defecte) timp în care trebuia să ai răbdare și să-ți cauți ocupație, fiindcă de piață se ocupau piuarii care erau de specialitate. Deasemenea răboajele se lucrau foarte ușor din lemn de salcie - material existent în această regiune.

După la confecționarea căciulilor era deosebite între bătrîni și tineri și la confecționarea hainelor erau deosebiri. Bătrîni care erau " pe calea bisericii ", cum spuneau ei, și se ocupau mai mult de "pasa casei " își făceau pantaloni largi și cu crețuri la betelie (cum sînt fustele plisate), iar haina era un fel de tunică fără guler, cu fireturi și care se încheia într-o parte strîns pe gît.

În picioare purtau ciorapi împletii în casă și obișnute, iar cînd tăbăcirile au început să scoată material de încălțăminte, oamenii au început să-și lucreze bocanci și cizme din material gros numit "toval" (un fel de bizon însă noted). Pentru protecția tălpii puneau la tocuri potcoave iar la pingea puriceii (cuie cu floare crestată) să nu aluneco și să fie cît mai rezistenți. Bătrîni, pentru a se încălța cu ușurință, purtau obișnuit " hileri " un fel de galoci mai înalți fără fireturi.

Tinerii purtau - în loc de bocanci - ghete făcute din piele mai subțire (box sau gevrou), iar pentru vreme răcoroasă obișnuiau să poarte cizme tot din piele subțire și cu carîmbul tare.

După primul război mondial începe să apară și la noi îmbrăcăminte orăzencească care, treptat, treptat înle-

culește vechea îmbrăcăminte țărăneasă și, în mod deosebit, îmbrăcămintea tineretului, bătrânii nerenunțând la vechiul lor port pînă la cel de-al doilea război mondial.

După 23 August 1944 odată cu masiva dezvoltare a industriei textile, într-o perioadă relativ scurtă (circa două decenii) industria casnică își reduce treptat activitatea. Pe ici, pe colo cite un război de țesut păstrat din tată în fiu mai este împrumutat și actîni de la o casă la alta, dar cînd nu se găsesc ițe, cînd nu se găsesc spete sau alte ustensile. Pînă și împletitul ciorapilor sau al puloverelor, a bluzelor etc. a devenit o ocupație rară. În locul cîrligelor și al andrelelor au apărut mașini de tricotate care fac această muncă cu multă ușurință.

Portul femeilor era mult diferit față de cel de azi. Pe lîngă faptul că și la confecționarea îmbrăcăminții femeii, industria casnică era aceea care o rezolva pe deplin denumirea și croiala era cu totul alta.

Făcînd abstracție de rufărie care consta dintr-o cămașă lungă, rochia pe de-a-ntregul nu se purta. Aceasta apare mai tîrziu sub denumirea de capot. Se purtau un fel de fustă numită "hondroc" lungă pînă la glezne și era confecționată în mod obișnuit din postav bîntuț ușor la piulă (cel mult un sfert), vopsit negru pentru femeile bătrîne și de vîrstă medie și de culori mai deschise (maron, roșu, stacojiu, etc.) pentru tineret. Pînă la talie - combinat cu hondrocul - se purta blusa al cărui material era mult mai subțire, iar mai tîrziu atamba vine să în locul țesăturilor din lînă, bumbac sau in, lucrate în casă. Pe cap se purta basma și broboadă mică, iar sub basma, care de obicei era din lînă și era aspră, femeile se legau cu o pînsă albă moale care se numea "tulpan", de unde și proverbele: "Albă ca tulpanul", "a ieșit (din încercătură) basma curată" etc. Acasă și la muncă femeile purtau nelipsitul gorț ca apărător al îmbrăcăminții iar iarna purtau în picioare ciorapi sau șosete de lînă - împletite în casă - iar vara umblau numai la secerat cu un fel de ciorap fără labă numită "țuraci" pentru a le feri picioarele de rugi.

Pe timp de iarnă nu exista femeie fără scurteică - o haină lungă cu fața de postav sau de catifea căptușită cu blană de oaie sau de miel și cu guler de blană de vulpe. În picioare purtau și ele opinci, galoci, ghetă sau papuci. De multe ori cu prilejul nunților unele femei mai jucăușe "lipăiau" papucii într-un ritm ce imitau jazzul de mai tîrziu.

După primul război mondial începe să apară și în satul nostru materiale giarticoale orîgenegti ca : gtofe de toată felurile și grosimile, cămăși cu guler, stambă de toate culorile și gtofe de lînă pentru femei, mătasea naturală și artificială, cravata și încălțămîntea modernă, ~~și~~ Locuitorii din satul nostru își mai păstrează portul tradițional cu excepția tineretului care treptat, treptat începe să accepte noua modă - la început făcîndu-și cîte un costum pentru sărbători - ca după cel de-al doilea război mondial industria casnică să cedeze aproape complet marii industrii de stat.

Costumele naționale, care nici în trecut nu se purtau în totalitate, (doar cămășa cu cusături de arnici sau borangic apăsă sărbătoarea și cu prilejul unor sărbători tradiționale) se găsesc acum numai în garderoba Căminului cultural pentru formațiile artistice care dau spectacole cu prilejul diferitelor manifestări culturale.

17. Mișcarea populației.

Din recensămintele oficiale periodice precum și din diferite catagrafii, anuare, dicționare geografice și hărți am realizat următorul tabel cu mișcarea populației în decursul timpului din satul nostru :

Nr. crt.	Anul recens.	Total locuitori	Sexul		Nr. case	Felul documentului
			M	F		
1.	1835	500	-	-	100	Harta rusească 1835
2.	1837	782	-	-	-	162 familii
3.	1891	2659	1300	1279	-	Dict. județul Ialomița
4.	1912	3568	-	-	-	Recensămînt stat
5.	1930	4106	2023	2083	874	"
6.	1941	4952	-	-	-	"
7.	1948	4985	-	-	-	"
8.	1956	5608	2800	2808	-	"
9.	1966	5742	2852	2890	-	"
10.	1972	6227	-	-	-	"
11.	1976	6346	3098	3247	1537	2114 familii -recens.

Din această situație rezultă că dinamica populației a crescut într-o perioadă de numai 141 de ani de la 500 de locuitori la 6346 de locuitori (ultimul recensămînt oficial

ceea ce dovedește că au existat condiții favorabile de stabilitate și dezvoltare de la an la an.

Comparând și mărimea satului din punct de vedere al numărului de case constatăm deasemenia că de la loc de case câte erau în 1835 s-a ajuns la 1.537 case în 1976 adică de peste 15 ori, iar numărul familiilor a crescut de la 162 în 1837 la 2.114 în 1976, adică de peste 13 ori.

18. Particularitățile de limbă.

Comuna Girbovi, fiind aşezată în apropierea oraşului Bucureşti, centru cultural al ţării noastre, limba vorbită aici este aproape de limba literară a ţării fără accente deosebite, însă, cu unele mici abateri ce s-au manifestat pînă în zilele noastre din cauza neştiinţei de carte, a analfabetismului care a dăinuit pînă la reforma învăţămîntului din 1948. Atunci măsurile luate de către partid şi guvern, aceste abateri au început să dispară o dată cu realizarea celor două obiective principale şi anume : alfabetizarea tuturor neştiutorilor de carte - obiectiv realizat pînă în anul 1958 şi şcolarizarea tuturor copiilor de vîrstă şcolară - obiectiv realizat definitiv pînă în anul şcolar 1956.

În trecut în vorbirea orală (fiindcă în scris nu se puteau folosi unele sunete ce nu au corespondenţă în alfabet) se obişnuia să se zică " ghine " în loc de bine, " ghiţel " în loc de viţel, " ghie " în loc de vie, " hine " în loc de vine etc. Asemenea fonetisme menţineşti se observă curent în vorbire la cei mai bătrîni care nu au putut să se desbure de ele, însă tineretul nu le mai foloseşte. Ceea ce se mai menţine în vorbire şi astăzi sînt dezacordurile deoarece sînt foarte mulţi care nu au prea dat atenţie gramaticii în perioada de şcolarizare şi s-au familiarizat prea mult cu mediul din familie unde se menţine încă aceste dezacorduri cum ar fi : " este mai multe ", în loc de sînt mai multe sau pronunţarea incorectă a unor cuvinte ca : " de la ", " de ce ", " de pe " prin " dă la ", dă ce ", " dă pă " etc.

O dată cu prelungirea perioadei de şcolarizare (de la patru la şapte, la opt şi în prezent la zece clase) aşa cum au dispărut din vorbire abaterile de la limba literară prin pronunţarea incorectă a unor cuvinte credem că vor dispărea definitiv şi dezacordurile sau " vorbirea-cu limba lată " aşa cum li se spune ţăranilor de cei ştiutori de carte.

O contribuţie importantă şi un rol

preponderent îl are, în această privință presa, cartea, radioul, televizorul și filmul care au pătruns până la ultima casă.

19. Datini și obiceiuri.

Trăind în colectivitate și având relații cu satele vecine, în decursul vremii în viața satului nostru au apărut și s-au păstrat până în zilele noastre diferite obiceiuri și datini ce se găsesc aproape la toate satele din vecinătatea noastră, unele identice, altele cu mici deosebiri de la sat la sat.

În general, aceste obiceiuri și datini sînt legate de sărbători și în special cele de iarnă, de diferite evenimente mai de seamă ce au loc în familie ca : nunți, boteșuri și înmormîntări, de evenimentele mai importante ce au avut loc în viața poporului nostru atît de greu încercat în trecut.

Cu prilejul Anului nou, copii și tineretul umblă cu plugușorul și plugul cel mare făcînd urări de mai bine pentru Anul nou, pe la toți gospodarii, cu sorcova pe la rude urîndu-le sănătate și fericire, cu colindul - seara la ferestra - urîndu-se sănătate și putere de muncă celor din casă, iar în ziua de Anul nou cu grîu verde pentru a se ura o recoltă bună la vară.

Mai jos redăm trei colinde complete după cum urmează :

Colind pentru băiat

Leroileo, . . .^x -l voinic, de cînd făcîndegte bun cal hrînește
Leroileo, d-un cal, d-un ogar, deun vinet goimel
Leroileo, hrana calului, cu ce-l hrînește
Leroileo, tot cu sîn tocat și cu orș pisat
Leroileo, hrana goimului, cu ce-l hrînește
Leroileo, cu ciosvirți de miel, de miel sugîrel și aplecîțel
Leroileo, hrana ogarului, cu ce-l hrînește
Leroileo, tot cu lapte dulce, lapte de juninci
Leroileo, . . .^x -l cheia și-o luare
Leroileo, la grajd că-și mergeare, la murgu intrare pe spate-l
bîteare

x = se cîntă numele băiatului ce se colindă.

Leroileo, din gură-i grăiară, rozi margule, rozi, rozi de mi te
ingrașă

Leroileo, c-a să mi te vînz, pe care cu fiș și pe gropă cu grîn
Leroileo, ce să roz stăpine, c-un spurcat de goim zidul mi l-a
spart

Leroileo, la mine a intrat, fiul mi-a mîncat

Leroileo, și s-a lăudat c-o să mă rănie

Leroileo, stăpine, stăpine, eu mă rog de tine ca de Dumnezeu

Leroileo, pe noi să ne scoți, joi de dimineață pe nor și pe ceață

Leroileo, la mărul urat, la puțul cu gard, drumul să ni-l dai

Leroileo, goimul sus la vînt, cal bun pe pămînt

Leroileo, soimul-a rătăcit, murgu-a izbutit la poartă-a sosit

Leroileo, din picior bătînd din gură grăind

Leroileo, stăpine, stăpine i-a ieși de ne vezi, cum ne-a fost
rîmăgagul

Leroileo, . . . -l voinic, la murgu mergeară de friu îl luară

Leroileo, prin curte-l plimbară pînă se răcoreară

Leroileo, la grajd îl băgară fînă că mi-i tocări, orz că mi-i
pisară

Leroileo, goim atunci scosară, pe zid se puneră din gură-i
grăiară

Leroileo, stăpine, stăpine ia ieși de ne vezi cum ne-an fost
rîmăgagul

Leroileo, ieși cu bardan-n mîni

Leroileo, . . . -l voinic, barda își luară la goim că-și
mergeară, de-azișă-l luară

Leroileo, aripa să-i taie, ochisor să-i scoată

Leroileo, murgu-atunci grăiară, stăpine, stăpine, nu sluți tu
goimul

Leroileo, c-o să-ți vie rude, rude de-ale lui și-ă să le petreci

Leroileo, călare pe mine, cu goim după tine

Leroileo, cu goim cu ogari prin satele rari pe la fete mari

Leroileo, prin satele dese, pe la jupinose, fie sănătoase !

Colind pentru fată.

. . . x doi ochi negri, ea de cînd fetește grădina-și gătește
Grădina de flori, flori de toate flori
Mai mult busuioc decît siminoc

x - numele fetei

Cel peste de mare, 'n mare s-a născut, în mare s-a crescut
În ea s-a scociorit în bătaie de vânt
În grădin-a sărit flori dalbe-a plăcut
. . . doi ochi negri, ea se pomeniri din de dimineață
'n revărsat de soare, în glas de cîntători
În grădină-și merse, văzu flori plăcute
Mai multe dărite decît plăcute
Ea se necăjea, în casă mergea
Eleană-mi împletea, bleană la pîrleas
Ochiuri pe la flori

Cel peste de mare-n grădină-sărit
În bleană s-a-nourcat, în ochiuri s-a-nodot
. . . doi ochi negri ea se pomeneară
A doua zi iară, în grădină-și merse
Văzu peste dat, în bleană încurcat, în ochiuri înodat
Ea se fericăa, ferice de mine și de cine m-a făcut
Parte ce-am avut, de taica, de maica, d-un vinat frumos
Eu cu carnea lui, nanta mi-o nantesc
Cu casele lui case-mi boltesc
Cu solsigorii lui, case-mi gîndălesc
Cu sîngele lui, case-mi sugrăvesc
. . . doi ochi negri, fii sănătoasă cu frați cu părinți.

Colind pentru tinere căsătoriti

Ioa Doamne-n ceste curți, ceste curți, ceste Doamni, ceste
dalbe visterii
Ce-ai stat Doamne d-ai născut, nouă veri dintr-o tulpină, ca
nouă frați dintr-o mamă
Sus mai sus la nouă veri arde nouă luminări, sus mai arde jos-mi
pică
Picătura ce-a picat, rug de mir că mi s-a fapt, rug g-alta-i de
vin, g-alta-i apă limpejoară
Scaldă-se bun Dumnezeu, s-a scaldat și s-a-abăiat cu apă s-a
limpezit cu bun mir s-a miruit, vestmint nou s-a primonit.
S-alta-i apă limpejoară dar în ea cin-să scaldă, scaldă-se
bătrîn Grăciun
S-a scaldat și s-a-abăiat cu apă s-a limpezit, vestmint noi s-a
primonit cu bun
mir s-a miruit.

S-alta-i apă limpejoară dar în ea cin-să scâldară, scaldă-se
sfînt Ion
S-a scîldat și s-a-ablîiat, cu apă s-a limpezit vestmint nou s-a
primenit cu bun mir s-a miruit
S-alta-i apă limpejoară dar în ea cin-să scâldară, scaldă-se
Domnul . . . cu a lui dalbă jupîneasă
S-a scîldat și s-a-ablîiat cu apă s-a limpezit cu bun mir s-a
miruit
Fost-am tînăr ș-am putut mi-a dat mina ș-am avut, fapta-mi cașă
lingă drum
Să-nolîsească rîtăciți cîți creștini ș-au încălțat tot mie mi-au
mulțumit
Fost-am tînăr ș-am putut, mi-a dat mina ș-am avut, făcut-am la
puțurile
Puțurile-n cîmpuri grele, ș-adape creștini la ele, cîți creștini
ș-au adăpat tot mie mi-au mulțumit
Mulțumim și bogdaproste, iar bogdaproste-n rai mergeară
Fost-am tînăr ș-am putut, mi-a dat mina ș-am avut, făcut-am la
podurile
Podurile-n ape grele să treacă creștini pe ele, cîți creștini oș
au trecut tot mie mi-au mulțumit
Mulțumim și bogdaproste, bogdaproste-n rai mergeară
Fost-am tînăr ș-am putut mi-a dat mina ș-am avut ridicat-am cruci
la drum
Să se-ndrepte rîtăciții cîți creștini ș-au îndreptat tot mie
mi-au mulțumit
Mulțumim și bogdaproste, bogdaproste-n rai mergeară
Fost-am tînăr ș-am putut, mi-a dat mina ș-am avut
Cu toiaș de judecată să dau dreptii la dreptate și strîmbii la
strîmbătate
Cîți creștini ș-au îndreptat tot mie mi-au mulțumit
Mulțumim și bogdaproste, bogdaproste-n rai mergeară
Icea Doamne acest domn bun, domnul . . . cu-a lui dalbă jupî-
neasă ei să fie sănătoși .-

În dimineața ajunului Crăciunului copii
umblă cu " Bună dimineața ", iar spre deosebire de toate satele
vecine, în seara ajunului la noi în sat este obiceiul ca socolari
copii să umble cu " Neața " strigînd la ușile gospodariilor " Neața,
neațalug, dăne lele dă-ne ".

Cu aceste prilejuri, copiii primesc covrigi, nuci, bornaci (un fel de colăcei împletiti în formă de 8), bomboane, mere, etc. Cei mari care merg cu plugul, în ajunul Anului Nou se întovărăşesc şi merg ziua făcând urarea cu clopoţei şi trănasesc din bice. În trecut aceste echipe împedobeau cu brasi şi panglici un plug tras de boi sau cai şi la fiecare gospodărie trăgeau o brazdă în curte peste care aruncau o mână de seminţe, urînd ca rodul să fie mai bogat în anul care vine. Ei primesc bani, colaci şi diferite preparate din porcul sacrificat la Crăciun (cîrnaţi, gunchi, carne friptă, etc.) pe care o consumă la o masă comună după care îşi împart banii strînşi. Pentru a nu scăpa vreo familie fără urare şi nici pentru a veni la unele familii prea mulţi colindători, cetele se organizează pe sectoare bine stabilite de cu seară.

În noaptea Anului Nou, în mai toate familiile şi, în special cele cu copii mici, se organizează " Pomul de iarnă " frumos împodobit, iar " Hog Gerilă " bine mascat, vine cu sacul plin de jucării şi distribuie fiecărui copil daruri. Copiii se pregătesc din timp pentru că trebuie să-i cânte lui Hog Gerilă şi, mai ales, să-i recite din poeziile învăţate la grădiniţă, la şcoală sau în familie. Trebuie să arătăm că, în trecut, aceste obiceiuri aveau loc numai în casele celor avuţi şi, în special, la conacele boieresti, dar după 23 August 1944 acest obicei s-a extins aproape în toate gospodăriile oamenilor muncii. E o grijă pentru părinţi în procurarea din timp a ramurii de brad verde şi a se decide asupra darurilor ce le va aduce Hog Gerilă, cînd librăriile şi magazinele sînt încărcate cu cadouri şi surprize pentru toate vîrstele şi toate pungile.

Nunţile, în trecut, aveau un ritual mai complicat decît astăzi şi trebuie să recunoaştem că cei ce participau la aceste nunţi se bucurau mai mult de cei de azi de faptul acestui eveniment.

Pregătirile pentru nuntă începeau cu o duminică mai înainte, cînd socrii şi neşii chemau la rachiu pe toţi bărbatii ce urmau să participe la nuntă - rude, prieteni, vecini ; iar cei ce acceptau invitaţia veneau la rachiu, în mod sigur luau parte la nuntă. Femeile erau şi ele poftite, joi " la plocon " unde aduceau cîte o găină pentru nuntă. Sîmbăta avea loc, la mireasă " bradul " - petrecere cu lăutari, unde luau parte fiicăi şi fete, prietene ale miresei ; se serveau dulciuri şi vin şi se dansa, pe întrecute, numai hore şi dansuri populare. Sîmbăta seara avea loc

la ginerică neasă " rasul " unde participau fișcolii și fetele, prieteni ai acestuia. Un fișcolu mai gugubăț simula că-l rado pe ginerică făcînd tot felul de glume și aluzii pe seama lui, în hazul tuturor întrecîndu-se cu lăutarii, care cîntau tot cîntece hazlii . Petrecerea se încheia cu cîntecele mirelui, plin de haz prin care acesta își lua adio de la viața de fișcolu și făcea aluzii la noua viață care va începe :

Unde-i mamă să mă vadă

C-au pus briciul să mă rade

.....

Duminica dimineața se pregăteau un număr oarecare de căruțe și, ca să le meargă bine la tinerii căsătorii căruțele trebuiau să fie cu soț, frumos împodobite cu ramuri de brad și cu leagăne acoperite cu așternuturi noi (scoarte, macaturi, carpete etc.) . Căii erau frumos țesălați, cu coamele și coadele împletite și pline de panglicuțe colorate, clopoței la gît și cu hamuri și bloc noi. Oamenii care veneau cu căruțele se numeau " călțunari " și primeau de la mireasă cîte un ștergar frumos lucrat cu fire de borangic pe care îl legau după gît în diagonală și-l purtau pe toată durata ceremoniei din ziua aceea. În afară de căruțe, socrul cel mare (tatăl ginereului) se îngrijea să pregătească și " colăcerii ", tineri necăsătorii care însoțeau alaiul de nuntă pe cai frumos împodobiți. Din rîndul acestora nu trebuia să lipsească unul care trebuia să rostescă " orațiile " cînd mergeau să ia mireasa. Acesta primea și o plescă plină cu vin, frumos împodobită, pe care o purta călare și o folosea, în nod deosebit, cînd rostea orațiile.

Acest convoi de căruțe, în care luau loc o parte din invitați și cîte un lăutar în fiecare căruță, cu colăcerii în frunte, pleca de la casa socriilor mari cu mirele la domiciliul nașilor. Pe acestia din urmă îi urcau în căruța în care se afla mirele și, cam în jurul orei 12, poposeau la mireasă unde, după ce rosteau orațiile, socrul mic (tatăl miresei) îi poșteau la masă . Căruțele erau trase în ogradă, nuntașii în frunte cu nașii intrau în casă și împreună cu mireasa și invitații acesteia serveau masa de logodnă pînă oțtre ora 15 - 16,00 cînd ieșeau în curte și jucau " nuneasca "

După aceea se urcau toți în căruțe împreună și cu mireasa care avea grijă ca într-o căruță anume rezervată să-și așeze " lada de nestre " în care avea de regulă

toate darurile ce trebuiau date la " masa de nuntă " celor invitați și, în mod deosebit, nașilor. De aici mergeau la biserică unde se oficia cununia religioasă. Preotul nu oficia slujba pînă nu i se înmîna certificatul de cununie civilă, semnat de ofițerul stîrrii civile care era una și aceeași persoană cu primarul.

După cununia religioasă, întregul cortegiu se deplasa la un salon (mai mic sau mai mare după puterea nunții) unde era pregătită masa. Aici, toți nuntașii, (invitații) luau loc la masă într-o anumită ordine. Mirei și nunii ocupau masa centrală înconjuțați de rudele cele mai apropiate (muma al doilea, socrii, frații, surorile, unchi, prieteni apropiați etc.). Fîcnetul avea masă separată și erau scutiți de orice obligații. Masa începea cu aperitiv și se sfîrșea cu dulciuri (de obicei cozonaci, plăcinte sau prăjituri) după care urma împărțirea darurilor miresei și cadourile invitaților. Măturii conduceau, după obicei, tot ceremonialul înecîț de glume și la urmă își primeau și ei " bacșigul ".

După ridicarea mesei începea dansul care se sfîrșea o dată cu ivirea sozilor, cînd toată lumea se îndrepta spre casă mulțumită. Din aceste obiceiuri se mai păstrează și astăzi unele cu mici sau mari modificări, ajungîndu-se cîteodată la situații mai puțin plăcute în sensul că se suprimă aproape complet tradiționalele festivități care își aveau un rol deosebit, prin festul impresionant la noua întemeiere a unei familii.

Redăm totuși, pentru transmiterea în viitor a orațiilor (culese de la cei mai în vîrstă) deoarece e o vreme îndelungată de cînd aceste orații nu se mai rostesc la nunți:

Orațiile

- Bună dimineața cîntați socri mari !
- Mulțumim dvs. băieți militari !
Ce căutați ? Ce umblați ?
- Ce căutați, ce umblați
La nimeni seamă nu dăm !
- Dar cine sînteți dumneavoastră
De luați seama noastră ?
- Noi sîntem băieți mari, militari
De unde soarele răsare
Si-an venit cu tîrnăcoape de argint

Să scoatem floricea din pământ
S-o scoatem cu rădăcină
S-o ducem la al nostru împărat, în grădină
Că aici nu inflorește, nu rodește
Și nici locul nu-i prieste.

Soare mare !

La cai negri să dai mîncare
Fin cosit în noaptea de Sf. Gheorghe
Cu floarea seluată
Cu frunza nescuturată
Strînsă-n sărbători
De două fete surori
Cai negri să mînce
Din copite să nu mișce
Cai negri apă să bea
Din copite să nu dea

Soare mare !

Tine astă broască țestoasă
Sus e lată, jos e lată
De sărut-o soare odată !
De-oi sărut-o prea tare
Căciula din cap îți sare
- S-o săruți mai blînd
Ca să-ți pară dulcior,

Soare mare !

Adu patru pahare de vin
Și patru măframe de in
Fie și de stămătură
Numai să fie cu voie bună
Să fie de aici din casă
De la cinstita mireasă
Să nu fie de la vreo vecină
Ca să ne dați de rugine
Că este necinstea noastră
Și ocara dumneavoastră

Soare mare !

Tot urînd, ce-i de la spate
Au rămas cu gurile căscate
Și cei dinainte
Cu buzele fripte
Aduce-ți un vas cu poame uscate
Să le dăm la ale guri căscate

Si-o cală cu lapte bătut
Să le turăm pe git
Iar pentru lăutari
Un ciolan de cal bălan
(Culeasă de Gh. Anghelescu)

Hora satului, moștenită din regi-stra-moși, devenise o tradiție de petrecere în toate silele de sărbătoare, cu întrerupere numai în postul Paștelui, și care, a luat o amploare deosebită în perioada dintre cele două războaie mondiale, fiind mutată în centrul satului - pe locul viran din fața bufetului nr. 1 unde a fost grădina de vară.

La aceste hore participa toată suflarea satului, în fiecare sărbătoare după-amiază.

Orchestrale (lăutarii satului de obicei) erau angajate anual și plătite " în natură " de toți părinții fetelor și ai fiicășilor, cântau cu regularitate în mijlocul horei care se forma numai din fete și fișoși. Aici, mamele soce-teau, la o anumită vîrstă, fetele la horă și acest lucru era dinainte comunicat încă toți fiicășii și fetele stiau că cutare fată " o scoate mama la horă " și se bucura în așa zi de curtoasia tuturor fiicășilor. Era un fel de urare " Bine ai venit în mijlocul nostru ! Succes la fiicăși ! " Mama o supraveghea de pe marginea horei și, ocazional, seara, îi sugera cum ce băiat i-ar fi în grație.

La aceste hore veneau fel de fel de negustori ambulanti cu scadelo, limonadă, bragă, înghețată (în ultima perioadă), ceai și covrigi iaxna etc.

Era, ca să-i spunem așa, un fel de " tirg al fetelor ". Aici se închebău prietenii și, în ultima instanță, căsătoriile. Fiicășii propuneau fetelor dragi să " iasă seara în grădina " și, cu aprobarea mamei, la un semnal stabilit la horă (o fluierătură scurtă, sau fredonarea unui cîntec știut de amîndoi, sau diferite ciocniri etc.) fata venea în grădina unde se întâlnea cu fiicășul acceptat.

La horele satului nu se jucau decât jocuri naționale (hore, sîrbe, polca pe furate, fedeleșul, etc) sau dansurile moderne (tangoul, foxtrotul, rumba, etc.) se dansau numai la seratele sau balurile ce se organizau, în diferite saloane din sat (la circuri sau la școală) de obicei în

in perioada vacanțelor școlare.

Odată cu construirea căminului cultural (după anul 1956) horele, seratele și balurile s-au mutat în sala cea mare sub denumirea de " horă de zi " sau bal care avea loc seara.

Femeile au creat și alte obiceiuri cu ocazia botezului noilor născuți sub denumirea de cunet - ii care au loc în ziua de botez (de obicei sărbătoarea) și "scăldat " a doua zi când participă numai femeile. Aceste obiceiuri se păstrează și astăzi aproape neschimbate.

Un alt obicei ce se mai păstrează și azi sub motiv de petrecere este " Lăsatul secului " pentru " postul Paștelui " când toți finii mergeau la nași cu daruri și luau masa împreună până către miezul nopții, după care finii cereau iertare nașilor pentru tot ce au greșit și se angajau să dea ascultare nașului primind în schimb o luminare aprinsă. Aceștia sărutau mâna nașilor și plecau împăcați pentru totdeauna. După iertăciune mergeau împreună la cîrdiumă unde cîntau lăutari, și continua petrecerea împreună cu alte familii până în zorii zilei aici și au fost la " refensa ". În acest timp copiii rănași acasă se ocupau cu golirea " ploștilor " aduse ca plocon nașului de către fiecare fin în parte.

Dacă unele obiceiuri au dispărut, multe și-au schimbat sensul. Astfel, nunțile s-au simplificat mult, iar în loc de întîlnirile cu prilejul diferitelor sărbători bisericești au loc astăzi sărbătorirea cu mult fast a aniversărilor tuturor membrilor familiei, petreceri de masă cu prilejul zilelor naționale (24 Ianuarie, 23 August, 1 Mai) sau a unor evenimente care au devenit tradiționale ca : 8 Martie (ziua femeii), 1 Iunie (ziua copilului), Ziua recoltei - toamna, etc.

20. Manifestări etico-juridice.

Din povestirile bătrînilor și a părinților, precum și din amintirile noastre din trecut, rezultă că între locuitorii acestui sat au existat din vremurile cele mai îndepărtate relații de respect și înținătorie, cei tineri

urând cu sfinte atenție sfaturile și poveștile celor bătrâni.

În ce privea, în trecut, ca un tânăr să nu salute respectuos pe cei mai în vârstă, nu răspundea necuviincios la observațiile celor mai bătrâni, iar în acțiunile de viață, totdeauna tinerețea asculta de părinți care hotărâra totul. Din respect, tinerii nu fuma în fața părinților, nu intrau în circumscripția părinților lor erau acolo și, mai ales, în căsătorii părinții aveau cuvântul hotărâtor. Era o mare rușine și arătați cu degetul cei ce euseseră să trăiască în concubinaj. De aceea, căsătoriile erau trainice și rar se ponea de procese de divorț.

Furturi, scandaluri sau bătăi care să conducă la procese pe teme de neînțelegeri între oameni nu aveau loc sau erau foarte rare.

Cu timpul însă, datorită unor influențe nefaste, mentalitatea și caracterul unora au suferit schimbări esențiale. Lipsa de respect față de semenilor, față de munca și avântul altora au dus la încălcări ale regulilor de conviețuire pașnică, din răstăpărare la neînțelegeri și conflicte care au atras nașterea unor legi speciale și au condus la ivirea unor instituții speciale (judecătorești și tribunale) care să judece și să sancționeze pe cei vinovați. Aceste procese, unele de lungă durată, necesitau pierderi de timp, cheltuieli zădărnice și strâmbăni de pe urma cărora profita totdeauna avocații care apăraseră după primul război mondial ca " ciupercile după ploaie ".

Bătrânii, cu regretul vremurilor din trecut, au concretizat rezultatele acestor procese prin sicala : " decît o judecată dreaptă, mai bine o înțelegere strîmbă ".

După eliberarea țării și instalarea la cîrmă țării a partidului clasei muncitoare, prin reformele sociale care au avut loc au condus la un fenomen de schimbare a vechii mentalități. Treptat începe să apară figura și chipul omului nou cu o nouă conștiință - socialistă - cu dragoste de muncă, respect față de tovarășul de muncă și conștient că trebuie să poarte cu cinste noul titlu de " constructor activ al socialismului și comunismului ".

Cu toate realizările evidente obținute pînă acum, pe ici și acolo, sub influența trecutului apropiat, mai apar unele cazuri de abateri de la regulile de conviețuire socială, ale respectului față de om și munca sa.

În sprijinul lichidării definitive a

acestor rătăcițe negative din comportarea unor elemente, izolate totuși, în baza Decretului 132 / 1957 și în comuna noastră s-a constituit pe lângă Consiliul popular al comunei o "Comisie de împăciuire". Rolul este în primul rând educativ și se dovedește a fi de un real folos în formarea conștiinței cetățenești și înlăturarea conflictelor, prin bună înțelegere, fără cheltuieli inutile și pierderi de timp.

În perioada anului 1983 comisia formată din: Dinulescu Constantina - profesor - ca președinte al comisiei, Neagu Tiberiu - diriginte P.T.T.R. - Popa Dumitru - președinte la Cooperativa de consum -, Stoica Constantina - membru cooperativ -, ca membri și Bae St. Ion - contabil la Consiliul popular în funcție de secretar au avut de rezolvat 44 de cazuri de judecată dintre care 33 cazuri soldându-se cu împăcare și reluarea relațiilor păgănice între cei în cauză.

Constantina D. Voilina, notarul comunei și Ghe. C. Gălbănescu președintele comisiei interzicându-se pe timpul la constituirea comisiei înaintea

21. Cultura eroilor.

Legăți cu trup și suflet de glia pe care s-au așezat și au muncit-o, gârbovenii și-au apărut-o cu prețul vieții în tot decursul vremurilor.

La chemarea stăpînirii ei n-au povăit și cînd a fost nevoie și-au lăsat casa și familia pentru a merge cu arma-n mînă, să lupte împotriva vrăjmașilor, să-i alunge de pe glia străbună, să-i elibereze pe frații săi și să-și făurească o patrie liberă și independentă. Jertfele aduse pe cîmpul de luptă n-au fost zadarnice și astăzi cînd întreaga țară este liberă și independentă, urmașii celor ce s-au jertfit le păstrează cu cinste și recunoștință memoria.

În memoria sutelor de eroi căzuți pe cîmpul de luptă în ultimele trei războaie (de independență - 1877, de apărarea și întregirea neamului - 1918, și de eliberare și independență - 1944) urmează primul război mondial au luat inițiativa să construiască în centrul satului un monument reprezentativ, iar în urma celui de-al doilea război mondial s-a mai ridicat alături o frumoasă placă comemorativă din marmură albă.

Redăm, în copie, actul constitutiv al Comitetului pentru realizarea " Monumentului Eroilor " gârboveni, în semn de cinstitoare și recunoștință:

Proces - verbal
(copie)

La data de 29 octombrie 1922 s-a constituit o comisie pentru ridicarea unui monument al eroilor căsuți în războiul din 1916 - 1918 în comuna Gîrbovi pe baza următorului proces-verbal .

Noi, sublocotenentul Copacia Nicolae, delegatul Societății Monumentelor Eroilor căsuți în război, comitetul central București.

Încărcinat cu executarea lucrărilor de construcție și inspectarea comitetelor " Mormintele eroilor " din regiunea Dobrogea, Cadrilater și Ialomița, în conformitate cu instrucțiunile ordinelor Comitetului Central nr. 3.394 din 20 februarie 1922 și 1.615 din 22 iunie s.c. și potrivit 33, 37 cap. V din statutul Societății în unire cu D-l Gh. Berechet, delegatul prefecturii, Constantin D. Vasilin, notarul comunei și Gh. C. Chiriacescu președintele comisiei interimare au procedat la constituirea comitetului Mormintelor Eroilor din comuna Gîrbovi, plasa Urziceni, Județul Ialomița după cum urmează :

1. Președinte, Gh. Chiriacescu
2. Vicepreședinte, Miltiade Teodor
3. Secretar : Constantin Vasilin
4. Casier : Constantin Ionescu
5. Membrii : Nicolae St. Petrescu, Ghiță Gh. Petcu, Dumitru M. Vasilescu, Constantin P. Radu, Ana Tase Pătrascu.

În această comună sînt două morminte de eroi, unul de rus și un soldat român. Nu s-a ridicat nici un monument.

Comitetul odată înființat, se va conduce, păstrînd cu sfințenie toate clauzele din statutul societății, lucrînd cu dragoste și rîvnă spre a realiza în mod desăvîrșit succesul așteptat, pentru construirea și cinstirea memoriei eroilor morți pentru idealul național, întregirea neamului și lărgirea peșcie a hotarelor României Mari.

Urmează semnăturile și sigiliul primăriei

Gîrbovi.

1. Soldatul înmormîntat în comuna noastră este Voinea Dumitru - din regimentul 3 Călărași din comuna Brezoile, județul Dimbovița, de naționalitate română.

2. Un mormînt al unui ostaș rus al cărui nume este necunoscut (adresa numărul 65/ 22 .oi. 1923)

După acest proces verbal se întreprind diferite acțiuni pentru stringerea fondurilor necesare din beluri și colecte în bani și cereale. La conducerea comitetului se fac schimbări - în primul rând primării - Petre N. Cristescu (Zecu), Stan Petrescu și abia la data de 8 iunie 1930 se contractează lucrarea cu sculptorul Ioan Schmid - Paar, profesor la Școala Superioară de Arte și Meserii din București cu atelier în strada Vasile Gherghel 79 tot în București II la valoarea de 180.000 lei pentru ca la data de 18 septembrie 1932 să se facă desvelirea lui, primar fiind Stan St. Petrescu.

Monumentul are înălțime totală de 6 metri dintre care ostagul din bronz de 3 metri. Mai are două plăci de bronz cu numele eroilor, una placă cu inscripție și un basorelieu toate din bronz.

- Monumentul eroilor din Gârbovi -

În fiecare an, în ziua de 9 Mai când se comemorează " Ziua eroilor neamului " în fața acestui monument în jurul căruia s-a amenajat un frumos parc, locuitorii acestui sat în frunte cu copiii grădinițelor și elevii celor două școli generale, împreună cu cadrele didactice, depun flori și coroane și se evocă memoria celor ce și-au dat viața pentru apărarea și libertatea patriei.-

Pentru memoria acestor eroi ai neamului vom consacra și nou în această monografie numele lor în tabelele ce urmează :

Eroi căsuți în războiul de independență (1877) în luptele de la Turcucaia :

1. Maria Sîpunărița Petre - soldat în reg. 2 artilerie.
2. Cancea Costache - soldat în reg. 8 Dorobanți.

Eroi căsuți pe front în primul război mondial (1916 - 1918) :

1. Grigore Stan Ioniță
2. Dimi N. Popa
3. Mihai I. Badea
4. Vasile Ap. Ivan
5. Constantin D. Năstase
6. Simion A. Petre
7. Alexe P. Năstase
8. Alexandra S. Boboc
9. Alexandra Gh. Marin
10. Petre P.V. Lupă
11. Anghel Marin
12. Vasile Gh. Stan
13. Vasile S. Ilie
14. Costache S. Stoica
15. Costache I. Vigan
16. Dumitru T. Vlad
17. Gheorghe T. Manole
18. Stan V.I. Pătaru
19. Nicolae H. Togan
20. Tudorache I. Lupă
21. Costea D. Stan
22. Gheorghe I. Cojocaru
23. Paul S. Dumă
24. Atanase Pătrăscu
25. Dumitru I. Stoica
26. Constantin V. Urso
27. Radu Nele
28. Gheorghe Grigore
29. Dumitru A. Popa
30. Ispas Constantin
31. Steiga D. Dobra
32. Neagu Nicolae
33. Gheorghe I. Simion
34. Oprea I. Simion
35. Constantin St. Barbu
36. Oprea Constantin
37. Petreă Nitrea
38. Niță I. Ardeleanu
39. Stencia Mihai Ivan
40. Stoica H. Niță
41. Petre D. Stăruca
42. Marin D. Muga
43. Ivan C. Muga
44. Dobre S. Tudorache
45. Răducana Constantin
46. Mirea I. Oprea
47. Iordache H. Ioniță
48. Ghiță R. Necula
49. Costache Tache
50. Necula D. Iacob
51. Ghiță H. Băneș
52. Dobre I. Petcu
53. Dumitru Stan Ionel
54. Seva Dineș Ion
55. Stroe Dragomir
56. Costache H. Picioacă
57. Demaschin V. Lupă
58. Petre Ion Neagu
59. Petre R. Necula
60. Stan Ghiță Radu
61. Neagu V.Gh. Capră
62. Ion Apostol Ivan
63. Nicolae Lupăscu
64. Dumitru Frățilă

65. Grigore St. R. Năstase
66. Marin Costache Neagu
67. Anghel Mihail Capră
68. Mișă D. Bno
69. Gheorghe Duriceanu
70. Gheorghe Ilie Grigore
71. Dobro Iancu Lupagcu
72. Ghiță Mitrea Petre
73. Oprea I. Lupagcu
74. Tudor Dumitragcu
75. Dumitru St. Crețu
76. Dumitru C.I. Popa
77. Marin Măianu
78. Gheorghe M.I. Giurcă
79. Stancu T. Manole
80. Gheorghe Ghiță Dima
81. Tănase Tudorache
82. Marin M. Păun
83. Constantin C.D. Horea
84. Vasile P.V. Dima
85. Mirecea Grigore
86. Sandu Gh. H. Ugurelu
87. Dobro Stan
88. Stoica T. Vlad
89. Ivan Ivan Mița
90. Gheorghe Ivan Mița
91. Ghim Petre Dumitragcu
92. Vasile R. Tudor
93. Gheorghe St. Lupagcu
94. Ion Ioniță Marcu
95. Sandu Iancu Gheorghe
96. Constantin D. Cristea
97. Nicolae Ioniță Manole
98. Oprea Dina Stoica
99. Oprea St. Petrescu
100. Paraschiv Ghiță Andrei
101. Gheorghe I. Lupagcu
102. Gheorghe R. Lupagcu
103. Oprea Aleze P. Năstase
104. Sandu Gr. Lupagcu
105. Tănase S. Tudorache
106. Xvan P. Apostol
107. Nicolae Ion Cristea
108. Ivan Mihail Stanciu
109. Petre Ghinea Bîrdi
110. Dumitru Ghiță Sandu
111. Ion Constantin Bnescu
112. Alexandru T. Oprea
113. Constantin St. Voinea
114. Stefan Anton Dumitru
115. Alecu Costache Horea
116. Constantin Dumitru Alecu
117. Gheorghe Ivan Mărgărit
118. Dumitru Neagu Stefan
119. Ghiță Chiriță Iancu
120. Stefan Gh. Sofronie
121. Ion Constantin Gheorghe
122. Gheorghe Chilin Uree
123. Dumitru Mugat Ioniță
124. Dobro Stanciu Tudor
125. Aurică Stan H. Eliescu
126. Iancu Apostol I. Mihail
127. Harelambrie Iancu
128. Vasile Dumitru
129. Stroe Hicu Pavel
130. Ion Stoicescu
131. Traian Petrescu
132. Tănase Lupagcu Constantin
133. Dobro Marin Grigore
134. Serban Zagrava
135. Stefan Ion
136. Costache T. Cristache

Eroi căzuți pe front în al doilea război mondial (1941 - 1945).

1. Petrescu Gh. Miron
2. Anton T. Neacșu

3. Apostol A. Dobro
4. Chira H. Nedea

5. Cristian D. Leonida
6. Ene A. Dina
7. Frățilă P. Vasile
8. Herta D. Gheorghe
9. Iliescu S. Victor
10. Ivan I. Lache
11. Mugat I. Vasile
12. Ioana N. Marin
13. Rada N. Gheorghe
14. Radu N. Dumitru
15. Maxin I. Dobro
16. Muga I. Dragomir
17. Sava N. Alexandra
18. Stanciu D. Stefan
19. State Gh. Sava
20. Scarlet D. Dumitru
21. Stoian R. Marin
22. Stefan Gh. Nicolae
23. Tudorache I. Tache
24. Vlăducă I. Mihai
25. Vigan Gh. Gheorghe
26. Vasile Gh. Sava
27. Mihai N. Ovidiu
28. Zăvoianu I. Tudor
29. Renete N. Cristache
30. Popa D. Constantin
31. Necula A. Stan
32. Ioniță N. Sava
33. Ioniță S. Stanciu
34. Stan D. Constantin
35. Stefan Gh. Alexandra
36. Enache Gh. Apostol
37. Ioniță M. Alexandra
38. Ioniță N. Vasile
39. Dina P. Anghel
40. Dumitru N. Anton
41. Stan N. Marin
42. Sandu D. Petcu
43. Capră I. Vasile
44. Nicoadă Ilie
45. Ioniță A. Nicolae
46. Oprea Z. Gheorghe
47. Vasile A. Ion
48. Petre Drăgan
49. Stefan D. Nicolae
50. Badea S. Dumitru
51. Manole Gh. Vasile
52. Dumitru R. Toader
53. Iacob M. Barbu
54. Dumitru N. Voicu
55. Mihai V. Ion
56. Sofica P. Stefan
57. Vigan Gh. Ion
58. Gheorghe Gh. Nicolae
59. Ilie P. Marin
60. Zamfir T. Marin
61. Picioacă D. Dumitru
62. Zăvoianu St. Nicolae
63. Ion N. Gheorghe
64. Stan S. Dumitru
65. Cristian V. Ion
66. Nicolae S. Alexandra
67. Badea S. Ivan
68. Stancu N. Cristache
69. Ion S. Gheorghe
70. Popa Stefan
71. Raicu Marin
72. Drăgan A. Tudorache
73. Pătrașcu A. Vasile
74. Sublt. Ion St. Marin
75. Ion Chivu
76. Picioacă Gheorghe
77. Mișu N. Petre
78. Maxin Dumitru
79. Iacob D. Radu
80. Ion I. Marin
81. Demaschin Iancu
82. Ioniță R. Toader
83. Stancu I. Marin
84. Stan Gr. Dobro
85. Tudor Nicolae
86. Ene N. Luca
87. Cristache D. Dumitru
88. Lupă D. Ion
89. Neagu S. Gheorghe
90. Mihai I. Alexandra

91. Neculăiță Ion
92. Ioana Stancu
93. Ioana S. Oprea
94. Marin Dumitru
95. Păun M. Dumitru
96. Iliescu St. Alexandru
97. Iacob B. Ion
98. Nița Aurel
99. Necula Ghiță
100. Dobre Petre
101. Dina Ion
102. Dina Gh. Dumitru
103. Sub.of.T.R.Stoicescu
Cristian
104. Găman Gheorghe
105. Vasile Gh. Marin
106. Alexandru T.Gheorghe
107. Ioniță C. Petre
108. Ioniță Serban
109. Ioana H. Stefan
110. Neagu S. Ion
111. Oprea Trandafir
112. Safta Marin
113. Dumitru I. Marin
114. Mitrea Stefan
115. Lupeșcu D.Alexandru
116. Răzete Ion
117. Răscandra Iacoveache
118. Stenete Trifu
119. Stenete Adrian
120. Sublt.Stefan Florin
121. Nicolae Trandafir
122. Ion St. Popa
123. Marin St. Zăvoianu
124. Oprea Petre
125. Marin A. Ion
126. Sfircoș Gheorghe
127. Ghiță A. Gheorghe
128. Matei Hinea
129. Mandi Pasca
130. Constantin Neagu
131. Dumitru S. I. Nița
132. Nicolae Slobozeanu
134. Stănuța P. Gălin
135. Chiriac Canoni P. Oprea
136. Zăvoiana Constantin
137. Nicodan Dumitru
138. Gheorghe Coman
139. Ioniță I. Costea
140. Iordache S. Ion
141. Scariot H.Constantin
142. Ion Stanciu
143. Dumitru Vlad
144. Andrei Paul
145. Oancea Titu Dobre
146. Toma Costache
147. Mihai S. Marin
148. Ardeleanu I. Mihail
149. Oprea I. Petre
150. Sublt. Ionescu Jipa
151. Sublt. Dumitru D.Mitich
152. Ivan Gh. Marin
153. Tudor Dumitru O.Nicolae
154. Dumitru A. Ilie
155. Mihai D. Marin
156. Mihalache D. Trandafir
157. Stanciu H. Zisu
158. Apostol D. Nicolae
159. Ion C. Ion
160. Cristache Constantin
161. Constantin Iordache
162. Dumitru C. Nicolae
163. Stan
164. Sublt. Chiriacescu Nicolae
165. Dina R. Marin
166. Ilie
167. Iacob Dobre
168. Herea Costea
169. Oprea Vlad Petre
170. Tănase Dragomir
171. Ciurel Zeharia
172. Ciurel Dumitru
173. Ciurel Serban
174. Stan
175. Lupeșcu Grigore
176. Enache Constantin
177. Pădăreț Tudorache

178. Zisu Gheorghe
179. Necula M. Dumitru
180. Ghiță M. Necula
181. Andrei V. Tănase
182. Damaschin Iancu
183. Ciurel Gheorghe
184. Dragomir Gheorghe
185. Oprea Z. Gheorghe

186. Iordache Radu
187. Spina Nicolae
188. Stan Brache
189. Chiriac
190. Khisu L. Radu
191. Stoica Marin
192. Sne I. Petre
193. Dumitru Ion

22. Biserica

Tot în centrul satului, între școală și primărie, bunicii noștri au ridicat, la vremea lor, o biserică pe măsura mărimii și frumuseții satului nostru, o construcție de talie monumentală, păstrată și bine îngrijită și astăzi după o serie de avarii suferite în urma unor furtuni și cutremure mari.

Orientându-ne după scurta monografie existentă în arhiva acestei biserici, precum și a unor documente găsite în anuarul județului Ialomița (de Aurelian Ursecu)

vom consacra și noi mai jos cele ce urmează :

- În anul 1811 exista în acest sat o bisericuță construită din gard lipit și acoperit cu stuf, în cimitirul actual al comunei.

În anul 1822 această bisericuță a fost înlocuită cu o biserică din birno, primită în dar de la comuna Gogăreni care, probabil, și-a construit una nouă. Această biserică a fost ușor demontată și transportată cu carele în sat și montată pe locul fostei bisericuțe din cimitir care a fost demolată.

În anul 1859, prin mijloace locale, s-a pus temelia actualei biserici din centrul satului și s-a terminat la data de 14 octombrie 1865 fiind înscăstrată cu 20 hectare și 83 „rii pământ arabil.

Arhitect a fost polonezul Edeard Lugatschy, care ar fi folosit planurile capelei " Sf. Marco " din Svezia.

Unii bătrâni afirmă că în anul 1864 când s-au făcut măsurătorile pentru noul aliniament al satului, actuala biserică era deja începută și s-a ținut seama de ea și au plasat satul cu centrul civic în jurul ei.

Cele mai importante reparații făcute pe parcursul vremii au fost în anii 1872, 1884, 1889, 1927, 1941, 1956 și 1979 - 1981. Multe din acestea fiind reparații de întreținere și înfrumusețare dar cele mai importante, care au constituit adevărate restaurații, au fost cele din anul 1889 în urma unui puternic ciclon (sorb) cum spun oamenii din sat. Acesta a avut loc în anul 1888 și a scuturât cea mare - înaltă de 14 metri - care în cădere a spart acoperișul și plafonul bisericii, rămânând doar zidurile. La restaurare, s-a modificat acoperișul schimbându-se turia cea mare în locul de azi, iar catapeteasma, care fusese construită din cărămidă, a fost făcută din material lemnos de către sculptorul în lemn, Babie, din București.

În anul 1927 s-a refăcut turia cea mare, înălțându-se cu încă doi metri. Tot acum s-a schimbat și forma celor două turle din față, punându-se în armonie cu turia cea mare, s-a turnat mozaic în interior, s-a făcut trotuar în jurul bisericii și s-a refăcut pictura de către pictorul Stoicescu din București. Cu timpul pictura a mai fost refăcută de către pictorii : Anton Serafim din București, Rădulescu din Ploiești, Simionescu din București, Ganea din Mănteni Buzău (județul Ialomița) și Ion Minulescu din București.

În urma cutremurului din 4 martie 1977 construcția a suferit mari evarii punând în pericol chiar posibilitățile de restaurare.

Prin încredințarea meșterilor locali, reparațiile au fost duse la bun sfârșit și, în prezent, e în curs de terminare completă a tuturor lucrărilor de restaurare și, în mod deosebit, a picturii - în frescă - de către pictorița Antonescu Dumitra-Maria din Floiești.

Biserica este construită în formă de cruce cu trei turle și, deși nu posedă obiecte de valoare, de importanță istorică sau artistică, prin vechimea și arhitectura ei poate fi considerată un adevărat monument de importanță istorică pentru comuna noastră și ea atare trebuie bine păstrată.

Preoții Popescu Vasile - paroh - și Prisăci Constantin se dovedesc vrednici de înaintașii lor - Gh. Dinulescu, Luca Sîndulache, Zugravu Ion și Stroe Gheorghe prin preocuparea ce o manifestă față de îngrijirea acestui important monument.

23. Agricultură, în trecut și azi.

Agricultura, ocupație de bază a tuturor locuitorilor din satul Gîrbovi, încă de la începuturile existenței sale, a parcurs drumul istoric al evoluției uneltelor de muncă începînd cu plugul de lemn, scormonitorul de fier, grape de mîrșcini, etc. pînă la mașinile și uneltele perfecționate de azi, care au influențat și determinat producția.

Au văzut în muscul satului de la Cotorca-comuna Glodcan-Siliștea, o parte din uneltele cu care munceau noșii și strămoșii noștri și ne-am dat seama de câtă trudă și sudoare era nevoie în trecut pentru a spulge pămîntului hrana necesară existenței. Există aici o serie de modele de brîndare cu care trebuiau să scurme pămîntul " în lung și în lat " pentru a introduce sămînța în sol și cît timp a trebuit să treacă pînă la apariția plugului de fier cu roțile pe care îl foloseau părinții și bunicii noștri.

Ne aducem aminte de bucuria unui plugar cînd reușea să cumpere un plug marca " Mîstrețul " care se

spunea că-i fabricat în Germania și că nu are egal pe plan mondial.

Treptat, odată cu evoluția plugului de la cel de lemn cu scormonitor de fier pînă la plugul cu o brazdă au apărut și alte unelte necesare agriculturii ce au venit să sporească inventarul agricol, ușurînd astfel munca țaranului și sporind producția.

Salturi importante se fac în perioada dintre cele două războaie mondiale cînd apar cele mai felurite unelte agricole din ce în ce mai perfecționate. Pe lângă grapa de mîrșocini confecționată în gospodărie, apare tîvîlul și grapa de fier (boroana). După sapa apare rarița și apoi prăgitoarea, semînătoarea, (mărcătoarea) întii pentru păioase și apoi pentru porumb; după seceră și coasă apare secerătoarea simplă și apoi secerătoarea de legat, etc.

În ceea ce privește tracțiunea se fac și în această direcție salturi calitative, bouul folosit cu precădere pînă către secolul al XX-lea este înlocuit de cal, iar după anul 1930 apar și, în satul nostru, tractoare. Este drept că pînă la cel de-al doilea război mondial nu exista în toată comuna decît două tractoare, dar țaranul spera că

nu va fi mult pînă cînd tractorul, cu forța sa uriașă, va desțelca ni pămîntul și îl va face să producă mai mult, întrucît pămîntul se secătua și producția percolă scădea de la an la an. Nu erau rari ani cînd, mai ales pe timp de secetă, abia reușeau să strîngă sîmînța folosită, așa cum s-a întîmplat în anul 1933 cînd girul nu a mai putut fi secerat, ci scuturat direct pe câmp cu ajutorul mîrșcinilor, iar cei cărora li se părea că-i mai bun l-au jumulit, fir cu fir, reușind să producă între 2 - 300 kg / hectar. Găsele acestor producții scăzute erau multe, dar cele mai semnificative ni se par următoarele :

- înlocuirea bouului care era puțin pretențios în întreținere și cu o putere de muncă mai mare decît a calului ;

- lipsa de specialiști și a unei literaturi de specialitate la sate a dus, implicit, la sîrșirea solului pe care pusesse stăpînire buruienile și, în mod deosebit, pirul. Despre îngrijințe chimice nici nu se pomenea, iar gunoial de grajd era depositat în două platforme la marginea satului unde, din cînd în cînd, i se dădea foc pentru a face loc altuia;

- lupta nemiloasă ce se dădea între elementele înstărite și marea majoritate a celor ce nu-și mai puteau întreține inventarul agricol - viu și mort - ajunși în situația de a-și ameneta sau vînde bruma de pămînt ce posedă și ca urmare a crizei mondiale din 1929 - 1933.

Statul care sub presiunea diferitelor mișcări țărănești făcuse cîteva înproprietări, destul de costisitoare, nu a acordat sprijinul financiar necesar în problema procurării inventarului agricol lăsîndu-i pe țărani pradă cîmătarilor, lăcomiei speculanților și negustorilor de cereale care le cumpărau produsele la prețuri derizorii.

Redîm, pentru a avea o imagine cît mai apropiată de realitate asupra situației agricole în trecut, nu tocmai îndepărtat, o statistică din " Catagrafia județului Iași din anul 1837 " :

- În acest an, în comuna Gîrbovi erau 161 bărbați căsătoriți (162 familii cu 782 locuitori) dintre care 151 erau plugari, iar 6 erau lucrători cu brațele.

Suprafețele cultivate erau :

242 pogoane cu grâu

507 pogoane cu porumb

398 pogoane cu orz

341 pogoane cu mei

591 pogoane erau cu fînețe

Total 2.079 pogoane ceea ce reprezintă o suprafață de

1.039,5 hectare proprietatea celor 162 de familii.

Animalele deținute erau :

83 cai
422 boi
209 vaci
1.444 oi
6 capre
147 porci și
22 stupi cu albine

Ca o primă concluzie ce se desprinde din această situație este faptul că boul era animalul de bază al muncilor agricole (211 perechi față de numai 41 perechi de cai) iar cultura de bază era porumbul (507 pogoane față de numai 242 pogoane de grâu) - mai mult decât dublu).

O a doua concluzie ar fi că cea mai mare suprafață a pământului se folosea pentru creșterea animalelor care furnizau alimentele de bază și materia primă necesară obiectelor de uz casnic, inclusiv îmbrăcămintea (209 vaci, 1.444 oi, 6 capre, 147 porci și 22 stupi).

Interesant este și faptul că încă de pe atunci conștienții noștri se ocupau și cu apicultura care asigură gospodăriile cu mierea și ceara necesară.

În zilele noastre și, mai ales, după primul război mondial (1918) constatăm că se renunță la serviciile boului în tracțiune și pe care îl înlocuiește cu calul, animal ce devine preferat în viața satului nostru.

După anul 1930, așa cum am arătat mai sus își face apariția în satul nostru primul tractor, proprietar Ion Drăganir (zis Borean) de profesie șofer și mecanic, apoi un al doilea tractor - proprietar Ghiță Lupci, de meserie plugar.

Ce folos însă că aceste două tractoare nu puteau intra pe loturile mici ale celor săraci și fără atelaje, ei sînt folosite tot pe loturile mari ale celor avuți care aveau chiar mai multe perechi de cai și pluguri cu două brațe. În felul acesta tot cei avuți produceau mai mult, iar cei ce nu aveau " înșpoi tot da ca racul " sau cum spune un alt proverb " la omul sărac, nici boii nu-i trag ".

În s-tul nostru încep să se contureze cu repeziune trei categorii de țărani : țărani avuți (chiaburi) țărani mijloci care luptă să nu sărăcească și să ajungă în

rîndul celor svuți și țărani săraci care după ce-și pierd inventarul agricol și pămîntul se angajează sau ca muncitori cu brațele unde găsec sau *iau* calca oragelor și, în mod deosebit, merg la București.

Cu toate că marile moșii mîndstirești, domnești și boierești (vezi fotocopia alăturată) fuseseră desființate sau ciuntite prin secularizarea averilor mîndstirești și reforma agrară din timpul lui Cuza-Vodă (1864) totuși rămîn în rasa comunei noastre mari moșieri care, și după reforma agrară din 1891, dețin importante suprafețe de teren arabil.

În anuarul județului Ialomița, ediția 1906, se arată că în comuna Gîrbovi dețineau moșii I. Hagianoff - proprietar a 868 hectare pămînt arabil și D'Atzel Elena, proprietara moșiei Bozianca, cu o suprafață de 1.000 hectare pămînt arabil și 125 hectare ialez.

Moșia lui Hagianoff se întindea de la marginea de vest a comunei pînă la Manasia, pe o parte și alta " a șoselei ", iar cea de-a doua moșie (Bozianca) era în partea de nord-vest de sat și începea din marginea ialezului comunei și ținea pînă în marginea satului Siliștea Cotorcii, așa cum pare delimitată în schița teritorialului comunei Gîrbovi din 1950, ce se anexază în paginile următoare.

Tot în acest anuar se specifică de arendații din județ, printre care se spune că Teodora Miltiade și Isaac sînt arendații moșiei Bozianca, proprietatea doamnei Elena D'Atzel (aceasta fiind mutată în Germania, prin căsătorie, își arendașă moșia).

Deși după reforma agrară ce a urmat primului război mondial moșia " I. Hagianoff " de pe raza comunei a fost împărțită țăranilor apar totuși o pușerie de moșieri care dețin suprafețe importante de teren agricol cum sînt : Vasile Rădulescu (Ursuleasca), Bebe Ionescu (Galben), Colonelul Filitti, Colonelul Rușescu, Colonelul Pașe, Colonelul Mica, Ghițeanu (generalul), Costică Negrea, și Popa Mișu care deși nu dețin suprafețe prea mari (în majoritatea în jurul a 200 de hectare) totuși împreună dețineau o suprafață de teren arabil destul de importantă care a făcut obiectul reformei agrare din anul 1945 (în urma celui de-al doilea război mondial). Atunci cei întorși de pe front nu vor să mai muncească pămîntul în dija la moșier și nici nu vor să mai facă corvezi și sub noua lozincă lansată de Partidul Comunist

România " Pământul este al celor ce-l muncesc, " cu sprijinul clasei muncitoare intră pe nogile bpierești existente pe raza comunei noastre efectuând reforma agrară pe care guvernul de largă concentrare democratică condus de Dr. Petru Groza o legiferează în anul 1945. Acum sînt împroprietăriți cei fără pământ, cei cu pământ puțin, invalizii și văduvele și orfanii de război. Familiilor tinere li se dau și locuri de casă în zona nouă a satului ce i se spune " Grosivești "

Astfel se realizează viața de veacuri al țărănimii muncitoare de pe întreg cuprinsul țării și din satul nostru cînd se porneste pe un drum nou, se începe o viață nouă în care " Cine munceste - mîncîcă " și în care se aplică principiul " Nici muncă fără pîine, dar nici pîine fără muncă "

În anul 1950 în urma măsurătorilor făcute de cadastru suprafața agricolă a comunei noastre era de 8.25 hectare. Azi, aceeași suprafață este repartizată astfel : 1.793 hectare aparține I.A.S. Gîrbovi - Formă nr. 8 : 5.759 hectare ce aparține C.A.P. " Victoria Socialismului " Gîrbovi ; 184 hectare aparține comunei, iar 289 hectare aparține populației ca vatră de sat.

Anexăm schița teritoriului comunei Gîrbovi executată în anul 1950 de Cadastru - .

X

Față de noua situație creată, în țara noastră se ridicau probleme noi și deosebite. Distrugerile incalculabile provocate de cel mai distrugător război din istoria omenirii, trebuiau reparate, datorile de război trebuiau achitate, industria aproape era inexistentă, iar agricultura înapoiată, cu pași de copil se încearcă să intre într-o nouă viață.

Elaborînd un mare program de reconstrucție, P.C.R. avînd la bază înaintata învățatură marxist-leninistă și experiența a 30 de ani a U.R.S.S., porneste cu îndrăzneală la reconstrucția țării la reorganizarea agriculturii (care era cea mai înapoiată din Europa) trecîndu-se la dotarea acesteia cu mașini și unelte moderne. În acest scop se începe fabricarea primelor tractoare românești (I.A.R.) și a primelor unelte agricole de mare randament.

SCHEMA TERITORIULUI COMUN. GIRBOVI - 1950-

1950-

COTORCEANCA

COLOCHEANCA

Spre Ciocirliia

APDOȘ

BOZIANCA

Spre Siliștea Cotorcii

COMUNA GIRBOVI

vechi

VITMERI

Ș. BĂDĂ

ALEXANDRA

Berindeasca

Evanghelia

Sf. Gheorghe

S. S. C. A. V.

IZLAZ

IZLAZ

IZLAZ

IZLAZ

Spre Briaia

Spre Cotorca

Spre Vădăreș

Spre Tabăreș

Spre Gișcău

Spre V. Măcrușului

Spre Uriceni

Spre Valea Popului

Spre Manasia

Spre Uriceni

Spre Valea Popului

Spre Uriceni

Spre Uriceni

Spre Uriceni

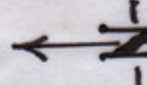
Spre Uriceni

Spre Uriceni

Spre Uriceni

Legenda

- Intravilan - sat
- Izlaz
- Plantatii
- Drumuri de legatura cu satele vecine
- Hotar intre mosii

Ameni la pag. 112

Printre aceştia se numără şi învăţătorii
State Marin şi Dinulescu Constantin care, prin exemplul personal,
cer să fie primiţi în rândul primilor colectivişti şi desigur
o susţinere a muncii de învăţare.

Participă, în timpul liber, la toate acţiunile
desfăşurate în vederea formării noilor relaţii de muncă, iar
timp de peste 20 de ani, în mod succesiv, şi aduce contribuţia
la păstrarea averii obţinute, în calitate de preşedinte al
Comisiei de revizie a C.A.C.

Folosirea acestor mașini și utilaje pe micile loturi fărâmițate era greu, dacă nu chiar imposibil de realizat. Printr-o acțiune susținută, Partidul elaborează un vast program de viitor în urma Plenarei din 3 - 5 martie 1949 pentru a se trece la cooperativizarea agriculturii.

În vara anului 1949 se organizează primele gospodării agricole colective (G.A.C.) în țara noastră.

Desfășurând o vastă muncă de lămurire, organizația de partid locală sprijinită îndeaproape de activiști cu experiență, pun bazele unei gospodării agricole colective în satul nostru în vara anului 1950 sub denumirea de "Victoria Socialismului."

Anexă -

Iată ce se consemnează în "Cartea de aur" a C.A.P.-ului pe prima pagină :

" 13 august 1950. Constituirea G.A.C. " Victoria Socialismului " cu 43 familii de țărani săraci și mijlocagi cu următorul inventar viu și mort : 9 cai, 7 pluguri, 3 grape, 4 prăgitori, două secerători, 5 căruțe și 129,61 hectare teren agricol plus 87,97 hectare teren agricol donat de stat. Total = 217,58 hectare. "

Bate ales ca președinte Maxim D. Gheorghe țăran mijlocag care pornește cu toată încrederea la traducerea în viață a statutului G.A.C.-ului și reușește să realizeze producții tot mai mari de la an la an.

Averea obținută la 100 hectare era de 165.000 lei. La acea dată nu exista nici un specialist, tractor sau mașini agricole speciale. Prin munca plină de abnegație a colectivităților prin care se evidențiază în primul rând președintele ei Maxim Gheorghe precum și colectivități ca Ion Mihai Stroe, Tănase Cristea (Mutu), Vasile Slobozeanu și alții s-au obținut următoarele rezultate :

- la 67 hectare grâu se obțin în medie 1.576 kg/ha.
- la 5 hectare sfeclă de zahăr se obțin în medie 13.000 kg/ha.

După o evidență existentă la conducerea C.A.P. iată care erau caracteristicile satului la constituirea G.A.C.-ului :

- 52 familii fără pământ
- 606 familii de țărani săraci
- 858 familii de țărani mijlocagi
- 16 familii de țărani chiburi

Total 1.532 familii

Numărul total al locuitorilor era de

5.085 .-

Suprafața de teren deținută :

5.434, 31	hectare teren arabil
418	hectare cu pășuni
48	hectare x teren cu vii
420	hectare teren curți și teren clădiri.

Total 6,320, 31 hectare

Componenta familiilor intrate în G.A.C.

" Victoria Socialismului " la data de 13 VIII - 1950 :

Familii fără pământ	1
Familii sărace	37
Familii mijlocage	5

Total 43 familii

Pînă în anul 1952 numărul familiilor scad la 40, însă inventarul viu și mort crește după cum urmează :

19 cai, 9 taurine, 304 ovine, 8 stupi cu albine, 219 păsări, 10 pluguri, 7 grape, 2 scolinători plicose, 2 scolinători prăgi-toare, 3 secerători, o batocă de porumb, o tocătoare de nutreț și 9 căruțe.

Sarcinile anuale de producții în 1954

(1 decembrie) sînt :

- 10 vite cornute dintre care 8 vaci
- 45 capete porci dintre care 10 scroafe
- de la o vacă furajată se va obține 441 litri lapte -
- de la o scroafă - 10 purcei, iar de la o cală 40 litri lapte și 1,8 kg lînă.

Plan total pe unitate

- lapte de vacă	3528 litri
- lapte de cală	9400 litri
- lînă	514 kg
- miei	100 buc.
- purcei întărcați	109 buc.

Venituri bănești

1. Din vînzarea produselor cult.de cîmp 42.100 lei
2. Din vînzarea produselor animale 42.747 lei

Total 84.847 lei

Am redat mai sus producțiile după înființarea G.A.C.-ului pentru a se putea compara cu trecutul apropiat (pînă în 1950 la grîu -1200 kg / ha, iar acum peste 3500 kg/ha) și, mai ales pentru a se compara cu actualele producții cînd

agricultura este înzestrată de la an la an, cu cele mai perfecționate mașini, unelte și semințe de soiuri tot mai productive, îngrășăminte chimice etc.

În anul 1952 ia ființă în comuna noastră o S.M.T. (Stațiune de mașini și tractoare) care aduce pentru agricultură primele tractoare și mașini agricole fabricate în țara noastră. De la această dată începe cu adevărat transformarea socialistă a agriculturii, se produce o adevărată revoluție agrară. Locuitorii satului nostru se conving, cu mare ușurință, de efectele mecanizării agriculturii și începând cu anul 1955 trec, în masă, în sectorul cooperatist al agriculturii.

În anul 1955 ia ființă Intovărgirea agricolă "Tractorul Roșu" cu 25 familii alegându-l ca președinte pe Capră Apostol - zis Pițilica - ca în anul 1956, restul țăranimii să-i urmeze exemplul încadrându-se în alte două intovărgiri agricole sub denumirile: "8 Martie" cu circa 600 de familii alegându-l ca președinte pe Ion S. Dumitru - zis Mahomed - și "3 Februarie", alegându-l ca președinte pe Nicolae Frățilă, zis Dafulea, tot cu 600 de familii. În felul acesta toți locuitorii satului nostru se încadrează în sectorul cooperatist.

Întregul teritoriu agricol este repartizat pe cele patru mari unități agricole după cum urmează: G.A.C. - Pogoanele vechi, Tractorul Roșu - o parte din Apostolocheanca, Rozianca și Manasiianca, "8 Martie" - o parte din Apostolocheanca și Cotorceanca, iar "3 Februarie" în Stegăreanca, Vangheleanca și Berindeanca.

Pe baza contractelor încheiate cu S.M.T.-ul fiecare unitate își cultivă întreaga suprafață, respectând asolamentul.

Începând din anul 1959, o parte însemnată a membrilor intovărgirilor agricole, văzând bunele rezultate și mai ales, condițiile de muncă în cadrul G.A.C.-ului trecut, pe baza liberului consimțământ, în cadrul G.A.C.-ului care pînă în anul 1960 își sporește numărul familiilor de la 43 cîte erau în 1950 la 1.100 și, odată cu aceasta, averea obștească se mărește de la 230.000 lei la 4 milioane lei, iar fondul de bază la 3,3 milioane lei.

Tot pe baza liberului consimțământ restul intovărgiților cer să formeze și ei G.A.C.-uri separate

gi în 1959 în ființă Cooperativa agricolă Colectivă "Drumul Păcii" cu 270 de familii, cu o suprafață agricolă de 810 hectare, avere obținută 1.700.000 lei iar fondul de bază 300.000 lei și își instalează sediul în locuința fostei mări "St. Petrescu" iar dependențele pe izlasul de vest al comunei. Ca președinte al acestei unități este ales Ion S. Coman.

Imediat, în anul 1960 se constituie o a treia cooperativă agricolă colectivă sub denumirea de "30 Decembrie" cu 37 familii și 370 hectare teren agricol, având ca fond de bază 190.000 lei, iar averea obținută de 500.000 lei. Sediul acestei unități se instalează în partea de sud a comunei spre gard. Ca președinte al acestei unități a fost ales Ioniță M. Gheorghe.

În anul următor, 1961, ultimul cetățean al satului se trece la una din cele trei unități, dată la care comuna Girbovi este declarată complet cooperativizată. De atunci întreaga muncă agricolă se desfășoară pe baza principiilor socialiste, (de la fiecare după capacitatea sa, fiecare după munca depusă).

Ca urmare a diferențierii producțiilor în cele trei unități agricole ce au existat în comuna noastră datorită sistemului de lucru și de organizare a muncii, la îndemnul conducerii Partidului și cererile membrilor cooperatori și mai ales, pentru coordonarea întregii activități a muncii agricole și ridicarea productivității muncii la cel mai înalt nivel la data de 1 noiembrie 1963 cele trei unități agricole se unesc într-o singură cooperativă agricolă colectivă sub denumirea de "Victoria Socialismului".

Ea cuprinde acum întreg teritoriul agricol, în suprafață de 5.759 hectare dintre care : 5.740 hectare suprafață arabilă, iar restul fânețe și eleșteu (la Ciocirlia), fond de bază în valoare de 10 milioane lei și averea obținută depășind suma de 12 milioane lei.

Această mare unitate agricolă își alege ca președinte pe Dobru Marcel care se dovedește a fi un talentat organizator, un fii credincios al tradițiilor de hărnicie, cinste și devotament cauzelor colectivității iar ca vicepreședinte este ales fostul președinte al C.A.P. "30 Decembrie" Ioniță M. Gheorghe.

Se stabilește sediul în localul fostei C.A.P.- Victoria Socialismului, păstrează toate con-

structiile și inventarele celor trei unități pe care au de an
le adaptează și modernizează pentru a face față noilor cerințe.

Noua conducere își apropie colaboratori
din rîndul celor mai harnici și devotați cooperatori și primește
cu brațele deschise specialiști cu ajutorul cărora ridică an
de an producția la posibilitățile pe care le oferă acest mînos
părint al Bîrdganului pe care creștea odinioară falnicii
stejari ai pădurii Rodca.

Intrarea în scutul marelui unități agricole socialiste.

Cu sprijinul direct al organelor de partid și
de stat prin credite, îngrășăminte chimice și insecticide de
tot felul, mașini și unelte din ce în ce mai perfecționate,
C.A.P. Gîrbovi pornește în cursa pentru înflorire încă din
primul an.

La grâu se obține 1.923 kg / ha, la porumb
3.540 kg / ha, la sfecla de zahăr 22.000 kg / ha, floarea
soarelui 1.900 kg / ha, iar la legume 11.000 kg / ha.

Aceste rezultate s-au reflectat direct în

valoarea zilei de muncă a cooperatorilor care saltă de la 13 lei, cât era în 1950, la 25 lei în 1964 ceea ce a condus la impulsionarea tuturor membrilor cooperatori în ridicarea continuă a producției / hectar.

Pînă în anul 1970 se obțin producții din ce în ce mai mari și le vom da mai jos în mod comparativ, la culturile de bază :

- la grâu față de 1923 kg/ha în 1964 se obțin 3.829 kg/ha în 1969;

- la porumb față de 3540 kg/ha în 1964 se obțin 6621 kg/ha în 1969;

ceea ce reprezintă aproape dublarea producției într-o perioadă de numai cinci ani.

Ca urmare a acestei sporiri a producției veniturile bănești la 100 hectare au crescut de la 360.000 lei cât era în 1964 la 572.000 lei în 1969, iar averea obștească s-a ridicat la 438.000 lei la 100 hectare. Contribuția la fondul de stat în 1969 a atins 20.130 tone față de 46. tone cereale cât era în anul 1950.

La carne de la 2,6 tone în 1960 a crescut la 374 tone în 1969, iar producția de lapte a ajuns de la 40 hl în 1960 la 2.930 hl în 1969.

În continuare pe baza unui tabel comparativ, vom da dinamica creșterii producției la hectar la principalele culturi vegetale, a creșterii efectivelor de animale pe specii și a fondului de bază, a averii obștești și a venitalui la 100 de hectare în perioada anilor 1971 - 1980 :

Culturi vegetale pe anii 1971 - 1980

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
- S E C T I A R E -	2076	4484	3621	4410	6508	6021	5010	4603	3730	4063
- E R I U	4128	4504	4509	6351	3952	7510	6060	6610	6981	6446
- P O R U M B	1206	1775	1538	1902	2016	2709	2876	2705	2855	2373
- Floarea soarelui	27138	36798	22023	37000	34420	45010	26870	28270	33942	31000
- drocili de zahar										

Efectivele de animale pe specii in anii 1971 - 1980

- b o v i n e	1695	1744	1468	1345	1804	1642	1373	1638	2383	2260
- p o r c i n e	8679	8236	9015	10097	9893	9769	6764	9472	10630	10624
- o v i n e	2795	2596	2758	2874	2976	2945	2868	3114	3100	3430
- p h e r s i	12698	5356	5919	6499	4191	4844	2236	-	1380	5058

Creșterea fondului de baci și evorili obținuți în anii 1971 - 1980 (în milioane)

- Venit total	24,500	31,570	25,570	43,114	48,520	51,267	54,701	59,298	55,149	62,384
- Fond de baci	19,098	21,146	23,993	26,822	28,601	32,614	32,682	35,200	36,974	38,491
- avere obținută	26,278	31,601	35,781	41,068	37,196	40,938	36,689	45,670	48,660	46,749
- producția Globală	35,408	43,816	33,738	61,243	67,154	78,406	64,436	67,864	66,194	74,911

Iată deci roadele muncii în comun, iată ce poate produce pământul în condițiile unei tehnici avansate, iată cuvântul specialiștilor, iată unde duce o muncă bine organizată sub îndrumarea unui conducător destoinic și hărnicia unor oameni descendenți ai unor moși și strămoși viteji, harnici, cinstiti și cu dragoste de pământul de care și-au legat viața și credința.

An de an, cooperatorii din comuna Gîrbovi, sînt evidențiați și stimulați după merit. Ei se sînt mîndri de faptul că atît presa - prin documentate articole popularizante hărnicia satului nostru - cît și emisiunile de radio și televiziune transmit cu regularitate programe detaliate despre aceste frumoase rezultate.

La loc de cinste, în sediul C.A.P.-ului sînt expuse toate diplomele obținute și pe care le vom consemna și noi în prezenta monografie :

- 1967 - Premiul I, pe raion, la cultura grîului,
- 1967 - Premiul I, pe regiune, la cultura grîului,
- 1967 - Premiul II, pe județ, la cultura porumbului,
- 1967 - Premiul I, pe țară, la creșterea porcilor,
- 1968 - Premiul I, pe raion, la creșterea porcilor,
- 1968 - Premiul III, pe raion, la cultura porumbului,
- 1968 - Premiul III, pe raion, la cultura sfecelei de zahăr,
- 1968 - Premiul I, pe județ, la cultura grîului,
- 1968 - Premiul I, pe regiune, la creșterea porcilor,
- 1969 - Premiul I, pe județ, la creșterea porcilor,
- 1969 - Premiul I, pe județ, la creșterea oilor,
- 1969 - Premiul I, pe județ, la legumicultură,
- 1969 - Premiul I, pe județ, la cultura grîului,
- 1969 - Premiul I, pe țară, la creșterea porcilor,
- 1969 - Premiul II, pe țară, la cultura grîului.-

În anul 1975, C.A.P. "Victoria Socialismului" din comuna Gîrbovi, primește **TITLUL de BROU al MUNCII SOCIALISTE** prin decret prezidențial nr. 66 din 3 aprilie 1975 pentru contribuția deosebită adusă la înfăptuirea politicii P.C.R. de dezvoltare a agriculturii socialiste și participare activă a țărănilor cooperatori, tehnicienilor și inginerilor la obținerea în anul 1974 a unei producții de 6.351 kg / porumb boabe / hectar.

În anul 1976, la 28 iulie, C.A.P. "Victoria Socialismului" din comuna Gîrbovi primește **MEDALIA de AUR "SECEA și CIOCANUL"** pentru producția de 6.503 kg / hec-

tar porumb boabe pe întreaga suprafață de 1.785 hectare înalțime în anul 1975.

În "Cartea de Aur" a unității se pot citi cele mai frumoase cuvinte de laudă aduse pe merit membrilor cooperatori și conducerei pentru realizările obținute de către nenumărate delegații din țară și de peste hotare, venite în schimb de experiență sau vizite, dintre care menționăm pe cele din : Cehoslovacia, Bulgaria, China, India, Japonia, Canada, S.U.A., Turcia, Belgia, Mexic, Portugalia, Congo, Etiopia, Mali, Madagascar, Zair, R.P. Coreea, Polonia etc., etc.

Tot în această carte sînt consemnate vizitele unor organe superioare de partid și de stat în frunte cu tovarșul secretar general al P.C.R. și președintele R.S.R. ^{Tr} Nicolae Ceaușescu care la data de 14 iunie 1975 vizitează culturile din cîmp și sectorul zootehnic împreună cu șeful statului portughez.

De asemenea, în toamna anului 1980, tovarșul secretar general al P.C.R. Nicolae Ceaușescu, însoțit de un grup din conducerea superioară de stat și de partid, de specialiști și cercetători, asistă în lucrările de porumb ale C.A.P.-ului, la experimentarea mai multor tipuri de combine pentru recoltat porumb în scopul de a se lua măsuri pentru perfecționarea lor.

Paralel cu dezvoltarea sectorului agricol în centrul preocupării conducerii C.A.P.-ului a stat și dezvoltarea sectorului zootehnic care a luat ființă o dată cu apariția sectorului socialist în agricultură și care cunoaște o dezvoltare tot așa de mare ca și culturile din cîmp.

Dacă pînă la constituirea primei C.A.C. locuitorii acestui sat au acordat și în trecut o preocupare deosebită creșterii vitelor, aceasta se făcea la voia întâmplării, fără nici un pic de sprijin din partea serviciului veterinar, (servicii care apar foarte tîrziu în mediul rural) fără o selecție a raselor, nu existau tehnicieni, medicamente, iar producția era foarte scăzută.

După anul 1950 creșterea vitelor și a păsărilor a cunoscut o orientare cu totul nouă.

În sectorul zootehnic al C.A.P.-ului apar specialiști: statul pune la dispoziție medicamente de tot

folul, se urmărește selecționarea raselor, se introduc noi rații alimentare în hrana animalelor, se modernizează adăposturile etc.

- Aspect din sectorul porcine -

Dinamica creșterii efectivelor de animale a dus la evidențierea acestei unități care, an de an, din adevărate uzine zootehnice trimite spre orașe, importante cantități de carne, lapte, ouă, lână etc.

Pentru rezolvarea nevoilor gospodărești și buna desfășurare a activităților zilnice în cadrul C.A.P.-ului au luat ființă ateliere proprii, bine dotate pentru întreținerea și repararea uneltelor și a utilajelor precum și pentru confecționarea altora noi cu ajutorul materialelor existente pe plan local și folosirea în mod judicios a forței de muncă în toate anotimpurile.

Primele ateliere au fost cele de tâmplărie și fierărie, având mână de lucru din abundență în satul nostru care pe măsura dezvoltării cooperativei cunosc și ele o

dezvoltare și specializare tot mai mare.

Atelierul de fierărie este bine dotat cu toate uneltele necesare, începând cu forje electrice (care au luat locul tradiționalelor foale) și terminând cu bancuri și bormagini perfecționate. Ceea ce este mai deosebit este că acest atelier s-a diversificat în sensul că pe lângă fierăria propriu-zisă au apărut și alte secții ca : atelier de rotărie (unde în afară de reparațiile curente fac și căruțe noi care completează inventarul iar surplusul îl valorifică la alte unități din țară).

Aspecte din atelierul de fierărie și
rotărie .

- Căruțe noi confecționate în atelierul special -.

Atelierul de tâmplărie lucrează azi în condițiuni foarte bune prin faptul că, aici, într-o clădire modernă, au la dispoziție mașini din cele mai complexe executând în afară de reparații curente și tâmplărie obișnuită, obiecte de inventar necesare tuturor instituțiilor din comună, primind comenzi și din alte localități. Mai mult, pentru asigurarea materiei prime necesare acestui atelier, conducerea C.A.P.-ului a realizat cu ajutorul meseriașilor de la atelierul de mecanică și cu sprijinul unor specialiști un gater care zi și noapte transformă buștenii aduși de la munte în scândură de toate dimensiunile, material stăt de necesar în construcții.

Prin valorificarea surplusului la alte unități din țară, gaterul asigurat C.A.P.-ului un plan de venituri ce depășește frumoasa sumă de 4 milioane de lei, iar beneficiarul realizat anual depășește suma de 500.000 lei.

- Gaterul în acțiune -

Tot pentru valorificarea unor materiale locale s-au mai înființat încă două ateliere : unul pentru confecționarea măturilor din meul semănat pe marginea unor câmpuri sau a diferitelor culturi și al doilea pentru confecționarea cogurilor din răchită, material ce crește din abundență în balta de la Ciocirlia.

- Aspect din atelierul de mătură -

- Aspect din atelierul de coşuri -

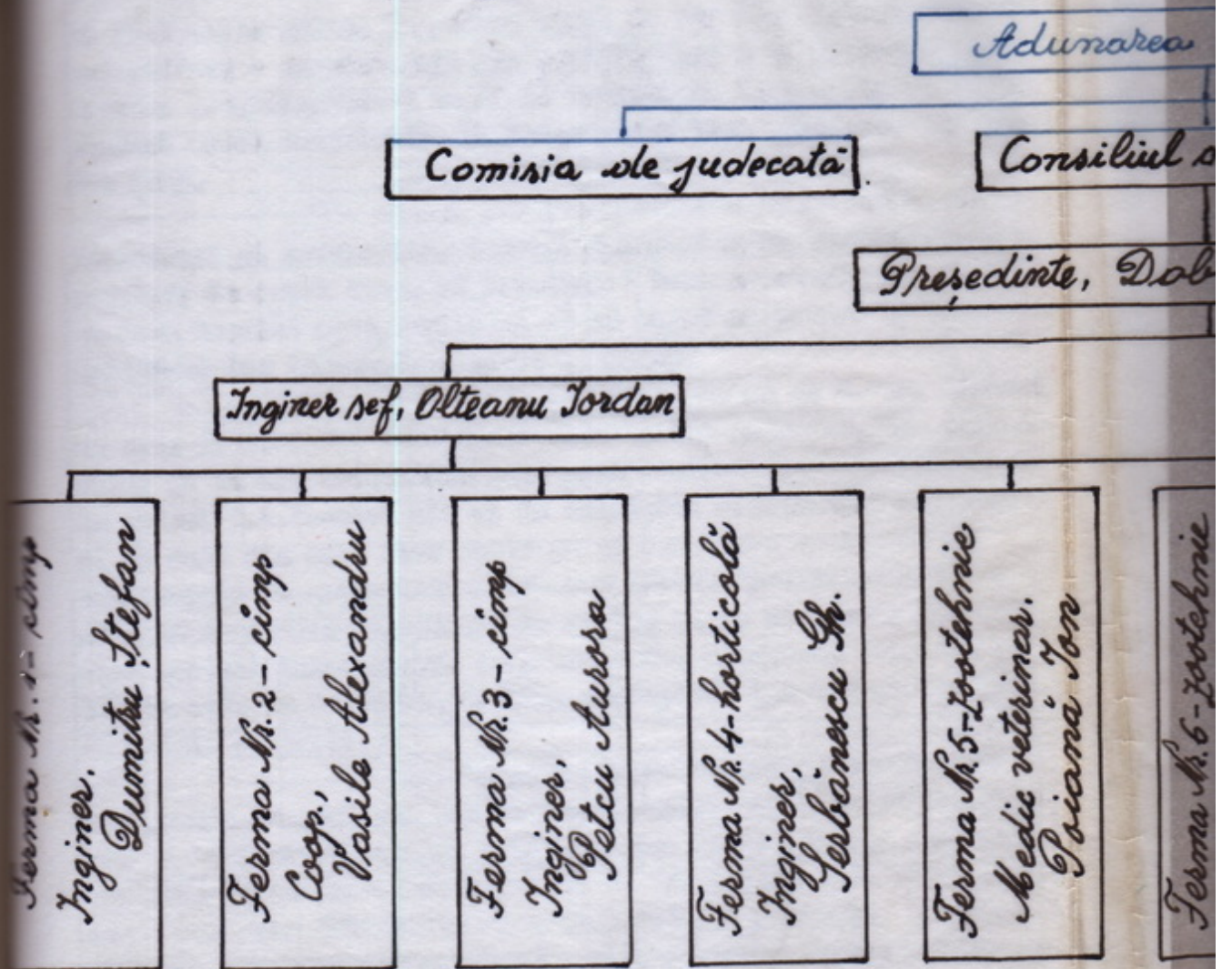
Atelierul meşteresc dispune de unelte necesare executării diferitelor piese mici şi, în primul rând, de un strung la care cooperatorul CHIRA HELU a devenit un adevărat maestru.

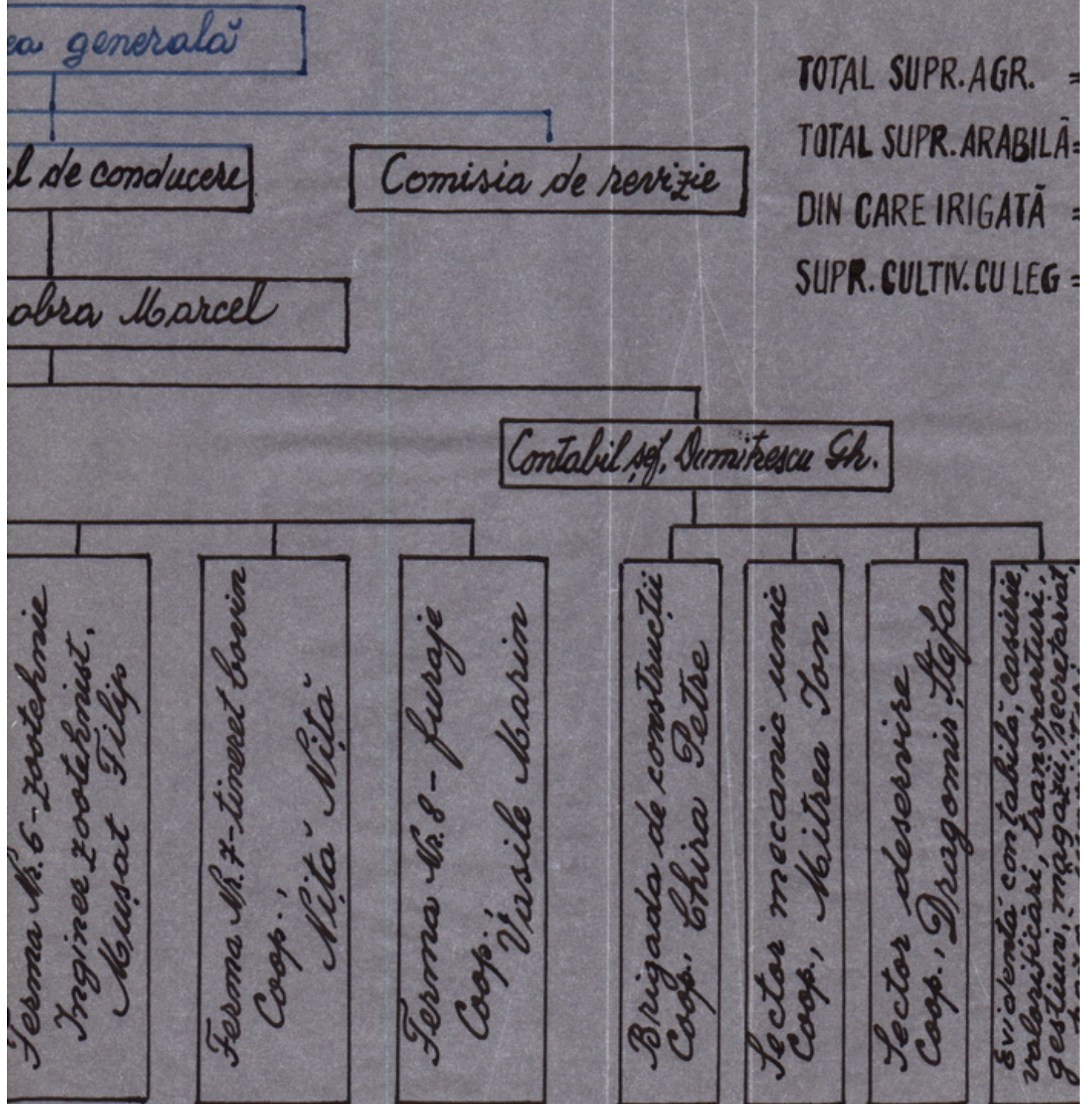
Marea gospodărie a satului nostru foloseşte astăzi un bogat parc auto compus din 31 autoturisme, autocisterne, automacari, 8 tractoare rutiere, două microbuse şi 3 autoturisme adăpostite în remize speciale.

Deşi aceste mijloace auto ar fi suficiente pentru a satisface toate nevoile muncii agricole şi se părea la un moment dat că reuşese să înlocuiască pe deplin calul, totuşi pentru transporturile interioare şi la mică distanţă,

ORGANIGRAMA ȘI PRINCIPALELE DATI

DATE PRIVIND STRUCTURA ORGANIZATORII

TOTAL SUPR. AGR. =
 TOTAL SUPR. ARABILĂ =
 DIN CARE IRIGATĂ =
 SUPR. CULTIV. CU LEG =

Na putem incheia acest important capitol ^{cu} comunei Gîrbovi fără a scoate în evidență marele rol ce-l are omul în mersul înainte al progresului și bunăstării. Așa cum spune un vechi proverb că " Omul sfîntește locul " și comuna noastră își are " OMUL " ei care prin elanul său tineresc, prin dăruirea sa zi de zi și ceas de ceas, a reușit ca să ridice marea unitate agricolă din acest sat, la nivelul celor mai bune unități agricole din țară.

Destoinicia acestui om și a calităților lui au fost descoperite, în primul rînd, de cei din mijlocul cărora s-a ridicat - cooperatorii gîrboveni - care l-au promovat în fruntea lor, alegîndu-l ca să le reprezinte interesele și să le conducă marea cooperativă și chiar satul lor. Alegerea lor n-a dat greș.

Alesul lor s-a dovedit a fi la înălțimea încrederii și sarcinilor, întrecînd uneori orice așteptări, reușind, în scurt timp, să dovedească tuturor consătenilor, că au le-a îngelat așteptările și că, pe merit, se bucură de încredere și sprijinul lor în muncă, respect și stimă.

Progresele făcute an de an de C.A.P. Gîrbovi au scos în evidență calitățile sale de bun gospodăru, bun organizator și de bun conducător care prin realizările obținute, atât în cadrul C.A.P.-ului cât și în celelalte organizații obștești și de masă din care face parte și pe care le-a sprijinit cu însuflețire în activitatea lor, s-a făcut cunoscut și a atras atenția organelor superioare de partid și de stat care interesîndu-se mai îndeaproape, l-au cunoscut, apreciat, stimulat și dat ca exemplu de muncă, cinste, pricepere, bun organizator și destoinic conducător.

Prin dorința nestrămutată și strădaniile lui pentru un trai mai bun al consătenilor săi, pentru dezvoltarea și înflorirea satului natal, pentru bunul mers și progresul continuu al cooperativei agricole de producție, tov. Dobru Marcel s-a impus prin calitățile sale atenției tuturor celor ce l-au cunoscut și au lucrat cu el, devenind cel mai popular om din sat și căruia toți îi sîc " Marcel " omul fără preget și somn, care îți răzare în cale acolo unde nu-l căuta și tocmai atunci vind nu te așteptai, pe care de vrei să-l întâlnești trebuie să-l aștepti la birou înainte de ora 5 dimineața. El este primul prezent în marea gospodărie, iar seara pleacă ultimul, ziua toată și-o petrece în zonele de muncă alături de toți muncitorii.

DOBRA MARCEL

- președintele C.A.P. Gîrbovi - Eroii al Muncii Socialiste -

Dobra Marcel s-a născut, aici, în Gîrbovi în anul 1934, dintr-o familie de țărani muncitori, a crescut și cunoscut frământările celui de-al doilea război mondial și s-a adaptat cu agurință schimbărilor ce au urmat.

Studii superioare nu a avut, liceul l-a terminat în plină activitate de președinte al C.A.P.-ului, în schimb are școala vieții, care l-a ajutat să se descurce ușor și să facă cu succes față în toate situațiile și la toate nivelurile.

Dotat cu bunul simț al "omului de la țară", stăpîn pe sine, el a intuit evenimentele, s-a orientat și adaptat repede noilor situații, degajînd în jurul lui siguranță, încredere, respect, sinceritate și vîie bună.

Fiindu-i cunoscute și apreciate calitățile cu care este înestrat, cei ce l-au cunoscut în anturajul cărora a crescut și s-a format, i-au răsplătit meritele,

munca și realizările, promovându-l în munci de răspundere și acordându-i înalte ordine și medalii.

- este ales și conduce ca președinte al C.A.P.- Girbovi încă din anul 1963 - anul unificării celor trei unități existente în sat până la acea dată ;

- a fost ales ca deputat comunal și județean în permanență ;

- a fost desemnat și ales ca deputat în M.A.N. în sesiunea 1969 - 1976 ca reprezentant al comunelor : Girbovi, Valca Micrișului, Ion Reață, Bărcănești, Borănești și Axintele.

- în anul 1975, cu prilejul a 50-a aniversare a P.C.R. pentru merite deosebite și realizări a fost distins cu înaltul Titlu de Erou al Muncii Socialiste și Medalia de aur " Secera și Ciocanul ".

Cinstea lui ! Este mândria satului.

S. M. A.

(Stațiunea de mecanizare a agriculturii)

Ca o necesitate absolută a dezvoltării agriculturii, în urma hotărârii P.C.R. de a se trece la cooperativizarea agriculturii, prin Plenara C.C. al. P.M.R. din 3 - 5 martie 1949, s-au înființat primele S.M.T.-uri (stațiuni de mașini și tractoare) pe centre de comuni, în toată țara.

Prima stațiune de acest fel apărută în sectorul nostru a fost în orașul Urziceni și avea o rasă mare de acțiune. G.A.C. " Victoria Socialismului din comuna noastră este deservită de o brigadă de tractoare din S.M.T. Urziceni până la data de 6 iunie 1952 când în comuna noastră se înființează o unitate separată denumită S.M.T. Girbovi avându-l ca director pe tov. Neagu Ion - muncitor din Rânnicu-Sărat, ce avea la bază o școală profesională și facultatea muncitorească din Craiova.

Ca la orice început, munca a fost destul de grea datorită faptului că nu dispunea de o bază materială necesară și nici de cadre calificate suficiente. Prin eforturile depuse de către direcția stațiunii, cu sprijinul direct al organelor de partid și de stat se amenajează sediul într-o gospodărie particulară din marginea satului (casa lui Costea Petcu Radu) și se începe de urgență construcția noilor

clădiri, în spatele gării Gîrbovi, unde se mută în anul 1954 și funcționează și în prezent, dispunând de clădirile necesare : sediu, ateliere spațioase și bine dotate cu scule și aparate din cele mai perfecționate, remize încăpătoare, cantină, grupuri sociale, deposit de combustibil etc.

Ca dotare inițială S.M.T. Gîrbovi dispunea în anul 1952 de următoarele mașini și unelte :

- 30 tractoare K.D. (pe șenile), 1 rutier, I.A.R. 22,
- 15 batoze de treierat cereale " V. Roată ", 15 secerători,
- legători " V. Roată ", semănători, grape, discuri, etc.

și deservea următoarele comune : Gîrbovi, Valea Măcrișului, Brindu, Colelia, Meteleu, Glodeanu Siligtea, Glodeanu Cîrlig, Casota.

Din anul 1958 conducerea S.M.A.-ului este preluată de ingineri de specialitate cum sînt : Anca Paul pînă în anul 1967, Bădescu Emil pînă în 1971 iar de la această dată și pînă în prezent Stavarache Constantin.

Între timp, pe măsură ce apar mașini și unelte noi S.M.A. Gîrbovi își îmbunătățește paroul de mașini și își reduce raza de activitate la patru comune și enune : Gîrbovi, Valea Măcrișului, Ion Roată și Alexeni. În fiecare comună s-a organizat câte o secție S.M.A. cu sedii și ateliere proprii, remize, depozite de carburanți etc. Deasemenea, S.M.A. Gîrbovi a repartizat înocă o secție de mașini și la I.A.S. Gîrbovi. Reparațiile mai importante se fac la sediul central al cărui atelier dispune de tot ceea ce este necesar.

Iată dotarea S.M.A. Gîrbovi la începutul anului 1981 :

- 209 tractoare dintre care : 160 a 65 c.p.
- 29 a 80 c.p.
- 12 A. 1800
- 10 L 400
- 4 mici

- 58 combine C 12 plăoase

- 20 combine Carp 4 pentru porumb și nenumărate și perfecționate unelte și agregate ce se pot observa în foto anexă .

- Sediu S.M.A. -

- Sectia S.M.A. Girbovi -

- Pregătirea terenului pentru semănat -

- Ierbicidări -

— RECOLTATUL GRIULUI —

- STRINGEREA SI BALOTAREA PAIELOR -

Mașină de recoltat porumb
(Mașină de recoltat porumb de tipul și modelul)
În data de 1 Februarie 1979, în starea
de recoltare a porumbului de tipul și modelul

- Recoltarea porumbului -

C.U.A.S.A. Gîrbovi

(Consiliul unic agroindustrial de stat și cooperatist)

La data de 1 februarie 1979, în ființă

Consiliul unic agroindustrial de stat și cooperatist Gîrbovi
avînd în raza sa de activitate toate unitățile agroindustria-
le din zona celor patru comune deservite de S.N.A. Gîrbovi și
Gîrbovi, Valea Mîcrigului, Ion Roată și Alexeni cu sediu în
localul S.N.A. Gîrbovi și avînd pe președinte pe tov. Lăceanu
Ion, fost președinte al Consiliului popular al comunei
Gîrbovi, pînă la acea dată.

Scopul acestui consiliu este stabilit prin
lege și răspunde de coordonarea și îndrumarea, în mod unitar,
a activității de producție a unităților componente, de
adoptarea și realizarea măsurilor privind profilarea și
specializarea acestor unități, de stabilirea și aplicarea
riguroasă, în condițiile prevăzute de lege, a normelor de
executare a lucrărilor agricole, de îndeplinirea programelor
de dezvoltare și îndeplinirea planurilor de producție în
toate unitățile.

24. Mica industrie.

Se poate vorbi oare despre o industrie în satul Girbovi care are în general preocupări agrare ?

La această firească întrebare vom căuta să răspundem cu fapte și date existente în trecut și astăzi care atestă că și în satul nostru au existat și există preocupări din domeniul industrial, domeniu aflat de necesar în trecut, ca și astăzi, pentru satisfacerea nevoilor și preocupărilor agricole ale locuitorilor acestui sat.

De fapt, dacă am studia cât de cât evoluția marii industrii de azi care a plecat de la micile ateliere meștegugărești ne vom da seama că fostele ateliere și meștegugării existente în trecut și cele de azi nu sînt decît preocupări cu caracter industrial al celor ce-l practică și îl practică încă.

Legat de nevoile de muncă și viață ale locuitorilor din acest sat, încă din cele mai vechi timpuri au existat preocupări pentru confecționarea și întreținerea uneltelor de muncă, procurarea și confecționarea articolelor de îmbrăcăminte, procurarea și prepararea hranei, construirea și îmbunătățirea edîpostului, a mijloacelor de transport etc.

Existența unei adevărate industrii casnice în fiecare gospodărie a reușit să acopere nevoile locuitorilor în materie de îmbrăcăminte, încălțăminte și a obiectelor de uz casnic. În trecut, aproape că nu exista casă în care să nu se găsească un rîsboi de țesut cu ajutorul căruia femeile deprinsese meștegul țesutului și de mina cărora se țesea de la simpla pînză necesară lenjeriei pînă la postavurile cele mai călduroase și covoarele cele mai diverse.

Această industrie a cunoscut, în decursul vremii, o evoluție accidentată, dacă ne gîndim la primul rîsboi cu două ițe și ajungem la rîsboiele cu zece de ițe în care se produceau obiecte ce astăzi sînt admirate ca adevărate opere de artă.

Ținînd seama de tradiția creată în domeniul țesutului ; de simțul artistic și gustul pentru frumos al girbovencilor - îmbinate cu utilul - , organele locale au inițiat și înființat, în anul 1973, în comuna noastră o secție de covoare ce aparține, din punct de vedere administrativ, de Fabrica de Prestări servicii și producție - Urziceni - cu denumirea de "Carpați".

În acest sector lucrează în prezent 67 tîne-re femei și fete din satul nostru dintre care peste 40 au fost

școlarizate la sediul fabricii timp de 6 luni, iar restul s-au calificat la locul de muncă.

Primi doi ani au produs numai covoare pentru export. Pentru a răspunde cerințelor exportului cu produse românești, din anul 1975 secția s-a reprofilat pe confecționarea scoarțelor românești, produs care aduce venituri anuale ce depășesc planul valoric de 2.500.000 lei anual.

Dacă inițial condițiile de lucru nu erau optime, prin preocuparea organelor de stat locale "secția" care funcționa într-o remiză din incinta S.M.A.-ului (lângă gară) s-a mutat în anul 1981, în centrul comunei în fostul local al școlii generale nr. 1. Aici toate războaiele metalice sînt instalate corespunzător și oferă condiții optime de muncă.

Conducătoarea acestei secții, maistra geșă, Ciocan Letiția, din Manasia este foarte mulțumită de modul cum se lucrează și speră ca în viitorul apropiat secția să se dezvolte în raport cu posibilitățile comunei și să poată trimite peste hotare cit mai multe produse specifice artei populare românești - confecționate la Gîrbovi - .

Pe lângă secția amintită mai sus, multe femei din sat manifestă preocupări în domeniul industriei casnice, în mod deosebit iarna, lucrînd scoarțe, covoare, macaturi, împletituri de pulovere, fuste și rochii, folosind chiar și mașini manuale de tricotat.

O altă ramură a industriei este și sco

a dulgheriei și tâmplăriei, care, în perioada dintre cele două războaie mondiale și după cel de-al doilea război mondial, a cunoscut o dezvoltare foarte mare datorită faptului că cetățenii au început să-și construiască locuințe din ce în ce mai confortabile folosind ca materiale resursele naturale (lemnul de stejar și apoi de salcâm, cărămidă, etc.).

Meșterii din comuna Gîrbovi sînt solicitați din ce în ce mai mult și în satele vecine și unii dintre ei devin adevărați meștri. Cine nu și-l amintegte pe vestitul Petruche Capră care, cu echipa sa, construia adevărate vile din tot felul de materiale pe care le avea proprietarul.

Pregătirea meșterișilor tâmplari este predominant de marele meșter Ion Simion Pîstoaia al cărui atelier bine dotat cu tot felul de unelte și unghi mecanice perfecționate devine o adevărată școală a noilor meșteriști în domeniul tâmplăriei atât din satul nostru cît și din satele vecine.

Toți fiii acestui mare meșter devin urmași demni de renumele tatălui lor. Serviciile " doctorului Aurică " sînt de neînlocuit în atelierelor mecanice și de tâmplărie ale C.A.P.-ului.

Nici meșterii fierari din această comună nu se lasă mai prejos, această ramură dovedindu-se deosebit de prețioasă pentru agricultură. Aceștia, care forma o mahala aparte, se ocupă din tată-n fiu cu fierăria și-și amenajaseră ateliere în care din zori pînă noaptea tîrziu se auzea zgomotul ritmat al ciocanelor pe nicovală în pregătirea uneltelor agricole, repararea carelor (cărușelor - cum se spune la noi) potcovitul calilor, confecționarea diferitelor grătare, vîtraie etc. Mulți dintre ei devin adevărați specialiști în meseria de fierar. Așa e cazul lui Răcan devenit renumit în construcții de căruțe durabile.

Astăzi, toți fierarii lucrează organizat în atelierul anume amenajat și bine dotat în cadrul C.A.P.-ului.

Este, de asemenea, cazul să remarcăm și ramura siderică care odată cu cooperativizarea agriculturii este îmbrățișată de tot mai mulți tineri deși înainte această meserie era ocrotită de locuitorii satului fiind socotită ca o meserie ce aparține numai țiganilor.

Cînd locuitorii au început să-și construiască case de zi (din cărămidă) s-au chiar pentru un horn la casă sau balcon erau nevoiți să-și caute sider în satele vecine și în mod deosebit la Broșteni.

De la venirea siderului Gheorghe Gîmnan în comună noastră (în anul 1933 din județul Prahova - prin căsătorie) acesta devine, mai ales după cooperativizarea agriculturii, un adevărat părinte al sidericilor care în scurt timp se înmulțesc în așa măsură încît toate construcțiile

ridicate în perioada de la 1950 încooace sînt făcute de meşterii constructori locali (toate construcţiile din C.A.P., S.M.A. şi comune - de la cîmînal cultural la construcţiile făcute în baza planului de sistematizare sînt lucrate, în exclusivitate, de zidarii şi tîmplarii locali.) De multe ori aceşti meşteri au fost solicitaţi şi au lucrat şi în alte localităţi şi chiar în oraşe, inclusiv la Bucureşti.

Din cele mai vechi recenştinute ale populaţiei constatăm că în comuna Gîrbovi au fost şi o serie de meseriaşi ca : cizmari, croitori, cojocari şi boiangii.

După primul război mondial se remarcă măiestria unor cizmari ca : Leonida Marin - încălţăminte fină şi în special de damă - şi Sava Dina - încălţăminte durabilă şi în special bărbătească. Ca un discipol al acestora, Dobro St. Iordache - zis Fotcovaru - este foarte mult solicitat în cadrul atelierului Cooperativei de consum, de către tot satul şi reuşeşte să satisfacă toate cerinţele, deşi a depăşit cu mult vîrsta de 70 de ani. Este regretabil faptul că acesta nu are, în prezent, umag în sat.

Dintre croitori s-a remarcat Radu Popescu zis Licu, iar în prezent Mircea Gheorghe care reuşeşte să satisfacă pe deplin cerinţele şi gusturile clienţilor săi atît din comună cît şi din oraşele apropiate.

Cojocari au fost şi sînt mulţi în comuna noastră şi chiar unii s-au mutat în centre mai mari - Urziceni - unde primesc şi execută comenzi de la vestitele cojocole, cojocose şi bunde pînă la hîini de piele. Am cita servicii unor cojocari ca : Radu I. Alexe, Tudor Mircea şi Dumitru Radu, zis Cizmărug mutat la Urziceni.

Ca meşteri boiangii în perioada celor cîţivazeci de ani, dinaintea primului război mondial şi pînă după cel de-al doilea război mondial au predominat Sava Apostolescu şi Stefan D. State deservind atît locuitorii satului nostru, cît şi pe cei din satele vecine, prin prelucrarea diniei şi a materialelor necesare obiectelor de uz casnic. Primul şi-a instalat o piulă mecanică (ce funcţiona cu motor cu benzină) dar după puţin timp de la instalare a fost abandonată de clienţi ceea ce a provocat falimentarea proprietarului. Ucenicul acestora, Chiriac O. Andrei a practicat meseria boiangeriei în cadrul cooperativei locale pînă la pensionare, astăzi satul ducind lipsă de meseriaşi în această profesie.

Ramura cea mai importantă însă a industriei din comuna noastră este aceea a marmitului care şi ea,

ca și celelalte ramuri (enumerate mai sus), are o evoluție ascendentă.

Plecând de la rignițele primitive în care străbunicii și bunicii noștri își pregăteau făina necesară hranei s-a ajuns la cele două mori sistematice existente în satul nostru. Rignițele erau confecționate din două pietre rotunde : una se introducea în cea de-a doua care era scobită și fixă. După introducerea boabelor de grâu sau porumb piatra introdusă se învârtea manual și zdrobea grăuntele care curgea pe un mic jgheab într-un vas. Produsul se numea " păsat " și prin trecerea lui prin sită se alegea mălaiul și făina de boabele mai mari și care se foloseau la prepararea piinii sau mămăligii.

Astfel de rignite se mai găsesc încă și nu ar fi rău ca ele să fie depistate și cea mai bună să fie păstrată, alături de alte obiecte vechi, într-un muzeu local care s-ar putea înființa într-un viitor apropiat.

Pe baza documentelor existente se constată că înainte de anul 1900 în comuna Gârbovi exista o moară cu aburi (proprietatea moșierului I. Hagianoff) iar în recensământul din 1912 mai apare încă o moară cu benzină (proprietatea învățătorului Dumitrescu Dumitru). Moara cu aburi folosea în loc de motor cu explozie, o locomotivă cu abur de tipul celor folosite la batosele de treier și la care se făcea focul cu paie. Ca o paranteză trebuie spus că moșierul I. Hagianoff folosea și pentru arat două locomotive cu abur care tractau pluguri cu 7 brazde. Aceste locomotive erau instalate pe roți și se așezau la cele două capete ale localității trăgând cu cablul plugul care avea două rânduri de brazdare de la o locomotivă la alta. Drept combustibil folosea și aici tot paiele de grâu.

Drept combustibil de viitor însă, apare benzina și astfel ^{în} locul locomotivei la moara cu aburi apare tot un motor cu explozie. Ambele mori măcinau porumb și grâu însă funcționau pe principiul rignițelor având cele două pietre (una fixă și alta mobilă) ~~și~~ mai mari și amenajate cu un cog în care se turna boabele, iar făina curgea automat într-o ladă de unde morarul o așeza în saci. Și aceste produse trebuiau cernute prin site speciale preparate din comerț sub denumirea de - cior - pentru mălai și - sită - pentru făină.

După exproprierea moșiei lui Hagianoff (1891) moara este cumpărată de Miltiade Teodoru (arendașul moșiei Bozianca) și care după anul 1930 o vinde lui Stan Petrescu. Acesta o strică și construiește o moară modernă cu

motor puternic (marca " Național ") și valțuri moderne de mlai și făină în locul pietrelor rudimentare, care scoteau făina gata cernută.

Deputind achita ratele la timp creditorii îi ridică valțurile de făină după anul 1938 și moara rămâne numai cu valțul de mlai până în anul naționalizării (1948) când trece în patrimoniul comunei.

După încheierea cooperativizării agriculturii (1962) când sectorul zootehnic se dezvoltă, moara este preluată de conducerea CAP-ului și este transformată într-o adevărată fabrică de concentrate pentru animale.

- Moara de concentrate -

Cealaltă moară (proprietatea D. Dumitrescu) funcționează până în anul 1928 când este vândută în alt sat (postamentul motorului se poate vedea și astăzi în curtea Dispensarului ussR).

În anul 1930 se mută în satul nostru Fedoreanu Teodor - ardelen - care vine cu o moară de mlai din comuna Grinda și o instalează în Satul Nou.

La apariția morilor cu valțuri această moară își încetează activitatea și e transformată în darcu de lână, care și el dispare o dată cu stăpînul său - prin anul

1965.

În anul 1935, apare în satul nostru un fost moșar din satul Ciocirila (Bucea Mihail) și construiește o moară de tipul celei a lui Stan Petrescu - cu valțuri de mlaie, de făină și hurluitor de porumb - care după naționalizare devine proprietatea comunei și funcționează și în prezent cu singura modificare că de câțiva ani motorul cu explozie este înlocuit prin dinamuri electrice (1979).

Fiind foarte bine întreținută de responsabilul acestei moari, Ion Mitroi Mirea, moara funcționează și și noapte deservind atât satul nostru cât și satele vecine precum și o serie de sate din județul Buzău.

- Moara nr. 1 Gîrbovi -

În încheierea acestui capitol câteva cuvinte și despre o altă ramură meșteșugărească cu nuanță artistică care se dezvoltă și se perfecționează datorită preocupării tînrului Manole Stefan. Este vorba de arta fotografică. Acesta fiind pasionat de meseria sa și-a făcut un atelier - studio - deosebit de modern cu cele mai ^{perfectionate} aparate și utilaje deservind astfel cele mai exigente gusturi prin fotografii de la alb - negru pînă la fotografii color .

Atelierul - studio - fotografic.

25. Comerțul în trecut și azi.

Din cele mai vechi timpuri, așa cum se desprinde din documente și din spuselor bătrânilor, nevoia de vânzare și cumpărare a existat în toate timpurile, însă modul cum se practica acest comerț a fost cu totul diferit în trecut față de cel de azi.

Pentru a nu merge prea departe, este de ajuns să arătăm că în toate recensămintele oficiale făcute în țara noastră la capitolul "ocupații" pe lângă ocupația majorității locuitorilor de "plugar" găsim și pe aceea de comercianți printre care figurează cu precădere cea de "circiuner". De exemplu, în recensământul din anul 1912, în comuna Girbovi existau 7 circiuni, dintre care ^{una} era în satul Ciocirlia - care la acea dată făcea parte din comuna Girbovi. Din cele povestite de bătrâni, comerțul în general se făcea cu băuturi alcoolice și era foarte rentabil. De unde și zicau că "la circiuni se poate vinde și uşurinţă și apa".

Până la apariția cooperatiei de consum în comuna noastră au fost peste 20 de circiuni, iar magazine sau manufacturi sau bătăni putem afirma cu siguranță că în trecut nu existau, iar în timpurile dinaintea celui de-al doilea război mondial asemenea comerț nu rentea și cine cotea să-l practice sfârşea prin faliment. Cine se ocupa, totuși

cu acest concert ? Răspunsul îl aflăm tot de la bătrâni care vorbeau foarte mult despre " concertul ambulant " .

Satul nostru era des cucerit de negustori ambulanti care veneau, fie cu carole, cu boi de la munte și aduceau în mod deosebit sare, oțet, gaz lampant, păcură pentru unele căruțele, poame sau fructe, vase de ceramici etc. din zona Sîlnicului - Vlănenii de Munte și își vindeau marfa în schimbul unor produse agricole. Acești comercianți se numeau " munteni ". Fie că veneau cu căruțele cu cai și că erau în trecere de la Galați - Brdila - Tulcea spre București și aduceau de obicei pește sărat, iere, salamuri diferite și mirodenii (lămii, smochine, stafide, rogoave) etc. Acestor comercianți li se spunea " lipoveni " și erau cu gepei și barbii mare.

Manufactura venea în sat în tolbele " marchidanilor " care veneau și vara și iarna și umblau pe toate ulițele satului strigându-și marfa frumos orinduită deasupra tolbei purtată în spate. Unii marchidani care veneau de la distanță mai mare (de prin părțile Craiovei) își purtau marfa în căruțe special construite, trase de un cal cu un clopoțel atârnat de coviltirul căruței.

Marchidanii își găseau gazde în sat unde se adăposteau pînă cînd vindeau toată marfa. Ea, unul dintre ei s-a căsătorit aici cu fata gazdei (Gheorghe Moraru) și și-a deschis " o prăvăliuță " în noua sa casă construită în centrul satului cu băcănie și manufactură, însă, la meseria de marchidan nu a renunțat continuînd să umble cu marfă prin satele vecine din județul Buzău. Acest marchidan, pe nume Gheorghe Ghițuleanu, a fost poreclit de săteni " oltean " și " oltean " i se spune și fiului său care moștenește casa - Nicu Ghițuleanu - .

După primul război mondial se aciunse la noi în sat niște străini cu fesuri pe cap - căroza sătenii le spuneau " turci ". Au luat o casă cu chirie și au început să vîndă " acadele " (bomboane făcute din zahăr sub formă de jucării și bragi). Unul mai bătrîn prepara marfa și mai vindea și în prăvălie unele articole de băcănie (îndeosebi zahăr, candel, orez, untdelemn și lumînări) iar ceilalți trei mai tineri umblau prin sat cu coșul plin de acadele și cofa cu bragi. În general vindeau copiilor pe ouă, pe care apoi le valorificau la București, de unde-și procurau marfa necesară. Cînd au simțit că unele țări se pregătesc pentru un nou război, au vîndut marfa proprietarului casei (Ion Petre Gheorghe Sandu) și-au făcut bagajele și au plecat în țara lor (Albania). Deci erau albanezi.

La acest capitol merită să fie cunoscută

viața și activitatea pilduitoare a celui ce s-a ocupat cu comerțul semi-ambulant și anume Garofide Ștefănescu a cărui fotografie o atașăm mai jos.

Născut în anul 1900 dintr-o familie de țărani săraci, cu mulți copii (patru fete și un băiat) la vârsta de trei ani după o boală grea și a poi a unui accident rămâne orb. După căsătoria celor patru surori, rămas singur cu părinții, care erau bolnavi și bolnavi, Pentru a nu deveni povara nimănui, pornește hotărât la muncă pentru a-și câștiga existența.

Se gîndește că singura cale cinstită pentru a-și câștiga existența atîtă lui cît și a părinților săi este munca și se orientează spre comerțul ambulant cu mărfuri ușoare și necesare oamenilor din sat. Își confecționează un coș special, încăpător și cusut pe trei părți pentru a fi ferit de jefuitori, cu neîmpitul său baston, din zori și pînă în noapte cutreieră strădii cu stradă strigîndu-și marfa : " Bobine, moșorele, luminări, țalcu, . . . ouă cine mai vinde ?

După ce-și vindea marfa venea cu ouăle acele, le depozita cu grijă, își încărca din nou coșul și pornea, în continuare cu marfa pe la domiciliul fiecărui gospodar. Cînd strîngea cîteva mii de ouă, le împacheta bine

în căruța vecinului și pornea cu ele la București, unde le schimba pe marfa solicitată de consătenii săi. Azi așa, mâine așa, se învățase lumea cu Garofide și Garofide ajunge să cunoască bine tot satul și, în special femeile, cu care lucra zilnic. Cunoștea cu precizie unde stă fiecare și ținea minte ce marfă să-i aducă de la București. Nu se lumina bine de ziulă și-l auzea strigând în poarta vecinei : Tață Floare, și-am adus țaic proaspăt de la București !

Sigur că munca lui nu a fost lipsită de nezasuri și primejdii, dar nu s-a lipsit de ea toată viața. Se învățase cu glumele și se duela mereu cu albanezii când se întâlnea cu ei sau trecea pe lângă prăvălia lor : " nu cumpărați de la turci că o să mergeți pe brânci " la care " turcii îi replicau -, Garofide, iepurele în cog " glumă pe care nu prea o suporta și când o auzea se supăra foarte rău. La unii mai guguță i-a vîrît în cogul cu marfă două urechi de iepure. Dînd de ele aceștia, se spune că trei zile n-a mai ieșit cu marfă în sat de neceaz.

Pentru ușurința vieții lui, după moartea părinților, s-a căsătorit cu o femeie infirmă din Grindu. Această femeie devine în scurtă vreme " ochii lui Garofide ". El însoțește peste tot și chiar deschide în casă o mică prăvălioaară unde vindea soția sa, Ioana. S-au împăcat foarte bine și în scurtă vreme își fac o gospodărie demnă de invidiat încît nu mai ducea lipsă de nimic.

Pentru a fi la curent cu evenimentele își cumpăra de la București, cînd mergea după marfă, ziare, reviste și cărți pe care, seara și, mai ales, în timpul iernii i le citea oamenii care știau carte și pe care îi plătea.

În anul 1957 moare, la puțin timp după moartea soției.

Am considerat necesar să relatăm acest caz care constituie după opinia noastră un exemplu neegalat în muncă pentru locuitorii din comuna Gîrbovi și va constitui o pildă vie pentru toți cei ce vor auzi numele și cunoaște viața în viitor. Este un caz cu care noi, gîrbovenii trebuie să ne mîndrim, el intrînd în legenda hîrnicii noastre.

Consemnăm aici și inițiativa lui Anghel V. Dumitru, zis Anghelug - care în urma primului război mondial (1919 - 1920) a reușit să înființeze o mică asociație cu numele de " Cooperativa plugarilor " și pe baza fondurilor strînse cu deschis o prăvălie cu articole de băcănie, manufacturî și obiecte de uz casnic și își propunea să înlăture pe

speculanții care apăruseră în sat "ca ciupercile după ploaie".

Viața acestei inițiative a fost, însă, de scurtă durată. Din spusele bătrânilor, inițiatorul a dus prăvălia la ei acasă și, din lipsă de experiență, intra-n an a dus și cooperativa la faliment.

Circumarii, care scapărează întregul comert, mulți dintre ei avind pe lângă băuturi alcoolice și cite o mică secție de băcănie, fierărie și chiar manufactură pentru a atrage cîți mai mulți clienți și a-și mări profiturile.

Din inițiativa unor învățători ca : Marin Tache, Pătrascu Gheorghe și a altor funcționari apropiați de țărănime, prin ocupațiile lor ca : Gancea Dumitru - contabil la "Banca populară" - , Cosma Gheorghe - agent la cultura tutunului - (C.A.M.), Stroe Gheorghe - preot - și alții reușesc în anul 1940 să înjghebeze o cooperativă a "Plugarilor" al cărui fond se mărește de la an la an, și atrage o parte însemnată de țărani muncitori atîtala depunerea fondurilor sociale cît și la conducere.

Acastă cooperativă rezistă perioadei din timpul celui de-al doilea război mondial și, mai ales, perioadei de după război cînd inflația reduce aproape la zero valoarea fondului social. Prin eforturi deosebite, prin împrumuturi atît pe plan local cît și pe plan județean această cooperativă va constitui nucleul prin care comerțul cooperatist se va dezvolta în anii următori, sub ocrotirea noului stat democratic, în detrimentul comerțului particular care începe să se autolichideze. Am lucrat în această perioadă ca membru în consiliul de conducere al cooperativei și îmi amintesc cîtă preocupare și sprijin am primit din partea organelor de partid și de stat pentru menținerea și dezvoltarea comerțului cooperatist la sate. Pe plan central consiliul de miniștri înființează un Minister al Cooperației care coordonează întreaga activitate a cooperativei, acordă credite și dirijează mărfurile industriale, alimentare și de uz casnic, la început prin economatele județene apoi prin oficii de aprovizionare organizate cît mai aproape de mediul rural.

Întreaga masă a țărănimii participă cu toată încrederea la sporirea fondului social și implicit la dezvoltarea comerțului cooperatist care se diversifică de la an la an satisfacînd astăzi pe deplin toate necesitățile unei vieți civilizate.

Suprafața comercială a cooperativei de consum s-a mărit prin construcția unor localuri moderne și

adevate unui comerț civilizat, iar deservirea populației se face de cadre cu pregătire profesională. Diferența dintre comerțul de stat de la oraș și cel cooperatist de la sat e pe cale de dispariție.

- Magazinele cu autoservire, alimentar și textile -

Situația magazinelor din satul nostru, astăzi se prezintă astfel :

- 2 magazine cu textile, confecții și încălțăminte,
- 2 magazine alimentare cu autoservire,
- 1 magazin metalo-chimic,
- 1 librărie,
- 3 unități de alimentație publică
- 1 cofetărie
- 1 chiogă alimentar
- 1 chiogă cu pâine

T o t a l - 12 u n i t ă ț i c o m e r c i a l e -

Toate cele 12 unități comerciale sînt amplasate pe întreaga rasă a comunei, în așa fel ca să vină cit mai aproape de cumpărători și ca două excepții toate magazinele funcționează în localuri noi, moderne după cum se poate vedea

- 151 -

in fotografiile anexă :

Cafetelul nr. 1 - centru -

- Magazinul alimentelor nr. 2 și Librăria -

- Complex prestări servicii -

Intr-un local modern - cu etaj în care
șigara sediul conducerea cooperativei își desfășoară activi-
tatea următoarele unități prestatoare de servicii către populație
cizmărie, croitorie, frizerie, coșfuri, foto-ceramică, repara-
ții radio-televisiune, reparații obiecte de uz-casnic, secție
sobe de teracotă, secție prefabricate de beton, secție de
zidărie, sifonărie și brutărie (ultimele două secții având
local propriu separat).

In total funcționează 12 secții care
sunt la dispoziția sătenilor prin case specializate în meseriile
mai sus menționate.

Pentru a ne da seama de activitatea
cooperativei de consum din Gîrbovi am luat de la conducerea
acestei unități indicatorii de plan pe anul 1960 și pe care îi
consemnăm mai jos.

- mărfuri alimentare	plan 4050000 lei , realizat	4214000
- mărfuri nealimentare	" 5945000 lei "	5607000
- alimentație publică	" 4955000 lei "	5206000
Total	14950000 lei	15027000

- prestări servicii populație	plan 545.000	realizat 506.000
- achiziții	" 383.000	" 279.000
▼ rata rente ilicite	" 2,80	" 3,50
- beneficiul 1980	" 471.000	" 475.000

Vom consemna aici, fără comentarii, conducerea actuală a cooperativei de consum pe funcții :

- Popa Dumitru - președinte
- Stroe Maria - șef contabil
- Mașet Camelia - calculator I
- Safta Alexandrina - calculator II
- Cristescu Maria - casier

Toate unitățile sînt deservite de 32 lucrători, toți cu pregătire profesională specială.

Drumul parcurs de comerțul desfășurat în cadrul comunei noastre a fost deosebit de greoi și cu tendință de înăvuițire în perioada de înainte de 23 August 1944. În această perioadă s-a dezvoltat și chiar a luat amploare numai acea ramură care aducea venituri mari celor ce-l practicau (circianile), fără a ține seama de nevoile oamenilor muncii.

După marea cotitură produsă pe plan politic, comerțul cunoaște o dezvoltare înfloritoare într-o perioadă relativ scurtă și cu tendință de urbanizare în viitorul apropiat.

Printre cei ce au pus umărul, ani de-a rândul la continua dezvoltare a comerțului cooperatist și buna lui funcționare face parte în afara conducătorilor de stat și de partid locale și tov. Stoica Constantin, care în calitate de președinte al cooperativei de consum Girbovi timp de 24 de ani (1952 - 1976) a muncit neobosit pentru dezvoltarea continuă a cooperativei de consum învingînd toate greutățile inerente din această perioadă.

O importantă contribuție la bunul mers al activității de servire al populației au adus-o și următorii lucrători : Coman Alexandru, Stoica Ghiță și Lupescu Nicolae care au o vechime respectabilă în muncă, timp în care au îndrumat și pregătit cu grijă părintească cadrele tinere apărute pe parcursul anilor.

Baza materială a comerțului cooperatist din comuna noastră - în special clădirile și mobilierul necesar - s-a realizat din inițiativa și sub directa îndrumare și atență supraveghere a organelor de partid și de stat locale reprezentate prin tov. : Lăceanu Ion - fost secretar P.C.R. și primar al

comunei Girbovi, Petcu Niron, fost primar și apoi vicepreședinte al Consiliului popular o perioadă îndelungată, Dobru Marcel vicepreședinte al Consiliului popular și președinte al C.A.P.- prin asigurarea unităților cu materiale, meșteri pentru construirea localurilor și, mai ales, prin asigurarea transporturilor la timp.-

- // -

PAREEA 0 III-a

- Institutul -

1939 - 1943 și 1947 - 1948), Ilie D. Scarlat, Ion T. Gheorghe, Drăgan Gh. Ioniță, Damaschin Cristian, Anton S. Ciarcă, Stan T. Capră și Costache Vigan - consilieri și cu urmași până în zilele noastre.

Ca funcționari la primărie se aflau :
Gheorghe C. Chiriacescu (nenea Gogu) - secretar (fost și el primar în perioada anilor 1916 - 1922) Marin S. Stănescu ca " scriitor ", Grigore Ceaușescu, casier și Nițu Marin - șef de garnizoană (jandarm).

Primăria în acea vreme era instalată într-un local, devenit proprietatea comunei din anul 1865, prin cumpărarea lui de la un anume Ahil Pavlid, mutat în orașul Urciceni, la prețul de 3.000 lei.

Acest local se afla pe locul unde este astăzi Dispensarul veterinar și în el a funcționat primăria până în luna mai 1941 când un puternic incendiu care a ars complet circa 30 % din gospodăriile din sat a distrus până la temelie și ACEST LOCAL neputând fi salvată nici măcar arhiva comunei. Tot în acest local a funcționat și școala primară până în anul 1892 când și-a construit local propriu și în care a funcționat școala generală nr. 1 până în anul 1980 când s-a mutat în localul nou etajat.

Tot din Anuarul județului Ialomița aflăm că până în anul 1871 comuna Girbovi era formată din satele Girbovi și Ciocirlia, iar de la această dată, în baza legii din 28 iunie 1871 i s-a alăturat și satul Bozianca, sat înființat încă din anul 1864 prin ordinul Ministerului de Interne nr. 18.393 / 9 iulie pe moșia Bozianca (la circa 1,5 km. vest de satul Girbovi) și era format din 140 de locuitori veniți din diferite sate din județul Buzău.

Cu prilejul improprietății din anul 1865 (Caza Vodă) și, mai ales, a celeia din 1891, toți locuitorii din acest sat s-au mutat în satele vecine - Girbovi , Valea Măcrișului, Grindu, Glodeanu Siliștei etc. - pentru a putea fi improprietați deoarece, în baza legilor de improprietărire - în situația de călcâi pe o moșie boierească nu aveau dreptul la improprietărire. Astfel că în anul 1905 când a apărut Anuarul județului Ialomița, pe locul unde a fost satul Bozianca nu a mai rămas decât armanul moșiei care în anul 1945, odată cu exproprierea moșiei Bozianca, armanul a fost demolat, iar din materialele recuperate s-a construit localul școlii generale nr. 2 din Satul Nou (1946).

Satul Ciocirlia în schimb a aparținut de comuna Girbovi multă vreme - pînă în anul 1941 - deși distanța pînă la Girbovi este destul de mare (7 km.), în timp ce satul Siliștea Cotorcii, vecin cu Ciocirlia, aparținea de orașul Urziceni deși era la o distanță de peste 6 km. de orașul Urziceni.

Odată cu constituirea comunei Ciocirlia (1941) comuna Girbovi a rămas formată dintr-un singur sat, situație în care se menține și astăzi.

După ce localul primăriei a ars, sediul ei s-a mutat în diferite case particulare (Ilie Nedelcu și Radu Popescu) pînă la instalarea Sfatului popular cînd se mută în actualul local cumpărat de la moștenitorii învătășitorului Dumitrescu Dumitru - plecați din localitate.

Localul actual al Consiliului popular

G i r b o v i

În perioada pînă la 23 August 1944 sau perindat la conducerea primăriei o serie de consăteni care făceau parte din diferite partide politice care veneau la putere. Dintre aceștia menționăm pe următorii : Minc : Maxim, Stan

Petrescu, Petre Cristescu, Mihai Ilicescu, Stan Petcu, Petre Bugat și alții.

De gospodărirea comunei nu și-a legat nimeni numele deși comuna noastră simțea mare nevoie de drumuri, școli, dispensare, etc. Ca un fapt elocvent în această privință vom arăta că locuitorii satului nou în trei rânduri au strâns fonduri să-și construiască un local de școală și tot de atâtea ori au confecționat cărămida necesară, însă tot de atâtea ori cărămida a fost vindută, fondurile sustrase, iar pe locul școlii a rămas o groapă mare unde copiii satului se dădeau iarna cu casele pe gheață rășinind însă analfabeți în masă.

Arătam mai sus că pentru a se asigura o oarecare stabilitate în activitatea primăriilor și pentru a o feri de neajsurile fluctuației primarilor care se schimbeau așa cum am mai spus, odată cu "guvernul" adică cu partidele politice (unii nici nu apucau să se inițieze în problemele administrative și de conducere) legiuitorii acelor vremi au acordat notarilor un fel de "inviolabilitate", adică să nu fie schimbați odată cu primarul sau să nu fie la chereșul partidelor care vin la putere.

Perioada dintre cele două războaie mondiale este predominată de serviciile notarului Constantin Vasiliu care, de fapt, se transformase într-un fel de scriptolog al satului neavând alt rol decât acela de a întocmi situații, de a face rapoarte, de a rezolva corespondența și a ține evidența stării civile, deși mai avea câțiva funcționari în subordine ca: secretar, casier și telefonist.

Deși a fost, în general, un om corect în muncă și conștiincios în rezolvarea problemelor de serviciu și se impută totuși faptul că, deși locuia în imediată vecinătate a primăriei, atunci când a izbucnit incendiul din 1941 nu a salvat nici un act din arhiva comunei.

După 23 August 1944 și, mai ales, după instaurarea regimului democratic popular din 6 martie 1946, primării au de rezolvat probleme importante în viața satului, probleme amânate decenii de-a rândul și alegerea și numirea lor constituie de data aceasta o problemă majoră a partidului și guvernului.

Dacă primii doi primari, Anghel V. Dumitru și Nicolae Sirbu precum și ajutorul lor de primar - Gheorghe I. Alexe - pornesc greșit în activitatea lor (probabil în

virtutea tradiției) socotind că le este permis să facă totul pentru ei fără să se intereseze de viața satului pentru care erau chemați să o conducă, s-au îngelat amarnic și au plătit scump această greșală, fiind aspru judecați de opinia publică și sancționați de legile țării pentru greșelile comise.

După constituirea Comitetelor executive în rândul cărora se aleg oameni de nădejde care pășesc cu convingere la traducerea în viață a sarcinilor trasate de Partid cu privire la construirea unei societăți noi, la transformarea socialistă a agriculturii, la făurirea unei vieți noi în satul nostru.

După ce apare legea Sfaturilor populare pe baza căruia în comuna noastră se aleg un număr important de deputați pe circumscripții (26 - 35 (care vor conduce cu ajutorul unui comitet executiv, iar care la rândul său își va alege un președinte, un vicepreședinte și un secretar, aceștia dând socoteală de modul cum se achită de sarcini, periodic în fața sesiunii deputaților (lunar sau trimestrial)).

Prin munca neobosită, desfășurată de sfaturile populare, sub directa îndrumare și controlul organelor de partid, în comuna noastră s-au conturat și concretizat - într-o perioadă scurtă de timp (25 de ani) o serie întreagă de obiective de interes obșteșc și gospodăresc care au schimbat radical înfățișarea și viața satului, dintre care vom enumera numai câteva din cele mai importante :

1. S-a asigurat spațiul necesar învățămîntului prin construirea a 27 săli de clasă și anexele necesare. S-au construit două noi localuri de școală : unul în Satul Nou (la început cu două săli de clasă în 1946 și în 1960 un alt local cu 6 săli de clasă) iar după construirea a 7 săli de clasă anexă la localul școlii generale nr. 1 care inițial a avut numai 4 săli, se construiește un modern local de școală cu două etaje și 12 săli de clasă + săli de laborator, atelier, etc. care se dă în folosință în anul 1980. Toate aceste realizări au condus la a școlarizarea tuturor copiilor de vîrstă școlară din comuna noastră.

2. Construirea unui local pentru Căminul cultural avînd o sală cu 500 de locuri, o sală mică cu 50 de locuri și o sală pentru bibliotecă încă din anul 1956. Căminul cultural este înzestrat și cu aparatura necesară unui cinematograf.

3. Construirea trotuarelor din plăci de beton

pe toate străzile satului inclusiv trei trotuare în exteriorul satului care fac legătura cu Gara Gîrbovi, construcțiile fostei G.A.C. „Pacea” și construcțiile fostei G.A.C. „30 Decembrie”. Această operațiune a început în anul 1954 și a fost încheiată odată cu terminarea cooperativizării agriculturii (1962).

4. Construirea unor localuri tip necesare bunei funcționări a cooperativei de consum care din lipsă de localuri funcționa în localurile necorespunzătoare ale fostelor circumscripții. În centrul satului s-a construit o clădire etajată unde sînt birourile cooperativei și funcționează un complex de servicii către populație, o clădire modernă pentru bufetul nr. 1, alimentarea nr. 1 cu autoservire și magazinul de confecții și încălțăminte, un local modern cu toate accesoriile necesare brutăriei comunale, un local pentru bufetul nr. 2, sifonerie și centrul de achiziții iar în anul 1980, pe baza planului de sistematizare al satului s-a construit și dat în folosință un bloc de locuințe cu 8 apartamente, iar la parter cu un magazin alimentar cu autoservire și un raion de librărie. La S.M.A. , în spatele gîrrii Gîrbovi s-a construit un local unde funcționează un local de alimentație publică ce deservește muncitorii din S.M.A. și pe toți cetățenii care locuiesc pe drumul gîrrii, precum și călătorii care vin la gară.

5. Electrificarea și radioficarea completă a comunei, în anii 1959 - 1962.

6. Pietruirea și asfaltarea șoselei Gîrbovi - Manasia Gîrbovi - Cătărău (Busău), Gîrbovi - gara Gîrbovi - Valea Mîcrișului și asfaltarea unui drum sistem " buclă " prin centrul satului cu plecarea și sosirea în șoseaua națională .

7. S-au asigurat localuri corespunzătoare celor două grădinițe de copii și tuturilor instituțiilor din satul nostru ca : cele două dispensare, farmacia, C.R.C. și Banca de credit, Poștă și telefoane, Poștul de miliție, Poștul de pompieri, etc.

8. Introducerea apei potabile în tot satul vechi, pe toate străzile ca o necesitate vitală a locuitorilor acestor vetre vechi de sat unde apa nu mai era bună nici pentru adăpatul animalelor domestice. Acum apa este adusă pe conducte de la gîrginea satului unde s-au făcut forări la mari adîncimi, s-au construit bazine - rezervoare - iar apa pătrunde în toate casele prin conducte speciale.

De oprin aici cu importante realizări care, într-un timp destul de scurt conduc la gîtergerea treptată a diferenței dintre oraș și sat, la o viață civilizată pe care

oamenii muncii din satul nostru au râvnit-o și și-au dorit-o din totdeauna și pe care partidul clasei muncitoare o realizează cu succes dovedind cu prisosință că burghezia egoistă, nu a avut alt scop, în perioada cât a deținut puterea politică decât să stăpânească și să înrobească pe cei ce muncesc.

Centrul civic al comunei

- Gârbovi -

De aceste realizări se leagă numele unor oameni devotați care au trecut pe la conducerea comunei noastre cum sînt : Mihai Stroe Ioniță care a fost primar între anii 1950 - 1952 și 1954 - 1956, Stan Stroe, Stan P. Stanca, Maxim Marin și Petcu Miron. Din 1963 și pînă în prezent tov. Petcu Miron a îndeplinit și îndeplinește funcția de primar și ajutor de primar, în calitate de președinte și vicepreședinte al Consiliului popular comunal.

Nu trebuie să uităm nici contribuția unor muncitori veniți în fruntea comunei Gârbovi (unii cu familia pentru a-și aduce contribuția la marea operă de construire a socializismului. Remarcăm pe tov. Mihai Ion, Gheorghe Alexandru, Lăceana Ion (care între anii 1972 - 1979 deține funcția de

primar al Consiliului popular al comunei Girbovi după care trece la Consiliul unic agroindustrial Girbovi ca președinte), Tatu Constantin și Panait Dumitru în prezent

3. Raport privind Iată componența consiliului popular (nu este gregit nici denumirea de primărie) din sesiunea actuală (1980).

6. Reprezentanții comunali :

1. Țăulescu Marilena - salariată P.T.T.R.
2. Necula Vasile - cooperator C.A.P.
3. Lupășcu Elena - salariată Cooperativa de consum
4. Dobra Marcel - președinte C.A.P.
5. Ioniță Iordache - cooperator C.A.P.
6. Panait Gh. Dumitru - muncitor
7. Stoian Nicolae - electrician S.M.A.
8. Maxim Dumitru - cooperator C.A.P.
9. Petcu Rădița - învățătoare școala nr. 2
10. Stancia Marin - cooperator C.A.P.
11. Vasile Alexandru - cooperator C.A.P.
12. Popescu Lucia - cooperator C.A.P.
13. Dumitru Stefan - inginer C.A.P.
14. Mihălaşe Maria - cooperator C.A.P.
15. Sirbu Constantin - cooperator C.A.P.
16. Stoica Elena - cooperatoare C.A.P.
17. Petcu Miron - economist
18. Țăulescu Constanța - cooperator C.A.P.
19. Barbu Elisabeta - cooperatoare C.A.P.

4. Bucul executiv al consiliului popular
Girbovi.

1. Panait Gh. Dumitru - secretar al comitetului comunal de partid și președinte (primar).
2. Petcu Miron - vicepreședinte (ajutor de primar)
3. Dobra Marcel - vicepreședinte
4. Țăulescu Marilena - vicepreședinte
5. Lupășcu Elena - membru
6. Maxim Dumitru - membru
7. Vasile Alexandru - membru
8. Popescu Lucia - membru
9. Mihălaşe Maria - membru

Salariați permanenți ai Consiliului

popular al comunei Gîrbovi :

1. Petcu Miron - vicepreședinte al consiliului popular,
2. Teodoru Eugen - secretarul biroului executiv
3. Popa Lucia - funcționar economic I
4. Snc St. Ion - contabil
5. Apostol Petre - casier
6. Stoica Constantin - remizier
7. Petre Gheorghe - guard

Cîteva din problemele analizate în cadrul consiliului popular al comunei Gîrbovi în perioada anului 1980 :

- În sesiunile consiliului popular (trimestrial)
1. Adeptarea planului economic în profil teritorial.
 2. Raport privind modul cum se realizează investițiile în profil teritorial.

3. Raport cu privire la preocuparea Biroului executiv și a conducerii celor două școli în vederea deschiderii noului an școlar.
4. Informare cu privire la modul cum se îndeplinesc propunerile caseștilor muncii și cum se rezolvă scrisorile și sesizările acestora.

- Cîteva probleme analizate în biroul executiv - (lunar)

1. Raport cu privire la aprovizionarea populației.
2. Analiza execuției bugetare.
3. Informare privind modul cum s-au desfășurat muncile agricole.
4. Raport privind pregătirea și desfășurarea activității culturale-artistice pe perioada de iarnă.
5. Raport privind efectuarea recensămîntului animalelor.
6. Raport privind activitatea de stare civilă și a colectivului de sprijin pentru autoritate tutelară și asistență socială,

În nenumărate rânduri activitatea primăriei Gîrbovi este evidențiată pe plan regional și județean, iar la data de 6 mai 1976 primește titlul de comună fruntegă ocupînd locul I pe județ și pe țară.

După ultimul recensămînt în comuna Gîrbovi, sînt : 1.537 case, 2.114 familii, 6.346 persoane fizice

dintre care 3.098 bărbați și 3.247 femei.

Primăria posedă o suprafață de 50 hectare teren pășune în partea de est a satului lângă șoseaua Gîrbovi-Cotora (Busna).

Ca urmare a unui puternic cutremur de pământ ce a avut loc în seara zilei de 4 martie 1977 - ora 21,22 min. - și resimțit și în comuna noastră, fără victime, un număr de 32 de case și instituții au fost grav avariate.

Atașăm câteva fotografii cu aceste aspecte.

INVATAȚIE și CULTURĂ

Școala

Despre începutul unui învățământ organizat în satul Girbovi, sîntem în posesia multor documente și a unor date cu privire la modul cum ucii tineri și mai ales copiii rougeau să deslugească " buchelo " și să pătrundă în tainele scris-cititului, pe cale neoficială, cu mult înainte de înființarea oficială a școlilor sîtești.

Indrumători în această activitate erau prooții și țircovnicii (cîntăreții) și de multe ori cursurile se organizeau chiar în sînal bisericii, folosind ca manuale cărțile bisericești : psaltirea, visul Maicii Domnului, viețile sfinților, etc. La aceste cursuri participau în mod voluntar un număr restrîns de tineri de toate vîrstele. Din rîndul celor ce-și însușeau știința de carte era recrutat personalul necesar autorităților de stat, al bisericilor, meșteriilor și se ridicau negustorii și meseriașii.

Aici, în satul Girbovi, la începutul veacului al XIX - lea și-a desăvîrșit tehnica cititului marele poet și scriitor Ioan Heliade Rădulescu, așa după cum relatează scriitorul Al. Piru, în cuvîntul introductiv la volumul I din opere - editat în 1967 :

" I. Heliade Rădulescu se trăgea dintr-o familie de boiernegi țîrgovișteni. Tatăl său, Ilie Rădulescu, fusese căpitan de poterd, apoi polcovnic, comandantul unui regiment de 5.000 de infanteriști în rîsboial rusc-turc din 1806 - 1812 și participant la rîscoala lui Tudor Vladimirescu, fost și el pruncic în armata rusă. Mama sa, Eufrosina, era la rîndul ei, fiica polcovnicului Alexandru Daniel pol, eroncu de origine, mentor și instructor al țarilor Alexandru I și Nicolae. Părintii posedau o moșie la Girbovi sau Sluizitari din Ialomița.

Poetul s-a născut în Țîrgoviște la 6 ianuarie 1802. Ar fi mai avut trei frați, morți pe cînd erau încă " prunci " după cum rezultă din poezia Visul, publicată în 1836. Alte amănunț de despre vîrsta fragedă citim în Dispozițiile și încercările mele de poezie din 1838. Ar fi învățat întii carte grecească,

mama sa cunoscind aceasta limbă, cu un dascăl Alexe, pînă în timpul ciumei din vremea lui Caragea de la 1812. Încă din 1811, un altcun lucrător în via grădinii din București, Alisandru, îi desluși slovele cirilice într-o jumătate de ceas, astfel încît în patru zile putu să isprăvească de citit în poezie, Alexandria, ascultată mai întâi în lectura unui vizitiu la poarta bisericii Crețulescu. Trimis la moșie (n.n.) la Gîrbovi, în vremea ciumei, găsi la o stîină alte cărți populare : Poarta pocîntei, Epistolia ce a căsūt din cer, Viața sfîntului Alexie, omul lui Dumnezeu, Viața părintelui Macarie, Avestița, fata Satanei, Pogorîrea Maicii Domnului la iad, etc. pe care le citea împreună cu păstorii, apoi treca la Istoria frumoșului Arghir și a frumoasei Elena, învăț pe dinafară și luată ca model pentru versuri proprii, dedicate guturaiului. Ajunsesse să citească și în biserică mai bine decît țircovnicul. Peste un an redevenind la București)

Am redat acest pasaj pentru a ne da mai bine seama de cum se învăța carte la începutul secolului al XIX-lea și ce fel de " manuale " aveau la îndemîna cei ce doreau să învețe carte.

Scoală organizată la Gîrbovi, ca de altfel în toată Țara Românească, se deschide în anul 1838, cu 37 elevi din ordinul Verniciei din Lăuntru - Ministerul de Interne - dosar 5390 I A / 1838 - cînd Școala normală din Căldărași, cu adresa nr. 4837 din 30 -X- 1838 trimite prin satele din județul Ialomița, prima serie de candidați - care erau instruiți și predau după sistemul monitorial - Lancaster - . În anul 1839 - 1840, apare la școala Gîrbovi, ca învățător Minculescu Maxim - cu 39 elevi (catagrafia existentă la Arhivele statului din Căldărași).

După acesta urmează Tănase Stoica, pregătitor tot la școala normală din Căldărași, pînă la reforma administrativă din 1845, cînd satele Glodanu - Frecuței, Cotorca Mică și Meteleu se desprind de județul Ialomița și trec la județul Buzău și cînd, Tănase Stoica trece prin transfer la școala din Cotorca Mică iar în locul lui vine Neagu Minculescu, fost subrevizor școlar la plasa Urziceni (Gazeta " Învățătorul satului " nr. 84 din 1 septembrie 1845).

Această școală funcționează pînă în anul 1848, cînd din Ordinul Verniciei din Lăuntru se închid toate școlile de prin sate și de la orașe, cașe represalii împotriva învățătorilor pentru că au luat parte la revoluția din 1848.

Din anul 1851, școala funcționează sporadic pînă în anul 1857 cînd sînt redeschise oficial școlile de la sate - cele de la orașe fiind deschise încă din anul 1852.-

și sînt numiți învățători noi, celor vechi retrăgîndu-li-se dreptul de a mai profesa și sînt trecuți în rîndul tîrînimii din care se ridicase. De atunci, 1857, școala funcționează fără întrerupere pînă azi, deși în toate rapoartele, situațiile și dările de seamă trimise de direcția școlii organelor superioare (ulterior) se indică 1863 ca an al înființării acestei unități. Toate aceste informații și afirmații sînt inexacte, autorii lor făcînd confuzii între anul construcției localului și înființarea școlii, fapt luat în considerare ca bun de urmași și trimis în rapoartele lor. Datele, de neiconsemnate aici, corespund documentelor existente în Arhivele statului.

Unde a funcționat școala, cine au mai fost învățători, ce metode se foloseau în predare și cîți elevi frecventau școala pînă cînd găsim cele mai vechi documente în arhiva școlii (1890) vom lua cunoștință din povestirile bătrînilor Dumitru Lupă (zis Pădurică) și Anghel V. Dumitru zis Anghelug care, după spusurile lor, își amintesc cu precizie de anii petrecuți pe băncile școlii. Iată ce ne spune Dumitru Lupă :

Școala s-a înființat de către domnitorul Alexandru Ion Cusa și funcționa într-o sală la primăria veche. Catedra, era o masă, așezată lângă ferestra, iar în clasă erau 5 bănci lungi, câte una pentru fiecare clasă. În fiecare clasă erau de la 5 pînă la 15 elevi. Cei mai mulți erau în clasa a I-a și numărul lor scădea din clasă în clasă. În clasa a V-a îmi amintesc că erau numai trei elevi și anume : Stefan Dobrescu, (care în anul 1905 era primar al comunei Girbovi) Drăgen Griva și Lupăcu Tugulan. De fapt elevii din clasa a V-a erau monitori, iar cei din clasa a I-a nu aveau dreptul să stea în bancă, ci ^{pe} picioare. Scriau cu condeie pe tăblițe de gresie.

Singura metodă de convingere pentru a învăța cît mai bine era bătaia și de aceea mulți elevi fugeau de la școală, încît din 10 - 15, cîți veneau în clasă a I-a nu terminau școala mai mult de 3 - 5 elevi. Pe mine m-a bătut odată cu linia pînă mi-a rupt un deget. N-am mai dat pe la școală o săptămînă. Tata s-a dus la primărie să reclame (primar era Marinache Apostolescu - tatăl lui Sava Boiangiu decedat în 1979), însă învățătorul l-a tăcut pe tata, i-a cerut iertare și s-au împăcat fără a mai reclame la primar. Așa am terminat cinci clase - școala completă fiindcă în clasa a VI-a nu mai venea nimeni după care m-a dus tata la școala agricolă din Armăgești, unde am luat în primire un plug cu doi boi și pînă aproape de

vacanța de Crăciun n-am văzut cărți, clasă și nici profesori. Am arat pe cîmp sub conducerea unui administrator și cînd m-a găsit tata acolo și a văzut ce fel de carte învăț eu m-a adus acasă că și noi avem boi, plug și ceva pămînt.

Învățător era unul Constantinescu venit din alt sat, iar după plecarea lui a venit altul care se numea Rădulescu Mihail din Armăgești.

La școală învățam toată ziua : de la 8 - 12 și 14-16.

Clasa I-a o învățam în doi ani : în anul întâi învățam abecedarul (alfabetul) iar în anul al II-lea aveam carte cu lecții ca : Tatăl nostru, Crezul, Povestiri istorice - legende - pe care le învățam pe de rost (ca pe Tatăl nostru cum se cerea învățătorul).

Peste drum de școală (primărie) era o bîcănă unde vindea una care se numea Marița Sterea Grecu. Ea știa carte și cînd lipsea învățătorul de la școală venea ea în locul lui. Era tare rea și ne bătea mai rău decît învățătorul.

Note se puneau de la 1 la 10. Eu aveam la cînt și aritmetică numai note de 10 însă nu prea puteam învăța pe de rost lecțiile. De cînd s-a împecat tata cu învățătorul nu mi-a mai pus note proaste nici la poezie ”.

Tată ce povestește Anghel V. Dumitru ,
sis - Anghelug - și fost primar :

” Prin anul 1890 a venit în satul nostru ca învățător Rădulescu Mihail care terminase școala agricolă din Armăgești și avea și diplomă de învățător. S-a căsătorit cu o rudă de-a mea și a luat loc de casă în centrul satului (unde este acum primăria) și împreună cu rudele și cu nevastă-sa s-au apucat să-și facă casă - din gard lipit cu pămînt cum se obișnuia pe atunci (casă demolată în 1949).

Mogierul Ion Hagianoff care avea moșie pînă în marginea satului nostru și han (cîrciumă) în centrul satului (unde este acum localul școlii generale nr. 1) venind la han și auzind că noul învățător are la bază și școala agricolă a venit la el să-l angajeze ca logofăt (administrator) pe moșie.

Deși a refuzat sub motiv că este ocupat cu casa și cu școala, moșierul i-a promis să-i face el casă din cărămidă. În urma tratativelor, învățătorul punînd și condiția de a construi în locul hanului o școală primară de cărămidă (moșierul avea la Manasia o mare fabrică de cărămidă și țigle), cad la învoială și construcția școlii începe și se termină în anul 1892 la care pe lângă cărămida donată de I. Hagianoff mai cheltuiește și comuna suma de 1.400 lei și se mută școala de

la primărie în localul nou. În anii următori, deși Rădulescu își terminase casa de păianți, cu sprijinul lui Hagianoff, la care se angajase ca logofit își construiește o nouă casă din sid și pe care moștenitorii lui o vând învățătorului următor Dumitrescu Dumitru, iar de la moștenitorii acestuia o cumpără comuna și o folosește ca local de primărie."

Din cele povestite de cei doi bătrâni (decedați până în anul 1975) se poate trage concluzia asupra evoluției învățământului - de la învățământul neoficial, voluntar, la cel organizat, de greutatea întâmpinate din cauza localului, a mobilierului, a lipsei de cadre bine pregătite, de influența puternică exercitată asupra școlii și învățătorilor de marii negoieri vare nu se preocupau decât de interesele lor.

Vom reda, în continuare, drumul spinos parcurs de prima școală sârbească din 1838 cu 39 elevi, desființată în 1848 și redeschisă oficial în anul 1857 până în zilele noastre când școala devine "principalul izvor de cadre al uriașului gantier socialist deschis în țara noastră odată cu eliberarea patriei de după 23 August 1944".

Iată, în anexă, schița noului local construit în 1892, numai din cărămidă de fabrică cu temelie de blocuri de piatră cioplită acoperită cu tablă de fier și pardosită cu scinduri. Acest local devine, la vremea aceea cea mai modernă construcție din sat urmată imediat de casa învățătorului Rădulescu Mihail - azi primărie - .

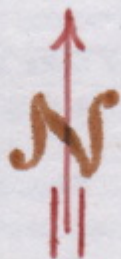
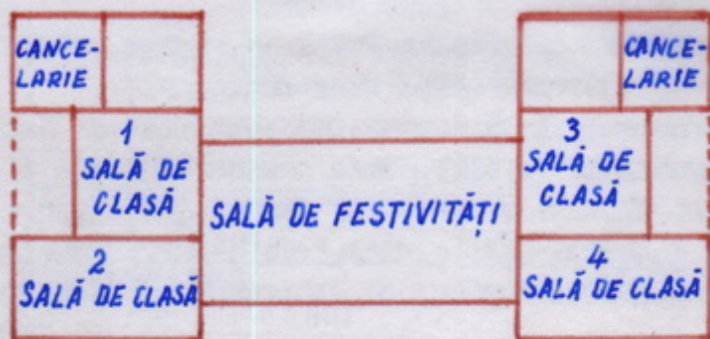
Faptul că la inaugurarea școlii i se dă numele de "Principele Carol" în loc de "I. Hagianoff" așa cum avea pretenție negoierul, aceasta atrage urea fostului negoier care se menține până în anul 1935 când școala este demolată - deoarece devenise improprie. Delegația comunală în frunte cu învățătorul Ioniță Nicolae, care a mers la fiul acestuia, Nicolae Hagianoff, pentru a-i solicita sprijin material în vederea reconstrucției școlii, este poftită afară din casa boierului de la Manasia, în mod brutal.

În anul 1897, găsim ca învățător la această școală pe Dumitrescu Dumitru care deține și funcția de diriginte și Teoche Marin care îl suplinea pe Rădulescu Mihail, ambii născuți în comuna Cîrbovi și cu pregătire de școală normală.

Tot în acest timp funcționa și Antonescu S. Maria, în postul de maistră de lucru.

SCHIȚA PRIMULUI LOCAL AL ȘCOLII PRIMARE

CONSTRUIT ÎN ANUL 1893

Scoala funcționează cu două divisi și avea următoarea frecvență, pe clase :

Clasa I	=	14 elevi
Clasa a II-a	=	19 elevi
Clasa a III-a	=	3 elevi
Clasa a IV-a	=	5 elevi
Clasa a V-a	=	2 elevi
<hr/>		
Total frecvență	=	43 elevi

În privința frecvenței, la data de 24 octombrie 1897, revisorul școlar Protopopescu scria în procesul verbal de inspecție : " Am observat două inconveniente, care se opun mersului progresiv al școlii : 1) frecvența neregulată a elevilor și 2) neputința slabă ridicată la clasa a II-a.

Pentru cazul I atrag atenția dirigintei în mod serios asupra strictei aplicări a obligativității . . "

În anul 1898, frecvența este, deasemenea, o problemă ce face obiectul principal al procesului verbal întocmit de același revisor care scrie : " frecvența elevilor fiind foarte neregulată, domnul diriginte va executa cu scrupul și energie prescripțiile obligativității, pentru a face ca frecvența regulată să fie comparabilă cu numărul învățătorilor de la aceeași școală. "

Deasemenea, se fac observații serioase asupra faptului că nu se respectă orarul.

În anul 1901, frecvența elevilor crește la 73, însă organul de control atrage din nou atenția, în mod serios, asupra frecvenței.

În anul 1909, apare al treilea post de învățător la școală și este încadrat Ianculescu Aurel, învățător calificat, tot din acest sat.

Frecvența este acum de 120 de elevi pe școală.

Tot în acest an, iarna încep cursurile cu adulții, dar nu funcționează decât câteva luni și își încetează activitatea până după primul război mondial.

Pentru a ne da seama și mai bine de frecvența elevilor în raport cu numărul copiilor de vîrstă școlară, în această perioadă, folosim situația dată de Vulcan Dumitru, delegatul ministerului, care, în procesul verbal încheiat la data de 15 iunie 1915, scrie că " deși în recensămînt sînt 700

de copii, înseriși la școală sînt 197 și nu frecventează școala decît 110 elevi.

În anul 1919, revizorul școlar Poenaru Teodor, menționează în mod deosebit că în comună sînt 1.196 copii de vîrstă școlară, iar la școală nu frecventează decît 144 de elevi.

Tot în anul 1919, pe lângă cele trei posturi ocupate de Dumitrescu Dumitru, Tache Marin și Ianculescu Aurel - primul fiind și diriginte - apare al patrulea post ocupat de către Ioniță Nicolae, învățator calificat, tot din acest sat.

Pe lângă aceste posturi se mai înființează separat două posturi pentru școala de fete ce se separă de cea de băieți, devenind astfel două unități școlare.

Cele două posturi la școala de fete, sînt ocupate de către Măgureanu Aurelia și Bărbulescu Elvira învățătoare necalificate venite din alte comune.

O problemă care frîmîntă cadrele didactice în această perioadă este lipsa unui local corespunzător. Localul construit în 1893 este neîncăpător pentru cele două unități școlare, iar în timpul primului război mondial, trupele de ocupație (nemțești) îl deteriorează complet, mobilierul și arhiva sînt complet distruse. (În acest local trupele nemțești își instalaseră infirmeria care funcționează pe toată perioada de ocupație).

Încă din anul 1919, apare în documente ca organ de sprijin în problemele administrative ale școlii și mai ales în ceea ce privește asigurarea frecvenței elevilor, comitetul școlar, care fusese recomandat încă din anul 1915. Deși din acest comitet făceau parte oameni cu autoritate în rîndul sătenilor ca : Dinulescu Gheorghe - preot, Manolescu Grigore - perceptor, și Ianculescu Aurel - învățator, între acest comitet și conducerea școlilor nu sînt raporturi de colaborare și ajutor, după cum reiese din procesul verbal încheiat la data de 19 noiembrie 1919, unde se specifică :
" . . . constat că între membrii comitetului și între o parte din învățătorii de la această școală e urd învergurată ; toate acestea nu duc decît la ruină și desinteresare de școală "

În același proces verbal se recomandă comitetului școlar să aprovizioneze școala cu combustibilul necesar, să procure bănci și table școlare pentru școala de fete, să asigure școala cu personalul de servicii, deoarece

serviciul se făcea numai cu elevii școlii și să ducă muncă de îndrumare, împreună cu învățătorii, pe căi pagnice, cu cetățenii pentru a-și trimite copiii regulat la școală, iar în caz de neapănare, să se treacă la aplicarea amenziilor școlare cu toată seriozitatea.

În anul 1921, în urma plecării din localitate a învățătorului Ianculescu Aurel, este numit, la școala de băieți, Vasile Dumitru, învățător calificat - din localitate.

La școala de fete, care funcționează separat din anul 1919 însă tot în același local, după învățătoarele Măgureanu Aurelia și Bărbulescu Elvira, funcționează pe o perioadă de cîte un an, Apostolescu Angela și Ștefănescu Maria (în anul 1920) iar în anul 1921 Săndulescu Elena și Săndulescu Iulia, toate necalificate. Din anul 1922 sînt încadrate ca titulare surorile Ianculescu Maria și Elena (din sat) și care funcționează fără întrerupere pînă la pensionarea celor două școli (de băieți și de fete), în anul 1943 și în continuare pînă la pensionare, 1959.

Tot la școala de fete funcționează Vasile Dumitru și Moraru Florica (străină de localitate) ambele calificate, școala de fete funcționînd de data aceasta tot cu patru posturi ca și școala de băieți.

Deci în comun: Cîrbovi pînă în anul 1943 funcționează două unități școlare cu cîte patru posturi fiecare.

Frecvența elevilor începînd din anul 1921 se îmbunătățește simțitor, de la an la an, deși în afara școlii rămîn mulți copii de vîrstă școlară, cele opt posturi existente neputînd să cuprindă pe toți copiii în vîrstă de școală

La școala de băieți, situația frecvenței în anul 1925 se prezintă astfel :

Clasa I	= 55 elevi	- învățător	Vasile Dumitru
Clasa a II-a	= 72 elevi	- învățător	Ioniță Nicolae
Clasa a III-a	= 67 elevi	- învățător	Dumitrescu Dumitru
Clasa a IV-a	= 50 elevi	- învățător	Tache Marin

Total = 244 elevi pe patru posturi

La școala de fete gîsim următoarea frecvență :

Clasa I	= 50 eleve	- învățătoare	Ianculescu Maria
Clasa a II-a	= 36 eleve	- învățătoare	Vasile Dumitru
Clasa a III-a	= 34 eleve	- învățătoare	Ianculescu Elena
Clasa a IV-a	= 17 eleve	- învățătoare	Ianculescu Elena

Total = 137 eleve cu trei posturi

Tot în acest an, organul de control care înregistrează frecvența de mai sus, recomandă cu insistență să se înființeze și clasa a V-a.

Între anii 1895 - 1927, a funcționat ca director al școlii primare de băieți Dumitrescu Dumitru care a reușit, în special după primul război mondial să îmbunătățească frecvența, să creeze noi posturi de învățători și să înființeze școala de fete a cărei directoare a fost Ianculescu Maria care funcționează cu bune rezultate până la reunificare. (1943)

Ca urmare a faptului că la ambele școli au fost încadrate elemente ce s-au ridicat din rîndul țărânilor muncitoare din comuna noastră ca : Vasile Dumitru, Ioniță Nicolae, Ianculescu Maria și Elena, Vasile Dumitru, Ioniță Zeic, Dumitrescu Dumitru și Tache Marin cuprinderea la cursuri a copiilor de vîrstă școlară a fost din ce în ce mai mare atîngînd o frecvență de pînă la 8-10 elevi pe clasă.

Recuprinderea la cursuri a tuturor copiilor de vîrstă școlară între anii 1897 - 1927 a fost determinată, în primul rînd, de faptul că statul burghez-moșieresc nu a acordat importanța cuvenită învățămîntului de masă - față de numărul de copii de vîrstă școlară, localuri de școli necorespunzătoare, număr foarte mic de cadre didactice.

Pe lîngă toate acestea se lansase și credința greșită că " țărânului nu-i trebuie carte " sau " nu dau la școală că doar nu-l fac popă ".

O perioadă grea pentru dezvoltarea învățămîntului în țara noastră a fost aceea între anii 1915 - 1920, adică perioada primului război mondial care a sdruncinat din temelii toate domeniile de activitate din țara noastră, deci și viața culturală.

Au fost totuși și situații cînd învățătorii, muncind cu rînd și interes au reușit să învingă greutățile și mai ales a mentalității greșite a părinților și să-și îmbunătățească frecvența de la an la an și, implicit, procentul de promovare.

Exemple grîitoare în acest sens pot fi numeroase, dar vom cita două cazuri mai semnificative de la cele două școli și anume :

1. La școala de băieți, după anul 1920, învățătorul Vasile Dumitru care avea în primul an de învățămînt numai 20 de elevi în clasă, după patru ani are 70 de elevi.

2. La școala de fete, Ianculescu Maria are o frecvență regulată de peste 50 de eleve în fiecare an, deși în primul an nu

avea decit lo clove.

Din anul 1928 școala este condusă de Tache Marin pînă în anul 1931, de Ioniță Nicolae pînă în anul 1935 și de Vasile Dumitru pînă în anul 1947 (cînd iese la pensie).

Din documentele existente în arhiva școlii reiese că față de îmbunătățirea frecvenței de la an la an, procesul de învățămînt este în general nesatisfăcător. Organele de control specifică în anul 1933, că localul are nevoie urgentă de reparații capitale, curățenia se menține foarte greu, școala nu are nici un fel de material didactic, iar biblioteca școlară este aproape inexistentă față de mărimea satului.

În anul 1934, revizorul școlar al județului Ialomița, Mitrușescu-Constantin scria :

" Localul este construcție veche și improprie destinației lui actuale. În atenția conducătorilor stă faptul că să-l înlocuiască printr-un nou local. Aceasta numai în intenție. Traducerea în fapt, este condiționată de lipsa numerarului trebuincios. Ca străduința și bunăvoința factorilor răspunzători, se va ajunge cred și la rezolvarea acestui inconvenient.

Populația școlară a comunei Girbovi, și fluiența acestei populații către școală, cere imperios un nou local. "

În urma insistențelor depuse din partea conducerii celor două școli, unele organe de stat "promit " fonduri pentru construcția unui nou local de școală, fapt ce face ca noul director al școlii, Vasile Dumitru, în vara anului 1935 să treacă la acțiune cu tot entuziasmul. Demolează vechiul local, recuperează tot materialul - cărămidă, piatră, material lemnos - și începe construcția unui nou local cu 8 săli de clasă, coridoare, cancelarie și anexele necesare bunei funcționări a celor două școli primare.

În primul rând nici un fel de sprijin de la organele superioare, conducerea școlii se vede nevoită să rezolve această problemă numai cu posibilități locale. Folosește în acest scop comitetul școlar, format la acea dată din : Mincu Maxim (fratele directorului), țăran muncitor ca președinte, Sînduleache Luca - preot, Ioniță Nicolae și Ianculescu Pavel - învățători, care, cu concursul organelor locale și în mod deosebit cu sprijinul direct al părinților copiilor de vîrstă școlară reușesc să termine anul local în anul 1937, însă redus la patru săli de clasă restul de patru săli urînd să se construiască în viitor.

Localul școlii generale nr. 1
- construit în anul 1937 -

Meritul deosebit în această problemă îl are fostul învățător și director de școală Vasile Dumitru care, printr-o muncă susținută, reușește să înzestrene comuna noastră cu un local corespunzător cerințelor învățământului.

Noul local fiind foarte bine gospodărit și înzestrat cu mobilierul necesar, cu material didactic și cu cadre didactice din localitate devine un punct de atracție pentru copiii satului care an de an frecventează școala în număr cât mai mare.

Pentru merite deosebite în muncă atât în activitatea didactică cât și pentru eforturile depuse în construcția noului local de școală - directorul școlii Vasile H. Dumitru primește din partea Ministerului Învățământului "gradația de merit și răsplata muncii" și este distins cu titlul de "învățător superior".

Totuși, dacă în ultimii ani frecvența se îmbunătățește făcând un salt spectaculos - de la 43 elevi câți frecventau școala în 1900 la 460 elevi în anul 1940, problema învățământului în comuna noastră încă nu este definitiv rezolva-

tă și analfabetismul devine o plagă care cuprinde marea masă a țărănimii muncitoare din satul nostru și în mod deosebit a celor din satul nou.

În procesul verbal încheiat la data de 23 februarie 1940, Pavel Popescu - inspector școlar - printre altele scrie : " cercetînd recensămîntul, înscrierea și frecvența elevilor în școlile de băieți și fete, fac dureroasa constatare că rîmîn în afară de binefacerile învățaturii, foarte mulți copii. La un recensămînt care totalizează 1.286 băieți și fete între 7 - 16 ani sînt înscriși la clasele I - IV 452 . La clasele I-II înscrierea și frecvența este mai mare, scade în clasele III- IV, ca să dispară aproape în clasele superioare. Menționez că această școală n-a dat pînă la această dată nici un absolvent a șapte clase ".

În anul 1943, toamna, școala devine mixtă prin unirea celor două școli (de fete și de băieți) avînd opt posturi de învățători și un post de maestru de lucru ocupa-te astfel :

1. Vasile Dumitru - învățător și director
2. Vasile Dumitru - învățătoare
3. Ioniță Nicolae - învățător
4. Ioniță Zoia - învățătoare
5. Ianculescu Pavel - învățător
6. Ianculescu Alexandrina - învățătoare
7. Ianculescu Maria - învățătoare
8. Ianculescu Elena - învățătoare
9. Neaga Elena - maistră de lucru

Facem mențiunea că toți învățătorii și învățătoarele sînt ridicate din rîndul țărănimii noastre muncitoare și își au domiciliul în comună.

În anul 1945, ca o cerință a noii situații create în urma actului de la 23 August 1944, pe baza unei documentații făcută de către direcția școlii, Ministerul Învățămîntului aprobă înființarea a încă opt posturi de învățători pentru comuna Gîrbovi dintre care patru posturi se repartizează în Satul Nou unde se creează o nouă circumscripție școlară și da ființă școala primară nr. 2.

Noua unitate închiriază două saloane în casele locuitorilor Ion Zisu și Gheorghe Necula zis Boieragă,

ca în anul 1946, din inițiativa învățătorului State Marin și numai cu mijloace locale, se construiește un local de școală tip - din piatră, acoperit cu tablă galvanizată - format din două săli de clasă, un coridor și o cancelarie. Construcția începe la data de 15 iunie, iar la data de 15 septembrie a aceluiași an este dată în folosință.

Treizeci de meșteri dulgheri, toți din această parte a satului, reușesc să ridice întreaga construcție a școlii numai în trei săptămâni, iar toate femeile din Satul nou participă cu toată dragostea la terminarea construcției în timp de două luni.

Prin înființarea acestei noi unități școlare se rezolvă una dintre cele mai grele probleme, a școlarizării copiilor din acest sector de sat care aveau de parcurs până la școala din centru peste trei kilometri și, din toamnă până în primăvară marea majoritate a copiilor de aici nu mai puteau merge la școală. Mare bucurie a fost pentru părinții și copiii din acest sat când și-au văzut școala terminată în "centrul satului lor" și încă din primul an frecvența copiilor de vîrstă școlară începe să crească spre procentajul maxim.

În anul 1945, Tănăsescu Gheorghe - inspector școlar - constată că frecvența elevilor, pe comună este de 957, ceea ce reprezintă un salt considerabil din punct de vedere cantitativ.

Primi învățători care funcționează la noua școală sînt :

1. State Marin - învățător și director
2. Dinulescu Constantin - învățător
3. Tomescu Vasile - învățător
4. Popescu Nicolae - învățător

Referitor la activitatea ce se desfășoară la această școală, Șeful Secției de învățămînt raionale, Majoru Petre scrie în procesul verbal de inspecție la data de 16 martie 1953 : " Școala elementară de 4 ani din acest sat, este o școală nouă, construită de cîțiva ani prin mijloace locale. Ea este făcută din piatră lipită cu pămînt și învelită cu tablă. Sufletul și îndrumătorul construirii acestei școli a fost Marin D. State, actualul director școlii de 7 ani (Școala nr. 1) din această comună. El a muncit alături de cetățeni pentru ridicarea și terminarea localului de școală . În felul acesta s-a creat o școală nouă și astfel s-a putut școlariza o serie întreagă de elevi, ce nu puteau veni la școala din cen-

trul satului, fiind prea departe de ea. "

În perioada anilor 1945 - 1948 începe și în satul Girbovi o masivă campanie pentru lichidarea analfabetismului, la care participă toate cadrele didactice, fără excepție și cărora și se repartizează elevi - adulți pe centre de străzi și cărora li se asigură baza materială necesară, (manuale, rechizite, camere special amenajate cu mobilier improvizat etc.)

Cursurile se țin, de obicei, seara după încetarea activităților obșnuite, atât în localurile celor două școli existente însat, cât și pe centre în casele unor cetățeni binevoitori care au amenajat camere separate bine încălzite și iluminate, asigurând în același timp și un mobilier cât mai adecvat (mese, tablă de scris, scaune, etc.)

Fină în anul 1948, această dificilă problemă este rezolvată în proporție de peste 50 %, accentul fiind pus pe alfabetizarea cu precădere a tineretului - până la vârsta de 40 de ani. Acțiunea continuă și după această dată fiind cuprinsi la cursuri toți neghișorii de carte din comună, indiferent de vîrstă, reușindu-se ca până în anul 1958, analfabetismul din satul nostru să fie lichidat în proporție de 99 %.

După reforma învățămîntului, care a avut loc în anul 1948, Școala primară nr. 1 (din central) se transformă în Școală elementară de 7 ani și este încadrată cu o serie de profesori de specialitate transferați din mediul urban sau tineri absolvenți ai facultăților.

Este încadrat ca director tînărul învățător Dinulescu Constantin căruia îi revine în sarcină rezolvarea unor importante obiective majore ca : asigurarea spațiului necesar realizarea frecvenței de sută la sută pentru închiderea definitivă a izvorului analfabetismului, procurarea mobilierului și a materialului didactic necesar organizării învățămîntului pe baze realist - științifice, etc.

În acest scop, tînărul director reușește să antreneze în muncă toți factorii cu munci de răspundere din comună, amenajază încă două săli de clasă din spațiul coridor al școlii și închiriază toate salcanele unor localuri din apropierea școlii, confecționează mobilierul necesar în atelierul meșterului Ion Simion - Pietreala - pune bazele unui laborator cu unele materiale didactice necesare lecțiilor și ca urmare a faptului că această școală este singura din acest sector de sate, primește elevi și din comunele vecine : Valea Măcrișului, Ciocirlia și Grindu pentru care înființează și un internat cu peste 40 de locuri. Totuși, fiind unele probleme

care îl depășesc, în anul 1951, este adus la conducerea școlii State Marin, directorul școlii de 4 ani nr. 2 din Satul nou, considerându-se că are mai multă experiență și că va reuși să rezolve cu succes toate obiectivele-puse în fața școlii.

Formini de la bunul început al fostului director Dinulescu Constantin și cu concursul întregului colectiv didactic - alcătuit din elemente valoroase - cu sprijinul neprecupețit al organelor de partid și de stat locale, Școala generală de 7 ani face importante salturi calitative, constatate și consemnate în aprecierile organelor de control și, în mod deosebit prin pregătirea elevilor care trec (după terminarea școlii de 7 ani) în toate sectoarele de activitate ale economiei naționale în proporție de peste 90 %.

Vom cita numai două aprecieri și anume :

1. Inspectorul școlar, Pavlovschi Anatol, în anul 1956, în urma inspecției efectuate la această școală, ajunge la următoarea concluzie consemnată în procesul verbal de inspecție : " Dacă școala are rezultate frumoase în activitatea instructiv-educativă, aceasta se datorește tocmai bune organizări metodice cu pedagogii școlii, care sînt închegați într-un colectiv puternic de muncă, care se bucură de succesele fiecărui învățător și profesor.

Avînd un conducător conștiincios, exigent și priceput a obținut succese care fac cinste învățămîntului. "

2. Șeful secției de învățămînt raionale, Herescu Gheorghe, în urma controlului efectuat, în procesul verbal încheiat la data de 21 ianuarie 1957 ajunge la următoarea concluzie generală: " Oprindu-mă la o concluzie generală cu privire la munca din școala de 7 ani - Girbevi, pot clasa munca din școala aceasta ca bună, iar în comparație cu celelalte școli, cea mai bună. "

La obținerea acestor rezultate, cu care întregul colectiv s-a mîndrit și a fost stimulat în mod periodic prin diplome și nenumărate premii speciale, au contribuit sprijinul neprecupețit al organelor de partid și de stat locale și centrale.

== Sprijinul permanent al fostului președinte al Sfatului popular comunal, Mihai Stroe Ionuț, care în îndelungata sa activitate a pus multă pasiune în sprijinirea tuturor acțiunilor întreprinse de conducerea școlii, a Comitetului de partid care în permanență a analizat rezultatele obținute în procesul de învățămînt precum și a comitetului de părinți al cărui rol de colaborator direct în asigurarea bazei

materiale și în munca de propagandă pedagogică în rândul părinților a fost și este de necontestat. S-au creat condiții favorabile dezvoltării unui învățământ de calitate.

În baza experienței obținute și a ridicării continue a procesului instructiv-educativ, din anul școlar 1954 - 1955 problema școlarizării fiind rezolvată pentru totdeauna în comuna Gârbovi, de comun acord cu organele locale de partid și de stat se trece la construirea unor noi săli de clasă moderne atât la școala generală nr. 1 cât și la școala generală nr. 2 unde se impunea trecerea și aici la învățământul de 7 ani.

În anul 1958, se construiesc, prin contribuție voluntară bănească a locuitorilor, două săli de clasă (ca anexă la vechiul local) cu intenția de a se realiza vechiul proiect din anul 1935 care nu putuse fi realizat așa cum am arătat, decît în proporție de 50 %.

În anul 1959 se începe construcția unui nou local de școală, cu 5 săli de clasă și laborator, în Satul Nou, în fața vechiului local cu două săli de clasă din paianți de data aceasta un local modern din cărămidă presată, acoperită cu țiglă, iar sălile de clasă pardosite cup parchet. La 1 septembrie 1961 noul local este dat în folosință, iar circumscripția școlară se mai mărește prin cuprinderea și a unei mici părți din satul vechi. De la această dată se înființează a doua școală generală de 7 ani în comuna Gârbovi.

În anul școlar 1961 - 1962, ~~se~~ numărul posturilor de învățători se dublează la această școală (de la patru la opt) apar toate clasele I - IV paralele și clasa a V-a cu absolvenții fostei clase a patra din anul școlar anterior.

O dată cu transformarea școlii elementare de 4 ani în școală generală de 7 ani se transferă de la școala generală nr. 1 la școala generală nr. 2 învățătorul Zăvoianu Elpidifor în funcția de director fiind considerat un cadru de nădejde pentru a putea organiza și desfășura munca în cele mai bune condițiuni - fapt pe deplin justificat.

Iată încadrarea școlii generale nr. 2 în anul școlar 1961 - 1962 :

1. Zăvoianu Elpidifor	- director
2. Constantin Rada	- profesoară diriginte
3. Ioniță Zoie	- învățătoare
4. Dumitru Maria	- învățătoare
5. Baga Elena	- învățătoare
6. Mihalache Stefania	- învățătoare
7. Mircea Elena	- învățătoare

- 8. Zugrava Constanța - învățătoare
- 9. Petcu Mădița - învățătoare
- 10. Vasilescu Victor - învățător

Personal administrativ

- 1. Ioniță Victoria - secretară
- 2. Apostolă Dumitru - îngrijitor
- 3. Popa Petre - îngrijitor

Numărul elevilor repartizați pe clase este următorul :

- Clasele I = 65 elevi
- Clasele a II-a = 64 elevi
- Clasele a III-a = 62 elevi
- Clasele a IV-a = 79 elevi
- Clasa a V-a = 38 elevi

Total = 308 elevi înscriși și frecvenți.

De la an la an numărul elevilor crește prin apariția claselor a VI-a, a VII-a iar din anul școlar 1964 - 1965 apare și clasa a VIII-a, trecându-se oficial la învățământul general de 8 ani și implicit, apar și cadre didactice în plus.

Scoala generală nr. 2 are acum un număr total de 20 cadre didactice.

Iată situația elevilor și a cadrelor didactice la sfârșitul anului școlar 1980 - 1981 :

Total elevi înscriși pe școală . . . 336 elevi promo-
vați . . 333, repetenți 3, deci o promovare de peste 99 %.

Cadre didactice orientate:

- 1. Mustățea Stanca - prof. matematică - director
- 2. Popa Gherghina - învățătoare
- 3. Niță Ioana - învățătoare
- 4. Drăghici Dorina - învățătoare
- 5. Tudor Emilia - învățătoare
- 6. Petcu Mădița - învățătoare
- 7. Sandu Anastasia - învățătoare
- 8. Ilie Cristina - prof. limbă franceză
- 9. Lazăr Ionel - prof. geografie
- 10. Oprea Gheorghe - prof. matematică și fizică
- 11. Genț Lucia - prof. limbă română
- 12. Alexandrescu Georgeta - prof. matematică
- 13. Manca Valerica - prof. biologie

14. Cărpinișan Otilia - prof. limba română
15. Minoșă Valentina - prof. muzică
16. Necula Georgeta - prof. suplinitor
17. Ene Marișana - prof. suplinitor

Cu excepția ultimelor două cadre toate celelalte cadre sînt calificate.

Personal administrativ :

1. Sîrbu Elena - îngrijitoare 1 normă
2. Sîrbu Lîgia - îngrijitoare 1/2 normă.

Școala posedă astăzi două localuri de școală cu 8 săli de clasă, laborator, două cancelarii, una cameră de pionieri, una cameră pentru bibliotecă cu peste 3.000 de volume și lot școlar în suprafață de 0,15 ha. în imediata apropiere a școlii.

Cele două localuri ale Școlii generale nr. 2
Satul nou

Revenind la școala generală nr. 1 vom menționa mai întâi câteva evenimente mai deosebite petrecute cu această unitate după care vom consemna și starea situația elevilor și a cadrelor didactice la finele anului școlar 1980 - 1981.

În anul 1963 după terminarea construcției localului tip din Satul nou, tot din contribuție bănească voluntară a locuitorilor se mai construiesc, ca anexă, încă patru săli de clasă, o sală pentru cabinet medical și una pentru pionieri la vechiul local, făcând în total 10 săli de clasă și anexele necesare, director fiind în această perioadă - până în anul 1970 - tot Dinulescu Constantin de data aceasta în calitate de profesor calificat de educație fizică.

La stabilirea planului de sistematizare a satului în urma vizitei făcute de către Secretarul general al P.C.R. și Președintelui R.S.R. tov. Nicolae Ceaușescu, la data de 14 iunie 1975, se stabilește un nou centru civic al comunei și se hotărăște să se construiască și un nou local de școală tip urban, cu două nivele, avându-se în vedere și faptul că se va trece la învățământul general de 10 ani.

Ca urmare a puternicului cutremur din 4 martie 1977 când vechiul local al școlii generale nr. 1 suferă avarii serioase din cauza lipsei de centuri și devine un pericol pentru funcționarea învățământului în acest local.

Autoritățile locale, cu sprijinul autorităților superioare, trec de îndată la construirea localului proiectat și la data de 1 octombrie 1980 se dă în folosință acest modern local cu două nivele, având 12 săli de clasă, 2 labo-

ratoare, o sală atelier și toate anexele necesare unei activități instructiv educative de înalt nivel.

- Noul local al școlii generale de 1 ani -

Localul a fost dotat în întregime cu mobilier nou, un bogat și variat material didactic, cu încălzire centrală pe timp de iarnă și încadrat numai cu cadre calificate.

- Elevi în laboratorul școlii -

Situația la învățtură și avcedrele didactice
la sfârșitul anului școlar 1980 - 1981 este următoarea :

- Clasele I - IV = 234 elevi promoși 230
- Clasele V - VIII = 331 elevi promoși 331
- Clasele IX - X = 57 elevi promoși 57

Total general = 622 elevi promoși 618 elevi reparti-
sați în 21 de clase.

Procent de promovare 99,35 %.

Cadre didactice

1. Socolescu Lidia - prof. biologie - directoare
2. Ioniță Cecilia - învățătoare
3. Radu Ion - învățator
4. Radu Viorica - învățătoare
5. Chiriacescu Tiberia - învățator
6. Ioniță Victoria - învățătoare
7. Simion Sândica - învățătoare
8. Mîstase Elena - învățătoare
9. Nitrea Aneta - învățătoare
10. Covaci Aurelia - prof. matematică
11. Bostășea Florea - prof. matematică
12. Chiriacescu Elena - prof. biologie
13. Constantinescu Eugen - prof. istorie
14. Iancu Paulina - prof. l. franceză
15. Popa Maria - prof. istorie-geografie
16. Pantase Gheorghe - prof. fizică-chimie
17. Radu Ioana - prof. matematică
18. Ciobanu Maria - prof. limba română
19. Dumitru Ecaterina - prof. limba română
20. Dinulescu Constantin - prof. educație fizică
21. Oprea Jenica - prof. biologie
22. Necula Mihai - prof. limba română
23. Minea Valentina - prof. muzică
24. Chiriță Adina - prof. limba engleză
25. Chira Constanța - prof. suplinitoare
26. Crăciun Ioana - prof. suplinitoare

Personal administrativ

1. Stoian Nicolae - îngrijitor cu normă întreagă
2. Ioniță Ilie - îngrijitor cu 1 / 2 normă

Scoala posedă o bibliotecă modernă cu peste 3.000 volume și își desfășoară activitatea după un program bine stabilit de către un cadru didactic - Ghiriacescu Elena - .

- Biblioteca școlii în plină activitate -

Directoarea școlii, Secolescu Lidia conduce școala din anul 1978, are o experiență bogată în învățământ și continuă tradiția înaintașilor săi preocupându-se cu multă stăruință, în pregătirea temeinică a elevilor, pentru buna gospodărire a școlii și pentru înzestrarea ei, de la an la an cu tot ceea ce este nou și necesar în vederea realizării unui învățământ științific și de calitate.

Nu punem la îndoială faptul că va face tot ce-i stă în putință pentru a așeza unitățile de învățământ din comuna noastră, pe care le coordonează, pe locuri onorabile.

În încheierea acestui capitol dorim să scoatem în evidență că drumul parcurs de școala din Girbovi, de la începuturile ei și până în zilele noastre a fost lung și greu de străbătut, dar toate lipsurile, neajunsurile și greutățile ivite în cale, au fost învinse prin munca, străduințele și perseverența cadrelor didactice care, mereu prezente la datorie,

nu au dat nici un pas înapoi din fața obligațiilor și îndatoririlor, făcându-și cu prisosință și modestie datoria. Munca lor încununată de succese adesea a fost sesizată, scoasă în relief și apreciată de ferurile superioare din conducerea Ministerului Învățământului cu ocazia vizitelor inopinate făcute la această

școală, răsplătind cu ordine și medalii, titluri și premii precum și promovări în muncă cu sarcini de răspundere pe cei ce s-au evidențiat.

Considerându-se o școală cu bune rezultate și cadre didactice bine pregătite, cu o bogată experiență în domeniul învățământului, cadre didactice ca : Ion Iulia, Grin Gheorghe, Pascu Adrian, State Marin, Drosu Titu și alții sînt promovați în posturi de directori la alte școli generale din regiune și chiar inspectori metodici în cadrul raionului Urziceni.

De asemenea în anul 1951 ca o răsplătire a rezultatelor obținute în campania de alfabetizare învățătorului State Marin i se înmînează, din partea Uniunii Sindicatelor de învățămînt o scrisoare de mulțumire și premiul de stat.

În anul 1954 prin decret nr. 368 al Prezidiului Marii Adunări Naționale i se conferă directorului școlii, State Marin " Medalia Muncii " și pe parcursul activității sale Ministerul Învățămîntului îi acordă prin ordine speciale titlul de " Învățător fruntaș " în anul 1956 și " Gradația de merit " ca răsplătire a activității desfășurate în calitate de inspector metodist raional în perioada 1962 - 1968.

Pentru merite deosebite în muncă actuala directoare a școlii, Socolescu Lidia primește în anul 1979 titlul de " Profesor evidențiat ", iar în anul 1981 i se conferă " Gradația de merit ".

Note locale să menționăm aici că în anii 1957 și 1958 - consecutiv școala generală nr. 1 Gîrbovi primește cu prilejul " Zilei Învățătorului " steagul de " Școală fruntașă pe raion ".

Învățămîntul preșcolar

Încă din anul 1948 a luat ființă în comuna noastră o grădiniță de copii sub conducerea educatoarei Grin Atena care vine, prin transfer, din satul Cololia - Ialomîța împreună cu soțul său, Grin Gheorghe, învățător în această comună.

Avînd o bună experiență în muncă și cu concursul nelimitat al organelor locale organizează un local corespunzător (în cantina actuală a C.A.P. -ului) confecționează mobilier corespunzător și își procură în scurt timp un bogat material didactic. După înființarea C.A.C.-ului (1950) grădi-

nița cu orar normal se transformă în " grădiniță sezonieră " pentru a cuprinde toți copiii membrilor cooperatoare în perioada muncilor de vară. Cu sprijinul direct al conducerii C.A.C.-ului se amenajează tot în acest local o bucătărie, sală de mese și dormitoare pentru alimentarea copiilor în cursul zilei, iar în curtea grădiniței apare un frumos parc de distracții totat cu balanșoare, leagăne, groupă de nisip etc.

De la 1 septembrie 1956 în urma transferării educatoarei Gria Atena în comuna Rogiori, unde este numit soțul său ca director de școală, este numită ca educatoare Moescu Eugenia care funcționează fără întrerupere pînă în anul 1963.

Datorită activității susținute a celor două educatoare numărul copiilor de vîrstă preșcolară crește peste sarcinile de plan (35 de copii) și mai ales după apariția a încă două C.A.C.-uri în comună ceea ce face ca numărul posturilor de educatoare să crească și să se înființeze o nouă grădiniță sezonieră în satul nou cu sediul în casa morii nr. 2 unde conducerile C.A.C-urilor fac amenajări adecvate pentru grădiniță sezonieră. (săli de clasă, bucătărie, sală de mese și parc de distracții).

După anul 1963 apar ca educatoare în comuna noastră Popescu Victoria, Popescu Iacretia, (azi Ionescu), și Rugină Georgeta. Cele două unități preșcolare își măresc spațiul pentru cuprinderea tuturor copiilor de vîrstă preșcolară (3- 6 ani).

Prin trecerea la învățămîntul de 8 ani în vederea reducerii vîrstei de școlarizare cu un an se trece la cuprinderea copiilor în clasa a I- de la șase ani (în loc de 7 ani cît era pînă acum). Această hotărîre s-a luat pe baza unor studii psiho-pedagogice care au dus la concluzia că la nivelul anului respectiv copiii de șase ani au puterea de înșuire normală a cunoștințelor elevilor din clasa I.

De la această dată însă se pune accent deosebit pe cuprinderea copiilor între 3 - 6 ani în grădinițe și, mai ales, încadrarea acestor unități cu personal calificat.

La grădinița nr. 1 se amenajează încă trei săli de clasă (una în localul " Chiriacescu ", a doua în localul " Tache " și a treia în localul Dispensarului veterinar).

La această grădiniță funcționează în anul 1980 5 educatoare, iar la grădinița nr. 2 2 educatoare, în total 7 educatoare pe comună.

Peșă de această situație și ca urmare a

faptului că în comuna noastră trebuie să înființăm și un cămin de copii, conducerea C.A.P.-ului hotărăște să construiască un local central cu două nivele în vecinătatea școlii generale de 10 ani.

Pe baza proiectului întocmit, lucrările au început din anul 1980, însă până la terminarea noului local, grădinița nr. 1 s-a mutat în anul 1981, la 1 septembrie în fostul local al școlii generale nr. 1 ocupând toate sălile noi construite (săli ce nu au avut de suferit de pe urma cutremurului și deci nu există pericol) după ce s-au făcut amenajările necesare bunei funcționări a unei grădinițe sezoniere.

Ambele grădinițe sînt bine dotate cu mobilierul necesar claselor și dormitoarelor precum și cu sălile necesare cantinelor, cu un bogat material didactic procurat cu sprijinul direct al conducerii C.A.P.-ului din sat și al Inspectoratului școlar județean.

Încadrarea celor două unități preșcolare la data de 1 decembrie 1981, este următoarea :

Grădinița nr. 1

1. Zisu Anica - educatoare și directoare
coordonatoare pe comună
2. Hagat Maria - educatoare calificată
3. Petre Maria - educatoare calificată
4. Lupașcu Maria - educatoare calificată
5. Munteanu Măcrănioara - educatoare calificată
- 6.

Numărul copiilor înscriși și frecvenți în această unitate este de 153.

- Sala de clasă a tov. Zisu Anica -

Grădinița nr. 2

1. Nicolae Nina - educatoare directoare
2. Fîrlea Maria - educatoare calificată

Numărul copiilor înscriși și frecvenți 72.

Ca personal administrativ gospodăresc la cele două unități preșcolare sînt încadrate, de către conducerea C.A.P.-ului un număr de șapte persoane care îndeplinesc funcții de blăcătărăse, femei îngrijitoare și un administrator.

În cadrul acestor unități se remarcă activitatea necesită a directoarei coordonatoare, care îndeplinește această funcție din anul 1971 și și-a legat numele de toate rezultatele bune a celor două unități preșcolare.

În încheierea acestui capitol important din viața satului nostru se impune o privire de ansamblu asupra drumului parcurs de învățămînt în perioada celor 144 de ani de existență.

Dacă pînă la 23 August 1944 școala a parcurs un drum deosebit de lent și s-a zblătuit în greutățile impuse de regimul burghese-mogieresc pentru a-și putea exercita dominația asupra țărînii muncitoare, o dată cu Eliberarea țării noastre și venirea la cîrmă statului a regimului democrat-popular, învățămîntul cunoaște o dezvoltare fără precedent, care, pe drept cuvînt se poate numi revoluție culturală.

În cei 37 de ani scurși de la marea cîștigată generația noastră care, a slujit învățămîntul și în perioada regimului burghese-mogieresc, ne-am putut realiza dorințele din timpul tinereții, cînd visam să ajungem apostoli ai satelor în care ne-am născut, așa cum ne însușia cîte un profesor patriot, pe băncile școlii normale de învățători.

Si am avut această satisfacție !

Activitatea culturală de masă

Despre o activitate cultural-educativă de masă în comuna noastră nu se poate vorbi decît după 23 August 1944 cînd P.C.R. trece la străgerea întregului popor în marea operă

de construire a socialismului în patria noastră.-

Dacă în perioada anilor 1930 - 1935 cîteva intelectuali din satul nostru au încercat să înființeze un " cîmin cultural " aceasta n-a fost decît " o scinteie în paie ude ". Au strîns cotizații, au organizat cîteva baluri și cu fondurile realizate au cumpărat un aparat de radio pe care l-au instalat într-un salon al unei foste circiumi (Radu Popescu, zis Lăcu) viz-a-viz de primărie. Igi mai propunea să înjghebeze o bibliotecă, să facă cîteva abonamente la ziare și reviste și să amenajeze un club cu șah, table, etc. Neîfiind însă sprijiniți de nimeni și cum proprietarul salonașului cerea chirie substanțială, iar fondurile strînse le epuizau aparatul de radio care funcționa cu baterii n-au mai apucat nici să pună firmă oșei au fost nevoiți să părăsească sediul și o dată cu aceasta abandonarea inițiativei.

Începînd din anul 1945 activitatea culturală educativă și artistică devine o necesitate, organele de partid și de stat sprijină material această acțiune care devine o problemă de stat deosebit de importantă în viața satelor .

Sfera acestei activități devine destul de mare și cuprinde întreaga intelectualitate a satului care este antrenată în cadrul Cîminului cultural . De la înființare, sub numele de " Mihai Eminescu ", funcționează mai întii într-un local bine amenajat situat în centrul satului (casa lui Ghiță Tîncu)ca apoi, din contribuția voluntară bănească, să se construiască actualul cîmin cultural.

Localul este dat în folosință în anul 1956 și are o sală mare de 500 locuri, o sală mică pentru 80 de locuri, o sală pentru bibliotecă și o sală - birou. De asemenea încă de la înființarea acestuia a fost dotat cu un aparat de cinematograf.

Întreaga activitate cultural-educativă și artistică este condusă de către un director, de obicei un cadru didactic. Bogată activitate a cunoscut oșminul cultural din satul nostru în perioada anilor 1959 - 1977 când munca a fost organizată și condusă de tânărul învățator Ioniță Tudor - fiu al satului, care împletind munca didactică cu frumoasa sarcină de director al Căminului cultural reușește să antreneze în muncă toți factorii de răspundere ai comunei și în primul rând tineretul. În scurt timp procură costume naționale și instrumente musicale necesare formației artistice precum și întreaga basă materială necesară bunei funcționări a activităților.

- Învățător și director Ioniță Tudor -

Un stupid accident îi intrerupe activitatea în plină tinerețe (născut în 1930 - decedat în 1977).

Pentru merite deosebite primește o serie de distincții dintre care consemnăm : " Medalia - În cinstea încheierii colectivizării agriculturii " prin Decretul Consiliului de Stat nr. 269 / 1962, " Medalia - A 50-a aniversare a Partidului Comunist Român " pentru merite în activitatea de partid și în opera de construire a socialismului prin decretul Consiliului de Stat nr. 137 / 1971, " Medalia - 25 de ani de la proclamarea Republicii " pentru merite deosebite în opera de construire a socialismului și " Medalia - 30 de ani de la eliberarea României de sub dominația fascistă " pentru merite deosebite în desfășurarea politicii Partidului Comunist Român de frărire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră.-

În momentul de față această funcție este îndeplinită de tânărul profesor de matematică Oprea George , deasemenea fiu al satului.

Operator la cinematograful încă de la înființare este tânărul Ilie Stefan, iar funcția de bibliotecar al căminului cultural este îndeplinită de Neacșa Georgeta, absolventă a liceului teoretic și profesoară suplimentară.

Așa după cum arătam la început întreaga activitate culturală se desfășoară după un program bine stabilit pe trimestre, luni și săptămâni în așa fel, încât teșinlocuitorii să cunoască din timp programul - care, de obicei, se afișează la loc vizibil.

Din programul de activitate al căminului cultural vom enumera câteva acțiuni care sînt urmărite cu viu interes de locuitorii satului nostru.

- activitate cu filmul de patru ori pe săptămîni.
- activitatea comisiei de răspîndire a cunoștințelor științifice și tehnice care cuprinde trei acțiuni bine distinse și anume :

- a) curs de istorie și civilizație românească,
- b) curs de legumicultură,
- c) curs de conducerea tractorului.
- activitatea brigăzilor științifice care organizează simpozioane, dezbateri, expuneri, întâlniri, concursuri, calcidoscop științific, recenzii de cărți, etc.
- activitatea formațiilor artistice permanente : orchestra de armonici, dansuri populare, brigada artistică, soliști vocali, recitatori, diferite montaje musical-literare.

În cadrul comunei, periodic, își desfășoară activitatea diferite formații artistice și din alte localități

precum și de la teatrele de stat din București.

Biblioteca Căminului Cultural conține peste 7.500 de volume care în perioada de iarnă sînt foarte mult solicitate de tineret și chiar de cooperatorii mai în vîrstă care beneficiază, în această perioadă, de un bine meritat concediu.

Dispensarul URSA -

În anul 1938 se înființează în comuna Gîrbovi, un dispensar cu circumscripție sanitară deservit de un medic, o muncă comunală și un asistent sanitar care dau asistență medicală și tratament, într-o mică măsură gratuit, bolnavilor. Primul medic ce a funcționat la acest dispensar a fost dr. Bilișoia, însă prin comună mai trecea din cînd în cînd și înaintea acestei date o doctoriță, pe nume Vulcan, care locuia la Mădălești (azi Malul Roșu) și care avea, probabil o circumscripție sanitară pe mai multe comune.

Dr. Bilișoia este ardat de o serie de medici, care, de care mai bine pregătiți și devotați cauzei pentru care au fost pregătiți profesional și care se angajează

să învingă obscurantismul și superstițiile, să alunge mitul vrăjitoarelor și al descintecelor ce pătrunseseră în mai toate casele și făcea ravagii în siml populației, de la nou-născuți până la oameni în toată puterea vârstei: să fiu cu adevărat apostolat.

Cine, din cei vârstnici nu-și aduc aminte de figurile celor bolnavi care-și așteptau moartea în chinuri groaznice și oști copii mici treceau silnic spre cimitir ca urmare a mentalității și metodelor primitive folosite de " doftoroaiele satului ". Am trăit acele triste vremuri când mama o chema pe " baba Sultana " să-mi descinte de răceală cu două trestii de staf cărora le da foc în formă de cruce, le stingea într-o oală nouă cu apă neînchepută și rostea câteva cuvinte neînțelese (descinta) după care mă trimitea în răsăritul drumului să le arunc în cele patru vânturi. Apoi trebuia să beau de trei ori apă descintată. Cu toate asigurările date de baba Sultana, durerea nu-mi trecea până ce mama nu mă lega la cap cu felii de cartofi într-un șervet pe care îl strîngea apoi bine în jurul capului cu un plăcintătar și nu-mi făcea ceai de plante medicinale (de obicei cu mușetel).

Se șvonea în sat că cei ce nu au leac la doftoroaiele de aici, să meargă la un vrăciod de peste o apă curgătoare unde își va găsi leacul. Și foarte mulți bolnavi din satul nostru, dorind să-și caute sănătatea, treceau râul Ialomița, de obicei în satul Speteni unde, sperând că-și vor găsi leacul, plăteau scump medicamentul de acolo (tot descintecul).

Moșele (de obicei văduve bătrâne) foloseau cu precădere " briceagul găsit în pământ " la tăierea buricului copilului, care provoca, în majoritatea cazurilor, infecția neiertătoare pentru noul născut, și oște alte metode despre care se va mai vorbi poate și în viitor, ca despre zmei, balauri și mama pădurii.

Din lipsa asistenței sanitare și de cadre calificate multe boli grele ca : tuberculoza, pelagra, sifilicula, stări febrile și alte boli sociale puseseră stăpânire pe marea majoritate a familiilor din satul nostru.

Principalele cadre sanitare repartizate în comuna noastră, nu le-a fost prea ușor, să înlăture această tristă stare de lucruri și, mai ales, din cauza greutăților materiale existente în acea vreme (lipsa de local și aparatură necesară) lipsă de medicamente, personal insuficient și fără experiență etc).

Dispensarul a funcționat până în anul 1963 în diferite case particulare (Goga Chiriacescu, Grigore

Manolescu, Iancu Treadafir Merin, casele nationalizate de la cele două mori) ce nu se pretau la instalații speciale - de altfel nu exista nici curent electric.

Cum farmacie nu exista în comună, de cele mai multe ori bolnavii se lipseau să meargă la Urziceni pentru a le procura, secotind că dau " banii în vînt ".

Primi asistenți sanitari, (agenți) nu aveau la bază o pregătire profesională ci erau recrutați din rîndul foștilor sanitari în timpul serviciului militar. Așa au fost Vasile Alexandru, Calfa Andrei și chiar Alecu Ianculescu care a funcționat pînă în zilele noastre (în prezent pensionar).

Totuși cadrele medicale calificate ca : dr. Costea, Ziti Eugen, Lupă Cornelia, Schliefer Berthold, Matei Constantin, Crețulescu, Soții Miltiade, Mogos, Constantinescu Marie, Doca Mircea, Bordeianu Doina, Radovanovici Elena și în prezent Voinea Liliana au reușit, într-o perioadă relativ scurtă de timp, să spulbere vechea mentalitate și să demonstreze prin rezultate concrete că știința medicală este de necontestat și că trebuie privită cu toată încrederea de cei suferinși.

Munca devotată și plină de abnegație a cadrelor medicale a fost susținută, fără rezerve de autoritățile de partid și de stat locale care în scurtă vreme au asigurat dispensarului uman condițiile materiale necesare desfășurării unei activități susținute.

În anul 1963, după reunificarea celor trei C.A.P.-uri din comună s-a construit și dat în folosință un local corespunzător în care s-a instalat dispensarul uman cu birou pentru cancelarie, cabinet de consultații, o casă de nașteri cu 5 paturi, un cabinet de stomatologie și o sală de tratament și evidența bolnavilor, etc. Tot în acest local există spațial necesar unei locuințe.

În planul de sistematizare al comunei înăi s-a prevăzut construirea unei policlinici comunale cu loc de paturi și toate secțiile necesare asigurării sănătății populației.

Ca urmare a traducerii în viață a sarcinilor trasate de partid și de stat cu privire la sănătatea populației, rezultatele obținute pînă în prezent sînt cu adevărat spectaculoase. S-a oprit în proporție de aproape 100 % mortalitatea în rîndul noilor născuți, iar bolile sociale necruștătoare existente în trecut (tuberculoza, pelagra, sifilisul) au rămas actuale de domeniul trecutului ca o tristă amintire.

În continuare pentru a se constata și grija permanentă a partidului și statului nostru pentru sănătatea poporului, pentru populația comunei noastre pe lângă cele relatate mai sus cu privire la urbanizarea dispensarului uman, ca instituție, și asigurarea unei baze materiale satisfăcătoare vom reda schema de încadrare a dispensarului uman existentă la 1 ianuarie 1961 :

1. Voinea Liliiana	• medic medicină generală
2. - vacant -	- post medic pediatru
3. Băloa Valentin	- medic stomatolog
4. Prisacă Viorica	- asistentă medicală
5. Condrea Sorina	- asistentă medicală
6. Lupascu Vasilica	- asistentă medicală
7. Ceapă Maria	- sord
8. Petre Ioana	- sord
9. Neagu Maria	- moașă oficială

Iată deci un numeros personal cu o bună pregătire profesională și oarecum suficient pentru populația comunei noastre. Poate, și nu ne îndoiim de aceasta, în viitorul apropiat o dată cu construirea policlinicii planificate, personalul medical va fi și mai numeros și diversificat, iar cazurile de boli vor fi cu mai multă ușurință depistate și tratate, policlinica din orașul Ursiceni se va descongestiona, iar populația satului nostru va ajunge în situația să-și prelungească vârsta medie de viață din ce în ce mai mult.

FARMACIA

Pentru a veni în sprijinul direct al activității medicilor, în munca de tratament a bolilor existente și ușurința procurării medicamentelor prescrise, la insistența medicilor - pe timpul lui dr. Costea - luându-se în considerare mărimea satului nostru și depărtarea lui de orice farmacie, în anul 1940, s-a înființat aici, la Gârbovi, farmacia nr. 70, unde se vînd medicamente, gata preparate, cele mai multe fiind produse românești.

Paralel cu dezvoltarea dispensarului uman, farmacia din comuna Gârbovi cunoaște o popularizare și ascensiune pe de-a dreptul nebănuită, datorită serviciilor unui destoinic și priceput farmacist, ale cărui calități și cunoștințe profesio-

nale sînt unanima recunoscute și apreciate atît de localnici, de cei din satele vecine, cît și de o numeroasă populație la scară națională.

Funcționînd la această unitate din anul 1965, farmacistul Secolescu Constantin, care prin căsătorie se stabilește în satul nostru, pe lângă faptul că aprovizionează farmacia în mod substanțial, cu medicamente în măsură să satisfacă cele mai pretențioase și diversificate rețete medicale, pentru mai multă siguranță, el însuși prepară, în raport cu diagnosticul stabilit de medici, medicamente deosebit de eficiente și apreciate.

Astăzi el este căutat și apreciat de pacienți din toate colțurile țării și pentru a satisface toate cerințele, lucrează pe bază de programare.

Alături de acest farmacist își aduce aportul și tehniciana Neacșu Tina.

- Farmacia nr. 7e Gîrbovi -

Dispensarul veterinar.

Creșterea animalelor și a păsărilor domestice, ramură producătoare de însemnate venituri în agricultură, prin asigurarea forței de muncă, a materiilor prime în industria casnică și hrana populației, pînă nu demult nu s-a bucurat de îndrumare și asistență veterinară susținută din partea statului.

Pagubele produse, încercări de contaminare în masă și care făceau adevărate ravagii se resimțeau mulți ani și crescătorii de animale își revensau cu greu.

Pentru a veni în ajutorul crescătorilor de animale din rîndul populației și a sectoarelor zootehnice din cadrul unităților socialiste de stat și cooperatiste, din Ordinul Ministerului Agriculturii, direcția creșterii animalelor - s-a înființat în anul 1949 un dispensar veterinar în satul nostru.

Din lipsă de local propriu, această unitate a funcționat mai întâi, în mai multe case particulare (casa Marin Lupș, unde azi își are sediul C.A.P.-ul, casa preot Sîndu-lache, - demolată) iar din anul 1952 cu fonduri de stat și cu sprijinul autorităților locale s-a construit actualul local propriu (pe fostul loc al vechii primării arse în incendiul din 1941) utilat cu aparatura necesară și încadrat cu personal calificat, la îndemîna căruia s-au pus medicamentele necesare combaterii și prevenirii bolilor la animale și păsări.

Activitatea unor medici veterinari și a

personalului auxiliar a fost încununată de succes și vechile practici negtiințifice au fost înlăturate pentru totdeauna, bolile care aduceau pagube incalculabile au fost stirpite cu desăvârșire.

- De exemplu, ce ar gândi contemporanii noștri când ar auzi că în trecut se obișnuia ca atunci când îți moare un cal (de obicei de răcoingă) să i se îngreape capul sub pragul grajdului sub motiv că nu-i va mai muri nici un cal??

Printre medicii veterinari care au trecut prin satul nostru și s-au evidențiat printr-o neobosită activitate se înnumără : Lupă Ion, Serbanovici Lidia, Costin Hiron, Mîntulescu Pompiliu, Megos, Nița Dobro, și Manea Gheorghe care activează și în prezent.

În prezent funcționează și următorul personal auxiliar : Stoica Pavel - tehnician principal, Ion Nicolae - agent veterinar și Ion Stancu - operator - însoțitori .

Tot aici este cazul să menționăm frumoasa activitate a medicului veterinar Feiană Ion și a inginerului zootehnist Mugaș Filip din cadrul C.A.P.-ului care pe lângă activitatea plină de răspundere din cadrul C.A.P.-ului dau de multe ori și o mîină de ajutor sectorului particular.

Situația animalelor din comună, după recensămîntul din 1980 se prezintă astfel :

In C.A.P. - "Victoria Socialismului" :

- bovine	=	3.636	dintre care
- vaci și juninci	=	1.108	iar restul tineret,
- porcine	=	11.338	
- ovine	=	6.426	
- cabaline	=	312	
- păsări	=	16.860	
- stupi albine	=	72	

In gospodăriile individuale :

- bovine	=	1.071	
- porcine	=	549	
- ovine	=	3.110	
- păsări	=	12.767	
- stupi albine	=	68	

Prin dispoziții legale, toate medicamentele pentru prevenirea bolilor se dau în mod gratuit, iar, pentru tratament, contra cost.-

Cooperativa de credit "Progresul"

Recensământul general al populației din 19 decembrie 1912 ne face dovada, la rubrica "începători economici" că în comuna Gîrbovi, exista o bancă populară, care după afirmația bătrînilor a funcționat, fără întrerupere pînă în anul 1950, condusă o perioadă îndelungată de timp de un consiliu format din membrii săi (țărani muncitori) în frunte cu învățătorul Dumitrescu Dumitru.

După primul război mondial, acesta trimite la o școală de contabili pe fostul său elev, Gancea Dumitru, care după absolvirea școlii (în jurul anilor 1926 - 1928) revine în comună unde este încadrat în funcția de contabil al băncii populare și cooptat în consiliul de conducere. Din acest moment banca populară "Pîngarul" este condusă nemijlocit de Gancea Dumitru care, din lipsa unui local propriu își mută sediul în casa sa din Satul Nou.

Prin activitatea sa, Dumitru Gancea a extins activitatea acestei unități populare reușind să cuprindă un mare număr de membri din rîndul țărănilor muncitori și să-i crească fondul social, acordînd împrumuturi substanțiale pentru procurări de inventar agricol, animale de muncă, construcții de case etc.

Banca Populară "Pîngarul" era afiliată la federația județului Ialomița "Borcea" făcînd și operațiuni de sprijinire a cooperativei de consum ce luase ființă în perioada celui de-al doilea război mondial prin acordare de credite.

Această bancă funcționează pînă cître anul 1950 cînd activitatea băncilor populare încetează în urma unui ordin guvernamental.

În anul 1957, un grup de țărani muncitori din comuna noastră se constituie într-o nouă asociație și înființează Banca cooperativă "Progresul" cu 67 de membri și un fond social de 15200 lei.

Adunarea generală îl alege ca președinte pe Ceoma Gheorghe - funcționar la cultura tutunului - care cu experiența sa din activitatea pe care o desfășurase anterior în cadrul cooperativei de consum duce o intensă muncă pentru stragere de noi membri și mărirea fondului social, extinzîndu-i activitatea și în comuna Valea Mîcrișului.

La data de 14 ianuarie 1958 i se schimbă

numele în " Cooperativa de credit " Progresul " și în prezent cuprinde peste 3.000 de membri cu un fond social de 800.309 lei și un fond de bază 185.195 lei.

Un mare merit în extinderea activității acestei instituții de credit îi revine și lui Mihai Stroe Ioniță care preia conducerea de la Cosma Gheorghe și/o dată cu aceasta mută sediul cooperativei într-un local propriu și supraveghează cu toată atenția respectarea legalității în efectuarea operațiilor ceea ce a contribuit mult la ridicarea prestigiului acestei unități.

După moartea sa (1973) este ales ca președinte Capră Antipa care continuă cu succes activitatea predecesorilor săi, având ca salariați permanenți pe Androniș Stefan - contabil și Mitrea Mihai - casier.

Membrilor cooperatori li se acordă împrumuturi - până la suma de 5000 lei - pe termen de 12 luni cu o dobândă între 4,50 + 5 % pentru procurare de animale domestice, materiale de construcții, bunuri de uz casnic, etc.

Din anul 1973 mai face și următoarele operațiuni bancare :

- efectuează operațiuni de încasări și plăți și de păstrare a mijloacelor bănești pentru unele organizații bugetare și obștești din raza de activitate a cooperativei de credit - consiliul popular, comitetul U.P.C, sindicat, asociațiile sportive, parohia etc. - .

- operațiuni de mandat A.D.A.S. și Banca pentru agricultură și industrie alimentară cum ar fi :

- asigurări facultative și plăți, despăgubiri

- plata produselor agricole predate organizațiilor socialiste de membri cooperatori și producătorii cu gospodării individuale.

- plata creditelor pe termen scurt și lung.

- Sediul cooperativei de credit și al C.E.C.-ului -

Agencia C.E.C.

În scopul de a înlăsa dorința cetățenilor comunei noastre pentru a-și păstra economiile, în anul 1949 a luat ființă agenția C.E.C.- Girbovi.

Este lesne de înțeles că la început majoritatea cetățenilor aveau o oarecare rețineră în a-și depune economiile pe librete C.E.C. și, deși, cunoșteau foarte bine proverbul bătrânesc "strânge bani albi pentru sile negre" preferau în continuare "ciorapul" sau "salteaua", lucră condătat, mai ales, cu ocazia reformelor monetare când foarte mulți cetățeni au fost surprinși cu adevărate saltele de bani, lădițe sau damigene îngropate cu monesi metalice.

Printr-o muncă bine organizată, începând de la elevii din școală și mergând pînă la bătrînii care-și chibzuiau cu străgnicie ultimul bănuț, prin exemple concrete - luate din viața satului nostru - și antrenînd în această muncă

toată intelectualitatea satului și, în primul rând, cele trei unități de învățământ care mențin permanent și atenția elevilor și părinților - prin panouri anume amenajate și expuneri în acest sens - rolul economiilor în viața de toate zilele, agenția C.R.C. reușește în prezent să-și îndeplinească, cu succes, dublul său scop :

- să dezvolte în rândul populației spiritul de economie și buna gospodărire a banului agenisit cu trudă, pe de o parte, iar
- pe de altă parte, să-și aducă contribuția, prin economiile lor, la dezvoltarea economiei naționale.

Astăzi, agenția C.R.C. Girbovi se situează la loc de frunte între celelalte agenții din județ prin operațiunile ce le face. Lunar se fac între 300 - 350 operațiuni, iar anual depunerile depășesc suma de 4 milioane lei.

Printre depunători se numără foarte mulți beneficiari ai unor obiecturi în obiecte și bani și chiar autoturisme "Dacia - 1300" cum sînt ? Mitrea Gheorghe, cooperator pensionar, Iancu Gh. Alecu, Petre Mihai și Stan Ion, cooperatori etc.

Un rol deosebit l-au avut și responsabilii de unitate prin activitatea lor corectă și susținută ca : Popescu Georgeta, Coman Ilie, Steian Constantin și Avrigeanu Nicolae, în prezent care au întărit prestigiul și încrederea cetățenilor în rolul eficient al acestei instituții.

Oficiul P.T.T.R.

Înainte de apariția transportului de poștă cu poștalion 1, al cărui drum trecea prin apropierea satului nostru numit de bătrâni "drumul evreului" și care trecea la circa 1 kilometru nord de sat și făcea legătura între București și Brăila prin Urziceni, nu știm prea multe lucruri despre modul cum comunicau oamenii dintr-o parte în cealaltă a țării. O dată cu apariția poștalionanelor însă, cu trasee precise, aceste mijloace de transport rapide - pe vremea aceea - și regulate, pe lângă unii călători (puțini la număr și de obicei persoane oficiale) transportau și corespondența oficială și particulară.

Tot bătrânii spuneau că poștalionul care trecea prin apropierea satului nostru avea o stație provizorie (calfă se schimbau la Urziceni și apoi la Meteleu) cam unde era "grădina lui Cristache" în apropierea armenului moșiei Bezianca.

În Anuarul județului Ialomița (1906) se precizează că satul nostru făcea parte din circumscripția a XXII-a poștală rurală împreună cu comunele: Grindăși, Grindu, Urziceni și satul Valea Măcrișului.

Cursele poștale se făceau marțea, joia și sâmbăta cu plecarea din Grindăși la orele 7,00 dimineața de către un factor poștal care folosea ca mijloc de transport calul și gârta.

Comunele au fost legate prin linii telefonice între anii 1902 - 1904.

Prin anii din preajma primului război mondial și după acesta, până la apariția căii ferate Urziceni-Făurei (deci și prin comuna noastră) serviciul de poștă se făcea tot în același mod însă pe un traseu mai scurt: Urziceni - Gârbovi și retur prin Ciofirlia. Duminică și joia la început și apoi în toate zilele săptămânii în afară de duminică când nu era poștă.

Gârbovenii mai în vârstă își reamintesc cu nostalgie, de anii tinereții când "nea Cestică" (David Constantin din Urziceni) venea dimineața cu gârta sa cu un cal mare și își descărca voluminoasa sa geantă de piele pe masa cea mare a primăriei. Prindea secretarul și toate corespondențele și zăreau pe bășchele semnătură, își încăreau iarăși geanta cu corespondență și gârta cu colete, iar în jurul orei 12,00 pleca prin Ciofirlia înapoi la Urziceni. De la Urziceni până la Gârbovi

Solosea de obicei, drumul s-a mai scurt - pe Valca Fieopului - sau pe vremea rea " pe drumul Urzicenilor " prin Comlanca.

Cum drumul era lung, nea Costică, se obliga-ise să-și ia ca tovară de drum și o sticlă cu " țiric " pe care avea grijă să o golească până la Gârbovi, fiindcă aici, după ce preda corespondența, avea din nou grijă să și-o împropăteze de la circumscripția cărora le făcea diverse comenzi. Aici așa, mâine așa, nea Costică s-a obișnuit cu băutura de care nu s-a mai desbu-țat și care până la sfârșit i-a fost fatală. De multe ori " nea Costică " ajungea la Gârbovi fără greutate, însă cine o glesca o preda neatinată la primărie. Nu s-a auzit vreodată ca lui nea Costi-că " să-i se impute vreodată micar un aiar.

Totuși, într-o bună zi, în preajma anului 1930 " nea Costică " a gregit sticla de alcool și s-a otrăvit mortal.

Din anul 1940, vine ca factor poștal, prin transfer, pe același traseu pe care îl avea " nea Costică ", Ste- fan B. Stefan care se căsătorește aici și se stabilește cu domici- liul în satul nostru.

Din anul 1952 se înființează Oficial P.T.R. R. Gârbovi și " nea Fănică " (Stefan B. Stefan) funcționează acum ca factor poștal local încă un an, în care timp ca diriginte a funcționat un oarecare Luchian Alexandru, iar din anul 1953 este numit ca diriginte Stefan B. Stefan și care își exercită funcția de - diriginte al oficialului - până în anul 1959 când este înlocuit de un oarecare Priscop și apoi de Baron (diriginți pensionari). Aceștea le-a urmat ca diriginte tot un fost factor poștal la acest oficiu, tânărul Bogdan C. Tiberiu, care funcțio- nează și în prezent cu rezultate bune în muncă, dispunând acum de o bogată experiență.

În prezent oficial P.T.R.R. Gârbovi este încadrat cu 5 factori poștali de teren dintre care unul transportă zilnic corespondența la comuna Valca Mărgălaiei (tot cu ajutorul unui cal și o gară), una oficiantă și 4 telefoniste.

Telefonul public își face apariția în satul nostru în anul 1939, când S.A.S. telefoane București instalează în comuna noastră o centrală cu 20 de locuri, în casa lui Mihai Miclu - pensionar invalid - fost telefonist la primărie. De aici se mută în casa lui Ionel Iliescu având ca telefonistă *pe* soția acestuia apoi în casa " Stănescu " din centrul satului a cărui soție Anicuța, îndeplinește și funcția de telefonistă

pînă în anul 1952 cînd centrala se mută în actualul local al poștei. De la primii 5 abonați, (M. Iliescu, Dumitrescu Dumitru, Mihail Rusca, Colonel Rusescu și Ceranfil - Grîndagi) și mai ales în ultimii ani (1970 - 1980) centrala oficialului P.T.T.R. Girbovi are peste 1000 de abonați, de data aceasta în marea majoritate țărani cooperatori.

Oficialul P.T.T.R., instalat de la început în casa "Costea Iancu Popa Neagu" între timp bine amenajată pentru a corespunde cerinței de utilitate publică pe care o are își desfășoară activitatea în bune condițiuni.

Cîteva cifre edificatoare în acest sens : 2.660 abonamente la presă - ceea ce reprezintă 320 abonamente la 1000 de locuitori, peste 900 abonați la televiziune, peste 1500 abonați radio, și peste 1000 abonați la telefoane.

Oficialul P.T.T.R. mai face și operațiuni C.R.C., mandate, plata pensiilor, etc.

- Stadionul Girbovi -

S.P.O.R.T

Incheiem această lucrare cu un capitol al cărui conținut este mult gustat de toți locuitorii satului indiferent de vîrstă.

Este vorba de cel mai iubit sport de masă din țară și deci și din comuna noastră și anume de fotbal, precum și de alte sporturi practicate mai ales după 23 August 1944.

Locuitorii acestui sat nu avut și în trecut preocupări sportive dar nu ca acum când sportul a devenit o disciplină de masă și este spriginit cu toată atenția de către partid și stat.

Întâi ce cunoaștem noi din trecut și mai ales din copilărie :

Toamna, după recoltări, iarna când era zăpadă mare și primăvara până când începea campania agricolă, tineretul în general, practica - pe maidane - diferite jocuri " țărânoști " ca și poarcă, popicul, petrecul și ceita, jocuri care acum, odată cu apariția mingiilor de toate formele și de toate dimensiunile, precum și o serie întreagă de diverse alte materiale sportive, au dispărut complet.

În trecut, cu mingi confectionate din *cîrpe* se practica oină și - între cele două războaie mondiale - chiar fotbalul.

Între anii 1930 - 1940 , vara în timpul vacanțelor școlare, elevii mai mari și studenții din satul nostru au format o echipă de fotbal sub numele " Victoria " și cu foarte mari greutăți își procurase mingi veritabile și chiar o parte din echipament - numai tricouri și chiloți - .

Bocancii nu aveau nimeni înăuntru se foloseau de ghete la apărare, iar la înaintare se foloseau ciorapii de lână, ca să fugi cât mai iute .

Sufletul echipei de fotbal era Nicu Chiriacescu (necăstorit pe vremea aceea) care deținea funcția de "președintele clubului " ajutat de Ianculescu Alexandru - sanitar - care nu lipsea de la nici un meci fiind foarte pasionat de fotbal.

Baza de activitate a echipei era destul de mare - de la Glodeana Sărat până la Sărdțeni, inclusiv orașul Urziceni - și nu era permis să nu aibă loc un meci acasă sau în deplasare.

Deplasările se făceau cu ajutorul căruții lui " Ica Ica " (Ica St. Manole) amonajată în mod special pentru transportul celor 12 - 15 sportivi, iar el devenea singurul susținător al echipei în deplasare.

Meciurile se desfășurau (ca, de altfel, în toate satele) pe islasul comunal unde se improvizau porțile cu materiale locale și se trasa terenul cu var cu excepția echipei de la Urziceni care dispunea de un teren carecum amenajat - lângă oborul de vite și care avea echipament complet (adică și bocanci).

Echipa " Victoria " avea jucători buni și

În primul rând un portar rîvnit de toate satele (Gogu Gerdărescu) îned era în permanentă rivalitate cu echipa din Glodcan / Siligtea unde jucau patru frați Păulescu și trei frați Stoicescu care erau de neîntrecut și cu echipa din Grindăși, mai ales cînd îl cheamă să joace pe internaționalul Busca și care nu venea niciodată la meci singur.

Cu echipa din orașul Urziceni se juca de la egal la egal, cu toate că toată negustorimea din oraș își aducea o masivă contribuție la asigurarea bazei materiale. De într-un an Urziceni cupus în joc o cupă la care au participat toate echipele din satele învecinate și spre lauda echipei noastre au adus cupa în sat fiind câștigată în finală care s-a disputat între Urziceni și Gîrbovi. Toți au gustat vin din această cupă însă " Non Leca " a avut ambiție să dea vin să guste și cail de la căruța lui.

După război și, în special, o dată cu venirea la conducerea S.M.A.-ului a inginerului Anca Paul și a șefului contabil Fanăit Petre (1957) doi mari pasionați ai jocului " cu balonul rotund " pun bazele unei asociații sportive în comuna Gîrbovi și, în mod special, a echipei de fotbal care devine deliciul locuitorilor și care participă cu regularitate la toate meciurile jucate anual (sîrbătorea).

Datorită noilor condiții create de partid și de stat sportului de masă, în scurtă vreme echipa dispune de tot echipamentul și materialele necesare precum și de condiții specifice acestui sport - transport cu mașină specială, casare și hrană, recompense în bani etc. *

Sînt selecționați cei mai buni jucători din comună (tractoriști, cooperatori, ingineri, cadre didactice) și începe amenajarea stadionului cu împrejmuire, gazon, pistă de atletism etc.

De la data de 1967 , 1 iulie , de cînd inginerul Anca Paul este transferat la altă unitate, la conducerea asociației (spre norocul ei) vine ca președinte Dobra Marcel președintele S.A.P.-ului, care continuă munca începută și realizează un stadion de toată frumusețea în cînsulă este bine împrejmuit, sau construit tribune speciale, clădire amenajată pentru jucători cu dușuri și casă de bilete, diferite obiective etc.

Echipa are un antrenor experimentat - Stan D. Nicu - economist C.A.P. și fost jucător în tinerete , și participă la campionatul județean pe care l-a câștigat de două ori, însă a avut ghinionul să joace în baraj, de fiecare dată

cu echipe mai puternice - din alte județe -.

Prima dată, când ne aflam în județul Ilfov, a fost învingătoare echipa Chimper - Constanța - echipă de întreprindere, iar anul acesta de o echipă de minori din Filipeștii de Pădure - Prahova - mai puternică decât prima.

Anul acesta, în tur echipa noastră se menține tot pe locul I în campionatul județean și datorită faptului că în calitate de antrenor a trecut medicul veterinar Poiană Ion tot fost jucător al echipei și arbitru județean. Tot satul speră că în curând echipa noastră va promova în categoria C și apoi mai departe.

- Echipa actuală de fotbal a comunei -

În încheiere trebuie să arătăm că acest stadion este foarte mult folosit de pregătirea tineretului și în special tineretul școlar și la alte discipline cum sunt: Handbalul, atletism, cînd, gimnastică etc.

De asemenea pe acest stadion au avut loc și finalele unor concursuri sportive naționale cum a fost acela al luptătorilor de lupte greco-romane organizate de Uniunea Națională a C.A.P. - în anul 1978 -

- 19. Popa Vasile - profesor - membru
- 20. Popescu Iuliu - profesor - membru
- 21. Popa I. Iuliu - contabil C.A.P. - membru
- 22. Dumitrescu Constantin - inginer C.A.P. - membru
- 23. Popa Pavel - tehnician - membru
- 24. Popescu Iuliu - inginer C.A.P. - membru
- 25. Vasile - membru

Microfole realizări obținute, în perioada de după 23 August 1944 și până în prezent, sînt rodul activității Partidului Comunist Român care a inițiat și creat baze materiale pentru construirea unei noi societăți - societatea socialistă - și merge cu pași siguri spre construirea unei societăți comuniste în Patria noastră.

Năca celuli existente în satul nostru, după 23 August, a devenit astăzi un puternic organism care a reușit să atragă un număr de peste 570 membri de partid, din rîndul celor mai buni și harnici fii ai satului, să-l organizeze, pe ramuri de producție și să ducă la îndeplinire, cu cinste, microfole sarcini trasate de Partid.

Din rîndul celor 10 organizații de partid s-a ales Comitetul de partid comunal din care fac parte :

1. Păncuț Dumitru - muncitor - ca secretar al Comitetului
2. Apostol Bailian - economist - ca secretar adjunct cu probleme de propagandă ;
3. Dobru Marcel - președinte C.A.P. - ca secretar adjunct cu probleme organizatorice ;
4. Popa Hiron - economist - ca secretar cu probleme economice ;
5. Popescu Lucia - cooperatoare - ca secretar cu probleme sociale ;
6. Dumitru Stefan - inginer agronom - membru
7. Bedea Vasile - strungar S.N.A. - membru
8. Coman Dumitru - contabil C.A.P. - membru
9. Dumitrescu Petre - șef post miliție - membru
10. Ghinea Virgil - șef secție S.N.A. - membru
11. Ioniță Maria - cooperatoare - membru
12. Mihailescu Maria - economista C.A.P. - membru
13. Măscala Vasilica - cooperatoare - membru
14. Măstăcșea Stana - profesoară - membru
15. Măgăș Filip - inginer sotehnist - membru
16. Mărcu Apostol - cooperator - membru
17. Nicolescu Petre - meșter S.N.A. - membru
18. Olteanu Iordan - inginer agronom - membru

19. Popa Dumitru	- președinte coop. consuz	- membru
20. Socolescu Lidia	- profesoră	- membru
21. Stan D. Nicu	- economist C.A.P.	- membru
22. Stevareche Constantina	- inginer S.M.A.	- membru
23. Stoica Pavel	- tehnician veterinar	- membru
24. Tăulescu Radu	- impiegat C.P.R.	- membru
25. Vasile Alexandra	- cooperator	- membru
26. Vasile Marin	- cooperator	- membru
27. Zamfir Vasile	- golf secție I.A.S.	- membru

Biroul Comitetului comunal de partid este format din 9 membri și anume :

1. Panait Dumitru	- secretar al Comitetului comunal de partid și primar al comunei,
2. Apostol Smilian	- secretar adjunct cu probleme de propagandă,
3. Dobra Marcel	- secretar cu probleme organizatorice
4. Potcu Hiron	- secretar cu probleme economice,
5. Popescu Lucia	- secretar cu probleme sociale,
6. Mihaleche Maria	- membru
7. Socolescu Lidia	- membru
8. Tăulescu Radu	- membru
9. Vasile Alexandra	- membru

- // -

Scrisorile de încheiere

Încheiem aici firul acestei Monografii, fără
pretenția că am cuprins toate nișioanele de informare ; că am
cuprins și prezentat tot ceea ce s-a realizat și întâmpiat în
catala Gârbovi, în decursul veacurilor și că de aici încolo nu
ce va mai întâmpla nimic demn de consemnat.

Lucrarea de față, după părerea noastră, e departe
de a fi completă, deoarece lucrurile și faptele sînt în continuă
desfigurare și evoluție, iar din trecut și prezent, deși noi
ne-am străduit să cuprindem tot ceea ce am izbutit să culegem,
în limita posibilităților ce ne-am stat la îndemînă precum și a
timpului scurt de care am dispus, nu avem garanția că am reușit
să depletim și să intrăm în posesia întregului material existent.

Cu toată estereala noastră, se prea poate să
nu fi reușit să cuprindem, în diversitatea ei, toată viața trecu-
tă și prezentă a catala, cu toate frumusețile și realizările
lui și, după părerea noastră, nu am reușit să păstrăm neutralita-
tea și obiectivitatea.

Se-ar putea ca unele critici, ce ni se vor
aduce, să fie îndreptățite și pentru ca această Monografie să fie
cît mai completă, mai reală și să ogîndească numai adevăr și
realitate, adresăm rugămintea tuturor conștienților și acolora
care au în posesia lor sau au cunoștință de izvoare suplimentare,
date și fapte pe care noi încă nu le-am întîlnit în cercetările
noastre, ce ar putea contribui la o cît mai bogată documentare
și care să ogîndească numai adevăr și realitate, să le selecteze
și sistematizeze și la care să adauge, în continuare, noile
realizări cu care să prelungească, în timp, firul întrerupt de
noi.

În speranța că noi am realizat un început
și că vor avea urmași demni care să-l continue. În viitor în-
cheiem aici, nu înainte de a ne aduce mulțumirile noastre tov.
prof. Dumitru Scaterina care ne-a dat o mîină de ajutor în orin-

ducerea materialului și tov. Popa Lucia, dactilografa acestei lucrări care, pe lângă serviciul său obligatoriu, a depus mari eforturi în definitivarea Monografiei.

Autori,

Dăruiesc această lucrare satului meu natal, pe care l-am iubit și pe care nu l-am părăsit niciodată -

U. State

Inchinăm această Monografie marelui meu părinte și celor anonimi care s-au străduit pentru prosperarea și bunăstarea și înflăcărea acestui sat.

G. Angelescu

Gârbovi, 31 decembrie 1981

Explicatia unor cuvinte

- Girbov (i) = adus de spate, incovalași de bătrânețe.
- previli (e) = legi
- după obiceiul pământului = legi nescrise
- anafordă = raport
- Zapis = act
- rîvag = scrisoare
- plot = moșie
- sin = fiul
- ot = din
- ot sud = din județul
- a = din
- i = oi
- strănog (i) = persoane care a trăit cu oțeva generații înainte caiva din care descind membrii aceleiași familii.
- străbuni = strănog, străvechi.
- străvechi (o) = care deteau de foarte multă vreme, foarte vechi.
- nog = ascendent mai îndepărtat, înainte, strănog.
- din (sau de la) = nog strănog = păstrat din generație în generație din vremuri străvechi.
- moșnen (i) = țaran liber, posesor al unei proprietăți de pământ, stăpîn în devălmășie al pământului stăpînit de la un străban comun.
- ocolni (i) = bucată de pământ moștenită din tată-n fiu ; bucată de pământ moștenită cu drept ereditar care se transmite din generație în generație tot prin moștenire.
- M.D.G.R. = Mare Dictionar Geografic al României.
- C.A.C. = gospodărie agricolă colectivă.
- C.A.P. = cooperativă agricolă de producție.
- S.M.T. = Stațiune de mașini și tractoare.
- S.M.A. = Stațiune de mecanizare a agriculturii.
- C.A.S. = gospodărie agricolă de stat.
- I.A.S. = întreprindere agricolă de stat.

Bibliografie

- Hărta Dictionar Geografic al României ediția 1900.
- H. Iorga, Despre Cantacuzini - Biblioteca Academiei R.S.R.
- Cepiceasa - Biblioteca Academiei R.S.R.
- Fondul ministrii Cetroceani - Arhivele Istorice Centrale București.
- Fondul ministrii Mircuța - Arhivele statului București.
- Documente privind Istoria României, voec. XVI B Tara Românească vol. IV. 1971 - 1980.
- Fondul ministrii Stavropoleos - Arhivele statului București.
- Dăner - Memorii ediția 1778 - Arhivele statului București.
- Nota Consiliului popular al județului Ilfov - Primăria Gârbovi.
- Xenopol - Istoria Românilor - vol. VI. ediția 1896.
- Date și însemnări despre satele Gl deșna Siliștea, celelalte Glodeanu, Coterca și Gârbovi - Gh. Angelescu.
- Hurmuzachi - Documente privitoare la Istoria Românilor. vol. XIX ediția 1922.
- Fondul Ministerului Invățământului - Arhivele statului București.
- A. Urecescu - Anuarul județului Ialomița ediția 1906.
- Dictionarul statistic al României - 1913.
- H. Iorga - Istoria Românilor voec. XIII- XIV.
- Dionisie Potino - Istoria vechii Decii.
- G. Predoleanu - Noțiuni istorice asupra județului Ialomița, București, ediția 1884.
- Fr. Cioba - Monografia satului Grindu.
- H. Iorga - Statistica populației Țării Românești ediția 1831- I. Donat și G. Rotegam.
- Stefan Meteg - Enigmele românești din Transilvania în sec. XIII- XX .
- Documente vechi - Arhivele statului București
- Enc. dictionar enciclopedic al limbii române - ed. 1978.
- Istoria românilor - Compendiu - Biblioteca Academiei române.
- Hărta Grande Valahia -
- Hărta Austriacă - 1770
- Hărta județului Ialomița - 1827
- Hărta administrativă cu tablă statistică a Principatului Valahiei ediția 1833.
- Hărta rusească - ediția 1835

- Harta Țării Românești - ediția 1840
- Ghidul drumurilor A.C.R.R. - ediția 1904
- Harta județului Ialomița - 1968
- Document cu pecetea comunei Gârbovi - 1849
- Toate recensămintele oficiale efectuate pe teritoriul României - arhivele statului - Gîrlăuți.

.....

1. În comuna Gârbovi - direcția unității - și s-a înregistrat în inventarul unității sub nr.

2. În comuna Gârbovi - primar - și s-a înregistrat în inventarul unității sub nr.

3. În comuna Gârbovi - direcția poliției - și s-a înregistrat în inventarul poliției sub nr.

4. În comuna Gârbovi - direcția de partid comunist - și s-a înregistrat în inventarul de partid sub nr.

5. În comuna Gârbovi - stare civilă - și s-a înregistrat în inventarul de stare civilă sub nr.

.....

H O R A

Prezenta monografie s-a dactilografiat în 6
(gasc) exemplare care s-au distribuit următoarelor instituții
și persoane :

1. Un exemplar C.A.P. " Victoria Socialismului " Gârbovi
prin tov. Dobra Marcel - președintele unității - și s-a înregis-
trat în inventarul unității sub nr.
2. Un exemplar Consiliului popular (Primăria) Gârbovi
prin tov. Panait Dumitru - primar - și s-a înregistrat în inven-
tarul acestei unități sub nr.
3. Un exemplar Școlii generale nr. 1 Gârbovi prin tov.
Socolescu Lidia - directoarea școlii - și s-a înregistrat în
inventarul școlii sub nr.
4. Un exemplar Comitetului de partid comunal Gârbovi
prin tov. Apostol Emilien - secretar adjuncț cu probleme de
propagandă -
5. Un exemplar tov. State St. Marin - autor - și
6. Un exemplar tov. Angelescu George - autor -

REPRODUCEREA ÎNTELESĂ PĂRĂ APROBAREA AUTORIZĂTORILOR .

S U P R I N S U L

	<u>Pagine</u>
- Cuvint înainte	2
- Introducere	7
- PARTEA I-III (Istoricul comunei Gârbovi)	
- Legenda satului Gârbovi	9
- Legenda satului Silişteu Cotorcii	13
- Legenda satului Glodcau Silişteu (Freciţei)	14
- Istoricul satului Gârbovi	17
- De unde-i vine numele satului Gârbovi	23
- Unde a fost vatra satului Gârbovi în decursul anilor	23
- Volna	27
- Slujitori ot Gârbovi	28
- Satul Bozianca	30
- Când a luat fiinţă satul Gârbovi şi de unde au venit locuitorii lui	31
- Istoric	32
- Piaşa Gârbovi	36
- Documente	38
- Geografie	40
- Cît de vechi poate fi satul Gârbovi	41
- PARTEA A II-A (Viaţa satului în trecut şi stîci)	
- Cadru geografic - aşezare şi administrativ -	48
- Vecinătăţi	49
- Căile de comunicaţie	50
- Relieful	51
- Clima	52
- Anotimpurile	52
- Vânturile	54
- Hidrologia	55
- I. S. L. I. P.	56
- Soluri	58
- Flora	59
- Fauna	61
- Ocupaţia locuitorilor	63
- Alte ocupaţii ale sîtenilor	65

- Alimentația	69
- Locuință și confort	73
- Portal	80
- Migrația populației	84
- Particularitățile de limbă	85
- Datini și obiceiuri	86
- Manifestări etico-juridice	95
- Cultul eroilor	97
- Discriere	104
- Agricultură, în trecut și azi	106
- S.M.A.	129
- C.U.A.S.C. Giurbeni	136
- Mica industrie	137
- Comerțul, în trecut și azi	145

PARTEA A III- A (Instituții)

- Primăria	155
----------------------	-----

INVATAMINT SI CULTURA

- Școala	165
- Invățământul preșcolar	187
- Activitatea culturală de masă	190
- Dispensarul uman	194
- Farmacia	197
- Dispensarul veterinar	199
- Cooperativa de credit " Progresul "	201
- Agenția C.A.C. " Giurbeni "	203
- Oficiul P.R.T.R. Giurbeni	205
- Sport	207
- Comitetul de partid comunal	211
- Cuvint de încheiere	213
- Explicația unor cuvinte	215
- Bibliografie	216
- N o t e	218

oooooooooooooooooooo
oooooooooooo